ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Χ.Φ. Λάβκραφτ	Η ΦΡΙΚΗ ΣΤΟ ΡΕΝΤ ΧΟΥΚ
Ρόμπερτ Χάυαρντ	ΤΟ ΠΛΑΣΜΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ
Κλαρκ Άστον Σμιθ	Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ
Ρόμπερτ Μπλακ	Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΑΠΟ Τ' Α-ΣΤΡΑ
	Η ΦΡΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΦΥΡΑ
Τζων Ράμσυ Κάμπελ	Η ΝΟΥΒΕΛΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ
Άρθουρ Μάχεν	
Τομ. Τ. Ράιμερ	ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΝΕΡΑ
Μπράιαν Λάμλυ	Η ΑΔΕΛΦΗ ΠΟΛΗ

Όταν οι *Άλλοι*, εκείνοι που κάποτε κατείχαν τον κόσμο μας και που ποτέ δεν έπαψαν να πασχίζουν να τον ξανακάνουν δικό τους, ονειρεύονται...
Όταν εκείνοι που λατρεύουν αυτούς τους *Άλλους* προσπαθούν να τους παλινορθώσουν στους χαμένους θρόνους τους...
Όταν μερικοί από μας επιχειρούν να εισχωρήσουν στους μυστικούς τόπους αυτών των απαγορευμένων μυστικών...

Τότε οι βαριές μαύρες πύλες προς τους Εφιαλτικούς Κόσμους αρχίζουν ν' ανοίγουν. Και όταν ανοίξουν —

* * *

Ένα γοητευτικό παιχνίδι ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα από μερικούς από τους μεγάλους Μαιτρ της Φρίκης.

Δρχ. 300

10

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

10

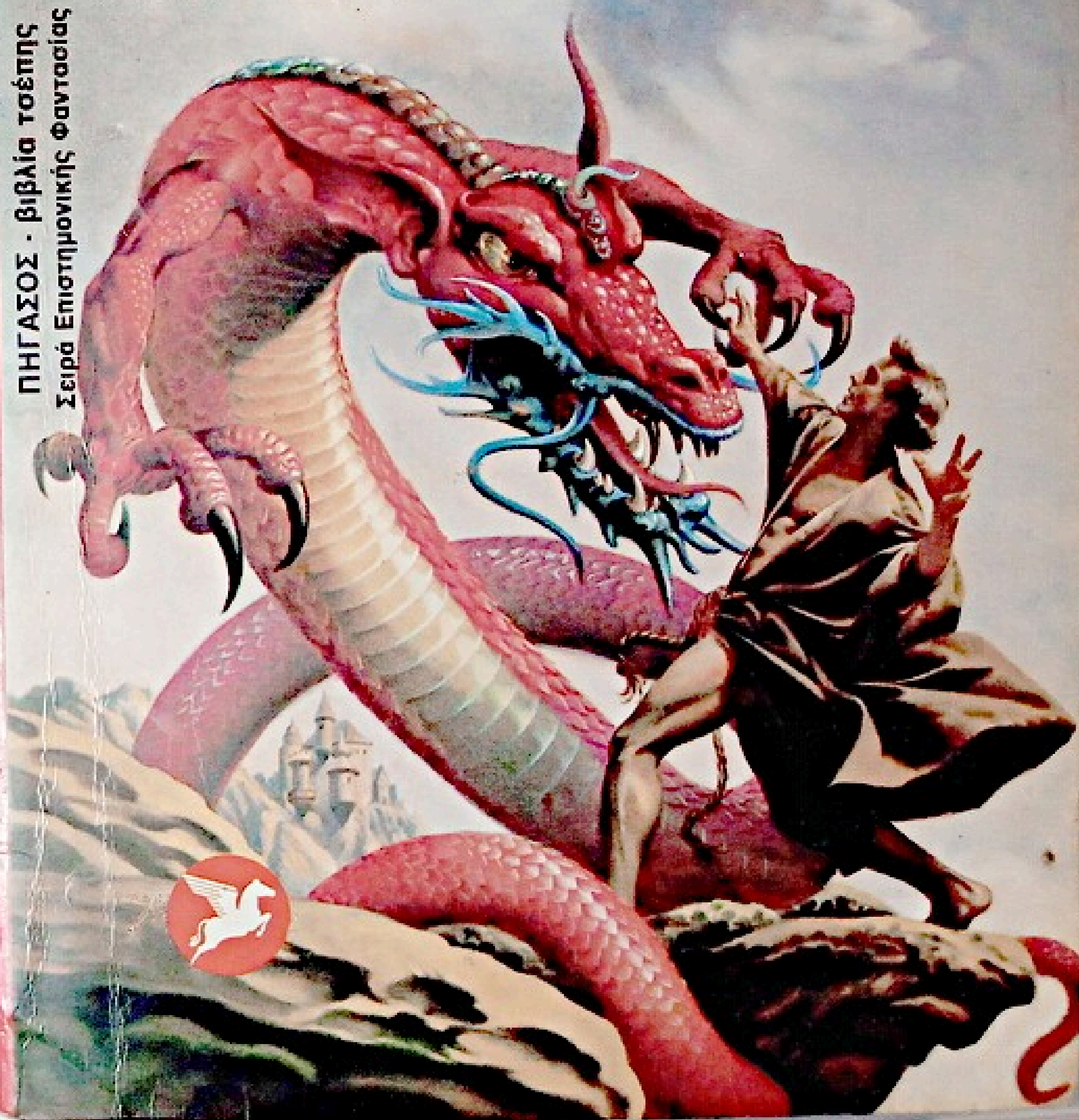
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια: **ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ**

ΠΗΓΑΣΟΣ - βιβλία τσέπης
Σειρά Επιστημονικής Φαντασίας

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟ 10ο

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ:
ΒΙΒΛΙΟ 1ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΞΕΝΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 2ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΕΞΩΓΗΙΝΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 3ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟ
ΒΙΒΛΙΟ 4ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΚΟΣΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 5ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ
ΒΙΒΛΙΟ 6ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ
ΒΙΒΛΙΟ 7ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΑΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ
ΒΙΒΛΙΟ 8ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 9ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΟΝΕΙΡΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ
«ΚΑΡΕΛ»
ΑΠΟ ΤΗΝ WORLD SCIENCE FICTION ASSOCIATION

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΗΓΑΣΟΣ
Σειρά Επιστημονική Φαντασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η γοητεία του φευγαλέου παιχνιδίσματος μιας φλόγας κεριού σ' έναν κόσμο σκιών... Η ευχάριστη ανατριχίλα από τις ανταύγειες της φωτιάς σε μάτια που λαμπυρίζουν ολόγυρα στο σκοτάδι... Το δέος μιας υγρής κατακόμβης... Η έκσταση του δαιμονικού... Η έλξη των απαγορευμένων γνώσεων... Το μαχαίρι που αστράφτει απειλητικά πάνω από βωμούς σκοτεινών θέων... Όλα αυτά είναι

Μια γεύση από το σαγήνη των Εφιαλτικών Κόσμων.

Το ν' αρνηθούμε ότι μας μαγεύουν αυτές οι εικόνες σημαίνει ότι αρνιόμαστε την ίδια τη φύση μας. Σε όλες τις εποχές οι άνθρωποι μαζεύονταν — είτε γύρω από τη φωτιά του καταυλισμού τους είτε μπροστά από τη μικρή ή τη μεγάλη οθόνη — για να διηγηθούν, ν' ακούσουν ή να δουν πράγματα που τους έκαναν ν' ανατριχιάζουν.

Περίεργη ψυχαγωγία, θα πουν πολλοί.

Κάθε άλλο. Είναι μια απόλυτα φυσιολογική μορφή ψυχαγωγίας, αλλά και κάτι πολύ πιο σημαντικό από απλή ψυχαγωγία.

Αυτά τα νοερά ταξίδια σε εφιαλτικούς κόσμους τρόμου και σκιών είναι μια μορφή εξορκισμού των δαι-

μόνων μέσα μας. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι ζώντας τον τρόμο στο φανταστικό δίνουμε μια υγιή διέξοδο στους δαίμονες μέσα μας. Ο κ. Χάυντ που κρύβεται μέσα στον καθένα μας ικανοποιείται με τα φανταστικά του θύματα, αφήνοντας μονάχα τον Δρ Τζέκυλ να κινηθεί στην κοινωνία. Κοντολογίς, με τα διηγήματα τρόμου — που περιέχουν ένα αναπόσπαστο στοιχείο βίας — κρατάμε το θηρίο στο κλουβί.

Το ν' αρνηθούμε ότι υπάρχει ο δαίμονας ή το θηρίο μέσα μας δείχνει απλά μια μεγάλη δόση υποκρισίας. Το να τα εξοντώσουμε εντελώς σημαίνει ότι αυτοκτονούμε, γιατί εκεί κρύβονται τα βασικά μας ένστικτα επιβίωσης. Η μόνη σωστή λύση είναι να τα χαλιναγωγήσουμε. Και τίποτα δεν το καταφέρνει καλύτερα αυτό από το να τους διαθέσουμε έναν ακίνδυνο χώρο φαντασίας για τα δόντια και τα νύχια τους. Αν δεν υπήρχαν η λογοτεχνία ή οι ταινίες τρόμου, θα υπήρχαν πολύ περισσότερες **πράξεις** τρόμου στην κοινωνία μας.

Ωραία και σωστά όλ' αυτά, αλλά...

Προσωπικά, πάντοτε αντιμετώπιζα αρνητικά και καχύποπτα την ωφελιμιστική αντίληψη της λογοτεχνίας. Δεν είναι τόσο γιατί διαφωνώ απόλυτα μαζί της, όσο γιατί κάτι μου βρομάει σ' εκείνους που την υποστηρίζουν. Εξάλλου, μου θυμίζει κάπως το μουρουνόλαδο: «Απαίσιο είναι, πιες το γιατί θα σου κάνει καλό». Και, δυστυχώς, στη χώρα μας έχουμε μια υπερπαραγωγή μουρουνόλαδου.

Ποιοι είναι όλοι αυτοί που θέλουν να μας διδάξουν τι είναι και τι δεν είναι καλό για μας;

Ακόμη κι αν τους προσφέραμε θυσία στον Κθούλου αμφιβάλλω αν τους δεχόταν.

Βέβαια, και όλ' αυτά που ανέφερα εγώ παραπάνω, μοιάζουν κάπως με μια ωφελιμιστική αντιμετώπιση

της ιστορίας τρόμου. Αυτό είναι αλήθεια, αλλά δεν έκανα επιλογή με τέτοια βάση. Το πρώτο κριτήριο που λαβαίνω υπόψη όταν γράφω ή μεταφράζω είναι πάντα ένα: το ν' αρέσει το αποτέλεσμα σε μένα και στον αναγνώστη. Αν δεν το πετυχαίνω πάντα, αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Αν έγραφα με βάση τι ωφελεί και τι όχι την κοινωνία δε θα ήμουν συγγραφέας, αλλά παραγωγός μουρουνόλαδου. Αν τυχόν βγαίνουν ωφέλιμα διδάγματα από τα όσα γράφω, ζητώ συγγνώμη. Δεν το έκανα σκόπιμα.

Δεν είναι τυχαίο που θαυμάζω τα άγρια άλογα. Είναι μεν φυτοφάγα ζώα, αλλά δεν ανέχονται τη σέλα ή το σαμάρι. Και αντιδρούν σε όποιους προσπαθούν να τα πείσουν ότι μονάχα με το σαμάρι θα γίνουν ωφέλιμα και χρήσιμα ζώα στην κοινωνία και στον εαυτό τους. Στο κάτω κάτω, πριν τα πιάσουν, ήταν πολύ πιο ωφέλιμα και χρήσιμα ζώα για τη δική τους κοινωνία και το δικό τους εαυτό.

Ελπίζω να σας φούντωσα αρκετά για να προχωρήσουμε στο ζουμί τούτης της υπόθεσης.

Το δεύτερο κριτήριο που έλαβα υπόψη σ' αυτή την ανθολογία ήταν ίσως και το πιο σημαντικό. Ο Αϊνστάιν είχε πει ότι η ωραιότερη και βαθύτερη συγκίνηση που μπορούμε να νιώσουμε είναι η αίσθηση του μυστηρίου.

Και υπάρχει πολύ μυστήριο γύρω μας, για όσους έχουν μάτια να το δουν. Ήδη, όσοι διάβασαν τον έβδομο τόμο αυτής της σειράς με τίτλο **Ιστορίες Μαγείας και Τρόμου** θα έχουν μια ιδέα για ένα πολύ παράξενο παιχνίδι φαντασίας και πραγματικότητας που παίζεται γύρω μας. Αυτός ο τόμος είναι ένα ακόμη βήμα στον ίδιο χώρο.

Φανταστικά διηγήματα, ναι, αλλά...

Ένας από τους γνωστότερους συγγραφείς του χώ-

ρου, ο Χ. Φ. Λάβκραφτ, έγραφε κάποτε:

«Όλες μου οι ιστορίες, αν και ανεξάρτητα μεταξύ τους, βασίζονται στη θεμελιώδη παράδοση ή το θρύλο ότι τούτος ο κόσμος κατοικείτο κάποτε από πλάσματα μιας άλλης φυλής που, επειδή ασκούσαν μαύρη μαγεία, έχασαν τη θέση τους και εξορίστηκαν. Αλλά, ωστόσο, εξακολουθούν να ζουν κάπου έξω από τον κόσμο, πάντοτε έτοιμα να ξανακάνουν δική τους τούτη τη γη».

Ένας άλλος από τους συγγραφείς τούτης της ανθολογίας, ο Άρθουρ Μάχεν, έγραφε στον Π. Τουλέ, το γάλλο μεταφραστή του: «Αρχικά... δεν πίστευα πως τέτοια παράξενα πράγματα ήταν δυνατό να συμβαίνουν στην αληθινή ζωή, ή ότι θα μπορούσαν να έχουν συμβεί ποτέ. Αλλά έκτοτε, και πολύ πρόσφατα, είχα ορισμένες προσωπικές εμπειρίες που άλλαξαν εντελώς τις απόψεις μου σ' αυτά τα θέματα... Από τότε έχω πειστεί απόλυτα ότι τίποτα δεν είναι αδύνατο σε τούτη τη Γη».

Ε, λοιπόν, φρόντισα να διαλέξω διηγήματα που κρύβουν μέσα τους μερικά από τα κλειδιά αυτού του παιχνιδιού.

Γιώργος Μπαλάνος

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

του Κλαρκ Άστον Σμιθ

Αν αναρωτηθήκατε ποιος ήταν «ο ερημίτης στους λόφους της δύσης» που αναφέρει ο Ρόμπερτ Μπλακ στο ***Επισκέπτης από τ' Άστρα,*** *μάθετε ότι ήταν ο Κλαρκ Άστον Σμιθ, από το Όμπερν της Καλιφόρνια.*

Συγγραφέας, ζωγράφος, γλύπτης και ποιητής, ο Σμιθ (1893-1961) ζούσε πράγματι σαν ερημίτης, και θα έμοιαζε πολύ με τους ήρωές του αν δεν ήταν ένας εξαιρετικά καλόκαρδος και ζεστός άνθρωπος.

Απογοητευτικό, έτσι;

Σίγουρα θα τον προτιμούσαμε σκοτεινό και δαιμονικό, που τα βράδια με καταιγίδα να κάνει επικλίσεις στον Γιογκ-Σοθόθ, και να ταΐζει τα ***σογκόθ*** *της περιοχής του με τις παρθένες των γύρω χωριών. Δυστυχώς, όμως, αυτός ήταν ένας από τους αγαθούς ερημίτες. Ουδείς τέλειος, όπως λένε.*

Κατά περίεργη σύμπτωση, ακριβώς σε μια βδομάδα από τη στιγμή που γράφω τούτα τα λόγια θα βρίσκομαι στη γειτονιά του Σμιθ — αλλά με κάμποσα χρόνια καθυστέρηση. Είναι μελαγχολικό να σκέφτομαι ότι ο ίδιος δε θα είναι πια εκεί. Αναρωτιέμαι σε ποιους θαυμαστούς κόσμους μπορεί να γυρίζει τώρα...

Γ.Μ

Ήμουν άνεργος από κάμποσους μήνες, και τα λιγοστά λεφτά που είχα βάλει στην άκρη κόντευαν πια να εξαντληθούν. Έτσι ήταν φυσικό να χαρώ όταν έλαβα μια ενθαρρυντική απάντηση από τον Τζων Κάρνμπυ, που ζητούσε να του εκθέσω τα προσόντα μου αυτοπροσώπως. Ο Κάρνμπυ είχε δημοσιεύσει μιαν αγγελία στις εφημερίδες ζητώντας γραμματέα, υπό τον όρο να έχει προηγηθεί μια επιστολή όπου ο υποψήφιος θα εξέθετε τα τυπικά του προσόντα. Έτσι του είχα γράψει κι εγώ, αναφέροντας τα δικά μου.

Κατά τα φαινόμενα, ο Κάρνμπυ ήταν ένας από εκείνους τους διανοούμενους ερημίτες, και απεχθανόταν την ιδέα ν' αντιμετωπίσει ένα τσούρμο από αγνώστους. Έτσι είχε διαλέξει αυτό τον τρόπο για να ξεκαθαρίσει σε πρώτη δόση τους περισσότερους υποψηφίους, αν όχι και όλους, που δε θα του έκαναν. Στην αγγελία του είχε διευκρινίσει με σαφήνεια και συντομία τι προσόντα ζητούσε, κι αυτά ήταν δύσκολο να βρεθούν ακόμη και στο μέσο καλά καταρτισμένο άτομο. Μεταξύ άλλων, απαιτούσε άριστες γνώσεις αραβικής. Αλλά ευτυχώς, εγώ ήξερα αρκετά καλά αυτή την ασυνήθιστη γλώσσα.

Είχα ήδη μια γενική ιδέα της περιοχής όπου έμενε, και τελικά βρήκα τη διεύθυνση στην κορφή ενός ανηφορικού δρόμου στα προάστια του Όκλαντ. Ήταν ένα

μεγάλο, διώροφο οίκημα, στη σκιά πελώριων βελανιδιών, πνιγμένο από ένα μανδύα ανεξέλεγκτου κισσού. Ολόγυρα οργίαζαν ακλάδευτες αγριομυρτιές και άλλοι καλλωπιστικοί θάμνοι που από χρόνια τώρα είχαν αφεθεί να μεγαλώσουν ελεύθερα. Το σπίτι ήταν εντελώς απομονωμένο από τα γειτονικά του· από τη μια μεριά υπήρχε ένα μεγάλο οικόπεδο γεμάτο αγριόχορτα, ενώ από την άλλη, ένα τείχος από αναρριχητικά και δέντρα περιέβαλλε τα μαυρισμένα ερείπια ενός καμένου αρχοντικού.

Ακόμη και αν αγνοούσε κανείς την αίσθηση της γενικής εγκατάλειψης, υπήρχε κάτι το σκυθρωπό και καταθλιπτικό σ' αυτό το σπίτι — κάτι στον ίδιο τον ακαθόριστο, κισσοντυμένο όγκο του, τα σκοτεινά παράθυρα, ακόμη και στα αλλόκοτα σχήματα που είχαν οι βελανιδιές και οι παράξενα σκόρπιοι θάμνοι. Έτσι, όταν μπήκα στον περίβολο του κήπου και άρχισα ν' ανηφορίζω το ασκούπιστο δρομάκι προς την πόρτα, ο ενθουσιασμός μου είχε αρχίσει κάπως να ελαττώνεται.

Η ευδιαθεσία μου λιγόστεψε ακόμη περισσότερο όταν βρέθηκα μπροστά στον Τζων Κάρνμπυ. Ωστόσο δε θα μπορούσα να δώσω καμία συγκεκριμένη δικαιολογία για το προειδοποιητικό ρίγος, και το καταθλιπτικό συναίσθημα ανησυχίας που με κατέλαβε. Μπορεί να μην έφταιγε τόσο ο ίδιος, όσο η σκοτεινή βιβλιοθήκη στην οποία με δέχτηκε — ένα δωμάτιο γεμάτο ζοφερές σκιές, που ποτέ δε θα μπορούσε να τις διώξει εντελώς το φως του ήλιου ή της λάμπας. Όσο για τον ίδιο τον Τζων Κάρνμπυ, ήταν ακριβώς ο τύπος που είχα φανταστεί.

Είχε όλα τα χαρακτηριστικά σημάδια ενός μοναχικού ανθρώπου των γραμμάτων που είχε αφιερώσει χρόνια και χρόνια σε σοβαρές μελέτες. Ήταν λιπόσαρκος και σκυφτός, με πλατύ μέτωπο και μια χαίτη

από ψαρά μαλλιά. Η ανήλιαγη βιβλιοθήκη του είχε αφήσει τα σημάδια της στα βουλιαγμένα μάγουλα και το ωχρό, καλοξυρισμένο του πρόσωπο.

Αλλά πέρα απ' αυτά, ο Κάρνμπυ σου έδινε την εντύπωση ανθρώπου με τσακισμένα νεύρα, που ζάρωνε φοβισμένα με κάτι παραπάνω από τη συνήθη ατολμία ενός ερημίτη. Ήταν σαν να τον κατέτρυχε ένας μόνιμος φόβος που εκδηλωνόταν στην κάθε ματιά που έριχναν τα βουλιαγμένα, πυρετικά μάτια του και στην κάθε κίνηση που έκαναν τα κοκαλιάρικα χέρια του. Κατά πάσα πιθανότητα η υγεία του είχε κλονιστεί σοβαρά από την υπερβολική προσήλωση στις μελέτες του, και δεν μπόρεσα να μην αναρωτηθώ τι είδους μελέτες μπορεί να έκανε για να καταντήσει τέτοιο νευρικό ερείπιο. Αλλά υπήρχε και κάτι στο παρουσιαστικό του — ίσως στις φαρδιές, έστω και σκυφτές πλάτες του, και στην αετήσια κοψιά των χαρακτηριστικών του — που έδινε την εντύπωση μιας μεγάλης παλιάς δύναμης και ενός σφρίγους που δεν είχαν ολότελα χαθεί.

Η φωνή του ήταν απρόσμενα βαθιά και μελωδική.

«Νομίζω ότι μου κάνετε, κύριε Όγκντεν», μου είπε ύστερα από μερικές τυπικές ερωτήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούσαν στις γλωσσολογικές μου γνώσεις και ιδιαίτερα την αραβική. «Η δουλειά σας δε θα είναι πολύ κοπιαστική· κατά βάση θέλω κάποιον που να είναι διαθέσιμος την κάθε στιγμή που θα τον χρειαστώ. Συνεπως θα πρέπει να μένετε εδώ, μαζί μου. Μπορώ να σας διαθέσω ένα άνετο δωμάτιο, και σας εγγυώμαι ότι η μαγειρική μου δε θα σας δηλητηριάσει. Συχνά εργάζομαι νύχτα, κι ελπίζω να μη βρίσκετε πολύ εξαντλητικό αυτό το ακανόνιστο ωράριο εργασίας».

Κανονικά θα έπρεπε να πετάξω από τη χαρά μου ακούγοντας ότι αυτή η θέση γραμματέα ήταν, τελικά,

στη διάθεσή μου. Αντί γι' αυτό, όμως, ένιωσα μια ενστικτώδη και παράλογη απροθυμία να πω το ναι, και ένα ακαθόριστο προαίσθημα συμφοράς. Παρ' όλα αυτά ευχαρίστησα τον Τζων Κάρνμπυ και του δήλωσα ότι ήμουν στη διάθεσή του, έτοιμος να εγκατασταθώ όποια στιγμή το επιθυμούσε.

Αυτό φάνηκε να τον ευχαριστεί πολύ, και για μια στιγμή εκείνος ο παράξενος φόβος έσβησε από τα μάτια του.

«Το συντομότερο δυνατό — και σήμερα το απόγευμα, αν γίνεται», αποκρίθηκε. «Χαίρομαι πολύ που θα σας έχω κοντά μου· όσο νωρίτερα τόσο το καλύτερο. Ξέρετε, είναι κάμποσα χρόνια που ζω εντελώς μόνος, και ομολογώ ότι αυτή η μοναξιά έχει αρχίσει να μου δίνει στα νεύρα. Εξάλλου, μη διαθέτοντας επαρκή βοήθεια, η δουλειά μου έχει μείνει πολύ πίσω. Μέχρι πρόσφατα είχα τον αδερφό μου εδώ, που έμενε μαζί μου και με βοηθούσε, αλλά τώρα απουσιάζει σε μεγάλο ταξίδι».

Γύρισα στο δωμάτιό μου στην πόλη, ξόφλησα το νοίκι με τα τελευταία δέκα δολάρια που μου είχαν απομείνει και άρχισα να μαζεύω τα πράγματά μου. Σε λιγότερο από μια ώρα ήμουν πίσω στό σπίτι του νέου εργοδότη μου. Σε σύγκριση με τα καμαράκια που εδώ και κάμποσο καιρό με είχε συνηθίσει η φτώχεια, το δωμάτιο που μου παραχώρησε ο Κάρνμπυ στο δεύτερο όροφο ήταν κάτι παραπάνω από πολυτελές, έστω κι αν μύριζε κλεισούρα και σκόνη. Ύστερα με οδήγησε στο γραφείο του, που βρισκόταν στο ίδιο πάτωμα αλλά στην άλλη άκρη του διαδρόμου. Εδώ, μου εξήγησε, θα ήταν ο κυρίως χώρος της μελλοντικής εργασίας μου.

Με δυσκολία έπνιξα μια κραυγή έκπληξης βλέποντας το εσωτερικό εκείνου του δωματίου. Ήταν ακριβώς όπως θα φανταζόμουν να είναι το εργαστήρι ενός παλιού μάγου και αλχημιστή. Υπήρχαν τραπέζια φορτωμένα με αρχαϊκά όργανα απροσδιόριστης χρήσης, με αστρολογικούς πίνακες, με κρανία, άμβυκες και κρύσταλλα, με θυμιατά σαν εκείνα που χρησιμοποιεί η Καθολική Εκκλησία, και με τόμους δεμένους με σαρακοφαγωμένο δέρμα και πρασινισμένες μπρούντζινες κλάσπες. Σε μια γωνιά στεκόταν ο σκελετός ενός μεγάλου πιθήκου και σε μιαν άλλη εκείνος ενός ανθρώπου. Ένας βαλσαμωμένος κροκόδειλος κρεμόταν από την οροφή.

Ολόγυρα υπήρχαν ράφια κατάφορτα με βιβλία, και αρκούσε μια επιπόλαιη ματιά για να δω ότι αποτελούσαν μια εντυπωσιακά πλούσια συλλογή σε αρχαία και σύγχρονα έργα δαιμονολογίας και μαύρης μαγείας. Τέλος, κάμποσοι αλλόκοτοι ζωγραφικοί πίνακες και γκραβούρες με παρεμφερή θέματα στόλιζαν τους τοίχους. Γενικά ολόκληρος ο χώρος είχε μια έντονη ατμόσφαιρα από άλλες εποχές και μισοξεχασμένες δεισιδαιμονίες. Φυσιολογικά, κάτω από άλλες συνθήκες, το θέαμα αυτών τών πραγμάτων θα μ' έκανε να χαμογελάσω. Αλλά τώρα, σε τούτο το μοναχικό, σκυθρωπό σπίτι, έχοντας δίπλα μου το νευρωτικό και κυνηγημένο από κάποιες δικές του Ερινύες Κάρνμπυ, ήταν δύσκολο ακόμη και να πνίξω μιαν ανατριχίλα.

Σ' ένα από τα τραπέζια μια γραφομηχανή, με στοίβες από ανάκατα δακτυλόγραφα ολόγυρα, έφτιαχνε μια παράξενη αντίθεση με τούτο το ανακάτωμα μεσαιωνισμού και Σατανισμού. Φαίνεται ότι ο Κάρνμπυ κοιμόταν εκεί, γιατί στον ένα τοίχο υπήρχε μια μικρή εσοχή με κουρτίνες που φιλοξενούσε ένα κρεβάτι. Ανάμεσα στον ανθώπινο τίκρυ από την εσοχή αυτή, ανάμεσα στον ανθώπινο και τον πιθηκίσιο σκελετό, υπήρχε ένα κλειδωμένο ντουλάπι χωστό στον τοίχο.

Ο Κάρνμπυ είχε προσέξει την έκπληξή μου και με παρατηρούσε με διαπεραστικό, κριτικό βλέμμα που μου ήταν αδύνατο να εξιχνιάσω. Ύστερα άρχισε να μιλά με απολογητικό τόνο.

«Μια ζωή μελετώ θέματα δαιμονισμού και μαγείας», μου εξήγησε. «Είναι ένας γοητευτικός χώρος έρευνας, αδικαιολόγητα παραμελημένος. Τώρα ετοιμάζω μια μονογραφία, στην οποία επιχειρώ να συσχετίσω τις μαγικές τεχνικές και δαιμονολατρείες όλων των λαών και εποχών. Τα δικά σας καθήκοντα, για ένα διάστημα τουλάχιστον, θ' αφορούν στη δακτυλογράφηση και ταξινόμηση του μεγάλου όγκου των προκαταρκτικών σημειώσεων που έχω ετοιμάσει. Ακόμη, χρειάζομαι κάποια βοήθεια στην έρευνα άλλων πηγών, καθώς και στην αλληλογραφία μου. Οι γνώσεις σας στην αραβική θα μου φανούν χρήσιμες, γιατί οι δικές μου είναι μάλλον φτωχές, και για ορισμένα βασικά στοιχεία στηρίζομαι σ' ένα αντίτυπο του *Νεκρονομικόν* στο πρωτότυπο αραβικό κείμενο. Έχω λόγους να υποψιάζομαι ότι υπάρχουν ορισμένες παραλήψεις και μεταφραστικά λάθη στη λατινική έκδοση του Ολάους Βόρμιους».

Είχα ακουστά αυτό το σπάνιο, σχεδόν μυθικό έργο, αλλά ποτέ δεν το είχα δει με τα μάτια μου. Ήταν ένα βιβλίο που υποτίθεται ότι περιείχε τα έσχατα μυστικά φοβερών και απαγορευμένων γνώσεων. Λέγαν ακόμη ότι το πρωτότυπο κείμενο, γραμμένο από τον τρελό Άραβα Αμπντούλ Αλχαζρέντ, ήταν εντελώς ανεύρετο. Αναρωτήθηκα πού μπορεί να το είχε ξετρυπώσει ο Κάρνμπυ.

«Θα σας δείξω τον τόμο μετά το δείπνο», συνέχισε ο Κάρνμπυ. «Σίγουρα θα μπορέσετε να μου αποσαφηνίσετε ένα δυο σκοτεινά σημεία του κειμένου που με προβληματίζουν από πολύ καιρό».

Το φαγητό το μαγείρεψε και το σερβίρισε ο ίδιος ο εργοδότης μου, και ήταν μια ευχάριστη αλλαγή από τις αηδίες που έτρωγα στα φτηνά εστιατόρια. Ο Κάρνμπυ φαινόταν να έχει χάσει τώρα εκείνη την αρχική ανήσυχη νευρικότητα. Ήταν πολύ ομιλητικός, και μάλιστα άρχισε να δείχνει κι ένα κάποιο συγκρατημένο κέφι όταν ήπιαμε ένα μπουκάλι θαυμάσιου Σωτέρν. Ωστόσο, και δίχως κανένα φανερό λόγο, συνέχιζαν να με βασανίζουν αόριστα και δυσάρεστα προαισθήματα, που δεν μπορούσα ούτε να εξηγήσω ούτε και να εντοπίσω την αληθινή τους αιτία.

Μετά το φαγητό γυρίσαμε πάλι στο γραφείο, και ο Κάρνμπυ έβγαλε από ένα κλειδωμένο συρτάρι το βιβλίο για το οποίο μου είχε κάνει λόγο. Φαινόταν απίστευτα παλιό, με εβένινα εξώφυλλα διακοσμημένα με ασημένια αραβουργήματα και σκουροκόκκινα πετράδια.

Όταν άνοιξα τις κιτρινισμένες σελίδες, τραβήχτηκα αυθόρμητα πίσω, νιώθοντας στα ρουθούνια μου την αποκρουστική μυρωδιά που ανέδιδαν. Θύμιζε όσο τίποτα μια μπόχα από κάτι σάπιο, λες και το βιβλίο είχε φυλαχτεί χρόνια ολόκληρα ανάμεσα σε πτώματα κάποιου ξεχασμένου νεκροταφείου και είχε ρουφήξει κάτι από τη μιασματική ατμόσφαιρα της αποσύνθεσης.

Τα μάτια του Κάρνμπυ έκαιγαν μ' ένα πυρετικό φως, καθώς έπαιρνε το παλιό χειρόγραφο από τα χέρια μου και το άνοιγε σε μια σελίδα κάπου στο μέσο. Ύστερα μου έδειξε μια συγκεκριμένη παράγραφο με το κοκαλιάρικο δάχτυλό μου.

Άρχισα να μεταφράζω το κείμενο αργά και με κάποια δυσκολία, και έγραψα την πρόχειρη αγγλική του μετάφραση σ' ένα σημειωματάριο που μου έδωσε ο Κάρνμπυ. Ύστερα, ο εργοδότης μου ζήτησε να το δια-

βάσω μεγαλόφωνα, για να το ακούσει. Το έκανα.

Αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός, μόλο που το γνωρίζουν ελάχιστοι μονάχα, ότι η θέληση ενός νεκρού μάγου συνεχίζει ν' ασκεί επιρροή στο πτώμα του, και μπορεί να το σηκώσει από τον τάφο και να εκτελέσει με αυτό οτιδήποτε δεν πρόλαβε κατά τη διάρκεια της ζωής του. Και οι νεκραναστάσεις του είδους αυτού αποσκοπούν κατά κανόνα σε πράξεις μίσους και αποβλέπουν στο να βλάψουν άλλους. Είναι πιο εύκολο να δοθεί ζωή στο πτώμα όταν αυτό έχει διατηρηθεί ανέπαφο· ωστόσο υπάρχουν περιπτώσεις που η ισχυρή θέληση του μάγου απέσπασε από το θάνατο τα σκορπισμένα κομμάτια του διαμελισμένου κορμιού του και τα ανάγκασε να υπηρετήσουν τους σκοπούς του, είτε χωριστά είτε σε προσωρινή επανένωση. Αλλά σε κάθε περίπτωση, όταν ολοκληρώθηκε η πράξη, το πτώμα επανήλθε στην αρχική του κατάσταση».

Όλα αυτά ήταν, βέβαια, ανοησίες και παραλογισμοί. Ίσως έφταιγε περισσότερο η παράξενη, νοσηρή έκφραση φοβερού ενδιαφέροντος στο πρόσωπο του εργοδότη μου, παρά το ίδιο το αποτρόπαιο απόσπασμα από το *Νεκρονομικόν* που είχαν τεντωθεί τόσο τα νεύρα μου· όπως και να 'χε, προς το τέλος της ανάγνωσης, ένας περίεργος, συρτός θόρυβος στο διάδρομο απέξω μ' έκανε να σκιρτήσω φοβισμένα.

Αλλά όταν τέλειωσα το διάβασμα και κοίταξα τον Κάρνμπυ, έμεινα κυριολεκτικά άναυδος αντικρίζοντας την γκριμάτσα του ανείπωτου και ξέφρενου τρόμου που είχε παγώσει στο πρόσωπό του. Ήταν η έκφραση ανθρώπου που τον καταδιώκει κάποια δαιμονική οπτασία της κόλασης. Για κάποιο λόγο, μου έδωσε

την εντύπωση ότι δεν άκουγε καν τη μετάφρασή μου από το βιβλίο του Αμπντούλ Αλχαζρέντ αλλ' αφουγκραζόταν έντρομος εκείνο το περίεργο σούρσιμο στο διάδρομο.

«Τούτο το σπίτι είναι γεμάτο αρουραίους», μουρμούρισε τελικά ο Κάρνμπυ, πιάνοντας το απορημένο βλέμμα μου. «Παρ' όλες μου τις προσπάθειες, δεν έχω καταφέρει να τους ξεφορτωθώ».

Ο θόρυβος, που συνεχιζόταν ακόμη, ήταν παρόμοιος μ' εκείνον που θα έκανε ένας αρουραίος αν έσερνε αργά κάτι στο πάτωμα. Ο ήχος φαινόταν να πλησιάζει και να ζυγώνει στην πόρτα του δωματίου, αλλά μετά, ύστερα από μια μικρή παύση, άρχισε ν' απομακρύνεται σβήνοντας λίγο λίγο.

Η ταραχή που έδειχνε τώρα ο εργοδότης μου ήταν άλλο πράγμα· αφουγκραζόταν με φοβερή προσήλωση και ο τρόμος του φαινόταν ν' ακολουθεί τις διακυμάνσεις του ήχου, θεριεύοντας στο πλησίασμα και λιγοστεύονταας με την απομάκρυνση του ήχου.

«Είναι πολύ τεντωμένα τα νεύρα μου», εξήγησε τελικά. «Δούλευα πολύ σκληρά τώρα τελευταία, και ιδού το αποτέλεσμα. Ακόμη κι ένας ασήμαντος θόρυβος με ταράζει και με κάνει ν' αλαφιάζομαι».

Ο ήχος απέξω είχε σβήσει εντελώς κάπου πέρα στο σπίτι. Ο Κάρνμπυ φάνηκε να ξαναβρίσκει κάπως την αυτοκυριαρχία του.

«Μου ξαναδιαβάζετε, σας παρακαλώ, εκείνη τη μετάφραση;» είπε. «Θέλω να την ακούσω πολύ προσεκτικά, λέξη προς λέξη».

Έκανα όπως μου είπε. Με άκουσε με το ίδιο ανίερο ενδιαφέρον αποτυπωμένο στο πρόσωπό του, αλλά τούτη τη φορά δε μας διέκοψε κανένας ήχος από το διάδρομο. Πρόσεξα μονάχα ότι στο άκουσμα της τελευταίας πρότασης το πρόσωπό του Κάρνμπυ χλώ-

μιασε σαν να είχε χάσει απότομα όλο του το αίμα, ενώ η φωτιά στα βουλιαγμένα μάτια του έμοιαζε τώρα σαν φωσφορισμός σε κάποιο ζοφερό πηγάδι.

«Αυτό είναι το πιο ενδιαφέρον απόσπασμα», παρατήρησε τελικά. «Με τα φτωχά αραβικά μου, είχα αμφιβολίες για το νόημά του, και το σημείο αυτό έλειπε εντελώς από τη λατινική μετάφραση του Ολάους Βόρμιους. Σας ευχαριστώ για την προσεγμένη σας απόδοση. Οπωσδήποτε λύσατε πολλές απορίες μου».

Η φωνή του ήταν σφιγμένη και άχρωμη, σαν να συγκρατιόταν και να πάσχιζε να καταπνίξει ένα χείμαρρο από ακαθόριστες σκέψεις και συναισθήματα. Κατά κάποιο τρόπο, διαισθανόμουν ότι ο Κάρνμπυ ήταν τώρα πιο νευρικός και ταραγμένος από πριν, και ότι η μετάφρασή μου από το *Νεκρονομικόν* είχε συμβάλει σ' αυτή του την αναστάτωση. Στο πρόσωπό του ήταν ζωγραφισμένη μια φρικαλέα έκφραση στοχασμού, σαν ν' απασχολούσαν το μυαλό του κάποιες ανίερες και απαγορευμένες σκέψεις.

Όπως και να 'χε, κατάφερε να ξαναβρεί αρκετά την αυτοκυριαρχία του, και μου ζήτησε να του διαβάσω ένα άλλο απόσπασμα. Αυτό, όπως ανακάλυψα, ήταν κάποιο μαγικό τυπικό για τον εξορκισμό των νεκρών. Συμπεριλάμβανε μια τελετουργία που απαιτούσε τη χρήση μερικών σπάνιων αραβικών θυμιαμάτων, καθώς και τη μεγαλόφωνη επίκληση εκατό τουλάχιστον ονομάτων νεκροφάγων *γκούουλ* και άλλων δαιμόνων. Τα αντέγραψα όλα για λογαριασμό του Κάρνμπυ, ο οποίος τα μελέτησε για πολλή ώρα μ' ένα αληθινά εκστατικό ενδιαφέρον που μονάχα επιστημονικό δε θα μπορούσε να το πει κανείς.

«Και αυτό το κομμάτι», παρατήρησε, τελικά, ο εργοδότης μου, «δεν υπήρχε στη μετάφραση του Ολάους Βόρμιους». Αφού έριξε άλλη μια ματιά στο κείμενο, το δίπλωσε προσεκτικά και το φύλαξε στο ίδιο συρτάρι απ' όπου είχε βγάλει το *Νεκρονομικόν*.

Η βραδιά εκείνη ήταν η πιο παράξενη που έζησα ποτέ. Καθίσαμε γι' ατέλειωτες ώρες κουβεντιάζοντας και σχολιάζοντας μεταφράσεις από εκείνο τον ανίερο τόμο. Έτσι, λίγο λίγο, άρχισα να συνειδητοποιώ ότι τον εργοδότη μου τον κατείχε ένας θανάσιμος τρόμος για κάτι· ότι φοβόταν να μείνει μόνος, και ότι αυτός ήταν κυρίως ο λόγος που με κρατούσε τόση ώρα. Φαινόταν να βρίσκεται σε μια μόνιμη κατάσταση υπερέντασης, και δεν έπαυε ν' αφουγκράζεται με ανείπωτη αγωνία· ήταν φανερό ότι μόλις και πρόσεχε τι του έλεγα.

Έχοντας ολόγυρά μου όλα εκείνα τα αλλόκοτα αντικείμενα του χώρου, σε μιαν ατμόσφαιρα βαριά από κάποιο αθέατο κακό και κάποια ακαθόριστη φρίκη, ακόμη και το λογικό τμήμα του μυαλού μου άρχισε να επηρεάζεται από το ξύπνημα σκοτεινών κληρονομικών φόβων. Και να σκεφτεί κανείς ότι στις φυσιολογικές στιγμές μου κορόιδευα αυτά τα πράγματα. Και να που τώρα ήμουν έτοιμος να πιστέψω και στα πιο εξωφρενικά δημιουργήματα μιας αρρωστημένης φαντασίας. Δίχως αμφιβολία, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ο Κάρνμπυ μου είχε μεταδώσει ασυνείδητα τους κρυφούς τρόμους του.

Αλλά ούτε με μια φράση, ούτε με μια λέξη, ο εργοδότης μου δεν αναφέρθηκε ποτέ ανοιχτά στα όσα ήταν ολοφάνερα στον τρόπο και τη συμπεριφορά του· απλά και μόνο ανέφερε κατ' επανάληψη ότι υπέφερε από τα νεύρα του.

Στη διάρκεια της συζήτησής μας, επανειλημμένα προσπάθησε ν' αφήσει να εννοηθεί ότι το ενδιαφέρον του για το υπερφυσικό και το Σατανισμό ήταν εντελώς θεωρητικό. Ήθελε να με πείσει ότι κι αυτός, ό-

πως κι εγώ, δεν πίστευε καθόλου σ' αυτά τα πράγματα. Ωστόσο ήταν ολοφάνερο ότι δεν έλεγε την αλήθεια. Ήμουν σίγουρος ότι πίστευε απόλυτα όλα εκείνα που προσπαθούσε να με πείσει ότι ερευνούσε με επιστημονική αμεροληψία, και υπέθεσα ότι είχε πέσει θύμα κάποιας φανταστικής φοβίας, επηρεασμένος από τις απόκρυφες έρευνές του. Αλλά, από την άλλη μεριά, η διαίσθησή μου δε με βοηθούσε να μαντέψω τι ήταν ακριβώς εκείνο που φοβόταν.

Δεν ξανακούσαμε εκείνους τους ήχους που είχαν κατατρομάξει και συγκλονίσει τον εργοδότη μου. Θα πρέπει να καθίσαμε εκεί έως αρκετά μετά τα μεσάνυχτα, με τα κείμενα του τρελού Άραβα μπροστά μας. Τελικά, κάποια στιγμή, ο Κάρνμπυ φάνηκε να συνειδητοποιεί το προχωρημένο της ώρας.

«Φοβάμαι ότι σας κράτησα πάρα πολύ», είπε απολογητικά. «Σίγουρα σας χρειάζεται και λίγος καλός ύπνος. Μες στον εγωισμό μου, παρασύρομαι και ξεχνώ ότι οι άλλοι δε συνηθίζουν να δουλεύουν έως τις μικρές ώρες όπως εγώ».

Όπως απαιτούσε η ευγένεια, αρνήθηκα τυπικά ότι το φταίξιμο ήταν δικό του, τον καληνύχτισα και κίνησα για το δωμάτιό μου. Ένιωθα φοβερή ανακούφιση. Μου φαινόταν ότι φεύγοντας θ' άφηνα πίσω μου και στο δωμάτιο του Κάρνμπυ όλους εκείνους τους σκοτεινούς φόβους και το πλάκωμα της ψυχής που με βασάνιζαν τόση ώρα.

Μονάχα ένα μικρό φως έφεγγε στο μακρύ διάδρομο. Ήταν κοντά στην πόρτα του Κάρνμπυ· η δική μου, στην άλλη άκρη του διαδρόμου, κοντά στο κεφαλόσκαλο, ήταν βυθισμένη στη σκιά. Καθώς άπλωνα ψαχουλευτά το χέρι για το πόμολο, άκουσα ένα θόρυβο πίσω μου. Γυρίζοντας, πρόλαβα να δω να χάνεται ένα μικρό ακαθόριστο σώμα που είχε σαλτάρει από το κε-

φαλόσκαλο στο πρώτο σκαλοπάτι.

Στη στιγμή, ένιωσα να με κυριεύει ασυγκράτητος τρόμος. Ακόμη και σ' εκείνη την αβέβαιη, φευγαλέα ματιά, είχα δει ότι το αντικείμενο ήταν πολύ ασπριδερό για να είναι αρουραίος· αλλά και το όλο σχήμα του δε θύμιζε ζώο. Δε θα μπορούσα να πάρω όρκο τι ήταν, αλλά το περίγραμμά του είχε κάτι το απερίγραπτα αποτρόπαιο.

Στάθηκα σαν παράλυτος εκεί, τρέμοντας ολόκληρος, και τότε άκουσα έναν περίεργο ήχο στις σκάλες. Ήταν σαν κάτι να είχε πέσει από το πάνω σκαλοπάτι στο κάτω. Ο ήχος αυτός συνεχίστηκε ν' ακούγεται κατά κανονικά διαστήματα μέχρι που σταμάτησε εντελώς.

Ακόμη και αν η σωτηρία της ψυχής και του σώματός μου εξαρτιόταν απ' αυτό, και πάλι δε θα είχα το κουράγιο ν' ανάψω το φως του κεφαλόσκαλου. Ούτε και θα τολμούσα να ζυγώσω εκεί για να διαπιστώσω τι ήταν εκείνο που κατέβαινε με τόσο αφύσικο τρόπο. Δεν ξέρω, κάποιος άλλος μπορεί και να το 'κανε· πάντως όχι εγώ. Αντίθετα, αφού έμεινα μαρμαρωμένος για μια στιγμή, χώθηκα μέσα στο δωμάτιο και κλείδωσα πίσω μου την πόρτα.

Έπεσα στο κρεβάτι, μ' ένα κυκεώνα αναπάντητων ερωτημάτων και απροσδιόριστων φόβων να στροβιλίζεται στο μυαλό μου. Με αναμμένο συνέχεια το φως, έμεινα άγρυπνος για ώρες, περιμένοντας να ξανακούσω από στιγμή σε στιγμή εκείνους τους αποτρόπαιους ήχους. Αλλά το σπίτι παρέμεινε σιωπηλό σαν νεκροθάλαμος, και δεν άκουσα το παραμικρό. Τελικά, και παρόλο που δεν περίμενα ότι θα 'ταν δυνατό να κλείσω μάτι, με πήρε ο ύπνος. Ήταν ένα είδος λήθαργου δίχως όνειρα, και δεν ξύπνησα παρά μονάχα μετά

από πολλές ώρες, όταν το ρολόι μου έδειχνε δέκα το πρωί.

Αναρωτήθηκα αν ο εργοδότης μου με είχε αφήσει από αβρότητα να κοιμηθώ μέχρι αυτή την ώρα ή μήπως δεν είχε ξυπνήσει ούτε ο ίδιος. Όταν ντύθηκα και κατέβηκα, τον βρήκα να με περιμένει στο σερβιρισμένο τραπέζι με το πρωινό. Ήταν πιο χλωμός και πιο τρομαγμένος από το προηγούμενο βράδυ, σαν να είχε περάσει μια πολύ άσχημη νύχτα.

«Ελπίζω οι αρουραίοι να μη σας ενόχλησαν πολύ», παρατήρησε ύστερα από την τυπική καλημέρα. «Κάτι πρέπει να κάνω με δαύτους».

«Ούτε που τους κατάλαβα καν», τον διαβεβαίωσα.

Για κάποιο λόγο, μου ήταν απολύτως αδύνατο να του αναφέρω για εκείνο το παράξενο, αμφίβολο πράγμα που είχα δει και ακούσει τη νύχτα, λίγο πριν μπω στο δωμάτιό μου. Σίγουρα πρέπει να είχα κάνει λάθος· δίχως αμφιβολία, δεν μπορεί παρά να ήταν ένας κοινός αρουραίος που έσερνε κάτι στις σκάλες. Προσπάθησα να διώξω από το νου μου εκείνο τον αποτρόπαιο επαναλαμβανόμενο ήχο και το ακατονόμαστο σχήμα που είχα δει φευγαλέα στο σκοτάδι.

Ο εργοδότης μου με κοίταξε με έντονα διαπεραστικό βλέμμα, σαν να προσπαθούσε να διαβάσει τις πιο απόκρυφες σκέψεις μου. Πήραμε το πρωινό σε μια μάλλον καταθλιπτική ατμόσφαιρα, αλλά και η μέρα που ακολούθησε δεν ήταν λιγότερο ζοφερή.

Μετά το πρωινό, ο Κάρνμπυ απομονώθηκε στο δωμάτιό μου έως αργά το απομεσήμερο, κι εγώ έμεινα να σκοτώσω ελεύθερα την ώρα μου στην πλούσια, αλλά ορθόδοξη βιβλιοθήκη του κάτω πατώματος. Μου ήταν αδύνατο να μαντέψω τι μπορεί να έκανε ο Κάρνμπυ κλεισμένος εκεί στο δωμάτιό του. Πάντως, κάμποσες φορές, μου φάνηκε σαν να άκουσα να έρχονται

από μέσα κάτι αχνές, μονότονες ψαλμωδιές με επιβλητικό τόνο. Σκοτεινές υποψίες και φοβερές εικασίες στροβιλίζονταν αδιάκοπα στο μυαλό μου. Η ατμόσφαιρα του σπιτιού φαινόταν να γίνεται ολοένα και πιο βαριά, και ένιωθα να με πνίγει με το θανατερό, μιασματικό μυστήριό της. Θα 'λεγε κανείς ότι αόρατες δαιμονικές παρουσίες παραμόνευαν σε κάθε γωνιά.

Μπορώ να πω ότι ένιωσα σχεδόν ανακούφιση όταν κάποια στιγμή ο εργοδότης μου με κάλεσε στο γραφείο του. Μπαίνοντας πρόσεξα ότι ο αέρας εκεί ήταν βαρύς από μια δυνατή αρωματική μυρωδιά, ενώ στην ατμόσφαιρα πλανιόταν ακόμη ένας γαλαζωπός καπνός. Ήταν σαν κάποιος να είχε ανάψει ανατολίτικα λιβάνια σ' εκκλησιαστικά θυμιατήρια. Ένα χαλί του Ισπαχάν, που αρχικά βρισκόταν κοντά στον τοίχο, είχε τώρα τραβηχτεί στο κέντρο του χώρου. Αλλά κι αυτό δεν ήταν αρκετό για να κρύψει εντελώς τη βιολετιά καμπύλη που μαρτυρούσε το σχέδιο κάποιου μαγικού κύκλου στο πάτωμα. Δίχως αμφιβολία ο Κάρνμπυ είχε κάνει κάποια μαγική επίκληση εκεί μέσα, και θυμήθηκα εκείνο το φοβερό τελετουργικό τυπικό που του είχα μεταφράσει το προηγούμενο βράδυ.

Όπως και να 'χε, δεν προσφέρθηκε να μου εξηγήσει τίποτα από τις όποιες δραστηριότητές του. Το όλο ύφος του είχε αλλάξει σημαντικά· έδειχνε πιο ψύχραιμος και συγκρατημένος, και με περισσότερη αυτοπεποίθηση από κάθε άλλη φορά. Με σχεδόν απόλυτη φυσικότητα και άνεση, ακούμπησε μπροστά μου ένα μάτσο από χειρόγραφα και μου ζήτησε να τα δακτυλογραφήσω.

Σε λίγο, ο γνώριμος ήχος των πλήκτρων με βοήθησε κάπως να διώξω εκείνο τον ακαθόριστο φόβο που μου πλάκωνε την καρδιά. Μπορούσα σχεδόν να χαμογελάσω με τις περίεργες και φοβερές πληροφορίες

που περιείχαν οι σημειώσεις του εργοδότη μου, κα
που αφορούσαν σχεδόν αποκλειστικά σε μεθόδους α
πόκτησης απαγορευμένων δυνάμεων. Αλλά και πάλ
κάτω απ' αυτή την επιφανειακή αυτοπεποίθηση, εξα
κολουθούσε να με ταλανίζει μια αόριστη, επίμονη α
νησυχία.

Το βράδυ έφτασε, και μετά από το φαγητό γυρίσα
με πάλι στο γραφείο. Η όλη συμπεριφορά του Κάρν
μπυ μαρτυρούσε μια υπερένταση τώρα, σαν να περ
μενε με αγωνία το αποτέλεσμα κάποιου κρυφού εγχε
ρήματος. Εγώ συνέχισα τη δουλειά μου, αλλά κάπ
από την υπερένταση του μεταδόθηκε και σ' εμένα, κα
κάθε τόσο έπιανα τον εαυτό μου ν' αφουγκράζεται φο
βισμένα.

Τελικά, πάνω από το κροτάλισμα των πλήκτρω
της γραφομηχανής, άκουσα πάλι εκείνο το περίεργ
σούρσιμο στο διάδρομο. Ο Κάρνμπυ το άκουσε κι αυ
τός, και, στη στιγμή, κάθε ίχνος αυτοπεποίθησης χα
θηκε από το πρόσωπό του. Στη θέση του δεν απόμειν
τώρα παρά ο πιο αξιολύπητος τρόμος.

Ο ήχος πλησίαζε σταθερά· ακολουθούσε ένας πν
χτός, συρτός θόρυβος, και μετά και άλλοι ποικίλης έ
τασης, σαν από ακαθόριστα τρεχαλητά και σουρσίμ
τα στο πάτωμα. Ο διάδρομος απέξω φαινόταν να βρ
θει από κι εγώ δεν ξέρω τι, σαν μια ολόκληρη στρατ
από αρουραίους να έσερνε στο πάτωμα τα λάφυρ
της από κάποια επιδρομή. Κι ωστόσο κανένας αρ
ραίος, ή και στρατιά από δαύτους, δε θα μπορούσε
κάνει αυτούς τους θορύβους ή να μετακινεί τόσο β
ριά αντικείμενα σαν αυτά που ακούστηκαν ν' ακολ
θούν. Υπήρχε κάτι στο χαρακτήρα αυτών των θο
βων, κάτι ακατονόμαστο και απερίγραπτο, που έκα
μια κρύα ανατριχίλα ν' αρχίσει να διατρέχει αργά
ραχοκοκαλιά μου.

«Θεέ και Κύριε! Τι σαματάς είναι αυτός;» φώναξα.

«Οι αρουραίοι! Σου λέω, είναι μονάχα οι αρουραίοι!» Η φωνή του Κάρνμπυ ήταν τώρα ένα διαπεραστικό, υστερικό σκούξιμο.

Μια στιγμή αργότερα ένα χτύπημα αντήχησε ολοκάθαρα στην πόρτα, χαμηλά κοντά στο κατώφλι. Σχεδόν ταυτόχρονα άκουσα έναν υπόκωφο γδούπο μέσα στο κλειδωμένο ντουλάπι του αντικρινού τοίχου. Ο Κάρνμπυ, που έως τότε στεκόταν ορθός, φάνηκε κυριολεκτικά να καταρρέει σε μια πολυθρόνα. Το πρόσωπό του ήταν σταχτί, και τα χαρακτηριστικά του είχαν παραμορφωθεί σε μια μάσκα σχεδόν ξέφρενου τρόμου.

Τώρα η εφιαλτική αμφιβολία και το τέντωμα των νεύρων μου είχαν φτάσει σε ανυπόφορα επίπεδα, και δεν άντεχα άλλο. Αδιαφορώντας για τις αγωνιώδεις κραυγές του εργοδότη μου να σταματήσω, έτρεξα κι άνοιξα την πόρτα. Ούτε κι εγώ δεν ξέρω τι περίμενα ν' αντικρίσω περνώντας το κατώφλι και βγαίνοντας στο μισοσκότεινο διάδρομο.

Όταν κοίταξα κάτω και είδα το αντικείμενο που παραλίγο να πατήσω, ένιωσα ένα φοβερό αποτροπιασμό και το στομάχι ανακατεύτηκε από ναυτία. Ήταν ένα ανθρώπινο χέρι κομμένο από τον καρπό — ένα κοκαλιάρικο, γαλαζωπό χέρι σαν από κουφάρι μιας βδομάδας, με ίχνη μούχλας στα δάχτυλα και κάτω από τα μακριά νύχια. *Και το καταραμένο πράγμα είχε σαλέψει!* Είχε κάνει πίσω για να με αποφύγει, και τώρα έτρεχε στο διάδρομο με κινήσεις που κάπως θύμιζαν κάβουρα!

Ακολουθώντας το με το βλέμμα, είδα ότι υπήρχαν και άλλα αντικείμενα πιο πέρα, ένα από τα οποία αναγνώρισα ότι ήταν ανθρώπινο πόδι και ένα άλλο βραχίονας. Δεν τόλμησα να κοιτάξω τα υπόλοιπα. Όλα

απομακρύνονταν αργά, σαν μια φρικαλέα νεκρικ πομπή, και μου είναι εντελώς αδύνατο να περιγράψ τις κινήσεις τους. Η ζωντάνια που έδειχνε το καθέν τους ήταν αποτρόπαιη πέρα από κάθε περιγραφή. Έ δειχναν κάτι παραπάνω από ζωντανό, αλλά ο αέρα ήταν γεμάτος από μια μπόχα από ψοφίμι.

Τράβηξα έντρομος το βλέμμα μου και πισωπάτησα στο δωμάτιο του Κάρνμπυ, κλείνοντας πάλι την πόρτ με χέρι που έτρεμε ασυγκράτητα. Ο εργοδότης μο βρέθηκε στη στιγμή δίπλα μου με το κλειδί στο χέ και το γύρισε στην κλειδαριά με δάχτυλα αδύναμα κα αδέξια σαν παραλυτικού.

«Τα είδες;» με ρώτησε με βραχνά, τρεμουλιαστό ψι θυρο.

«Για όνομα του Θεού, τι σημαίνουν όλα αυτά;» φώ ναξα.

Ο Κάρνμπυ γύρισε πάλι στην πολυθρόνα του, τρ κλίζοντας λίγο σαν να μην τον κρατούσαν τα πόδι του. Τα χαρακτηριστικά του ήταν παραμορφωμέν από τον τρόμο που του ροκάνιζε τα σωθικά, κι έτρεμ σύγκορμος σαν να υπέφερε από πυρετούς. Κάθισα κ εγώ σε μια πολυθρόνα δίπλα του, και τον άκουσα ν τραυλίζει μια απίστευτη εξομολόγηση, σχεδόν με α κατάληπτη φωνή, άναρθρους ήχους, παύσεις και κο πιάσματα.

«Είναι πιο δυνατός από μένα — ακόμη και στο θά νατο, ακόμη και με το κορμί του διαμελισμένο με τ νυστέρι και το πριόνι που χρησιμοποίησα. Νόμιζα ότ δε θα μπορούσε να επιστρέψει ύστερα απ' αυτό — ύ στερα από το θάψιμο των κομματιών του σε δέκα κα παραπάνω διαφορετικά σημεία, στο κελάρι, κάτω απ τους θάμνους, στις ρίζες του κισσού... Αλλά το *Νεκρο νομικόν* είχε δίκιο... και ο Χέλμαν Κάρνμπυ το 'ξερ αυτό. Με προειδοποίησε πριν τον σκοτώσω... μου εί

ότι θα ξαναγύριζε — *ακόμη και σ' εκείνη την κατάσταση.*

»Αλλά εγώ δεν τον πίστεψα. Τον μισούσα τον Χέλμαν, όπως με μισούσε κι εκείνος. Αλλά είχε φτάσει σε υψηλότερα επίπεδα γνώσης και δύναμης, επειδή είχε κερδίσει περισσότερο από μένα την εύνοια των Σκοτεινών. Γι' αυτό και τον σκότωσα — τον ίδιο το δίδυμο αδελφό μου, αλλά και αδελφό στην υπηρεσία του Σατανά και Εκείνων που προηγήθηκαν του Σατανά. Χρόνια και χρόνια μελετούσαμε πλάι πλάι. Μαζί τελούσαμε τη Μαύρη Λειτουργία, και οι ίδιοι δαίμονες υπηρετούσαν και τους δυο μας. Αλλά ο Χέλμαν Κάρνμπυ είχε προχωρήσει πιο βαθιά στο απόκρυφο και στο απαγορευμένο, σε χώρους που εγώ δεν είχα τη δύναμη να τον ακολουθήσω. Τον φοβόμουν, και δεν μπορούσα ν' αντέξω την υπεροχή του.

»Είναι πάνω από μια εβδομάδα — είναι δέκα μέρες που τον σκότωσα. Αλλά ο Χέλμαν — ή κάποιο κομμάτι του — επιστρέφει κάθε βράδυ... Ω Θεέ μου! Τα καταραμένα χέρια του σέρνονται στο πάτωμα! Τα πόδια και τα μπράτσα σκαρφαλώνουν τις σκάλες με κάποιον ακατανόμαστο τρόπο για να με στοιχειώσουν... Χριστέ μου! Το φρικαλέο, αιματοβαμμένο κουφάρι του με ακολουθεί! Σου λέω, τα χέρια του έρχονται ακόμη και τη μέρα να μου χτυπήσουν και να πασπατέψουν το πόμολο της πόρτας... και έχω σκοντάψει πάνω στα μπράτσα του στο σκοτάδι.

»Μεγαλοδύναμε! Θα τρελαθώ απ' αυτή τη φρίκη. Αλλ' αυτό θέλει κι αυτός, να τρελαθώ. Συνεχίζει να με βασανίζει, μέχρι να χάσω τα λογικά μου. Γι' αυτό στοιχειώνει τούτο το σπίτι με τα κομμάτια του. Θα μπορούσε εύκολα να δώσει ένα τέρμα με τη δαιμονική δύναμη που κατέχει. θα μπορούσε να ξανασυγκολλήσει τα κομματιασμένα μέλη του και να με σκοτώσει ό-

πως τον σκότωσα κι εγώ!

»Και είχα θάψει τόσο προσεκτικά τα κομμάτια του, με τόση προνοητικότητα και φροντίδα! Αλλά πόσο άχρηστα ήταν όλα! Έθαψα το νυστέρι και το πριόνι, ναι, στην άλλη άκρη του κήπου, όσο πιο μακριά μπορούσα από τα διαβολικά, κακόβουλα χέρια του. Αλλά δεν έθαψα και το κεφάλι μαζί με τ' άλλα κομμάτια — αυτό το κλείδωσα στο ντουλάπι εκεί στον τοίχο. Το άκουγα πότε πότε να σαλεύει εκεί μέσα, όπως το άκουσες κι εσύ πριν από λίγο... Αλλά δεν του χρειάζεται το κεφάλι· η θέλησή του βρίσκεται αλλού, και μπορεί να επενεργήσει και να εκδηλωθεί με όλα τα μέλη του.

»Βέβαια, άρχισα να κλειδώνω πόρτες και παράθυρα από τη νύχτα που ανακάλυψα ότι ξαναγύριζε... Αλλά δεν άλλαξε τίποτα. Και προσπάθησα να τον εξορκίσω με όλες τις κατάλληλες τελετές — όλες όσες ήξερα. Και σήμερα δοκίμασα την πιο ισχυρή, εκείνη που μου μετέφρασες από το *Νεκρονομικόν*. Αυτός ήταν κι ο λόγος που σε προσέλαβα· αυτός, καθώς και το γεγονός ότι δεν άντεχα άλλο να μένω μονάχος. Σκέφτηκα ότι κάτι θα γινόταν αν έμενε κι άλλος στο σπίτι μαζί μου. Εκείνος ο εξορκισμός ήταν η τελευταία μου ελπίδα. Έλπιζα ότι αυτός θα τον συγκρατούσε — είναι μια πανάρχαια και πολύ φοβερή τελετή. Αλλά, όπως είδες κι εσύ, αποδείχτηκε άχρηστος...»

Η φωνή του έσβησε σε ασυνάρτητα μουρμουρητά. Έμεινε εκεί, ατενίζοντας μπροστά με απλανές, γυάλινο βλέμμα, που μέσα του διέκρινα κιόλας την πρώτη σπίθα της τρέλας. Δεν είχα τίποτα να πω — η εξομολόγησή του ήταν ανείπωτα αποτροπιαστική. Το ψυχικό σοκ που μου προκάλεσε, καθώς κι εκείνη η απαίσια υπερφυσική εκδήλωση, με είχαν σχεδόν παραλύσει. Το μυαλό μου είχε μουδιάσει· μονάχα όταν άρχισα κ

πως να συνέρχομαι ένιωσα να με πλημμυρίζει ένα ακατανίκητο κύμα απέχθειας για τον άνθρωπο που καθόταν δίπλα του.

Στάθηκα όρθιος. Στο σπίτι επικρατούσε νεκρική σιγή τώρα, σαν οι πολιορκητές εκείνης της μακάβριας και αποκρουστικής στρατιάς να είχαν αποσυρθεί, ο καθένας στον ξέχωρο τάφο του. Ο Κάρνμπυ είχε αφήσει το κλειδί στην πόρτα· πλησίασα και το γύρισα αργά.

«Φεύγεις; Μη μ' αφήνεις», άκουσα να μ' εκλιπαρεί ο Κάρνμπυ με φωνή που έτρεμε από αγωνία και τρόμο, καθώς στεκόμουν εκεί με το χέρι στο πόμολο.

«Ναι, φεύγω», αποκρίθηκα ψυχρά. «Παραιτούμαι τούτη τη στιγμή. Και σκοπεύω να μαζέψω τα πράγματά μου και να φύγω απ' αυτό το σπίτι το ταχύτερο δυνατό».

Άνοιξα την πόρτα και βγήκα στο διάδρομο, δίχως να δώσω σημασία στις άναρθρες υποσχέσεις, τις ικεσίες και τις διαμαρτυρίες που έβγαιναν ακατάσχετα από το στόμα του. Για την ώρα, προτιμούσα ν' αντιμετωπίσω ό,τι τυχόν παραμόνευε στο σκοτεινό διάδρομο, άσχετα πόσο απαίσιο και τρομακτικό, παρά να υπομείνω άλλο την παρουσία του Τζων Κάρνμπυ.

Ο διάδρομος ήταν άδειος· πηγαίνοντας γοργά προς το δωμάτιό μου, ανατρίχιασα αναγουλιάζοντας στη θύμηση των όσων είχα δει. Νομίζω ότι έτσι κι άκουγα ή έβλεπα το παραμικρό σ' εκείνες τις σκιές, θα ξεσπούσα σε υστερικά ουρλιαχτά.

Άρχισα να μαζεύω βιαστικά τα πράγματά μου, σπρωγμένος από μια αίσθηση πυρετικής και καταναγκαστικής βιάσης. Ένιωθα ότι δε θ' άντεχα να μείνω ούτε στιγμή παραπάνω σ' εκείνο το σπίτι με τ' αποτρόπαια μυστικά, που το πλάκωνε μια ατμόσφαιρα καταθλιπτικού τρόμου. Στη βιασύνη μου έκανα πολλά λάθη

και αδεξιότητες, σκοντάφτοντας στα έπιπλα, και μάταια πασχίζοντας να διώξω τον τρόμο που παρέλυε το νου και τα δάχτυλά μου.

Είχα σχεδόν τελειώσει, όταν άκουσα τον ήχο από αργά μετρημένα βήματα που ανέβαιναν τις σκάλες. Ήξερα ότι δεν μπορεί να ήταν ο Κάρνμπυ, γιατί αυτός είχε κλειδώσει πάλι την πόρτα του αμέσως μόλις βγήκα· και ήμουν σίγουρος ότι τίποτα δε θα τον έπειθε να βγει. Όπως και να 'χει, θα ήταν απίθανο να είχε κατέβει δίχως να τον ακούσω.

Τα βήματα έφτασαν στο κεφαλόσκαλο και προχώρησαν στο διάδρομο περνώντας μπροστά από την πόρτα μου. Διατηρούσαν σταθερά τον ίδιο μονότονο ρυθμικό ήχο, σαν την κίνηση μιας μηχανής. Οπωσδήποτε δεν έμοιαζαν καθόλου με τις σιγανές, νευρικές πατημασιές του Τζων Κάρνμπυ.

Αλλά, τότε, ποιος θα μπορούσε να 'ναι; Αιστάνθηκα το αίμα να παγώνει στις φλέβες μου· δεν τόλμησα καν να συμπληρώσω την απάντηση που μου ήρθε αυτόματα στο μυαλό.

Τα βήματα κοντοστάθηκαν· και κατάλαβα ότι τώρα είχαν φτάσει μπροστά στην πόρτα του Κάρνμπυ. Ακολούθησαν μερικές στιγμές σιγής, στη διάρκεια των οποίων δεν τολμούσα ούτε ν' ανασάνω. Και μετά, ένας τρομακτικός πάταγος από ξύλα που τσάκιζαν έσπασε τη σιωπή. Και τότε, πάνω απ' όλα, αντήχησαν στο σπίτι τα διαπεραστικά ουρλιαχτά ενός ανθρώπου στα νύχια του πλέον ανείπωτου τρόμου.

Μου ήταν αδύνατο να σαλέψω από κει, λες κι ένα σιδερένιο χέρι να με κρατούσε ακινητοποιημένο στη θέση μου. Ούτε κι εγώ ξέρω πόση ώρα έμεινα έτσι, κι αφουγκραζόμουν. Τα ουρλιαχτά είχαν σβήσει γοργά στη σιωπή. Δεν άκουγα τίποτα τώρα, πέρα από έναν σιγανό, περίεργο, επαναλαμβανόμενο ήχο που το

μυαλό μου αρνιόταν ν' αναγνωρίσει.

Δεν ήταν η δική μου βούληση, αλλά κάποια θέληση πιο δυνατή από μένα, εκείνο που με έσυρε τελικά έξω και με ανάγκασε να προχωρήσω στο διάδρομο προς την πόρτα του γραφείου του Κάρνμπυ. Ένιωθα την παρουσία αυτής της θέλησης σαν μια πανίσχυρη, υπερανθρώπινη δύναμη, σαν ένα είδος κακόβουλης υπνωτικής επιρροής.

Η πόρτα του γραφείου ήταν ξεχαρβαλωμένη, και κρεμόταν μονάχα από ένα μεντεσέ. Την είχε τσακίσει κάτι με υπεράνθρωπινη δύναμη. Ο ακατανόμαστος ήχος που άκουγα τόση ώρα σταμάτησε καθώς πλησίαζα στο κατώφλι. Τη θέση του πήρε μια απόλυτη, δυσοίωνη σιωπή.

Κοκάλωσα και πάλι, ανίκανος να κάνω άλλο βήμα. Αλλά τούτη τη φορά δεν ήταν εκείνη η διαβολική, ακατανίκητη δύναμη που παρέλυε τα μέλη μου, καθηλώνοντάς με μπροστά στο κατώφλι. Το δωμάτιο φωτιζόταν από μια λάμπα, αθέατη από το σημείο που βρισκόμουν. Κοιτάζοντας μέσα, στο στενό χώρο που φαινόταν από το άνοιγμα της πόρτας, διέκρινα μια άκρη του ανατολίτικου χαλιού και, στο πάτωμα πιο πέρα, το φοβερό περίγραμμα μιας αποτρόπαιης ασάλευτης σκιάς.

Πελώρια, μακρόστενη, τερατώδης, η σκιά φαινόταν ν' ανήκει σ' ένα γυμνό άντρα που έστεκε σκυφτός μ' ένα χειρουργικό πριόνι στο χέρι. Το τρομερό ήταν αυτό: αν και οι ώμοι, το στήθος, η κοιλιά και τα μπράτσα διακρίνονταν ολοκάθαρα, η σκιά ήταν ακέφαλη, με τον κορμό να τελειώνει απότομα σ' έναν κομμένο λαιμό. Η θέση της ήταν τέτοια ώστε θα ήταν αδύνατο να υπάρχει κεφάλι που δε φαινόταν χάρη σε κάποιο φαινόμενο προοπτικής.

Περίμενα, ανήμπορος είτε να μπω, είτε να κάνω πί-

σω. Το αίμα έρρεε στην καρδιά μου σαν πηχτό παγω
μένο ρυάκι, ενώ το μυαλό μου αρνιόταν να δουλέψει
Πέρασε ένα ακαθόριστο διάστημα ασύλληπτης φρ
κης. Μετά, από την αθέατη πλευρά του δωματίου το
Κάρνμπυ, από τη μεριά του κλειδωμένου ντουλαπιού
ακούστηκε ένας δυνατός και βίαιος πάταγος, ο ήχο
από σανίδια που σπάζαν, και το τρίξιμο από ζορισμέ
νους μεντεσέδες. Αμέσως μετά αντήχησε ένας απα
σιος, υπόκωφος γδούπος από κάτι που έπεφτε στο πά
τωμα.

Ύστερα πάλι σιωπή — η σιωπή ενός Κακού που εί
χε εκπληρώσει το σκοπό του και τώρα στοχαζόταν πά
νω από τον ακατανόμαστο θρίαμβό του. Η σκιά δε
είχε σαλέψει καθόλου. Στεκόταν σε στάση αποτρό
παιας περισυλλογής, με το πριόνι ανασηκωμένο, σα
να περιεργαζόταν κάποιο τελειωμένο έργο.

Μερικές στιγμές πέρασαν ακόμη, και μετά, εντε
λώς απρόσμενα είδα τη σκιά να *διαλύεται* με φοβερ
και ανεξήγητο τρόπο. Φάνηκε να σπάζει και να σκορ
πίζει σε μικρότερες σκιές, που έπεσαν και χάθηκα
από τα μάτια μου. Διστάζω να περιγράψω το συγκε
κριμένο τρόπο ή τα σημεία που σημειώθηκε αυτό τ
αλλόκοτο, πολλαπλό κομμάτιασμα. Ταυτόχρονα, ά
κουσα έναν πνιχτό κρότο από κάτι μεταλλικό που έπε
φτε στο περσικό χαλί, και τους ήχους της πτώσης απ
πολλά αντικείμενα.

Για μια ακόμα φορά μια νεκρική σιγή κάλυψε τ
πάντα — μια σιγή σαν από κάποιο νυχτερινό κοιμητή
ρι, όταν οι τυμβωρύχοι και τα γκούουλ έχουν ολοκλη
ρώσει το μακάβριο έργο τους, και μονάχοι οι νεκρο
παραμένουν.

Σπρωγμένος από ένα κακόβουλο μαγνητισμό, σα
υπνοβάτης που τον κέντριζε κάποιος αόρατος δαίμο
νας, προχώρησα και μπήκα στο δωμάτιο. Μάντευα, μ

ένα φοβερό προαίσθημα, το θέαμα που με περίμενε περνώντας το κατώφλι — το *διπλό* σωρό από κομματιασμένα ανθρώπινα απομεινάρια, μερικά πρόσφατα κατακρεουργημένα και ματωμένα· άλλα ήδη γαλαζωπά με τα πρώτα σημάδια της σήψης και της μούχλας του χώματος. Και όλα τους ανάκατα σ' ένα αποκρουστικό συνονθύλευμα στο πάτωμα.

Ένα ματωμένο νυστέρι κι ένα πριόνι εξείχαν από το σωρό. Και λίγο πιο πλάι, ανάμεσα στο χαλί και τη σπασμένη πόρτα· του ντουλαπιού, ορθό σαν ν' απολάμβανε τ' απομεινάρια, στεκόταν ένα ανθρώπινο κεφάλι. Βρισκόταν στο ίδιο στάδιο αποσύνθεσης με τα κομμάτια του κορμιού στο οποίο ανήκε· αλλά θα έπαιρνα όρκο ότι, μπαίνοντας πρόλαβα να δω να σβήνει στα χείλη του ένα χαμόγελο μοχθηρού θριάμβου. Παρ' όλα τα σημάδια της σήψης, το πρόσωπο είχε μια φανερή ομοιότητα μ' εκείνο του Τζων Κάρνμπυ, και δεν μπορεί παρά ν' ανήκε στο δίδυμο αδερφό του.

Τα φοβερά συμπεράσματα που έπνιξαν το μυαλό μου σαν μαύρο και νοτερό σύννεφο δεν επιτρέπεται να γραφτούν εδώ. Η φρίκη που είδα με τα μάτια μου — και η ακόμη μεγαλύτερη φρίκη που μάντεψα — ξεπερνά και τα πιο αποτρόπαια ανοσιουργήματα κόλασης στις παγωμένες αβύσσους.

Ωστόσο μου επιφυλασσόταν μια ανακούφιση και μια ευλογία: δεν αναγκάστηκα να κοιτάξω παραπάνω από λίγες στιγμές σ' εκείνη την ανυπόφορη εικόνα. Εντελώς απότομα, ένιωσα ότι κάτι είχε αποσυρθεί από το δωμάτιο. Η κακόβουλη δύναμη που με κρατούσε δέσμιο έσβηνε· η πανίσχυρη θέληση που με κρατούσε αιχμάλωτο χάθηκε. Είχε πάψει να με κινεί, όπως είχε πάψει να κινεί και το δαιμονισμένο πτώμα του Χέλμαν Κάρνμπυ. Ήμουν πια λεύτερος να φύγω.

Και έτσι άφησα πίσω μου εκείνο το δωμάτιο της φρίκης, για να διασχίσω τρέχοντας το αφώτιστο σπίτι και να βγω στο εξωτερικό σκοτάδι της νύχτας.

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΣΤΡΑ

του Ρόμπερτ Μπλακ

Το πρώτο σημάδι του ψυχωτικά φανατικού είναι η αδυναμία του να γελάσει με τη σατυρική παρωδία του εαυτού του. Κάτι δεν πάει καλά με τον άνθρωπο που παραπαίρνει στα σοβαρά τις ιδέες του.

Και, σίγουρα, ούτε ο Ρόμπερτ Μπλακ ούτε ο Λάβκραφτ είχαν αυτό το κουσούρι. Μπορούσαν να γελάσουν όχι μονάχα με τον εαυτό τους αλλά — γιατί όχι; — ακόμη και με τις ιδέες τους.

Διαβάζοντας τούτο το διήγημα ένας έμπειρος αναγνώστης ίσως διακρίνει μια κάποια υπερβολική χρήση ηχηρών επιθέτων και μια ομοιότητα με ορισμένα πραγματικά πρόσωπα. Δεν είναι τυχαίο.

Το 1935 ο Ρόμπερτ Μπλακ ζήτησε από τον Λάβκραφτ την άδεια να... τον σκοτώσει, σ' ένα διήγημά του, με τον πλέον φρικιαστικό τρόπο. Ο Λάβκραφτ απάντησε σε μια επίσημη εξουσιοδότηση προς τον «Ρόμπερτ Μπλακ, μετενσάρκωση του Λούντβιχ Πριν». Την εξουσιοδότηση συνυπέγραφαν — στη γλώσσα τους! — ο... Αμπντούλ Αλχαζρέντ, ο λάμα Τσο-Τσο του Λενγκ και ο Γκασπάρ Ντυ Νορ, μεταφραστής του

Βιβλίου του Έιμπον. Το αποτέλεσμα ήταν το διήγημα που θα διαβάσετε τώρα.

Στη συνέχεια ο Λάβκραφτ εκδικείται σκοτώνοντας τον Μπλακ στο Στοιχειωτή του Σκοταδιού, και ο Μπλακ αντεπιτίθεται με τη Σκιά από το Κωδωνοστάσι. Το τελευταίο το έχω μεταφράσει στον τόμο «Ιστορίες Μαγείας και Τρόμου». Ο λόγος που είχα αποφύγει να μεταφράσω τότε αυτό το διήγημα ήταν ότι έψαχνα ακόμη να βρω τη σωστή μετάφραση του γνήσιου τίτλου The Shambler from the Stars. Μπορεί να ξέρω τι σημαίνει το Shambler (κάτι που κινείται, αργά, αδέξια και συρτά) αλλά πώς λέγεται με μια λέξη;

Ε, λοιπόν, όπως βλέπετε, δεν το βρήκα. Τι να γίνει; Μόνο επίκληση με το Νεκρονομικόν που δεν έκανα. Πάντως, τώρα που το σκέφτομαι, αναρωτιέμαι αν το Βιβλίο του Έιμπον θα μπορούσε να με βοηθήσει...

Γ.Μ.

1

Το επάγγελμά μου είναι προφανές — είμαι συγγραφέας διηγημάτων τρόμου. Από μικρό παιδί ακόμη με μάγευε η μυστηριακή γοητεία του αγνώστου και του ασύλληπτου. Οι ακατονόμαστοι τρόμοι, τα αλλόκοτα όνειρα, οι παράξενες, σχεδόν ενορατικές φαντασιώσεις που στοιχειώνουν το νου μας, πάντοτε αποτελούσαν για μένα μια ανεξάντλητη και ανεξήγητη πηγή απόλαυσης.

Στη λογοτεχνία έχω βαδίσει σε παράξενα νυχτερινά μονοπάτια παρέα με τον Πόε, και έχω κρυφοπερπατήσει με τον Μάχεν μέσα στις σκιές. Με συντροφιά τον Μπωντλαίρ έχω περιπλανηθεί σε βασίλεια αποτρόπαιων άστρων και έχω εντρυφήσει στην απόκρυφη τρέλα της γης με αφηγήσεις αρχαίων θρύλων.

Ένα κάποιο μικρό ταλέντο μου στο σκίτσο και τη ζωγραφική μ' έσπρωξε να δοκιμάσω ν' απεικονίσω αδέξια τους απόκοσμους κατοίκους των νυχτερινών μου οραμάτων. Η ίδια μακάβρια κλίση που μ' έσπρωξε στη ζωγραφική, ξύπνησε το ενδιαφέρον μου και για ορισμένα από τα σκοτεινά βασίλεια της μουσικής· οι

μελωδικές συγχορδίες της *Σουίτας των Πλανητών* και άλλες παρόμοιες συμφωνίες ήταν τ' αγαπημένα μου κομμάτια. Σύντομα η εσωτερική μου ζωή έγινε κάτι σαν μακάβρια πανδαισία δαιμονικών και ταντάλιστικών τρόμων.

Η εξωτερική μου ζωή ήταν συγκριτικά ανιαρή. Καθώς τα χρόνια κυλούσαν, παρασυρόμουν ολοένα και περισσότερο προς τη ζωή ενός φτωχού ερημίτη· σε ένα γαλήνιο, φιλοσοφικό βίο μέσα σ' έναν κόσμο βιβλίων και ονείρων.

Αλλά ένας άνθρωπος χρειάζεται και να φάει για να ζήσει. Όντας από τη φύση μου σωματικά και ψυχολογικά ανίκανος για χειρωνακτική δουλειά, δυσκολεύτηκα πολύ στην αρχή μέχρι να διαλέξω κάποιο ταιριαστό επάγγελμα. Η κατάθλιψή μου περιέπλεκε ακόμη περισσότερο τα πράγματα, και για ένα διάστημα βρέθηκα στα όρια της πλήρους οικονομικής ανέχειας. Ήταν τότε που αποφάσισα ν' ασχοληθώ με το γράψιμο.

Αγόρασα μια σαραβαλιασμένη γραφομηχανή από δεύτερο χέρι, μια δεσμίδα χαρτί και κάμποσα καρμπόν. Ποιο θα ήταν το θεματικό υλικό μου δε μ' απασχολούσε. Τι το καλύτερο από τ' απέραντα βασίλεια της παραστατικής φαντασίας; Θα έγραφα για τη φρίκη, και για το φόβο, και για το αίνιγμα που λέγεται θάνατος. Τουλάχιστον, στην αφέλεια της απειρίας μου, με αυτή την πρόθεση ξεκίνησα.

Οι πρώτες μου απόπειρες σύντομα μ' έπεισαν πόσο οικτρά είχα αποτύχει. Τ' αποτελέσματα ήταν θλιβερά, απογοητευτικά. Δεν μπορούσα να φτάσω τους στόχους που είχα ορίσει. Τα φαντασμαγορικά μου όνειρα εκφυλίζονταν στο χαρτί σε ασυνάρτητες κι ανούσιες φράσεις γεμάτες πομπώδη επίθετα. Και δεν κατάφερνα να βρω απλές και κατανοητές λέξεις για να εκφράσω το θαυμαστό τρόμο του άγνωστου.

Τα πρώτα μου χειρόγραφα ήταν ελεεινά και απαράδεκτα κείμενα· τα λίγα περιοδικά που δημοσίευαν τέτοια πράγματα τ' απέρριψαν με πλήρη ομοφωνία.

Έλα όμως που έπρεπε και να ζήσω. Αργά αλλά σταθερά άρχισα να προσαρμόζω το στυλ μου στις ιδέες μου. Με κόπο και προσπάθεια άρχισα να πειραματίζομαι με τις λέξεις, τις φράσεις και τη δομή των προτάσεων. Ήταν δουλειά, και σκληρή δουλειά μάλιστα. Σύντομα έμαθα τι σημαίνει να φτύνεις αίμα στο γράψιμο. Τελικά όμως, ένα από τα διηγήματά μου έγινε ευνοϊκά δεκτό· ύστερα ένα δεύτερο, ένα τρίτο, ένα τέταρτο. Δεν άργησα να γίνω άσος στις πιο επιφανειακές τεχνικές του επαγγέλματος, και το μέλλον άρχισε να μου φαίνεται επιτέλους πιο φωτεινό.

Δίχως το άμεσο φάσμα της πείνας, ήταν με πιο ανάλαφρο μυαλό που ξαναγύρισα στην ονειρική μου ζωή και στ' αγαπημένα μου βιβλία. Οι ιστορίες μου επέτρεπαν ένα σχετικά ανεκτό επίπεδο διαβίωσης, κι αυτό για την ώρα μου αρκούσε. Αλλά όχι για πολύ. Η φιλοδοξία, αυτή η αιώνια ανθρώπινη αυταπάτη, υπήρξε η αιτία της καταστροφής μου.

Ήθελα να γράψω τη μεγάλη ιστορία· όχι το στερεότυπο, εφήμερο είδος διηγήματος που πουλούσα στα περιοδικά, αλλά ένα αληθινό έργο τέχνης. Η δημιουργία αυτού του αριστουργήματος έγινε ο σκοπός της ζωής μου. Μπορεί να μην ήμουν καλός συγγραφέας, αλλ' αυτό δεν οφειλόταν αποκλειστικά στα σφάλματα του τυποποιημένου στυλ μου. Γι' αυτό έφταιγε, έτσι πίστευα, το ίδιο το θεματικό υλικό μου. Οι βρυκόλακες, οι λυκάνθρωποι, οι δαίμονες, τα μυθικά τέρατα — όλα αυτά ήταν υλικό που δεν άξιζε και σπουδαία πράγματα. Οι κοινότοπες παραστάσεις, τα τετριμμένα επίθετα και ο βαρετά ανθρωποκεντρικός τρόπος αντιμετώπισης αποτελούσαν τα βασικά εμπόδια στη

δημιουργία μιας αληθινά καλής ιστορίας τρόμου.

Χρειαζόμουν καινούριο θεματικό υλικό· ένα αληθινά πρωτότυπο υλικό πλοκής που να ξεφεύγει από τα καθιερωμένα. Φτάνει μονάχα να μπορούσα να συλλάβω κάτι που να 'ταν τερατολογικά πρωτάκουστο!

Λαχταρούσα να μάθω τα τραγούδια που τραγουδούν οι δαίμονες καθώς βουτούν από τ' άστρα, και ν' ακούσω τις φωνές των ξεχασμένων θεών που ψιθυρίζουν τα μυστικά τους στο γεμάτο αντίλαλους κενό. Ποθούσα να γνωρίσω τους τρόμους του τάφου, το φιλί των σκουληκιών στη γλώσσα μου, και το κρύο χάδι ενός σάπιου σάβανου γύρω απ' το κορμί μου. Διψούσα για τη γνώση που είναι κρυμμένη σε κόχες από μουμιοποιημένα μάτια και φλεγόμουν να κάνω δική μου τη σοφία που ανήκει μονάχα στο σκώληκα. Τότε και μόνο τότε θα μπορούσα στ' αλήθεια να γράψω, και τα όνειρά μου θα γίνονταν πραγματικότητα.

Προσπάθησα να βρω κάποιο δρόμο. Αθόρυβα, άρχισα ν' αλληλογραφώ με μοναχικούς στοχαστές κι ονειροπόλους απ' όλη τη χώρα. Υπήρχε ένας ερημίτης στους λόφους της δύσης, ένας σοφός στις ερημιές του βορρά, ένας μυστικιστής ονειροπόλος στη Νέα Αγγλία... Ήταν από τον τελευταίο που πληροφορήθηκα για την ύπαρξη αρχαίων βιβλίων που έκρυβαν παράξενες γνώσεις. Ο άνθρωπος αυτός μου ανέφερε επιφυλακτικά για το θρυλικό *Νεκρονομικόν*, και έκανε μια δειλή νύξη για κάποιο *Βιβλίο του Έιμπον*, που οι φήμες λέγαν ότι ξεπερνούσε το προηγούμενο σε ανείπωτα βλάσφημη τρέλα. Είχε και ο ίδιος μελετήσει αυτές τις Βίβλους του αρχέγονου τρόμου, αλλά ήθελε να με αποθαρρύνει από το να εμβαθύνω περισσότερο σ' αυτό το χώρο. Από παιδί ακόμη, είχε ακούσει πολλά παράξενα πράγματα στο στοιχειωμένο από μαγείες

Άρκαμ, εκεί όπου οι παλιές σκιές συνεχίζουν να σέρνονται και να λοξοκοιτάζουν ύπουλα από τις γωνιές, και από τότε απόφευγε φρόνιμα τις πιο σκοτεινές γνώσεις του απαγορευμένου.

Τελικά, και ύστερα από πολλές πιέσεις από μέρους μου, συμφώνησε απρόθυμα να μου δώσει τα ονόματα ορισμένων ατόμων που έκρινε ότι μπορεί να με βοηθούσαν στην αναζήτησή μου. Ήταν και ο ίδιος συγγραφέας μ' εξαιρετικό ταλέντο και μεγάλη φήμη ανάμεσα στους λίγους εκλεκτικούς του είδους, και ήξερα ότι ενδιαφερόταν αληθινά να δει πού θα κατέληγε η όλη προσπάθειά μου.

Μόλις η πολύτιμη λίστα έφτασε στα χέρια μου, έβαλα μπροστά μια μεγάλη επιχείρηση στέλνοντας πλήθος γράμματα προκειμένου ν' αποκτήσω πρόσβαση στους επιθυμητούς τόμους. Επιστολές μου στάλθηκαν σε πανεπιστήμια, σε ιδιωτικές βιβλιοθήκες, σε γνωστούς αποκρυφιστές, καθώς και στους επικεφαλής ορισμένων επιμελώς κρυφών αδελφοτήτων με αόριστες δραστηριότητες. Αλλά η αποτυχία μου ήταν σχεδόν προκαθορισμένη.

Οι απαντήσεις που έλαβα ήταν σαφώς ψυχρές, εχθρικές σχεδόν. Προφανώς οι αναφερόμενοι σαν πιθανοί κάτοχοι τέτοιων γνώσεων είχαν οργιστεί που κάποιος αδαής και παρείσακτος ήθελε να μάθει τα μυστικά τους. Σαν αποτέλεσμα, έλαβα κάμποσα ανώνυμα απειλητικά γράμματα καθώς κι ένα πολύ ανησυχητικό τηλεφώνημα. Αυτά δε με πείραξαν τόσο όσο το απογοητευτικό γεγονός ότι οι προσπάθειές μου είχαν αποτύχει. Διαψεύσεις, υπεκφυγές, αρνήσεις, απειλές — όλα αυτά δε με βοηθούσαν σε τίποτα. Έπρεπε να ψάξω αλλού.

Στα βιβλιοπωλεία! Ίσως σε κάποιο αραχνιασμένο

και ξεχασμένο ράφι ν' ανακάλυπτα αυτό που αναζητούσα.

Έτσι άρχισα μια ατέλειωτη σταυροφορία αναζήτησης. Έμαθα να υπομένω τις πάμπολλες και συνεχείς αποτυχίες μου με καρτερική ηρεμία. Κανένας στα συνηθισμένα μαγαζιά δε φαινόταν να έχει ακούσει καν για το φοβερό *Νεκρονομικόν*, ή για το δαιμονικό *Βιβλίο του Έιμπον* ή για το σκοτεινό *Κυλτ ντε Γκουλ*.

Αλλά η επιμονή επιβραβεύεται κάποτε. Σ' ένα μικρό παλιό μαγαζάκι της οδού Σάουθ Ντήρμπορν, ανάμεσα σε σκονισμένα ράφια που έδειχναν ξεχασμένα από το χρόνο, βρήκα τελικά εκείνο που γύρευα. Εκεί, στριμωγμένος ανάμεσα σε δύο παμπάλαιες εκδόσεις του Σαίξπηρ, υπήρχε ένας πελώριος μαύρος τόμος με σιδερένια δεσίματα. Πάνω του, με χειροχαραγμένα γράμματα υπήρχε ο τίτλος *Ντε Βέρμις Μυστέρις*, δηλαδή **«Τα Μυστήρια του Σκώληκα»**.

Ο βιβλιοπώλης δεν ήταν σε θέση να μου πει πώς είχε έρθει στην κατοχή του αυτό το έργο. Ίσως ν' ανήκε σε κάποια παρτίδα μεταχειρισμένων βιβλίων που πριν από χρόνια είχαν αγοραστεί με το σωρό σε κάποιο ξεπούλημα. Προφανώς δεν ήξερε τίποτα για την αξία του, γιατί το αγόρασα μονάχα ένα δολάριο. Μου τύλιξε τον ογκώδη τόμο, πολύ ικανοποιημένος απ' αυτή την απρόσμενη πώληση, και μ' αποχαιρέτησε όλο χαμόγελα.

Απομακρύνθηκα βιαστικά, με το πολύτιμο βιβλίο μου σφιγμένο στη μασχάλη. Τι εύρημα ήταν κι αυτό! Το είχα ακουστά αυτό το βιβλίο. Συγγραφέας του ήταν κάποιος Λούντβιχ Πριν, που είχε πεθάνει στις Βρυξέλλες, στην πυρά της Ιερής Εξέτασης, τότε που οι δίκες της μαγείας βρίσκονταν στο απόγειό τους. Ήταν παράξενος χαρακτήρας — αλχημιστής, νεκρομάντης, φημισμένος μάγος — καυχιόταν, μάλιστα, ότι

είχε μπορέσει να φτάσει σε απίστευτη ηλικία, μέχρι που βρήκε τελικά φλογερό θάνατο από τα χέρια των λαϊκών εκπροσώπων του κλήρου. Λέγαν ότι ισχυριζόταν πως ήταν ο μοναδικός που επέζησε από την κακότυχη ένατη σταυροφορία, και έδειχνε μερικά μουχλιασμένα έγγραφα σαν απόδειξη του ισχυρισμού του.

Είναι αλήθεια ότι τα παλιά χρονικά ανέφεραν κάποιον Λούντβιχ Πριν μεταξύ των ευγενών ακολούθων του Μονσερρά, αλλά οι δύσπιστοι θεωρούσαν τον Λούντβιχ παλαβό και τσαρλατάνο, αν και δεν απέκλειαν την πιθανότητα να ήταν κατευθείαν απόγονος του παλιού εκείνου πολεμιστή.

Ο Λούντβιχ απέδιδε τις απόκρυφες γνώσεις του στα χρόνια που είχε ζήσει ως αιχμάλωτος ανάμεσα στους μάγους και στους θαυματοποιούς της Συρίας, και μιλούσε με αληθοφάνεια για τις επαφές του με τα τζιν και εφρίτ, τα τελώνια των παλιών παραδόσεων της Ανατολής. Είναι γνωστό ότι έζησε για ένα διάστημα στην Αίγυπτο, και ανάμεσα στους δερβίσηδες της λυβικής ερήμου ακόμη κυκλοφορούσαν θρύλοι για τα κατορθώματα του γερο-μάγου στην Αλεξάντρεια.

Όπως και να 'χει, τα τελευταία χρόνια του τα πέρασε στους φλαμανδικούς κάμπους, τον τόπο της καταγωγής του. Εκεί χρησιμοποιούσε για κατοικία του, αρκετά ταιριαστά, τα ερείπια ενός ρωμαϊκού τάφου σ' ένα δάσος κοντά στις Βρυξέλλες. Σύμφωνα με τις φήμες, ο Λούντβιχ ζούσε εκεί ανάμεσα στα πλήθη από υπηρετικούς δαίμονες, κάνοντας διάφορες φοβερές επικλίσεις. Διατηρούνται ακόμη ορισμένα χειρόγραφα που μιλούν επίφοβα γι' αυτόν, κάνοντας λόγο για τους «αόρατους συντρόφους» του και για τους «αστροσταλμένους υπηρέτες» του.

Οι χωρικοί απέφευγαν να περάσουν νύχτα από το δάσος, γιατί δεν τους άρεσαν διόλου ορισμένοι ήχοι

που αντιλαλούσαν στο φεγγαρόφωτο. Και σίγουρα δεν είχαν καμία διάθεση να δουν τι ήταν οι πιστοί που τελούσαν λατρευτικές τελετές γύρω από τους αρχαίους παγανιστικούς βωμούς που υπήρχαν μισοφαγωμένοι από το χρόνο σε ορισμένα από τα πιο σκοτεινά λαγκάδια.

Αλλά, όποια κι αν είναι η αλήθεια, μετά τη σύλληψη του Πριν από τα όργανα της Ιερής Εξέτασης κανένας δεν είδε τα πλάσματα που υποτίθεται ότι εξουσίαζε ο μάγος. Οι στρατιώτες που ερεύνησαν την περιοχή βρήκαν τον παλιό τάφο εντελώς έρημο, αν και ερεύνησαν εξονυχιστικά πριν τον καταστρέψουν. Οι υπερφυσικές οντότητες, τ' ασυνήθιστα όργανα και υλικά — όλα είχαν περιέργως εξαφανιστεί. Μια έρευνα στο απαγορευμένο δάσος και μια άτολμη εξέταση των παράξενων βωμών δεν πρόσθεσε καμία χρήσιμη πληροφορία. Είναι γεγονός ότι υπήρχαν κηλίδες φρέσκου αίματος στους βωμούς — αλλά και κηλίδες φρέσκου αίματος έμειναν στον τροχό μετά την ανάκριση του Πριν. Κάμποσα ιδιαίτερα φρικαλέα βασανιστήρια που εφαρμόστηκαν δεν κατάφεραν ν' αποσπάσουν λέξη από τα χείλη του σιωπηλού μάγου. Τελικά, οι εξαντλημένοι ανακριτές τα παράτησαν απογοητευμένοι και έριξαν το γερο-μάγο σ' ένα μπουντρούμι.

Οι νοσηρές, γεμάτες τρομακτικούς υπαινιγμούς αράδες του *Ντε Βέρμις Μυστέριις*, που σήμερα είναι γνωστό σαν τα *Μυστήρια του Σκώληκα*, γράφτηκαν από τον Πριν στη φυλακή του και ενώ περίμενε να γίνει η δίκη του. Το πώς κατάφερε να φυγαδεύσει το χειρόγραφο κάτω από τα μάτια των άγρυπνων φρουρών είναι ήδη ένα μυστήριο. Πάντως, ένα χρόνο μετά το θάνατο του μάγου, το κείμενο τυπώθηκε στην Κολωνία. Η κυκλοφορία του απαγορεύτηκε αμέσως, αλλά ήδη μερικά αντίτυπα είχαν προλάβει να κυκλοφορή-

σουν μέσω ιδιωτικών καναλιών. Αυτά με τη σειρά τους αντιγράφτηκαν και, μόλο που υπάρχει και μια μεταγενέστερη, λογοκριμένη και περικομμένη έκδοση, μονάχα η λατινική θεωρείται γνήσια.

Στους αιώνες που κύλησαν λίγοι από τους εκλεκτούς μπόρεσαν να διαβάσουν και να στοχαστούν τα μυστήρια που αποκαλύπτονταν εκεί. Τα μυστικά του παλιού αρχιμάγου είναι γνωστά σήμερα μονάχα στους μυημένους, και αυτοί έχουν πολύ συγκεκριμένους λόγους για ν' αποθαρρύνουν κάθε προσπάθεια εξάπλωσης της φήμης τους.

Αυτά, με λίγα λόγια, ήταν τα όσα γνώριζα από την ιστορία του τόμου όταν αυτός περιήλθε στην κατοχή μου. Και μόνο σαν συλλεκτικό αντικείμενο, ήταν ανυπολόγιστης αξίας, αλλά για το περιεχόμενό του δεν μπορούσα ακόμη να εκφέρω γνώμη. Ήταν, βλέπετε, γραμμένο στα λατινικά. Επειδή δεν ξέρω παραπάνω από λίγες λέξεις αυτής της λόγιας γλώσσας, αντιμετώπισα ένα φοβερό αδιέξοδο αμέσως μόλις άνοιξα τις πρώτες μουχλιασμένες σελίδες του. Να έχω ένα τέτοιο θησαυροφυλάκιο σκοτεινών γνώσεων στην κατοχή μου, και να μου λείπει το κλειδί της πόρτας του — ήταν να τρελαίνεσαι!

Για μια στιγμή μ' έπιασε απόγνωση, γιατί δεν είχα καμία διάθεση να πλησιάσω έναν οποιοδήποτε γνώστη της λατινικής με ένα τόσο αποτρόπαιο και βλάσφημο κείμενο. Ύστερα μου ήρθε μια έμπνευση. Γιατί να μην πάρω το βιβλίο στ' ανατολικά και να ζητήσω τη βοήθεια του φίλου που προανέφερα; Αυτός γνώριζε κλασικές γλώσσες και θα ήταν μάλλον απίθανο να σοκαριστεί από το τρομακτικό περιεχόμενο των σκοτεινών αποκαλύψεων του Πριν. Με το σχέδιο αυτό κατά νου, κάθισα και του έγραψα αμέσως ένα γράμμα· λίγες μέρες αργότερα είχα και την απάντηση. Μου έ-

γραφε ότι ευχαρίστως θα με βοηθούσε και ότι μπορούσα να τον επισκεφθώ κι αμέσως αν ήθελα.

2

Η Πρόβιντενς είναι μια όμορφη μικρή πόλη. Ο φίλος μου έμενε σ' ένα παμπάλαιο και γραφικό σπίτι γεωργιανού ρυθμού. Ο πρώτος όροφος ήταν ένα κόσμημα ατμόσφαιρας της αποικιακής περιόδου. Ο δεύτερος όροφος, κάτω από παλιά αετώματα που σκίαζαν το τεράστιο παράθυρο, χρησίμευε σαν χώρος εργασίας του οικοδεσπότη μου.

Ήταν εδώ που ανταλλάξαμε απόψεις εκείνη τη ζοφερή, επεισοδιακή νύχτα του περασμένου Απρίλη· εδώ πλάι στο ανοιχτό παράθυρο που έβλεπε τη ζαφειρένια θάλασσα. Ήταν μια νύχτα δίχως φεγγάρι, σκοτεινή και θολερή από την καταχνιά που γέμιζε το σκοτάδι με νυχτεριδόμορφες σκιές. Με το μάτι του νου βλέπω σαν τώρα εκείνη τη σκηνή — το μικρό δωμάτιο φωτισμένο από μια λάμπα, το μεγάλο τραπέζι και τις καρέκλες με τις ψηλές ράχες, τις βιβλιοθήκες που σκέπαζαν τους τοίχους, και τα χειρόγραφα στα ειδικά ντοσιέ τους.

Ο φίλος μου κι εγώ είχαμε καθίσει στο τραπέζι, με τον τόμο του μυστηρίου ανοιγμένο μπροστά μας. Το λεπτό προφίλ του έριχνε μια απειλητική σκιά στον τοίχο, και το ωχρό πρόσωπό του φάνταζε μυστικοπαθές στο χλωμό φως. Μια ανεξήγητη αίσθηση φοβερών αποκαλύψεων πλανιόταν στην ατμόσφαιρα, ανησυχητική στην έντασή της· ήταν σαν να ένιωθα την παρουσία μυστικών που περίμεναν ν' αποκαλυφθούν.

Ο σύντροφός μου το ένιωσε κι αυτός. Η πείρα μιας ζωής στις απόκρυφες έρευνες είχε οξύνει τη διαίσθησή του σε ασυνήθιστο βαθμό. Δεν ήταν το κρύο που

τον έκανε να τρέμει εκεί που καθόταν στην καρέκλα του· δεν ήταν ο πυρετός που έκανε τα μάτια του να καίνε σαν πετράδια ζωντανής φωτιάς. Ήξερε, πριν καν ανοίξει εκείνο τον καταραμένο τόμο, ότι μπροστά του είχε κάτι το διαβολικό. Η μυρωδιά της μούχλας που ανέδιδαν εκείνες οι παμπάλαιες σελίδες έκρυβε μέσα της και κάτι από τη δυσωδία του τάφου. Τα ξεθωριασμένα φύλλα ήταν σαρακοφαγωμένα στις άκρες, ενώ αρουραίοι είχαν ροκανίσει το πετσί του δεσίματος· αρουραίοι που ίσως είχαν πιο φρικαλέα πράγματα για καθημερινή τους τροφή.

Είχα ήδη διηγηθεί στο φίλο μου εκείνο το απόγευμα την ιστορία του βιβλίου και το είχα βγάλει από το περιτύλιγμά του για να το δει. Τότε είχε φανεί πρόθυμος και ανυπόμονος ν' αρχίσουμε αμέσως τη μετάφρασή του. Τώρα φαινόταν να διστάζει.

Δεν ήταν φρόνιμο, επέμενε. Αυτές ήταν γνώσεις του κακού — ποιος ξέρει τι δαιμονικά μυστικά έκρυβαν τούτες οι σελίδες ή ποια μοίρα περίμενε τον αδαή που θα επιχειρούσε να πειραματιστεί με το περιεχόμενό τους; Δεν είναι καλό, υπογράμμισε, να μαθαίνει κανείς πάρα πολλά, και δεν ήταν λίγοι εκείνοι που είχαν βρει το θάνατο ακριβώς επειδή είχαν γνωρίσει τη σαπισμένη σοφία που έκρυβαν αυτές οι σελίδες. Με ικέτεψε να εγκαταλείψω την όλη προσπάθεια όσο το βιβλίο ήταν ακόμη κλειστό, και ν' αναζητήσω την έμπνευση σε πιο λογικούς χώρους.

Αλλά ήμουν ηλίθιος. Αντέκρουσα ανυπόμονα τις νουθεσίες του με μάταια και κούφια λόγια. Δε φοβόμουν. Ας ρίξουμε τουλάχιστον μια ματιά, του είπα, στο περιεχόμενο τούτου του πολύτιμου ευρήματος. Κι άρχισα να γυρίζω τις σελίδες.

Η πρώτη εντύπωση ήταν απογοητευτική. Δε φαινόταν παρά ένα συνηθισμένο βιβλίο, με κίτρινα πολυκαι-

ρισμένα φύλλα γεμάτα με έντονους μαύρους λατινικούς χαρακτήρες. Αυτό ήταν όλο· ούτε εικόνες, ούτε φοβερά σχεδιαγράμματα.

Ο φίλος μου δεν μπόρεσε ν' αντέξει για πολύ στη σαγήνη που ασκεί κάθε σπάνιο βιβλίο σ' ένα βιβλιόφιλο. Μια στιγμή αργότερα ήταν σκυμμένος όλο ενδιαφέρον πάνω από τον ώμο μου, μουρμουρίζοντας πότε πότε κάποια λατινική φράση που του είχε τραβήξει την προσοχή. Τελικά ο ενθουσιασμός τον συνεπήρε και δεν μπόρεσε να κρατηθεί. Αρπάζοντας τον πολύτιμο τόμο στα χέρια του, κάθισε κοντά στο παράθυρο και άρχισε να διαβάζει παραγράφους στην τύχη, μεταφράζοντας παράλληλα στ' αγγλικά ορισμένες απ' αυτές.

Τα μάτια του έλαμπαν τώρα μ' ένα άγριο φως· το λιπόσαρκο νεκρικό προφίλ του πρόδινε την αυξανόμενη προσήλωσή του καθώς διάβαζε τα παμπάλαια μυστηριακά λόγια. Οι φράσεις αντηχούσαν σαν κάποια φοβερή απόκοσμη λιτανεία, και μετά έσβηναν σε τόνους πιο χαμηλούς κι από ψίθυρο καθώς η φωνή του γινόταν σιγανή σαν σύριγμα οχιάς. Δεν έπιανα παραπάνω από μια φράση του εδώ κι εκεί, γιατί είχε τόσο απορροφηθεί από το κείμενο που είχε ξεχάσει την παρουσία μου. Διάβαζε ξόρκια, κι επικλίσεις, και επωδές. Θυμάμαι που τον άκουσα ν' αναφέρεται σε μαγικούς θεούς όπως τον Πατέρα Γιγκ, τον σκοτεινό Χαν, και τον Μπυάτις με τη γενειάδα από φίδια. Ανατρίχιασα, γιατί αυτά τα ονόματα τα 'χα ακουστά κι από παλιά, αλλά θ' ανατρίχιαζα ακόμη περισσότερο αν ήξερα τι έμελλε να συμβεί.

Και συνέβη γρήγορα. Ξαφνικά ο φίλος μου γύρισε προς το μέρος μου με μεγάλη ταραχή, και η φωνή του ήταν διαπεραστική από την έξαψη που τον κατείχε. Με ρώτησε αν θυμόμουν τους θρύλους σχετικά με τις

μαγείες του Πριν, και τις ιστορίες για αόρατους υπηρέτες που τους πρόσταζε καλώντας τους από τ' άστρα. Έγνεψα καταφατικά, μην καταλαβαίνοντας την αιτία αυτής της ξαφνικής του έξαψης.

Ύστερα μου εξήγησε την αιτία της. Σ' ένα κεφάλαιο περί υπηρετικών δαιμόνων, είχε βρει μια επίκλιση ή επωδή, ίσως την ίδια εκείνη που είχε χρησιμοποιήσει και ο Πριν για να καλέσει τους αόρατους υπηρέτες του από τ' άστρα! Και με άφησε ν' ακούω ενώ διάβαζε.

Καθόμουν εκεί ζαλισμένος, σαν αποχαυνωμένος βλάκας που δεν ήξερε τι του γινόταν. Γιατί, Θεέ μου, δεν έβαζα τις φωνές; Γιατί δεν προσπάθησα να το βάλω στα πόδια ή ν' αποσπάσω εκείνο το τερατώδες βιβλίο από τα χέρια του; Αλλά εγώ, αντί να κάνω κάτι τέτοιο — έμεινα καθισμένος εκεί ενώ ο φίλος μου, με φωνή σπασμένη από την αφύσικη έξαψη, άρχισε να διαβάζει στα λατινικά μια μεγάλη και επιβλητικά άγρια επίκληση.

"Tibi Magnum Innominandum, signa stellarum nigrarum et bufaniformis Saboquae sigillum..."

Η βραχνή τελετουργία συνεχιζόταν, μέχρι που φάνηκε να υψώνεται και να πετά με φτερούγες μαύρες, αποτρόπαιης φρίκης. Τα λόγια έμοιαζαν να στριφογυρίζουν και να συστρέφονται σαν φλογερά φίδια στον αέρα, αποτυπώνοντας το σχήμα τους στο μυαλό μου. Οι βροντώδεις τόνοι έστελναν αντίλαλους στο χάος του απείρου, πέρα κι από τα έσχατα άστρα. Φαίνονταν να περνούν μέσα από αρχέγονες, αδιαστασιακές πύλες, αναζητώντας κάποιον ακροατή εκεί, για να τον καλέσουν εδώ στη γη. Ήταν άραγε μια παραίσθηση; Δεν είχα καν καιρό ν' απαντήσω.

Γιατί κάτι άλλο απάντησε στο απερίσκεπτο κάλεσμα. Ο τρόμος ήρθε πριν καλά καλά η φωνή του συν-

τρόφου μου σβήνει σ' εκείνο το μικρό δωμάτιο.

Η ατμόσφαιρα έγινε ξαφνικά παγερή. Ένας ξαφνι κός άνεμος μπήκε ουρλιάζοντας από το ανοιχτό πα ράθυρο· ένας άνεμος που δεν ανήκε σε τούτη τη γη Και μαζί του έφερε κάτι σαν τερατώδες βέλασμα απ μακριά. Στο άκουσμα αυτού του ήχου το πρόσωπο το φίλου μου πάνιασε κι έγινε σαν μια κέρινη μάσκα φό βου. Ύστερα ακούστηκε ένα δυνατό τρίξιμο στου τοίχους, και το περβάζι του παραθύρου τσάκισε μπρο στά στα γουρλωμένα μάτια μου. Και τότε από το ίδ το κενό πέρα από το άνοιγμα ήρθε μια αναπάντεχη έ κρηξη ακόλαστου γέλιου — ένα υστερικό κακάρισμ απόλυτης τρέλας. Δυνάμωσε, φτάνοντας στο αποκο ρύφωμα της φρίκης, δίχως να βγαίνει από κανέν στόμα.

Τα υπόλοιπα έγιναν με απίστευτη γρηγοράδα. Ε τελώς ξαφνικά ο φίλος μου άρχισε να ξεφωνίζει εκε που στεκόταν δίπλα στο παράθυρο· έσκουζε και π λευε ξέφρενα με τον άδειο αέρα. Στο φως της λάμπ είδα τα χαρακτηριστικά του να παραμορφώνονται σ μια απαίσια γριμάτσα ανείπωτου μαρτυρίου. Την άλλ στιγμή το σώμα του σηκώθηκε στον αέρα κι άρχισ να λυγίζει ανάποδα σε φοβερή κλίση. Σχεδόν αμέσω ακούστηκε ο αναγουλιαστικός τριγμός από κόκαλ που τσάκιζαν. Το κορμί του ήταν τώρα μετέωρο στο αέρα, με τα μάτια γυαλένια και τα δάκτυλά του ν σφίγγονται σπασμωδικά σε κάτι αόρατο. Για μια ακ μη φορά ακούστηκε εκείνο το τρελό κακαριστό γέλ αλλά τούτη τη φορά ερχόταν *μέσα από το δωμάτ*

Τα άστρα κλονίζονταν στον ουρανό σαν σε αιματ ρό μαρτύριο· ο παγωμένος άνεμος ούρλιαζε άνο θρες ασυναρτησίες στ' αυτιά μου. Ζάρωσα στην κα κλα μου, με τα μάτια καρφωμένα σ' εκείνη την α στευτη σκηνή στη γωνιά.

Ο φίλος μου άρχισε πάλι να ουρλιάζει, και οι κραυγές του ανακατεύονταν μ' εκείνο το χαιρέκακο, φρικαλέο κακάρισμα που έβγαινε από τον άδειο αέρα. Το παράλυτο σώμα του, που αιωρείτο στον αέρα, λύγισε για μια ακόμη φορά προς τα πίσω ενώ αίμα άρχισε ν' αναβλύζει από τον κομματιασμένο του λαιμό, φτιάχνοντας ένα ρουμπινένιο σιντριβάνι.

Αλλά το αίμα δεν έφτασε ποτέ στο πάτωμα. Χανόταν απότομα στον αέρα· ταυτόχρονα το γέλιο έπαψε ν' αντηχεί, και στη θέση του ακουγόταν τώρα ένας αηδιαστικός ρουφηχτός ήχος. Με φρίκη που κορυφωνόταν ολοένα και περισσότερο με την κάθε στιγμή που περνούσε, κατάλαβα ότι το αίμα το ρουφούσε εκείνη η αόρατη οντότητα από το άγνωστο! Τι είδους πλάσμα του χάους είχαμε τόσο ξαφνικά και απερίσκεπτα καλέσει; Τι ήταν αυτή η βρικολακίσια οντότητα που δεν μπορούσα να δω;

Ήδη μια απαίσια μεταμόρφωση είχε αρχίσει να εκδηλώνεται. Το άψυχο κορμί του συντρόφου μου άρχισε να ζαρώνει και να σουφρώνει. Τελικά έπεσε στο πάτωμα μ' ένα αναγουλιαστικό ήχο, και έμεινε εκεί ασάλευτο. Αλλά ψηλά στον αέρα μια άλλη πιο φοβερή αλλαγή είχε αρχίσει να σημειώνεται.

Μια κοκκινωπή ανταύγεια γέμιζε τώρα τη γωνιά δίπλα στο παράθυρο — μια *ματωμένη* ανταύγεια. Αργά αλλά σταθερά άρχισε να γίνεται ορατό το σκοτεινό πρίγραμμα της Οντότητας· το φουσκωμένο από αίμα περίγραμμα του επισκέπτη από τ' άστρα. Ήταν κόκκινο κι έσταζε· μια πελώρια παλλόμενη μάζα ζωντανού ζελέ· ένας άλικος όγκος από μυριάδες πλοκάμια που αναδεύονταν ασταμάτητα. Στις άκρες των πλοκαμιών υπήρχαν βεντούζες που άνοιγαν κι έκλειναν με δαιμονική πείνα... Το πλάσμα ήταν μια πρησμένη και αποκρουστική φούσκα· ένας ακέφαλος, απρόσωπος και

τυφλός όγκος, με το αχόρταγο στόμα και τα τιτάνια
γαμψόνυχα ενός αστρογέννητου τέρατος. Το ανθρώ-
πινο αίμα που είχε ρουφήξει ήταν εκείνο που αποκά-
λυπτε το έως τώρα αόρατο σχήμα του.
Δεν ήταν θέαμα που θα το άντεχε η λογική.
Ευτυχώς για τη δική μου, το πλάσμα δεν παρέμεινε
εκεί. Αδιαφορώντας για το πλαδαρό άδεια πτώμα στο
πάτωμα, χύθηκε προς το παράθυρο. Εκεί εξαφανίστη-
κε, και άκουσα να φτάνει από μακριά με τα φτερά του
ανέμου εκείνο το κοροϊδευτικό κακαριστό γέλιο κα-
θώς το πλάσμα απομακρυνόταν προς τις αβύσσους
απ' όπου είχε έρθει.

Αυτό ήταν όλο. Έμεινα μόνος στο δωμάτιο με το
άδειο, άψυχο κουφάρι στα πόδια μου. Το βιβλίο είχε
εξαφανιστεί, αλλά υπήρχαν ματωμένα χνάρια στους
τοίχους και λεκέδες αίματος στο πάτωμα, ενώ το πρό-
σωπο του άτυχου φίλου μου ήταν σαν μια ματωμένη
νεκροκεφαλή που μόρφαζε προς τ' άστρα.

Έμεινα καθισμένος εκεί σιωπηλός για κάμποση
ώρα πριν σηκωθώ και βάλω φωτιά στο δωμάτιο και σ'
όλα όσα περιείχε. Ύστερα έφυγα από κει, γελώντας,
γιατί ήξερα ότι οι φλόγες θα εξαφάνιζαν κάθε ίχνος
απ' όσα είχαν συμβεί. Δεν είχα φτάσει εκεί παρά μονά-
χα το ίδιο απόγευμα· κανένας δεν το ήξερε και κανέ-
νας δε με είχε δει να φεύγω, γιατί αναχώρησα πριν
οι φλόγες φανούν στα παράθυρα.

Για ώρες τρίκλιζα στα τυφλά μέσα από φιδογυρι-
στά σοκάκια, γελώντας ηλίθια πάλι και πάλι καθώς
κοίταζα ψηλά στις σπίθες των φλογερών δαιμονικών
άστρων που με κοιτούσαν κακόβουλα πίσω από τα σά-
βανα της στοιχειωμένης καταχνιάς.

Ύστερα από κάμποση ώρα ηρέμησα αρκετά για να
μπορέσω να πάρω πάλι το τρένο. Διατήρησα την ψυ-
χραιμία μου σε όλο εκείνο το μακρύ ταξίδι της επι-

στροφής, και ήμουν εξίσου ήρεμος σε όλο το διάστημα που έγραφα τούτη την ιστορία. Δεν έχασα την ηρεμία μου ούτε όταν διάβασα στις εφημερίδες για τον τυχαίο θάνατο του φίλου μου στην πυρκαγιά που τον έκανε στάχτη.

Είναι μονάχα τις νύχτες, όταν τ' άστρα λαμπυρίζουν ψηλά, που έρχονται τα όνειρα για να με οδηγήσουν σ' ένα απέραντο λαβύρινθο ακατονόμαστων τρόμων. Ύστερα καταφεύγω στα υπνωτικά, σε μια μάταιη προσπάθεια να διώξω από μέσα μου εκείνες τις φοβερές αναμνήσεις που στοιχειώνουν τον ύπνο μου. Αλλά δε με νοιάζει και τόσο, γιατί δε θα 'μαι εδώ για πολύ.

Έχω μια περίεργη υποψία ότι θα ξαναδώ εκείνο τον επισκέπτη από τ' άστρα. Νομίζω ότι θα ξαναγυρίσει σύντομα δίχως να περιμένει να τον καλέσουν. Και ξέρω πως, όταν έρθει, θα με αναζητήσει και θα με πάρει κάτω στα σκοτάδια όπου βρίσκεται κι ο φίλος μου. Και έρχονται στιγμές που σχεδόν ανυπομονώ και λαχταρώ να ξημερώσει εκείνη μέρα, τότε που θα μάθω, οριστικά και για πάντα, τα *Μυστήρια του Σκώληκα*.

Η ΝΟΥΒΕΛΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ

του Άρθουρ Μάχεν

Για όσους ενδιαφέρονται να ερευνήσουν την τυχόν πραγματικότητα πίσω από τη φαντασία στις ιστορίες της «Μυθολογίας Κθούλου», ο Άρθουρ Μάχεν αποτελεί μια καλή αρχή. Ο Λάβκραφτ ποτέ δεν έκρυψε πόσο τον επηρέασε ο ουαλός αυτός συγγραφέας...

Σε μια προηγούμενη ανθολογία με τίτλο ***Ιστορίες Μαγείας και Τρόμου*** *υπήρε ένα διήγημα του Κόλιν Ουίλσον με τίτλο* ***Η Επιστροφή των Λοϊγκόρ.*** *Εκεί υπήρχαν μερικοί ενδιαφέροντες συσχετισμοί ανάμεσα στον Άρθουρ Μάχεν και τη* ***Μαύρη Σφραγίδα*** *του, και τον Λάβκραφτ και τη «Μυθολογία Κθούλου». Αν δεν το έχετε διαβάσει, σας συνιστώ να το διαβάσετε· αν το έχετε διαβάσει, σας συνιστώ να του ρίξετε άλλη μια ματιά, μόλις διαβάσετε το διήγημα που ακολουθεί.*

Ο Άρθρουρ Μάχεν αποτελεί ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα περίπτωση. Ύστερα από μια σειρά μυστηριακές εμπειρίες έγινε μέλος του Τάγματος της Χρυσής Αυγής, στο οποίο όμως δεν παρέμεινε για πολύ και αποχώρησε για ν' αναπτύξει κάποια αυστηρά προσωπική τεχνική, για την οποία δε γνωρίζουμε σχεδόν τίποτα...

Και επειδή στο χώρο αυτό, οι κανόνες του παιχ διού είναι να μιλάς μονάχα με υπαινιγμούς, θα κάν εδώ έναν: φροντίστε το παιχνίδι να παραμείνει πα χνίδι.

Γ.Μ

Από τις εκμυστηρεύσεις μιας νεαρής δεσποινίδας στην πλατεία Λέστερ

Πρόλογος

«Απ' ό,τι βλέπω είστε ακόνητα ορθολογιστής», παρατήρησε η κοπέλα. «Δεν ακούσατε που είπα ότι έχω εμπειρίες ακόμη πιο τρομερές; Ούτε κι εγώ πίστευα σ' αυτά τα πράγματα, αλλά μετά τα όσα είδα κι έζησα δεν μπορώ πια ν' αμφιβάλλω».

«Δεσποινίς μου», αποκρίθηκε ο Φίλλιπς, «κανένας δε θα με κάνει ν' αρνηθώ τις πεποιθήσεις μου. Ποτέ δεν πρόκειται να πιστέψω ούτε και σκοπεύω να προσποιηθώ κάτι τέτοιο, ότι δύο και δύο μπορεί να κάνουν πέντε. Και για τον ίδιο λόγο ποτέ δεν πρόκειται να παραδεχτώ ότι μπορεί να υπάρχουν τρίγωνα με δύο πλευρές».

«Σαν να βιάζεστε λίγο», παρατήρησε η κοπέλα. «Αλλά επιτρέψτε μου να σας ρωτήσω, έχετε ακουστά το όνομα του καθηγητή Γκρεγκ, της μεγάλης αυθεντίας στην εθνολογία και σε παρόμοια θέματα;»

«Τον καθηγητή Γκρεγκ;» έκανε ο Φίλλιπς. «Οχι μόνο τον έχω ακουστά αλλά και πάντοτε τον θεωρούσα σαν έναν από τους πιο οξυδερκείς και λογικούς από

τους επιστήμονές μας. Πιστεύω ότι το τελευταίο βι- βλίο του, το *Εγχειρίδιο Εθνολογίας*, είναι από τα πιο αξιόλογα του είδους του. Για να πούμε την αλήθεια, το βιβλίο μόλις είχε πέσει στα χέρια μου όταν πληρο- φορήθηκα για το τρομερό ατύχημα που διέκοψε έτσι απότομα την καριέρα του Γκρεγκ. Αν δεν κάνω λάθος, είχε νοικιάσει ένα σπίτι για το καλοκαίρι στη δυτική Αγγλία, και υποθέτουν ότι έπεσε σε κάποιο ποτάμι. Απ' όσο θυμάμαι, το πτώμα του δε βρέθηκε ποτέ».

«Αγαπητέ μου, είμαι σίγουρη ότι είστε διακριτικό άτομο. Αυτό τουλάχιστον δείχνει ο τρόπος που μιλά- τε. Αλλά και ο τίτλος εκείνης της εργασίας σας που μου αναφέρατε μου λέει ότι δεν είστε ο πρώτος τυχόν. Με δύο λόγια, νομίζω ότι μπορώ να σας εμπιστευτώ. Φαίνεται να έχετε την εντύπωση ότι ο καθηγητής Γκρεγκ είναι νεκρός· εγώ έχω λόγους να πιστεύω ότι δε συμβαίνει τίποτα τέτοιο».

«Τι έκανε λέει;» φώναξε έκπληκτος και σαστισμέ- νος ο Φίλλιπς. «Δε φαντάζομαι να εννοείτε ότι υπάρ- χει στη μέση κανένα σκάνδαλο! Δε θα μπορούσα να το πιστέψω. Ο Γκρεγκ ήταν άνθρωπος με τον πλέον ακέραιο χαρακτήρα και στην προσωπική του ζωή δια- κρινόταν για την ευγένεια και την καλοσύνη του. Μό- λο που προσωπικά δεν τρέφω μεταφυσικές αυταπά- τες, πιστεύω ότι ο Γκρεγκ ήταν ένας ειλικρινής και πι- στός χριστιανός. Σίγουρα, δεν μπορεί να υπονοείτε ότι κάποια ατιμωτική περιπέτεια τον ανάγκασε να φύ- γει κρυφά από τη χώρα».

«Και πάλι βιάζεστε», παρατήρησε η κοπέλα. «Εγώ δεν είπα τίποτα τέτοιο. Με δύο λόγια, λοιπόν, σας δια- βεβαιώνω ότι ο καθηγητής Γκρεγκ έφυγε από τούτο το σπίτι ένα πρωί, υγιέστατος σωματικά και ψυχολογι- κά. Δεν επέστρεψε ποτέ, αλλά το ρολόι κοι η καδένα του, ένα πουγκί με τρία χρυσά νομίσματα και κάμποσα

ασημένια, καθώς κι ένα δαχτυλίδι που δεν το έβγαζε ποτέ βρέθηκαν τρεις μέρες αργότερα σε μια άγρια κι απάτητη λοφοπλαγιά, κάμποσα χιλιόμετρα από το πο- τάμι. Τα αντικείμενα αυτά ήταν τοποθετημένα δίπλα σ' έναν ασβεστολιθικό βράχο με φανταστικό σχήμα. Ήταν τυλιγμένα δέμα με κάποιο είδος σκληρής περ- γαμηνής, και δεμένα με ζωικό νήμα. Το δέμα ανοίχτη- κε, και στην εσωτερική πλευρά της περγαμηνής υπήρ- χε μια επιγραφή από κάποιο κόκκινο υλικό. Οι χαρα- κτήρες δε στάθηκε δυνατό να μεταφραστούν, αλλά έμοιαζαν με κάποια παρεφθαρμένη σφηνοειδή γρα- φή».

«Αυτά που μου λέτε έχουν φοβερό ενδιαφέρον», εί- πε ο Φίλλιπς. «Θα σας πείραζε να συνεχίσετε την ιστο- ρία σας; Τα συμβάντα που αναφέρετε μου φαίνονται τελείως ανεξήγητα, και ανυπομονώ να μάθω τι σημαί- νουν».

Η κοπέλα φάνηκε να το σκέφτεται για μια στιγμή και μετά άρχισε ν' αφηγείται μια ιστορία που είναι

Η ΝΟΥΒΕΛΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ

Πριν αρχίσω, νομίζω ότι πρέπει να σας πω μερικά πράγματα από την προσωπική μου ιστορία. Είμαι κόρη πολιτικού μηχανικού, του Στήβεν Λάλλυ, που δυστυ- χώς πέθανε πρόωρα στο ξεκίνημα της καριέρας του. Σαν αποτέλεσμα, δεν είχε προλάβει ν' αποκτήσει αρ- κετή περιουσία για να μπορούν αργότερα να ζήσουν η γυναίκα και τα δύο του παιδιά.

Η μητέρα μου κατάφερε να διατηρήσει το μικρό μας σπιτικό με χρήματα που πρέπει να ήταν κυριολε- κτικά πενταροδεκάρες. Ζούσαμε σ' ένα απόκεντρο χωριό, γιατί το κόστος ζωής ήταν μικρότερο εκεί από μια πόλη. Αλλά ακόμη κι έτσι, ο αδελφός μου κι εγώ

μεγαλώσαμε μέσα στη φτώχεια και τη μιζέρια.

Ο πατέρας μου ήταν ένας έξυπνος και καλλιεργημένος άνθρωπος, και μας άφησε πεθαίνοντας μια μικρή αλλά εκλεκτή βιβλιοθήκη. Εκεί υπήρχαν τα καλύτερα ελληνικά, λατινικά και αγγλικά κλασικά έργα, και τα βιβλία αυτά ήταν η μόνη μας πηγή διασκέδασης. Θυμάμαι ότι ο αδελφός μου έμαθε λατινικά από το *Meditationes* του Ντεκάρτ. Εγώ πάλι, αντί για τα συνηθισμένα παραμύθια που διαβάζουν τα παιδιά, δεν είχα τίποτα πιο σαγηνευτικό από μια μετάφραση του *Gesta Romanorum*. Έτσι μεγαλώσαμε, δύο ήσυχα και μελετηρά παιδιά, μέχρι που ο αδελφός μου μπόρεσε ν' αρχίσει να βγάζει το ψωμί του με τον τρόπο που προανέφερα.

Εγώ συνέχισα να μένω σπίτι. Η δύστυχη η μητέρα μου ήταν κατάκοιτη πια και χρειαζόταν συνεχή φροντίδα, μέχρι που πέθανε πριν δύο χρόνια, ύστερα από μήνες οδυνηρής αρρώστιας. Η κατάστασή μου ήταν φοβερή· το ποσό από το ξεπούλημα των παλιών μας επίπλων μόλις κι έφτασε για να εξοφληθούν τα χρέη που είχα αναγκαστεί να κάνω. Όσο για τα βιβλία, τα έστειλα στον αδελφό μου, ξέροντας πόσο θα τα εκτιμούσε.

Ήμουν εντελώς μόνη τώρα. Ήξερα πόσο λίγος ήταν ο μισθός του αδελφού μου, και μόλο που ήρθα στο Λονδίνο με την ελπίδα να βρω δουλειά κι εκείνος είχε προθυμοποιηθεί να καλύψει τα έξοδά μου, ορκίστηκα ότι αυτό δε θα 'ταν για παραπάνω από ένα μήνα. Αν στο διάστημα αυτό δεν έβρισκα κάποια δουλειά, θα προτιμούσα να πεθάνω της πείνας παρά να τον αποστερήσω από τις λίγες οικονομίες του που είχε βάλει στην άκρη για μια δύσκολη στιγμή.

Νοίκιασα ένα καμαράκι σ' ένα μακρινό προάστιο, το φτηνότερο που κατάφερα να βρω, και ζούσα με ψω-

μί και τσάι. Όλος μου ο χρόνος πήγαινε σε μάταιες επιστολές σε αγγελίες για δουλειά και σε ακόμη πιο μάταιες πεζοπορίες έως τις διευθύνσεις που έβρισκα. Η μια μέρα ακολουθούσε την άλλη, η μια βδομάδα την άλλη, κι ακόμη δεν είχα καταφέρει τίποτα. Ήδη πλησίαζε η προθεσμία που είχα ορίσει στον εαυτό μου, και έβλεπα να υψώνεται απειλητικά μπροστά μου το φάσμα ενός αργού θανάτου από πείνα.

Η σπιτονοικοκυρά μου ήταν αρκετά καλόψυχος άνθρωπος. Ήξερε πόσο δύσκολα τα έβγαζα πέρα, και είμαι σίγουρη ότι δε θα με πέταγε από δική της πρωτοβουλία στο δρόμο· έπρεπε να φύγω με δική μου απόφαση και να προσπαθήσω να βρω κάπου να πεθάνω με την ησυχία μου.

Ήταν χειμώνας τότε. Μια πυκνή άσπρη ομίχλη είχε αρχίσει να μαζεύεται από νωρίς το απομεσήμερο, και γινόταν ακόμη πυκνότερη όσο προχωρούσε η μέρα. Ήταν Κυριακή, θυμάμαι, και οι άνθρωποι του σπιτιού βρίσκονταν στην εκκλησία. Γύρω στις τρεις εγκατέλειψα το σπίτι και άρχισα ν' απομακρύνομαι όσο μπορούσα πιο γοργά, αν και ένιωθα αδύναμη από την πείνα. Η ομίχλη σκέπαζε όλους τους δρόμους σαν ένα λευκό σιωπηλό σάβανο. Ένα λεπτό στρώμα πάχνης είχε αρχίσει να σχηματίζεται στα γυμνά κλαδιά των δέντρων, παγοκρύσταλλα λαμπύριζαν στους ξύλινους φράχτες και το έδαφος ήταν μαρτυρικά κρύο κάτω από τα πόδια μου.

Συνέχισα το δρόμο μου, στρίβοντας πότε αριστερά και πότε δεξιά τελείως στην τύχη, δίχως καν να διαβάζω τα ονόματα των δρόμων. Το μόνο που θυμάμαι από εκείνο το κυριακάτικο απομεσήμερο είναι θολές εικόνες σαν κομμάτια από εφιάλτη. Με τον κόσμο να φαντάζει σαν θολό όραμα γύρω μου, διέσχισα τρικλίζοντας τους δρόμους της μισής πόλης μέχρι που βγήκα

στα προάστια, αλλά δε σταμάτησα ούτε εκεί. Στη μια πλευρά μου γκρίζοι αγροί φαίνονταν να λιώνουν πέρα στον αέρινο κόσμο της καταχνιάς· στην άλλη πλευρά υπήρχαν πολυτελείς επαύλεις, με τις ζεστές ανταύγειες από το τζάκι να τρεμοπαίζουν στους τοίχους.

Αλλά όλα μου φαίνονταν εντελώς εξωπραγματικά· οι τοίχοι από κόκκινα τούβλα και φωτισμένα παράθυρα, οι ασαφείς σιλουέτες των δέντρων στο θολό τοπίο, τα φώτα του γκαζιού που είχαν αρχίσει να λάμπουν σαν άστρα στις άσπρες σκιές, οι γραμμές του τρένου που χάνονταν στο βάθος ακολουθώντας παράλληλα ένα ψηλό ανάχωμα, τα πράσινα και κόκκινα φώτα των σινιάλων — όλα αυτά δεν ήταν παρά φευγαλέες οπτασίες στο κουρασμένο μου μυαλό και στις αισθήσεις μου που ήταν ναρκωμένες από την πείνα.

Πότε πότε άκουγα κάποιο βιαστικό βήμα στις σιδερένιες ράγες, και κουκουλωμένοι άνθρωποι με προσπερνούσαν, βαδίζοντας γοργά για να ζεσταθούν, παίρνοντας έτσι μια πρώτη γεύση από τ' απολαυστικά ζεστά τζάκια, με τις κουρτίνες τραβηγμένες μπροστά στ' αχνισμένα παράθυρα, και τους φίλους που περίμεναν να τους καλωσορίσουν. Αλλά όσο έπεφτε το σκοτάδι και η νύχτα ζύγωνε, τόσο πιο λιγοστοί γίνονταν οι διαβάτες. Σύντομα άρχισα να διασχίζω τον ένα δρόμο μετά τον άλλο δίχως να συναντώ ψυχή.

Συνέχισα τρικλίζοντας το δρόμο μου στη λευκή σιγαλιά, σε μια ερημιά λες και βάδιζα στους δρόμους μιας νεκρής πόλης. Είχα αρχίσει να αισθάνομαι πολύ αδύναμη πια από την πείνα και την εξάντληση, και κάτι από τη φρίκη του θανάτου είχε αρχίσει να μου πλακώνει την καρδιά.

Ξαφνικά, καθώς έστριβα μια γωνιά, κάποιος με σταμάτησε ευγενικά κάτω από ένα φανοστάτη, και άκουσα μια φωνή να με ρωτά αν είχα την καλοσύνη να

του δείξω το δρόμο προς την οδό Έηβον. Στο ξαφνικό σοκ από το άκουσμα μιας ανθρώπινης φωνής, ένιωσα τις δυνάμεις μου να μ' εγκαταλείπουν και σωριάστηκα κάτω. Έμεινα πεσμένη εκεί στο πεζοδρόμιο, κλαίγοντας και γελώντας εντελώς υστερικά.

Βλέπετε, είχα φύγει αποφασισμένη να πεθάνω, και περνώντας το κατώφλι του σπιτιού που με φιλοξενούσε είχα πει αντίο σε κάθε ελπίδα και σε κάθε θύμηση. Η πόρτα είχε κλείσει πίσω μου με τον κρότο βροντής. Είχα νιώσει μια σιδερένια αυλαία να πέφτει στη σύντομη ζωή μου, και ήμουν σίγουρη ότι σε λίγο θα βάδιζα στο σκοτεινό κόσμο των σκιών. Είχα βγει στη σκηνή για το ρόλο μου στην πρώτη πράξη του έργου που λέγεται θάνατος.

Μετά είχε επακολουθήσει εκείνη η περιπλάνηση στην καταχνιά, με τα λευκά πέπλα νά σκεπάζουν το καθετί, με τους άδειους δρόμους και τη νεκρική σιγή. Έτσι, όταν ξαφνικά άκουσα εκείνη τη φωνή να μου μιλά, ένιωσα σαν να είχα πεθάνει και ξαναγύριζα στη ζωή.

Σε λίγα λεπτά είχα καταφέρει να ξαναβρώ κάπως την αυτοκυριαρχία μου και να σηκωθώ. Τότε είδα αντίκρυ μου ένα μεσόκοπο άντρα μ' ευχάριστο παρουσιαστικό, με περιποιημένο και κομψό ντύσιμο. Με κοίταζε με έκφραση μεγάλου οίκτου, αλλά πριν μπορέσω να τραυλίσω ότι δε γνώριζα τη γειτονιά — γιατί, πράγματι, δεν ήξερα καν πού ήμουν — εκείνος μου μίλησε πάλι.

«Αγαπητή μου δεσποινίς», μου είπε, «νομίζω ότι είστε σε πολύ άσχημη κατάσταση. Δεν ξέρετε πόσο ανησύχησα βλέποντάς σας να πέφτετε κάτω. Μου επιτρέπετε να ρωτήσω ποιο είναι το πρόβλημά σας; Σας διαβεβαιώνω, μπορείτε να μου έχετε κάθε εμπιστοσύνη».

«Είστε πολύ ευγενικός», αποκρίθηκα, «αλλά φοβά-
μαι ότι δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα. Η κατάσταση
μου είναι αληθινά απελπιστική».

«Α, ανοησίες, ανοησίες! Είστε πολύ νέα για να λέτε
τέτοια πράγματα. Ελάτε, ας περπατήσουμε λίγο μαζί
και μου λέτε τι σας απασχολεί. Ίσως μπορέσω να σας
βοηθήσω».

Υπήρχε κάτι πολύ ηρεμιστικό και πειστικό στον
τρόπο του, και αρχίσαμε να περπατάμε μαζί. Του αφη-
γήθηκα με λίγα λόγια την ιστορία μου και του μίλησα
για την απόγνωση που με είχε σπρώξει ν' αναζητήσω
το θάνατο.

«Δεν κάνατε καλά που εγκαταλείψατε τόσο γρήγο-
ρα τον αγώνα», μου είπε όταν τέλειωσα. «Ένας μήνας
δεν είναι αρκετός για να προσαρμοστεί κανείς στις
συνθήκες ζωής του Λονδίνου. Το Λονδίνο, επιτρέψτε
μου να σας πω, δεσποινίς Λάλλυ, δεν είναι ανοιχτός
και αφύλαχτος χώρος. Είναι ένα φρούριο, με ψηλά τεί-
χη και διπλή τάφρο ολόγυρα, που προστατεύεται με
περίπλοκα οχυρωματικά έργα. Δεν κατακτιέται έτσι
εύκολα. Όπως συμβαίνει πάντοτε με τις μεγάλες πό-
λεις, οι συνθήκες της ζωής εκεί έχουν γίνει πολύ τε-
χνητές. Δεν είναι ένας απλός φράκτης που καταλαμ-
βάνεται εξ εφόδου από έναν άντρα ή μια γυναίκα. Υ-
πάρχουν σειρές από πολλά και μελετημένα οχυρώμα-
τα, ναρκοπέδια και παγίδες, και όλα αυτά χρειάζονται
πολλές ικανότητες για να περάσει κανείς. Εσείς, με
την οφέλειά σας, φανταστήκατε ότι αρκούσε μονάχα
να βάλετε μια φωνή για να γίνουν σκόνη όλα αυτά τα
τείχη. Αλλά έχουν περάσει πια οι εποχές για τέτοιες
εύκολες νίκες. Κάντε κουράγιο και γρήγορα θα μάθε-
τε το μυστικό της επιτυχίας».

«Αλίμονο, κυριέ μου», αποκρίθηκα. «Δεν αμφιβάλ-
λω ότι είναι σωστά όσα μου λέτε, αλλά για την ώρα

πιο γρήγορα βλέπω να μαθαίνω τι σημαίνει να πεθαί-
νεις από πείνα. Μιλήσατε για κάποιο μυστικό· αν λυ-
πάστε τη δυστυχία μου, σας εξορκίζω, πέστε μου ποιο
είναι το μυστικό αυτό».

Εκείνος γέλασε καλόκαρδα.

«Αυτό είναι το παράξενο του πράγματος. Εκείνοι
που ξέρουν το μυστικό δεν μπορούν να το αποκαλύ-
ψουν ακόμη κι αν ήθελαν. Είναι κάτι τόσο πέρα από
τα λόγια όσο και το κεντρικό δόγμα του Τεκτονισμού.
Πάντως ένα μπορώ να σας πω: από μόνη σας μυηθήκα-
τε ήδη στο πρώτο στάδιο του μυστηρίου». Και γέλασε
πάλι.

«Σας παρακαλώ, μη με ειρωνεύεστε», του είπα. «Τι
κατάφερα, δηλαδή; Εδώ εγώ δεν ξέρω αν και πότε θα
ξαναφάω».

«Με συγχωρείτε. Ρωτάτε τι καταφέρατε. Αν όχι τί-
ποτε άλλο, καταφέρατε να με συναντήσετε. Ελάτε,
αρκετά λογομαχήσαμε. Καταλαβαίνω ότι έχετε αυτο-
δίδακτη μόρφωση· αυτή είναι ασύγκριτα πιο σπου-
δαία από κάθε άλλη, και τυχαίνει να χρειάζομαι μια
γκουβερνάντα για τα δύο παιδιά μου. Είμαι χήρος εδώ
και κάμποσα χρόνια. Λέγομαι Γκρεγκ. Σας προσφέρω
τη δουλειά που σας ανέφερα. Τί θα λέγατε για εκατό
λίρες το χρόνο;»

Το μόνο που κατάφερα ήταν να τραυλίσω ένα ευχα-
ριστώ. Εκείνος μου έβαλε στο χέρι μια κάρτα του και
ένα χαρτονόμισμα υπό τύπο προκαταβολής και με α-
ποχαιρέτησε, λέγοντάς μου να τον επισκεφθώ σε μια
ή δύο μέρες.

Αυτή ήταν η πρώτη μου συνάντηση με τον καθηγη-
τή Γκρεγκ. Αν λάβουμε υπόψη την απόγνωση και την
παγερή ανάσα του θανάτου που με άγγιζε τότε, δεν
είναι περίεργο που άρχισα να τον βλέπω σαν δεύτερο
πατέρα μου. Πριν από το τέλος της εβδομάδας είχα

κιόλας αναλάβει τα νέα μου καθήκοντα.

Ο καθηγητής είχε νοικιάσει ένα παλιό μέγαρο σε δυτικό προάστιο του Λονδίνου. Εκεί, ανάμεσα σε ευχάριστες πελούζες με γκαζόν και δέντρα, με το ηρεμιστικό θρόισμα από τις γέρικες φτελιές που σάλευαν τα κλαριά τους πάνω από τη στέγη μου, άρχισε ένα νέο κεφάλαιο της ζωής μου. Ξέροντας το είδος της δουλειάς του καθηγητή, δε θα σας φανεί παράξενο αν σας πω ότι το σπίτι έβριθε από βιβλία, ενώ ντουλάπια με παράξενα, καμιά φορά και φρικαλέα, αντικείμενα γέμιζαν όλες τις γωνιές των μεγάλων χαμηλοτάβανων δωματίων.

Ο Γκρεγκ ήταν άνθρωπος που το μόνο που τον απασχολούσε ήταν η γνώση. Ακόμη κι εγώ, κόλλησα λίγο από το μεταδοτικό ενθουσιασμό του και προσπαθούσα να μοιραστώ κάτι από το πάθος του για την έρευνα. Σε λίγους μήνες ήμουν περισσότερο γραμματέας του παρά γκουβερνάντα των δύο παιδιών του. Δεν ήταν λίγες οι νύχτες που τις έβγαζα καθισμένη στο γραφείο κάτω από το φως μιας λάμπας, ενώ εκείνος, κόβοντας βόλτες πέρα δόθε στο ζεστό φως του τζακιού, μου υπαγόρευε το *Εγχειρίδιο της Εθνολογίας*.

Αλλά, πέρα από αυτές τις σοβαρές και απαιτητικές μελέτες του, ένιωθα ότι κάποιο κρυφό σαράκι τον έτρωγε, ένας πόθος και μια λαχτάρα για κάτι για το οποίο ποτέ δε μου έκανε λόγο. Πότε πότε σταματούσε απότομα αυτό που έλεγε και χανόταν σε ονειροπολήσεις, σαγηνευμένος, όπως μου φαινόταν, από τη μακρινή προοπτική κάποιας περιπετειώδους ανακάλυψης.

Το *Εγχειρίδιο* τέλειωσε κάποτε, και σύντομα άρχισαν να φτάνουν τα δοκίμια από τους τυπογράφους· εγώ έκανα την πρώτη ανάγνωση, ενώ ο καθηγητής έκανε την τελική διόρθωση. Σ' όλο αυτό το διάστημα

η κούρασή του από τη δουλειά μεγάλωνε, και όταν μια μέρα μου πρόσφερε το πρώτο τυπωμένο αντίτυπο του βιβλίου το έκανε με την ανακούφιση σχολιαρόπαιδου στο τέλος των διαγωνισμών.

«Ορίστε», μου είπε. «Κράτησα το λόγο μου. Υποσχέθηκα να το γράψω και το 'γραψα. Τώρα είμαι λεύτερος ν' ασχοληθώ με πιο παράξενα πράγματα. Το ομολογώ, δεσποινίς Λάλλυ, ζηλεύω τη δόξα του Κολόμβου. Σύντομα, ελπίζω, θα με δείτε να παίζω κι εγώ το ρόλο του εξερευνητή».

«Όμως», παρατήρησα, «δεν έχουν απομείνει και πολλά για να εξερευνήσει κανείς. Αργήσατε κατά μερικές εκατοντάδες χρόνια».

«Σ' αυτό νομίζω ότι κάνετε λάθος», απάντησε. «Υπάρχουν ακόμη, να είστε σίγουρη γι' αυτό, αρκετοί παράξενοι ανεξερεύνητοι τόποι και ήπειροι. Α, δεσποινίς Λάλλυ, πιστέψτε με — ζούμε ανάμεσα σε θαύματα και μυστήρια, κι ακόμη είναι άγνωστο πού οδηγεί ο δρόμος μας. Η ζωή δεν είναι κάτι απλό, μια μάζα από φαιά ουσία, φλέβες και μύες που μπορεί να γυμνώσει το νυστέρι του χειρουργού. Ο άνθρωπος είναι το μυστήριο που σκοπεύω να εξερευνήσω, και πριν το ανακαλύψω έχω να διασχίσω τις φουρτουνιασμένες θάλασσες, τους ωκεανούς και τις ομίχλες πολλών χιλιάδων χρόνων. Θα έχετε ακουστά το θρύλο της Ατλαντίδας· δε θα μπορούσε τάχα να 'ναι αληθινός κι εγώ να γίνω κάποτε εκείνος που θ' ανακαλύψει αυτή τη θαυμαστή ήπειρο;»

Μπορούσα να νιώσω τον ενθουσιασμό που φλόγιζε τα λόγια του. Στο πρόσωπό του έλαμπε εκείνη η ζέση του κυνηγού. Μπροστά μου στεκόταν ένας άνθρωπος που πίστευε ότι η μοίρα τον καλούσε να κονταροχτυπηθεί με το άγνωστο. Ένιωσα να με κυριεύει ένα κύμα χαράς στη σκέψη ότι μπορεί κι εγώ να συμμε-

τείχα σ' αυτή την περιπέτεια, γιατί κι εμένα με φλόγιζε αυτή η λαχτάρα της αναζήτησης. Ούτε που με προβλημάτιζε καν τι θα ήταν εκείνο που θ' αναζητούσαμε.

Το άλλο πρωί ο καθηγητής Γκρεγκ με οδήγησε στο προσωπικό του γραφείο. Εκεί, σε ελάχιστο χώρο, σε ντουλάπια και συρτάρια στους τοίχους, το καθένα με την ταμπελίτσα του, υπήρχαν τακτοποιημένοι και ταξινομημένοι όλοι οι καρποί των κόπων μιας ζωής.

«Εδώ», μου είπε, «είναι όλη μου η ζωή. Εδώ υπάρχουν όλα τα στοιχεία που συγκέντρωσα με τόσους κόπους — κι ωστόσο όλα είναι ένα τίποτα. Ναι, ένα τίποτα με σύγκριση μ' εκείνο που σκοπεύω να επιχειρήσω. Δείτε εδώ». Με τράβηξε προς ένα παλιό σεκρεταίρ, ένα φανταστικό κομμάτι, που στεκόταν σε μια γωνία του δωματίου. Το ξεκλείδωσε και άνοιξε ένα από τα συρτάρια του.

«Λίγα χαρτιά», είπε δείχνοντας στο εσωτερικό του, «και ένα κομμάτι μαύρης πέτρας με μερικά παράξενα γράμματα αδέξια χαραγμένα πάνω της — αυτό είναι όλο κι όλο το περιεχόμενο τούτου του συρταριού. Ένας παλιός φάκελος με σκουροκόκκινο γραμματόσημο είκοσι ετών, αλλά και με λίγες γραμμές που έχω σημειώσει στην πίσω πλευρά. Τούτο δω πάλι, είναι μια σελίδα από χειρόγραφο, κι αυτά μερικά αποκόμματα από ασήμαντες τοπικές εφημερίδες. Αν με ρωτήσετε τι γράφουν, δεν είναι τίποτα που θα σας κάνει εντύπωση — μια υπηρέτρια αγροικίας που εξαφανίστηκε και κανένας δεν την ξανάδε από τότε· ένα παιδί που λέγεται ότι γλίστρησε κι έπεσε σε κάποιο παλιό πηγάδι στα βουνά· μερικά περίεργα λόγια σχεδιασμένα σε ασβεστολιθικό βράχο· ένας άντρας που τον σκότωσαν μ' ένα χτύπημα στο κεφάλι με κάποιο παράξενο όπλο. Αυτά είναι τα χνάρια που έχω ν' ακολουθήσω. Ναι, όπως θα λέγατε κι εσείς, υπάρχει μια βολική εξήγηση

για όλα αυτά. Η κοπέλα μπορεί να το 'σκασε για το Λονδίνο, το Λίβερπουλ ή τη Νέα Υόρκη· το παιδί μπορεί να έπεσε σε κάποιο πηγάδι εγκαταλειμμένου ορυχείου· όσο για τα γράμματα στο βράχο μπορεί να ήταν τα ορνιθοσκαλίσματα κάποιου περαστικού αλήτη. Ναι, ναι, τα έχω υπόψη μου όλα αυτά· αλλά είμαι σίγουρος ότι μονάχα εγώ κατέχω το αληθινό κλειδί. Κοιτάξτε αυτό εδώ!» Και άπλωσε προς το μέρος μου ένα κομμάτι κιτρινισμένου χαρτιού.

Επιγραφή που βρέθηκε σχεδιασμένη σε ασβεστολιθικό βράχο των Γκρίζων Λόφων, διάβασα. Ακολουθούσε μια σβησμένη λέξη, μάλλον το όνομα της περιοχής, και μετά μια ημερομηνία πριν δεκαπέντε χρόνια. Από κάτω υπήρχαν κάμποσοι πρωτόγονοι χαρακτήρες που θύμιζαν κάπως σφήνες ή στιλέτα, παράξενοι κι εξωτικοί σαν τα εβραϊκά γράμματα.

«Και τώρα η σφραγίδα», είπε ο καθηγητής Γκρεγκ, και μου έδωσε ένα μαύρο αντικείμενο. Ήταν μια πέτρα μήκους γύρω στα πέντε εκατοστά, που έμοιαζε κάπως με παλιό πρες-παπιέ.

Την κράτησα στο φως, και με έκπληξη διαπίστωσα ότι πάνω της υπήρχαν χαραγμένοι οι ίδιοι χαρακτήρες που υπήρχαν και στο χαρτί.

«Ναι», είπε ο καθηγητής, «είναι οι ίδιοι. Η επιγραφή στον ασβεστολιθικό βράχο έγινε πριν δεκαπέντε χρόνια με κάποιο κόκκινο υλικό. Οι χαρακτήρες στη μαύρη πέτρα είναι τουλάχιστον τεσσάρων χιλιάδων ετών. Μπορεί και πολύ παραπάνω».

«Αποκλείεται να είναι πλαστή;» ρώτησα.

«Όχι, εξέτασα κι αυτό το ενδεχόμενο. Δεν είχα καμία διάθεση να θυσιάσω τη ζωή μου στο κυνήγι ενός ψέματος. Το έχω ελέγξει πολύ προσεκτικά. Μονάχα άλλο ένα άτομο εκτός από μένα γνωρίζει έστω και την ύπαρξη αυτής της μαύρης σφραγίδας. Εξάλλου, υ-

πάρχουν και άλλοι λόγοι τους οποίους δε θ' αναφέρω για την ώρα».

«Ναι, αλλά τι σημαίνουν όλα αυτά;» επέμεινα. «Δεν μπορώ να καταλάβω σε τι συμπέρασμα οδηγούν».

«Αγαπητή μου δεσποινίς Λάλλυ, αυτή είναι μια ερώτηση στην οποία θα προτιμούσα να μην απαντήσω επί του παρόντος. Ίσως ποτέ να μην μπορέσω να πω τι μυστικά κρύβονται εδώ· μερικές αόριστες νύξεις, το περίγραμμα κάποιας αγροτικής τραγωδίας, μερικά σημάδια φτιαγμένα με κόκκινο πηλό σ' ένα βράχο και μια αρχαία σφραγίδα. Πολύ παράξενο σύνολο στοιχείων για να ξεκινήσει κανείς, έτσι; Μισή ντουζίνα δεδομένα, και είκοσι χρόνια για να συγκεντρωθούν έστω κι αυτά. Και ποιος μπορεί να πει αν πίσω απ' όλα αυτά κρύβεται μια χίμαιρα ή μια ολόκληρη άγνωστη γη; Αγναντεύω πέρα σε αδιάβατους ωκεανούς, δεσποινίς Λάλλυ, και η μακρινή γη στον ορίζοντα μπορεί να μην είναι παρά ένα συννεφάκι καταχνιάς. Αλλά εξακολουθώ να πιστεύω ότι δεν πρόκειται για οφθαλμαπάτη, και ότι σε λίγους μήνες θα ξέρουμε αν έχω δίκιο ή όχι».

Ύστερα ο καθηγητής Γκρεγκ έφυγε, αφήνοντάς με μόνη να προσπαθώ να εμβαθύνω στο μυστήριο. Αναρωτήθηκα τι μπορεί να σήμαιναν και πού μπορεί να οδηγούσαν τέτοια άσχετα και αλλοπρόσαλλα στοιχεία. Διαθέτω κι εγώ κάποια φαντασία, και είχα λόγους να σέβομαι το κύρος και τη νοημοσύνη του καθηγητή. Αλλά και πάλι δεν έβλεπα στο περιεχόμενο του συρταριού τίποτα παραπάνω από υλικό για φαντασιώσεις.

Μάταια προσπάθησα να συλλάβω κάποια θεωρία που να βασίζεται σε όσα μου είχε δείξει ο καθηγητής. Πραγματικά, το μόνο που μπορούσα να φανταστώ από τα όσα είχα δει και ακούσει δεν έκανε παρά για

το πρώτο κεφάλαιο ενός φανταστικού ρομάντσου. Κι ωστόσο, βαθιά μέσα μου μ' έτρωγε η περιέργεια, και δεν περνούσε μέρα δίχως να κοιτάξω με λαχτάρα το πρόσωπο του καθηγητή Γκρεγκ για κάποιο σημάδι των όσων επρόκειτο να συμβούν.

Ήταν ένα βράδυ μετά το δείπνο όταν άκουσα τη χαρμόσυνη λέξη. «Ελπίζω να προλαβαίνετε να ετοιμαστείτε δίχως ιδιαίτερο άγχος», μου είπε ξαφνικά ο καθηγητής. «Φεύγουμε σε μια βδομάδα».

«Αλήθεια!» έκανα έκπληκτη. «Και πού θα πάμε;»

«Νοίκιασα μια αγροικία στη δυτική Αγγλία, όχι μακριά από το Καιρμάεν, μια ήσυχη κωμόπολη, κάποτε πόλη, και παλιό αρχηγείο ρωμαϊκής λεγεώνας. Η ζωή είναι πολύ βαρετή εκεί, αλλά η γύρω ύπαιθρος είναι πολύ όμορφη και ο αέρας υγιεινός».

Πρόσεξα μια λάμψη στα μάτια του και μάντεψα ότι αυτή η ξαφνική κίνηση είχε κάποια σχέση με τη συζήτηση που κάναμε πριν λίγες μέρες.

«Θα πάρω μονάχα λίγα βιβλία μαζί μου», εξήγησε ο καθηγητής, «και τίποτε άλλο. Όλα τ' άλλα θα μείνουν εδώ μέχρι να γυρίσουμε. Δικαιούμαι μια άδεια», συνέχισε χαμογελώντας. «Και δε θα λυπηθώ να εγκαταλείψω για λίγο τα παλιά κόκαλα, τις πέτρες και την άλλη σαβούρα που έχω μαζέψει εδώ. Μεταξύ μας», συνέχισε, «τριάντα χρόνια καταπιάνομαι με πραγματικότητες· νομίζω καιρός είναι ν' ασχοληθώ και με καμιά φαντασία».

Οι μέρες κύλησαν γρήγορα. Το 'βλεπα πως ο καθηγητής έτρεμε ολόκληρος από υπερένταση κι ανυπομονησία. Έτσι δεν μπόρεσα να καταλάβω τη λαχτάρα της ματιάς που έριξε στο σπίτι πίσω μας, καθώς ξεκινούσαμε για το ταξίδι.

Αναχωρήσαμε μεσημέρι και είχε κιόλας σουρουπώσει όταν φτάσαμε στο μικρό επαρχιακό σταθμό. Έ-

νιωθα κούραση αλλά και την έξαψη της περιπέτειας, και η διαδρομή μέσα από τα σοκάκια μου φαίνεται τώρα σαν όνειρο. Πρώτα διασχίσαμε τους έρημους δρόμους ενός ξεχασμένου χωριού, ενώ άκουγα τη φωνή του καθηγητή Γκρεγκ να μιλά για τις λεγεώνες του Αυγούστου, για την κλαγγή των όπλων και για την τεράστια θριαμβευτική πομπή που ακολουθούσε τους ρωμαϊκούς αετούς. Ύστερα περάσαμε το πλατύ ποτάμι στη φουσκονεριά, με το τελευταίο φως του δειλινού να λαμπυρίζει αχνά στα κιτρινωπά νερά· μετά διασχίσαμε τ' ανοιχτά λιβάδια, τους αγρούς με τα μεστωμένα σπαρτά κι ακολουθήσαμε ένα χωματόδρομο που έκανε κορδέλες ανάμεσα από λόφους και νερά.

Κάποια στιγμή αρχίσαμε ν' ανηφορίζουμε, και ο αέρας έγινε πιο αραιός. Αγνάντεψα πέρα χαμηλά και είδα την κατάλευκη ομίχλη ν' ακολουθεί σαν σάβανο τις κορδέλες του ποταμού, και ένα αόριστο και σκιερό τοπίο ολόγυρα. Ήταν σαν φαντασίες και οράματα από πράσινους λόφους και πυκνά δάση, με άλλες, σχεδόν αδιόρατες σιλουέτες λόφων πιο πέρα. Και στον ορίζοντα ο ήλιος — μια άγρια λάμψη καμινιού πάνω στο βουνό, που άλλαξε σε μια δέσμη από αστραφτερές φλόγες και μετά έσβησε σε μια μουντή κόκκινη κηλίδα.

Ανηφορίζαμε αργά ένα ιδιωτικό αμαξητό δρομάκι, και ξαφνικά ένιωσα μια δροσερή ανάσα και το μυστήριο του μεγάλου δάσους που απλωνόταν από πάνω μας. Ένιωσα σαν να περιπλανιόμουν στα σκοτεινά βάθη του, ενώ ολόγυρα ακουγόταν το κελάρυσμα του νερού, πλανιόταν η ευωδιά των πράσινων φύλλων και μ' άγγιζε η ανάσα της καλοκαιριάτικης νύχτας.

Το αμάξι μας σταμάτησε κάποτε. Μόλις και μπορούσα να διακρίνω τη σκοτεινή σιλουέτα του σπιτιού καθώς κοντοστάθηκα για μια στιγμή στη βεράντα της

πρόσοψης. Το υπόλοιπο εκείνο βράδυ το θυμάμαι σαν ένα όνειρο παράξενων πραγμάτων τριγυρισμένων από τη μεγάλη σιωπή του δάσους, της κοιλάδας και του ποταμού.

Το άλλο πρωί, όταν ξύπνησα, σηκώθηκα και κοίταξα έξω από το καμαρωτό παράθυρο της μεγάλης, παλιομοδίτικης κρεβατοκάμαρας. Κάτω από τον γκρίζο ουρανό αντίκρισα μια χώρα που εξακολουθούσε να είναι τυλιγμένη στο μυστήριο. Ήταν ένα πανόραμα μιας μακρόστενης, πανέμορφης κοιλάδας, με τον ποταμό να τη διασχίζει φιδογυρίζοντας στο βάθος της. Σχεδόν ευθεία μπροστά υπήρχε ένα πέτρινο μεσαιωνικό γεφύρι με καμάρες κι αντερίσματα, και πιο πέρα μια κρυστάλλινη καθάρια εικόνα από πλαγιές, και τα δάση που είχα δει μονάχα σαν σκιές χτες βράδυ — όλα φαίνονταν σαν όραμα μιας μαγεμένης γης. Ακόμη και η απαλή ανάσα του αέρα που ψιθύριζε στο ανοιχτό παράθυρο δεν έμοιαζε με κανέναν άλλο αέρα που ήξερα.

Το βλέμμα μου περιπλανήθηκε στην αντικρινή πλευρά της κοιλάδας, και πιο πέρα, όπου οι λόφοι απομακρύνονταν σαν ατέλειωτα κύματα στο βάθος. Σ' ένα σημείο μια αχνή γαλάζια στήλη καπνού φαινόταν ασάλευτη στον πρωινό αέρα, ανηφορίζοντας από την καπνοδόχο μιας παλιάς γκρίζας αγροικίας. Πιο κει, υπήρχε ένα τραχύ ύψωμα στεφανωμένο με σκοτεινά έλατα, και στο βάθος μπορούσα να διακρίνω την άσπρη κορδέλα ενός δρόμου που σκαρφάλωνε και χανόταν σε κάποια ασύλληπτη χώρα του παραμυθιού. Αλλά εκεί που τέλειωνε όλος αυτός ο κόσμος ήταν το μεγάλο τείχος των βουνών, απέραντο στα δυτικά, που κατέληγαν σαν φρούριο με απότομο γκρεμό κι ένα θολωτό εξόγκωμα στο φόντο του ουρανού.

Είδα τον καθηγητή Γκρεγκ να κόβει βόλτες πάνω

κάτω στο μονοπάτι της πελούζας κάτω από τα παράθυρα, και ήταν φανερό ότι απολάμβανε την αίσθηση της ελευθερίας και τη σκέψη ότι είχε αποχαιρετήσει για λίγο κάθε βαρετή δουλειά. Όταν κατέβηκα να τον συναντήσω, η φωνή του ξεχείλιζε από ενθουσιασμό καθώς μου έδειχνε το πανόραμα της κοιλάδας και του ποταμού που φιδογύριζε στα ριζά των όμορφων λόφων.

«Ναι», μου είπε, «είναι γη παράξενης ομορφιάς· και, στα μάτια μου τουλάχιστον, φαντάζει γεμάτη μυστήριο. Δε θα 'χετε ξεχάσει το συρτάρι που σας έδειξα, έτσι; Όχι βέβαια. Και σίγουρα θα μαντέψατε ότι δεν ήρθα εδώ μονάχα για χάρη των παιδιών και για τον καθαρό αέρα, σωστά;»

«Υποθέτω ότι κάτι τέτοιο υποψιάστηκα», παραδέχθηκα. «Αλλά μην ξεχνάτε ότι δεν έχω ιδέα ποια είναι ακριβώς η φύση των ερευνών σας. Είναι αδύνατο έστω και να φανταστώ τι σχέση μπορεί να έχει αυτή η πανέμορφη κοιλάδα μ' εκείνα που ψάχνετε».

Με κοίταξε και χαμογέλασε παράξενα.

«Μη νομίζετε ότι δημιουργώ μυστήριο για χάρη του μυστηρίου», με διαβεβαίωσε. «Αποφεύγω να μιλήσω καθαρά γιατί, μέχρι στιγμής, δεν έχω τίποτα να πω. Δεν υπάρχει κάτι το συγκεκριμένο, κάτι που να μπορεί να δοθεί σε ξεκάθαρο άσπρο-μαύρο, κάτι που να 'ναι τόσο σίγουρο, αψεγάδιαστο και βαρετό όσο κι ένα επίσημο έγγραφο. Αλλά υπάρχει κι ένας άλλος λόγος. Πριν από αρκετά χρόνια μου τράβηξε το μάτι μια τυχαία παράγραφος σε μια εφημερίδα. Κι αμέσως, όλες οι ασύνδετες ιδέες και αόριστες εικασίες ωρών και ωρών σκέψης, ενοποιήθηκαν σε μια συγκεκριμένη θεωρία.

»Συνειδητοποίησα αμέσως ότι βάδιζα σε λεπτό πάγο. Η θεωρία μου ήταν απίθανη κι εξωφρενική στο έ-

παρκο, και ούτε που θα διαλογιζόμουν ποτέ να δημοσιεύσω το παραμικρό σχετικά. Αλλά φαντάστηκα ότι οι επιστήμονες σαν κι εμένα, άνθρωποι που γνώριζαν πώς και με ποιο τρόπο γίνονται οι ανακαλύψεις, και ήξεραν ότι και το γκάζι που φωτίζει τα σπίτια μας ήταν κι αυτό κάποτε μια εξωφρενική θεωρία, θα με καταλάβαιναν. Νόμιζα ότι μαζί τους θα μπορούσα να πραγματοποιήσω το όνειρό μου — ας πούμε την ανακάλυψη της Ατλαντίδας, τη φιλοσοφική λίθο ή οτιδήποτε — δίχως το φόβο να γίνω περίγελως.

»Δυστυχώς, σύντομα διαπίστωσα πόσο μεγάλο ήταν το λάθος μου. Οι φίλοι στους οποίους μίλησα με κοίταξαν ανέκφραστα, και μετά κοιτάχτηκαν μεταξύ τους. Και στο βλέμμα τους διέκρινα κάτι σαν οίκτο, καθώς και μια αγέρωχη περιφρόνηση. Ο ένας από δαύτους, μάλιστα, ήρθε να με δει την άλλη μέρα και μου πέταξε τη σπόντα ότι ίσως είχα πάθει ψυχική υπερκόπωση λόγω φόρτου εργασίας. 'Με άλλα λόγια,' του είπα, 'εννοείς ότι άρχισε να μου λασκάρει η βίδα. Επίτρεψέ μου να έχω άλλη γνώμη'. Και τον πέταξα έξω δίχως ιδιαίτερες ευγένειες.

»Από τη μέρα εκείνη ορκίστηκα να μην ξαναπώ λέξη σε κανέναν για τη θεωρία μου. Είστε το μόνο πρόσωπο, δεσποινίς Λάλλυ, που έχει δει το περιεχόμενο εκείνου του συρταριού. Στο κάτω κάτω, δεν αποκλείεται να κυνηγώ μια χίμαιρα· μπορεί να παραπλανήθηκα από μερικές συμπτώσεις. Αλλά τώρα, όπως στέκομαι εδώ σε τούτη τη μυστικιστική γαλήνη και σιγαλιά, ανάμεσα στα δάση και τους άγριους λόφους, νιώθω πιο σίγουρος από ποτέ ότι βρίσκομαι στο σωστό δρόμο... Ελάτε τώρα, καιρός να γυρίσουμε μέσα».

Όλα αυτά εμένα μου δημιουργούσαν μια απορία αλλά και μια ταραχή. Ήξερα ότι στις συνηθισμένες

του έρευνες ο καθηγητής Γκρεγκ επιθεωρούσε προσεκτικά το δρόμο του πριν κάνει κάποιο βήμα, και προχωρούσε πάντοτε αργά και μεθοδικά. Ποτέ δεν υποστήριξε κάτι αν δεν είχε ήδη ακλόνητες αποδείξεις ότι ήταν σωστό.

Όμως τώρα, περισσότερο από το βλέμμα και το πάθος της φωνής του παρά από τα ίδια τα λόγια του, καταλάβαινα ότι το όραμα κάτι σχεδόν φανταστικού δεν εγκατέλειπε ποτέ τη σκέψη του.

Όσο για μένα, διέθετα μεν αρκετή φαντασία αλλά και ουκ ολίγο σκεπτικισμό. Κάθε νύξη περί θαυμάτων με απωθούσε, και δεν μπορούσα να μην αναρωτηθώ μήπως τελικά ο καθηγητής υπέφερε από κάποιο είδος μονομανίας. Ίσως σ' αυτό και μόνο το θέμα ν' άφηνε κατά μέρος όλες τις αυστηρές επιστημονικές μεθόδους του άλλου του εαυτού.

Ωστόσο, παρά αυτό το ακαθόριστο μυστήριο που σκίαζε τις σκέψεις μου, αφέθηκα να παρασυρθώ εντελώς από τη σαγήνη τούτης της χώρας. Στη λοφοπλαγιά πάνω από το παλιό σπίτι φύτρωναν τα πρώτα δέντρα του μεγάλου δάσους. Μια μακριά σκούρα γραμμή, όπως φαινόταν από τους αντικρινούς λόφους, απλωνόταν πάνω από το ποτάμι για πολλά χιλιόμετρα από βορρά προς νότο. Στο βορρά η περιοχή γινόταν ακόμη πιο άγρια, με γυμνούς, απόκρημνους λόφους κι απάτητες ερημιές, μια χώρα εντελώς παράξενη και ασύχναστη, πιο άγνωστη στους Άγγλους και από την ίδια την καρδιά της Αφρικής.

Μονάχα μια απόσταση δύο ανηφορικών αγρών χώριζε το σπίτι από τα δέντρα, και τα παιδιά το διασκέδαζαν ακολουθώντας με στα πυκνόφυτα μονοπάτια ανάμεσα σε τείχη πυκνοπλεγμένων κλαδιών από λαμπερές οξιές έως τα ψηλότερα σημεία του δάσους. Από κει μπορούσε κανείς ν' αγνατέψει από τη μια μεριά πάνω από το ποτάμι και την κυματιστή γη έως τα μεγάλα δυτικά βουνά, και από την άλλη, πάνω από τ' ανεβοκατεβάσματα του δάσους, τα επίπεδα λιβάδια και τη λαμπερή χρυσαφένια θάλασσα έως την αχνά διαφαινόμενη αντικρινή ακτή.

Συνήθιζα να κάθομαι σ' αυτό το σημείο, στη ζεστή ηλιόλουστη χλόη που σημάδευε τον αρχαίο ρωμαϊκό δρόμο, ενώ τα δυο παιδιά έτρεχαν ολόγυρα ψάχνοντας για βατόμουρα που φύτρωναν εδώ κι εκεί στα κράσπεδα. Εκεί, κάτω από το βαθυγάλανο ουρανό και τα μεγάλα σύννεφα που αρμένιζαν από τη θάλασσα προς τους λόφους σαν παλιές γαλέρες με φουσκωμένα τα πανιά, άκουγα τους σαγηνευτικούς ψίθυρους των μεγάλων γέρικων δέντρων και ζούσα αποκλειστικά για τη χαρά της στιγμής. Τ' άλλα, τα παράξενα πράγματα τα θυμόμουν μονάχα όταν γυρίζαμε σπίτι και βρίσκαμε τον καθηγητή Γκρεγκ είτε κλεισμένο στο δωματιάκι που είχε κάνει γραφείο του είτε να κόβει βόλτες στην πελούζα με την υπομονετική αλλά κι ενθουσιώδη έκφραση ενός αποφασιστικού ερευνητή.

Ένα πρωί, οχτώ ή εννιά μέρες μετά τον ερχομό μας, κοιτάζοντας από το παράθυρο είδα ολόκληρο το τοπίο να μεταμορφώνεται μπροστά στα μάτια μου. Τα σύννεφα είχαν κατέβει και κρύψει τα βουνά της δύσης. Ένας νοτιάς έσπρωχνε τις μετακινούμενες στήλες της βροχής κάτω στην κοιλάδα, ενώ το μικρό ρυάκι που κατηφόριζε το λόφο κάτω από το σπίτι χυνόταν τώρα σαν λασπερός χείμαρρος προς το ποτάμι.

Έτσι τη μέρα εκείνη αναγκαστήκαμε να μείνουμε μέσα. Όταν τέλειωσα με τους μαθητές μου, κάθισα στο μικρό καθιστικό όπου τ' απομεινάρια μιας παλιάς συλλογής υπήρχαν ακόμη στα ράφια της βιβλιοθήκης.

Είχα επιθεωρήσει τα ράφια μια ή δυο φορές, αλλά

το περιεχόμενό τους δε με είχε τραβήξει. Κάτι τόμοι με κηρύγματα του δέκατου όγδοου αιώνα, ένα παλιό βιβλίο για την τέχνη του πεταλωτή, μια συλλογή ποιημάτων από «πρόσωπα ποιότητας», το *Κοννεξιόν* του Πριντώ, κι ένας τόμος του Πόουπ αποτελούσαν ένα χαρακτηριστικό δείγμα της συλλογής. Δεν υπήρχε αμφιβολία ότι καθετί με ενδιαφέρον ή αξία είχε ήδη αφαιρεθεί. Αλλά τούτη τη φορά, μην έχοντας τι καλύτερο να κάνω, άρχισα να περιεργάζομαι πάλι τις μούχλιασμένες δερμάτινες ράχες των βιβλίων. Και τότε, προς μεγάλη μου χαρά, ανακάλυψα ένα θαυμάσιο παλιό τόμο έκδοσης Στεφάνι, που περιείχε τρία έργα του Πομπόνιου Μέλα, το *De Situ Orbis*, καθώς και μερικά ακόμη κείμενα αρχαίων γεωγράφων.

Ήξερα αρκετά λατινικά για να μπορώ να τα βγάλω πέρα μ' ένα συνηθισμένο κείμενο, και σύντομα με είχε απορροφήσει αυτό το παράξενο μείγμα φαντασίας και γεγονότων — τότε που το φως της γνώσης έλαμπε μονάχα σ' ένα μικρό μέρος του κόσμου, ενώ στο υπόλοιπο κυριαρχούσαν σκιές, καταχνιές και φοβερές μορφές. Όπως ξεφύλλιζα τις καθαροτυπωμένες σελίδες, το μάτι μου τράβηξε ο τίτλος ενός κεφαλαίου από τον Σολίνο, και διάβασα τις λέξεις:

MIRA DE INTIMIS GENTIBUS LIBYAE,
DE LAPIDE HEXACONTALITHO

«Τα θαύματα του λαού που κατοικεί στις εσωτερικές περιοχές της Λιβύης, και περί της πέτρας που λέγεται Εξηκοντάλιθος».

Ο περίεργος τίτλος μου ξύπνησε το ενδιαφέρον και συνέχισα το διάβασμα:

Gens ista avia et secreta habitat, in montibus horrendis foeda mysteria celebrat. De hominibus nihil

aliud illi praeferunt quam figuram, ab humano ritu prorsus exulant, oderunt deum lucis. Stridunt potius quam loquuntur; vox absona nec sine horrore auditur. Lapide quodam gloriantur, quem Hexacontalithon vocant; dicunt enim hunc lapidem sexaginta notas ostendere. Cujus lapidis nomen secretum ineffabile colunt: quod Ixaxar.

«Αυτός ο λαός», μετέφρασα από μέσα μου, «κατοικεί σε απόμακρους και μυστικούς τόπους, και ιερουργεί μυαρά μυστήρια σε άγριους λόφους. Δεν έχουν τίποτα κοινό με τους ανθρώπους πέρα από το πρόσωπο, και οι συνήθειες της ανθρωπότητας τους είναι ολότελα ξένες· και μισούν τον ήλιο. Προτιμούν μάλλον να συρίζουν σαν φίδια παρά να μιλούν· η φωνή τους είναι τραχιά και το άκουσμά της γεννά το φόβο. Καυχώνται ότι κατέχουν μια ορισμένη πέτρα, που την αποκαλούν Εξηκοντάλιθο, γιατί λένε ότι έχει χαραγμένους πάνω της εξήντα χαρακτήρες. Και η πέτρα αυτή έχει μυστικό,άφατο όνομα, το οποίο είναι Ιξαξάρ».

Γέλασα με την παράξενη ασυνέπεια του «μυστικού άφατου» ονόματος που ωστόσο αναφέρεται, και σκέφτηκα ότι η ιστορία θα ταίριαζε στο «Σεβάχ το Θαλασσινό» και τις υπόλοιπες Χίλιες και Μια Νύχτες. Όταν κάποια στιγμή αργότερα είδα τον καθηγητή Γκρεγκ, του μίλησα για το εύρημά μου στη βιβλιοθήκη και για τ' απίστευτα παραμύθια που είχα διαβάσει. Προς μεγάλη μου έκπληξη με κοίταξε με έκφραση ζωηρού ενδιαφέροντος.

«Είναι στ' αλήθεια πολύ περίεργο», μουρμούρισε, «αλλά ποτέ δε μου πέρασε από το νου να ψάξω στους παλιούς γεωγράφους. Και, απ' ό,τι φαίνεται, μου ξέφυγαν πολλά. Α, ώστε αυτό είναι το απόσπασμα, ε; Λυπάμαι που θα σας διακόψω την ψυχαγωγία, αλλά δυστυχώς θα σας πάρω το βιβλίο γιατί το χρειάζομαι».

Την άλλη μέρα ο καθηγητής με κάλεσε στο γραφείο του. Τον βρήκα καθισμένο στο τραπέζι μπροστά στο φως από το παράθυρο να εξετάζει πολύ προσεκτικά κάτι μ' ένα μεγεθυντικό φακό.

«Α, δεσποινίς Λάλλυ», έκανε βλέποντάς με. «Θα ήθελα να με βοηθήσετε με τα μάτια σας. Τούτος ο φακός είναι καλός, αλλά όχι σαν τον παλιό που άφησα στην πόλη. Μπορείτε να εξετάσετε τούτο το πράγμα και να μου πείτε πόσους χαρακτήρες βλέπετε χαραγμένους πάνω του;»

Μου έδωσε το αντικείμενο που κρατούσε. Είδα ότι ήταν η μαύρη σφραγίδα που μου είχε δείξει στο Λονδίνο, και η καρδιά μου άρχισε να χτυπά στη σκέψη ότι επιτέλους θα μάθαινα κάτι. Πήρα τη σφραγίδα, την κράτησα στο φως και άρχισα να μετρώ ένα ένα τα παράξενα σφηνοειδή γράμματα στην επιφάνειά της.

«Τα βγάζω εξήντα δύο», του είπα τελικά.

«Εξήντα δύο; Ανοησίες! Αυτό είναι αδύνατο. Α... κατάλαβα τι συνέβη· μετρήσατε αυτό κι αυτό», είπε, και μου έδειξε δυο σημάδια που σίγουρα τα είχα μετρήσει μαζί με τ' άλλα.

«Ναι, ναι», συνέχισε ο καθηγητής Γκρεγκ, «αλλ' αυτά είναι απλά γδαρσίματα που έγιναν τυχαία· αυτό το ήξερα από την πρώτη στιγμή. Μα τότε ο αριθμός είναι σωστός. Σας ευχαριστώ πολύ για τη βοήθεια».

Έκανα να φύγω, μάλλον απογοητευμένη που με είχε φωνάξει απλά και μόνο να μετρήσω μερικά γράμματα στη μαύρη σφραγίδα, όταν ξαφνικά θυμήθηκα κάτι που είχα διαβάσει το πρωί.

«Μα, κύριε καθηγητά», φώναξα εμβρόντητη. «Η σφραγίδα, η σφραγίδα! Αυτή είναι η Εξηκοντάλιθος που αναφέρει ο Σολίνος, η πέτρα Ιξαξάρ!»

«Ναι», αποκρίθηκε ο καθηγητής. «Αυτό υποθέτω κι εγώ. Αλλά δεν αποκλείεται να πρόκειται και γι' απλή

σύμπτωση. Ποτέ δεν πρέπει να 'ναι κανείς απόλυτα σίγουρος μ' αυτά τα πράγματα. Μια σύμπτωση είναι ό,τι πρέπει για να φάει τα μούτρα του ένας καθηγητής».

Απομακρύνθηκα προβληματισμένη με τα όσα είχα ακούσει, αλλά εξακολουθούσα να μη βρίσκω κανένα μίτο της Αριάδνης σ' αυτό το λαβύρινθο των παράξενων στοιχείων. Ο άσχημος καιρός συνεχίστηκε για τρεις μέρες, αλλάζοντας από δυνατή μπόρα σε πυκνή ομίχλη, λεπτή και νοτερή. Ήταν σαν να βρισκόμαστε κλεισμένοι μέσα σ' ένα άσπρο σύννεφο που έκρυβε τον κόσμο από τα μάτια μας. Σ' όλο αυτό το διάστημα ο καθηγητής Γκρεγκ παρέμενε κλεισμένος στο δωμάτιό του, απρόθυμος ν' αποκαλύψει ή να πει το παραμικρό. Τον άκουγα να γυροφέρνει με νευρικό, ανυπόμονο βήμα, σαν να μην άντεχε άλλο αυτή την αδράνεια. Η τέταρτη μέρα ξημέρωσε θαυμάσια, και στο πρωινό ο καθηγητής είπε ξαφνικά:

«Χρειαζόμαστε κάποια πρόσθετη βοήθεια για το σπίτι· κανά δεκαπεντάχρονο ή δεκαεξάχρονο νεαρό, θα 'λεγα. Υπάρχουν κάμποσες μικροδουλειές που τρώνε πολύ χρόνο στις υπηρέτριες, ενώ ένα αγόρι θα μπορούσε να τις καταφέρει πολύ καλύτερα».

«Δεν άκουσα κανένα παράπονο από τις κοπέλες», αποκρίθηκα. «Η Ανν, μάλιστα, έλεγε ότι εδώ έχει πολύ λιγότερη δουλειά από το Λονδίνο, κι αυτό γιατί δεν υπάρχει καθόλου σκόνη».

«Α, ναι, είναι πολύ καλά κορίτσια, δε λέω. Πάντως νομίζω ότι θα χρειαζόμαστε κι ένα αγόρι. Να σας πω την αλήθεια, αυτό το θέμα ήταν που με απασχολούσε δυο μέρες τώρα».

«Σας απασχολούσε;» έκανα κατάπληκτη, γιατί γεγονός ήταν ότι ο καθηγητής ποτέ δεν έδειχνε το παραμικρό ενδιαφέρον για τις δουλειές του σπιτιού.

«Ναι», με διαβεβαίωσε. «Έφταιγε ο καιρός, ξέρετε. Μου ήταν αδύνατο να κυκλοφορήσω έξω σ' εκείνη την ομίχλη που λες κι ήρθε απ' τη Σκωτία. Δεν ξέρω πολύ καλά την περιοχή και μπορεί να έχανα το δρόμο μου. Αλλά σήμερα το πρωί κιόλας θα φροντίσω να βρούμε το κατάλληλο αγόρι».

«Και πώς ξέρετε ότι θα βρούμε εδώ γύρω ένα αγόρι όπως το θέλετε;»

«Α, δεν αμφιβάλλω ότι όλο και κάποιο θα βρεθεί. Μπορεί να χρειαστεί να περπατήσω δυο τρια χιλιόμετρα το πολύ, αλλά είμαι σίγουρος ότι θα βρω ακριβώς το αγόρι που χρειάζομαι».

Για μια στιγμή νόμισα ότι ο καθηγητής αστειευόταν. Αλλά, μόλο που ο τόνος του ήταν αρκετά κεφάτος, υπήρχε κάτι σαν βλοσυρή αποφασιστικότητα στο πρόσωπό του που μ' έκανε ν' απορήσω. Ύστερα πήρε το μπαστούνι και ξεκίνησε, αλλά στην πόρτα κοντοστάθηκε κοιτάζοντας σκεφτικά μπροστά του. Καθώς διέσχιζα το χολ, μου φώναξε.

«Επί τη ευκαιρία, δεσποινίς Λάλυ, υπάρχει κάτι ακόμη που ήθελα να σας πω. Διόλου απίθανο να έχετε ακούσει ότι μερικά απ' αυτά τα χωριατόπουλα δεν είναι ιδιαίτερα έξυπνα. 'Ηλίθια' θα ήταν μάλλον βαριά λέξη, και συνήθως τα λένε 'αγαθά' ή κάτι τέτοιο. Ελπίζω να μην σας πειράζει αν το αγόρι που θα βρω τύχει να μην καί τόσο σπίθα. Θα είναι εντελώς άκακο πλάσμα, βέβαια, και το γυάλισμα των παπουτσιών δεν είναι δα και δουλειά που απαιτεί εξυπνάδα».

Με τα λόγια αυτά αναχώρησε, ακολουθώντας το μονοπάτι που οδηγούσε προς το δάσος. Εγώ έμεινα πίσω εμβρόντητη. Και ύστερα, για πρώτη φορά, η έκπληξή μου άρχισε να παίρνει και μια ξαφνική απόχρωση τρόμου. Δεν ξέρω γιατί, ο τρόμος ήταν εντελώς ανεξήγητος ακόμη και για μένα. Αλλά για μια στιγμή

ένιωσα να μου διαπερνά την καρδιά μια ανατριχίλα θανάτου, και κάτι από κείνο τον άμορφο, ακαθόριστο τρόμο του αγνώστου που είναι χειρότερος κι από τον ίδιο το θάνατο.

Προσπάθησα ν' αντλήσω κουράγιο από τη γλυκιά αύρα που ερχόταν από τη θάλασσα, και από τη λιακάδα που ακολουθεί τη βροχή. Αλλά το παραμυθένιο δάσος φάνηκε να σκοτεινιάζει απειλητικά γύρω μου. Το πανόραμα του ποταμού που ελισσόταν ανάμεσα στις καλαμιές, και η ασημόγκριζα αρχαία γέφυρα, έγιναν στο μυαλό μου σύμβολα ενός ακαθόριστου τρόμου, όπως αθώα και γνώριμα αντικείμενα αποκτούν συχνά τρομακτική μορφή στο μυαλό ενός παιδιού.

Ο καθηγητής Γκρεγκ επέστρεψε δυο ώρες αργότερα. Τον συνάντησα ενώ κατηφόριζε το μονοπάτι, και τον ρώτησα σιγανά αν είχε καταφέρει να βρει τον νεαρό που γύρευε.

«Α, ναι», αποκρίθηκε. «Δε δυσκολεύτηκα καθόλου. Τον λένε Τζέρβις Κράντοκ, και νομίζω ότι θα μας φανεί πολύ χρήσιμος. Ο πατέρας του έχει πεθάνει από χρόνια, και η μητέρα του, με την οποία συνεννοήθηκα, βρήκε πολύ ευχάριστη την προοπτική να εισπράττει λίγα σελίνια παραπάνω κάθε Σάββατο. Όπως το περίμενα, δεν είναι και πολύ ξύπνιος, και η μητέρα του μου είπε ότι παθαίνει κρίσεις κατά καιρούς. Αλλά μια και δε θα του εμπιστευτούμε τις πορσελάνες μας, αυτό δεν έχει και μεγάλη σημασία, δε νομίζετε; Και δεν είναι καθόλου επικίνδυνος, μονάχα λιγάκι λειψός στο μυαλό».

«Πότε θα έρθει;»

«Αύριο πρωί στις οχτώ. Η Ανν θα του δείξει τι να κάνει και πώς να το κάνει. Στην αρχή θα γυρίζει σπίτι του τα βράδια, αλλά μπορεί τελικά ν' αποδειχτεί πιο βολικό να τον έχουμε να κοιμάται εδώ και να πηγαίνει

σπίτι του μονάχα τις Κυριακές».

Δε βρήκα τι θα μπορούσα να πω για όλα αυτά. Ο καθηγητής Γκρεγκ μιλούσε με ήρεμο, πρακτικό τόνο, όπως θα ταίριαζε για την περίπτωση. Αλλά, όπως και να 'χε, δεν μπόρεσα να μη νιώσω μια απορία για την όλη υπόθεση. Ήξερα ότι στην πραγματικότητα δε χρειαζόμαστε καμία βοήθεια για τις δουλειές του σπιτιού, και η πρόβλεψη του καθηγητή ότι το αγόρι που θα προσλάμβανε μπορεί να ήταν «αγαθό» μου φάνηκε εξαιρετικά περίεργη.

Το άλλο πρωί άκουσα από μια από τις κοπέλες ότι ο νεαρός Κράντοκ είχε έρθει στις οχτώ, και ότι η ίδια προσπαθούσε να τον μάθει να κάνει καμιά χρήσιμη δουλειά.

«Το μυαλό του δε φαίνεται να 'ναι όλο στη θέση του», ήταν το χαρακτηριστικό σχόλιό της. Αργότερα την ίδια μέρα τον είδα να βοηθά το γέρο που φρόντιζε τον κήπο μας. Ήταν ένας έφηβος γύρω στα δεκατέσσερα, με μαύρα μαλλιά, μαύρα μάτια και λαδί δέρμα. Από την άδεια έκφραση του προσώπου του φαινόταν με το πρώτο ότι ήταν διανοητικά καθυστερημένος. Καθώς περνούσα από δίπλα, άγγιξε το μέτωπό του σε αδέξιο χαιρετισμό, και τον άκουσα ν' απαντά στον κηπουρό με μια αλλόκοτη, τραχιά φωνή που μου έκανε εντύπωση. Ήταν σαν να μιλούσε από τα έγκατα της γης, και υπήρχε ένα παράξενο σύριγμα στον τόνο της, κάπως σαν βελόνα φωνογράφου που σέρνεται έξω από το αυλάκι της.

Απ' όσο μπορούσα να δω, φαινόταν πρόθυμος να κάνει ό,τι καλύτερο μπορούσε, και έδειχνε πειθαρχικός και υπάκουος. Ο Μόργκαν, ο γερο-κηπουρός, που γνώριζε τη μητέρα του, με διαβεβαίωσε ότι ήταν εντελώς άκακο πλάσμα.

«Ανέκαθεν ήταν κομμάτι βλαμμένος», εξήγησε, «κι

αυτό δεν είναι διόλου παράξενο αν λάβουμε υπόψη τι τράβηξε η μάνα του πριν τον γεννήσει. Ήξερα πολύ καλά και τον Τόμας Κράντοκ, τον πατέρα του· πολύ καλό παλικάρι και δουλευταράς. Αλλά, από τα χρόνια δουλειάς στην υγρασία του δάσους, κάτι έπαθαν τα πνευμόνια του. Δεν κατάφερε να το ξεπεράσει, και μια μέρα τα τίναξε ξαφνικά, στα καλά καθούμενα. Και λένε ότι ύστερα απ' αυτό η κυρά του σχεδόν έχασε τα λογικά της· το σίγουρο είναι ότι τη βρήκε ο κύριος Χίλλυερ από το Τυ Κοχ στους Γκρίζους Λόφους εκεί κάτω, να σκούζει και να οδύρεται σαν χαμένη ψυχή. Ο Τζέρβις γεννήθηκε ένα οχτάμηνο αργότερα, κι όπως σας είπα, ήταν απ' την αρχή κομμάτι βλαμμένος. Και λένε ακόμη ότι από την εποχή που μπουσούλαγε έσπαζε τη χολή στ' άλλα παιδιά με τους θορύβους που έκανε με το στόμα του».

Μια λέξη από την αφήγηση του κηπουρού κάτι μου θύμιζε αόριστα και, με κάποια περιέργεια, ρώτησα το γέρο πού βρίσκονταν αυτοί οι Γκρίζοι Λόφοι.

«Εκεί πάνω», αποκρίθηκε, με την ίδια χειρονομία που είχε χρησιμοποιήσει και πριν. «Περνάς από την 'Αλεπού και τα Λαγωνικά' και κόβεις μέσ' από το δάσος, πλάι στα παλιά ερείπια. Είναι κάπου οχτώ χιλιόμετρα από δω, και πολύ παράξενος τόπος. Το πιο άγονο χώμα από δω έως το Μόνμουθ, λένε, αν κι είναι καλό βοσκοτόπι για πρόβατα. Ναι, πολύ θλιβερή ιστορία αυτή με τη δύστυχη κυρία Κράντοκ».

Ο γέρος γύρισε στη δουλειά του, κι εγώ κατηφόρισα το μονοπάτι ανάμεσα σε γέρικα καλλωπιστικά θαμνόδεντρα, ροζιασμένα και παραμορφωμένα από τα χρόνια. Σκεφτόμουν την ιστορία που είχα ακούσει, και προσπαθούσα να εντοπίσω τι ήταν εκείνο που μου είχε φανεί γνώριμο. Και ξαφνικά το θυμήθηκα! Είχα δει τη φράση «Γκρίζοι Λόφοι», σ' ένα κομμάτι κιτρινισμέ-

νο χαρτί που είχε βγάλει ο καθηγητής Γκρεγκ από το συρτάρι του, πριν κάμποσο καιρό.

Και πάλι με πλημμύρισαν εκείνα τα ακαθόριστα συναισθήματα ανάμεικτης περιέργειας και φόβου. Θυμήθηκα πάλι τους παράξενους χαρακτήρες, τους αντιγραμμένους από ένα ασβεστολιθικό βράχο, την ομοιότητά τους με την επιγραφή στην πανάρχαια σφραγίδα και τους απίθανους μύθους εκείνου του λατίνου γεωγράφου. Εκτός κι αν η θεά Σύμπτωση είχε γράψει με παράξενη τέχνη το σενάριο όλων αυτών των γεγονότων, μάντευα ότι πολύ σύντομα θα γινόμουν θεατής πραγμάτων πολύ πέρα από τα συνηθισμένα συμβάντα της καθημερινής ζωής.

Με την κάθε μέρα που περνούσε καταλάβαινα ότι ο καθηγητής Γκρεγκ ζύγωνε ολοένα και περισσότερο στο άγνωστο θήραμά του, μην έχοντας καιρό ούτε να φάει παρασυρμένος από τη ζέση του κυνηγιού. Και τα δειλινά, όταν ο ήλιος κολυμπούσε στον ορίζοντα των βουνοκορφών, τον έβλεπα να κόβει βόλτες πάνω κάτω στην πελούζα με τα μάτια καρφωμένα στο χώμα, ενώ οι καταχνιές σκέπαζαν με τα λευκά τους σάβανα την κοιλάδα. Και η βραδινή σιγαλιά έφερνε κοντά μας απόμακρες φωνές, ενώ ο γαλάζιος καπνός ανέβαινε σαν ολόισια στήλη προς τον ουρανό, όπως τον είχα δει εκείνο το πρώτο πρωινό.

Όπως είπα, με διακρίνει ένας αρκετός σκεπτικισμός· αλλά, αν και καταλάβαινα ελάχιστα ή τίποτα απ' όσα γίνονταν, ο φόβος είχε αρχίσει να με κυριεύει. Μάταια επαναλάμβανα στον εαυτό μου τα τροπάρια και τα δόγματα της επιστήμης, ότι κάθε ζωή έχει υλική βάση, ότι στο σύστημα των πραγμάτων δεν υπάρχουν ανεξερεύνητα εδάφη και ότι ακόμη και πέρα από τα πιο μακρινά άστρα δεν μπορεί υπάρχει χώρος για να ριζώσει το υπερφυσικό.

Αλλά πάλι μου τα χαλούσε η σκέψη ότι και η ύλη

είναι το ίδιο φοβερή και άγνωστη όσο και το πνεύμα, και ότι η ίδια η επιστήμη δε βρίσκεται ακόμη παρά στο κατώφλι, μόλις κι έχοντας μια αμυδρή ιδέα για τα μυστήρια του κόσμου μέσα μας.

Υπάρχει μια μέρα που ξεχωρίζει στη μνήμη μου από τις άλλες, σαν σκυθρωπός κόκκινος φάρος που προμηνύει επερχόμενα κακά. Καθόμουν σ' ένα παγκάκι στον κήπο, παρακολουθώντας το νεαρό Κράντοκ να ξεβοτανίζει, όταν ξαφνικά μ' έκανε να τιναχτώ μια τραχιά και πνιχτή κραυγή. Ήταν σαν το ουρλιαχτό ενός θανάσιμα λαβωμένου άγριου ζώου. Ήταν απερίγραπτο το σοκ που ένιωσα βλέποντας το δύστυχο παιδί να στέκεται ξαφνικά μπροστά μου, με ολόκληρο το κορμί του να τρέμει και να κλονίζεται σαν να το διαπερνούσε ηλεκτρικό ρεύμα. Τα δόντια του έτριξαν, αφρός έβγαινε από τα χείλη του και το πρόσωπό του ήταν πρησμένο και μελανιασμένο σε μια φρικαλέα μάσκα.

Άρχισα να στριγκλίζω από τρόμο, και ο καθηγητής Γκρεγκ ήρθε τρέχοντας. Καθώς του έδειχνα τον Κράντοκ, το αγόρι, με έναν τρομώδη σπασμό, σωριάστηκε καταγής μπρούμυτα. Έμεινε εκεί στο νωπό χώμα, με το κορμί του να συστρέφεται σαν χτυπημένη σαύρα. Ένας ακατανόητος χείμαρρος από ήχους έβγαινε ρογχάζοντας και συρίζοντας από τα χείλη του. Από μέσα του φαινόταν να ξεχύνεται μια απαίσια κορακίστικη λαλιά, με λέξεις, ή ήχους που έμοιαζαν με λέξεις, που μπορεί ν' ανήκαν μονάχα σε κάποια γλώσσα νεκρή εδώ κι ανείπωτους αιώνες, θαμμένη βαθιά κάτω από τη λάσπη του Νείλου ή στ' απάτητα δάση της μεξικάνικης ζούγκλας.

Σίγουρα αυτή είναι η γλώσσα της ίδιας της κόλασης, ήταν η σκέψη που πέρασε για μια στιγμή απ' το μυαλό μου, ενώ τ' αφτιά μου διαμαρτύρονταν ακόμη γι' αυτή τη δαιμονική κακοφωνία. Ύστερα έσκουξα πάλι και πάλι, και έτρεξα τρέμοντας στο δωμάτιό μου,

να κρυφτώ στ' άδυτα της ψυχής μου.

Είχα δει την έκφραση του καθηγητή Γκρεγκ καθώς έσκυβε και σήκωνε το δύστυχο παιδί, και ένιωσα αποτροπιασμό στη θέα της θριαμβευτικής αγαλλίασης που είδα να λάμπει σε κάθε γραμμή του προσώπου του.

Λίγο αργότερα, ενώ καθόμουν στο δωμάτιό μου, με τις κουρτίνες τραβηγμένες και με το πρόσωπό μου κρυμμένο στα χέρια μου, άκουσα βαριά βήματα στο κάτω πάτωμα. Μετά έμαθα ότι ο καθηγητής Γκρεγκ είχε μεταφέρει τον Κράντοκ στο γραφείο του και είχε κλειδώσει την πόρτα πίσω του. Άκουγα φωνές να μουρμουρίζουν ακαθόριστα, κι έτρεμα στη σκέψη του τι μπορεί να γινόταν λίγα μέτρα από κει που καθόμουν. Λαχταρούσα να ξεφύγω από κείνο το σπίτι, προς τα δάση και τη λιακάδα, κι ωστόσο με τρόμαζε η ιδέα του τι μπορεί να συναντούσα στο δρόμο μου. Τελικά, και ενώ στεκόμουν κρατώντας νευρικά το πόμολο της πόρτας, άκουσα τη φωνή του καθηγητή Γκρεγκ να μου φωνάζει με πρόσχαρη φωνή.

«Εντάξει, όλα είναι μια χαρά τώρα, δεσποινίς Λάλλυ. Συνήλθε ο δύστυχος από την κρίση του, και κανόνισα από αύριο να κοιμάται εδώ. Ίσως να μπορέσω να κάτω κάτι γι' αυτόν».

Όταν συναντηθήκαμε αργότερα, ο καθηγητής είπε:

«Ναι, ήταν πολύ δυσάρεστο θέαμα, και δεν απορώ που σας τρόμαξε τόσο. Ας ελπίσουμε ότι το καλό φαγητό θα τον στηλώσει κάπως, αν και φοβάμαι ότι ποτέ δε θα μπορέσει να θεραπευτεί εντελώς». Και πήρε εκείνο το συμβατικά θλιβερό ύφος που παίρνει κανείς όταν μιλά για ανίατες αρρώστιες.

Ωστόσο, κάτω απ' όλα αυτά, διέκρινα τη χαρά που ξεχείλιζε από μέσα του, πασχίζοντας και παλεύοντας να βρει τρόπο να εκφραστεί. Ήταν σαν να κοίταζε κανείς κάτω από την επιφάνεια μιας θάλασσας, καθαρής

και γαλήνιας, κι έβλεπε στα βάθη της να λυσσομανά μια τρικυμία. Ήταν στ' αλήθεια ένα βασανιστικό και δυσάρεστο αίνιγμα. Αυτός ο άνθρωπος, που τόσο πονόψυχα με είχε σώσει από το θάνατο, ήταν πάντοτε γεμάτος καλοσύνη, οίκτο κι ευγενικό ενδιαφέρον για τους συνανθρώπους του. Πώς τώρα μπορούσε να δείχνει τόσο δαίμονας και να νιώθει μια τέτοια φρικαλέα ευχαρίστηση από τα μαρτύρια ενός δυστυχισμένου άρρωστου πλάσματος;

Πέρα απ' αυτό, με απασχολούσε φοβερά το όλο πρόβλημα και πάσχιζα να βρω μια λύση. Αλλά, δίχως το παραμικρό στοιχείο, κυκλωμένη από μυστήρια και αντιθέσεις, δεν έβλεπα πουθενά καμία αχτίδα φωτός, τίποτα που θα μπορούσε να με βοηθήσει. Και αναρωτήθηκα μήπως είχα ξεφύγει από την άσπρη καταχνιά των προαστίων για να πέσω σε κάτι ακόμη χειρότερο. Έκανα μια νύξη γι' αυτές τις σκέψεις μου στον καθηγητή. Είπα αρκετά για να καταλάβει σε τι ψυχική σύγχυση βρισκόμουν, αλλά την άλλη στιγμή, βλέποντας το σπασμό του πόνου στο πρόσωπό του, μετάνιωσα αμέσως που το 'χα κάνει.

«Αγαπητή μου δεσποινίς Λάλλυ», μου είπε, «σίγουρα δεν μπορεί να σκέφτεστε να μας εγκαταλείψετε! Όχι, ποτέ δε θα κάνατε κάτι τέτοιο. Δεν ξέρετε πόσο βασίζομαι σε σας· με πόσο κουράγιο συνεχίζω, μόνο και μόνο επειδή ξέρω ότι είστε εδώ για να φροντίζετε τα παιδιά μου. Εσείς, δεσποινίς Λάλλυ, είστε η οπισθοφυλακή μου· γιατί δε διστάζω να σας ομολογήσω ότι η προσπάθειά μου έχει και τους κινδύνους της. Φαντάζομαι να θυμάστε τα όσα σας είπα το πρώτο πρωί μας εδώ· είμαι αποφασισμένος να μην ανοίξω το στόμα μου απλά και μόνο για να κάνω κάποια αόριστη υπόθεση ή ν' αναλύσω κάποια αστήρικτη θεωρία. Θα μιλήσω μονάχα όταν έχω αδιαμφισβήτητα στοιχεία και ακλόνητες αποδείξεις, σαν να 'ταν ένα πρόβλημα

στα μαθηματικά. Σκεφθείτε το πάλι πριν πάρετε μια απόφαση. Σε καμία περίπτωση δε θα επιχειρούσα να σας κρατήσω ενάντια στο ένστικτό σας να φύγετε, αλλά μόνο τούτο σας λέω: ειλικρινά είμαι σίγουρος ότι εδώ, ανάμεσα σε τούτα τα δάση, βρίσκεται το καθήκον σας».

Ομολογώ ότι το πάθος της φωνής του με συγκίνησε και σκέφτηκα ότι, όπως και να 'χε, αυτός ο άνθρωπος μου είχε σώσει τη ζωή. Έτσι του έδωσα το χέρι μου και την υπόσχεση να συνεχίσω να τον υπηρετώ πιστά και δίχως ερωτήσεις.

Λίγες μέρες αργότερα ήρθε να μας επισκεφθεί ο εφημέριος της περιοχής μας. Το γκρίζο, αυστηρό και γραφικό εκκλησάκι του υψωνόταν άκρη άκρη στην όχθη του ποταμού, αγναντεύοντας τις παλίρροιες των νερών.

Ο καθηγητής Γκρεγκ δε δυσκολεύτηκε να πείσει τον επισκέπτη μας να μείνει για το δείπνο. Ο κύριος Μέυρικ ήταν από μια πολύ παλιά φαμίλια γαιοκτημόνων, το παλιό μέγαρο της οποίας ορθωνόταν ανάμεσα στους λόφους γύρω στα δώδεκα χιλιόμετρα μακριά. Έτσι, με τόσο βαθιές ρίζες στον τόπο, ο εφημέριος ήταν αληθινός θησαυρός γνώσεων σχετικά με τα παλιά έθιμα και τις παραδόσεις της περιοχής.

Ο τρόπος του, εγκάρδιος και με μια δόση εκκεντρικότητας, κέρδισε τον καθηγητή Γκρεγκ. Όταν φθάσαμε στο τυρί, και το κόκκινο κρασί Βουργουνδίας είχε αρχίσει να κυλά στις φλέβες τους, οι δυο άντρες κουβέντιαζαν ήδη για γλωσσολογικά θέματα με τον ενθουσιασμό μανάδων που μιλάνε για τα παιδιά τους. Ο κληρικός εξηγούσε την προφορά του διπλού ουαλικού «λ», και απ' το λαρύγγι του έβγαζε κάτι αλλόκοτα γουργουρητά σαν τα ρυάκια του τόπου του, όταν ο καθηγητής Γκρεγκ βρήκε την ευκαιρία που γύρευε.

«Μια και το 'φερε η κουβέντα», είπε, «άκουσα μια πολύ παράξενη λέξη τις προάλλες. Θα ξέρετε εκείνο το αγόρι που έχω στη δούλεψή μου, τον Τζέρβις Κράντοκ, έτσι; Λοιπόν, αυτός ο νεαρός έχει την κακή συνήθεια να παραμιλάει μόνος του. Τον άκουσα προχθές που έκανα βόλτα στον κήπο, και προφανώς δεν είχε συναίσθηση της παρουσίας μου. Ούτε που κατάλαβα τα περισσότερα από τα λόγια του, αλλά μια λέξη μου τράβηξε την προσοχή. Είχε πολύ παράξενο ήχο, μισοσυριστικό, μισο-λαρυγγώδη, εξίσου ασυνήθιστο με το διπλό 'λ' που μόλις μου εξηγούσατε. Δεν ξέρω αν μπορώ να σας δώσω μια ιδέα του ήχου, αλλά 'Ισακσάρ' είναι η πλησιέστερη προφορά που μπορώ να επαναλάβω. Αλλά το 'κ' ήταν μάλλον το ελληνικό 'χ' ή το ισπανικό 'j'. Τι σημαίνει αυτή η λέξη στα ουαλικά;»

«Στα ουαλικά;» έκανε ο εφημέριος. «Δεν υπάρχει τέτοια λέξη στα ουαλικά, ούτε και καμιά άλλη που να της μοιάζει. Ξέρω πολύ καλά και τα ουαλικά του βιβλίου, όπως τα λένε, και τις ντόπιες διαλέκτους. Εξάλλου, κανένας από τους Κράντοκ δεν έχει ιδέα από ουαλικά· η γλώσσα έχει αρχίσει να σβήνει σε τούτα τα μέρη».

«Έτσι, ε; Πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά, κύριε Μέυρικ. Ομολογώ ότι και σ' εμένα η λέξη δε φάνηκε ουαλική. Αλλά σκέφτηκα μήπως επρόκειτο για καμιά ντόπια παραφθορά».

«Όχι, ποτέ μου δεν άκουσα τέτοια λέξη ή κάποια παρόμοια. Εδώ που τα λέμε», πρόσθεσε ο εφημέριος με πειραχτικό χαμόγελο, «αν ανήκει σε κάποια γλώσσα, θα 'λεγα ότι ανήκει σ' εκείνη των ξωτικών, των *Tylwydd Teg**, όπως τα λέμε εδώ».

* Τέρλουεθ Τέιγκ, είναι η πλησιέστερη δυνατή προφορά. Γ.Μ.

Η συζήτηση προχώρησε στο θέμα της ανακάλυψης μιας ρωμαϊκής έπαυλης στην περιοχή, αλλά στο σημείο εκείνο τους άφησα να συνεχίσουν μόνοι την κουβέντα τους. Πίσω στο δωμάτιό μου κάθισα να σκεφτώ πώς μπορεί να συνδέονταν όλα αυτά τα περίεργα στοιχεία. Όταν ο καθηγητής είπε εκείνη την παράξενη λέξη, πρόσεξα το βλέμμα του να καρφώνεται για μια στιγμή πάνω μου. Αν και η προφορά που έδωσε ήταν πολύ αλλόκοτη, αναγνώρισα το όνομα της πέτρας με τα εξήντα γράμματα που ανέφερε ο Σολίνος, της μαύρης σφραγίδας που ήταν κλειδωμένη σ' ένα μυστικό συρτάρι του γραφείου του. Της πέτρας που μια χαμένη φυλή είχε χαράξει πάνω της σημάδια που κανένας πια δεν μπορούσε να διαβάσει· σημάδια που μπορεί να έκρυβαν πίσω τους φοβερά πράγματα που είχαν συμβεί πριν από αμέτρητους αιώνες και είχαν ξεχαστεί πριν ακόμη τούτοι οι λόφοι πάρουν μορφή.

Όταν κατέβηκα το άλλο πρωί, βρήκα τον καθηγητή να κόβει τις αιώνιες βόλτες του, πάνω κάτω στην πελούζα.

«Κοιτάξτε τη γέφυρα», μου φώναξε όταν με είδε. «Προσέξτε το περίτεχνο γοτθικό της σχέδιο, τις γωνίες ανάμεσα στις καμάρες, και το ασημόγκριζο χρώμα που παίρνει η πέτρα στο φως της αυγής. Ομολογώ ότι βρίσκω την όλη εικόνα πολύ συμβολική· είναι σαν μια απόκρυφη αλληγορία της διάβασης από τον ένα κόσμο στον άλλο».

«Κύριε καθηγητά», είπα σιγανά, «νομίζω ότι καιρός είναι να μάθω επιτέλους τι συμβαίνει και τι πρόκειται να συμβεί».

Απέφυγε ν' απαντήσει εκείνη τη στιγμή, αλλά το βράδυ του ξανάκανα την ίδια ερώτηση, και τότε ο καθηγητής φώναξε με φωνή που σχεδόν έτρεμε από ενθουσιασμό:

«Ειλικρινά, δεν καταλάβατε ακόμη; Μα ήδη σας είπα πολλά, ναι... και σας έδειξα πολλά. Είδατε και ακούσατε σχεδόν όλα όσα είδα κι άκουσα κι εγώ ή, τουλάχιστον» — εδώ η φωνή του ψύχρανε κάπως — «αρκετά για να καταλάβετε τα πάντα. Σίγουρα οι υπηρέτριες θα σας είπαν ότι εκείνος ο δύστυχος ο Κράντοκ έπαθε άλλη μια κρίση προχτές τη νύχτα· με ξύπνησε με τις φωνές του σ' εκείνη τη γλώσσα που ακούσατε στον κήπο. Πήγα κοντά του και... ο Θεός να δώσει να μη δείτε ποτέ τα όσα αντίκρισαν τα μάτια μου εκείνη τη νύχτα».

Ο καθηγητής πήρε μια βαθιά ανάσα και μετά συνέχισε:

«Αλλά όλ' αυτά δεν έχουν σημασία· η δουλειά μου εδώ πλησιάζει στο τέρμα της. Σε τρεις εβδομάδες πρέπει να βρίσκομαι πίσω στο Λονδίνο, γιατί έχω να ετοιμάσω μια σειρά από διαλέξεις κι αυτό δε γίνεται δίχως όλα τα βιβλία μου. Σε λίγες μέρες δε θα χρειάζεται πια να καταφεύγω σε μισόλογα, και κανένας δε θα μπορεί τότε να με κατηγορήσει για τρελό ή για τσαρλατάνο. Όχι, σύντομα θα είμαι σε θέση να μιλήσω καθαρά, και οι ανακοινώσεις μου θα προκαλέσουν τόσο σάλο όσο δεν προκάλεσε ποτέ άλλος άνθρωπος».

Κοντοστάθηκε και φάνηκε να λάμπει από τη χαρά ενός ανθρώπου που έχει κάνει μια μεγάλη και θαυμαστή ανακάλυψη.

«Αλλ' αυτά όλα είναι για το μέλλον· το άμεσο μέλλον σίγουρα, πάντως για το μέλλον», συνέχισε. «Υπάρχει κάτι που πρέπει να κάνω ακόμη. Θα θυμάστε που σας είπα ότι οι έρευνές μου κρύβουν κάποιο κίνδυνο. Ναι, υπάρχει ένα ποσοστό κινδύνου. Δεν ήξερα πόσο όταν αναφερόμουν σ' αυτό την άλλη φορά, και έως ένα σημείο εξακολουθώ να βρίσκομαι στο σκοτά-

δι. Αλλά είναι μια παράξενη περιπέτεια, η τελευταία απ' όλες, ο τελευταίος κρίκος της αλυσίδας».

Ενώ μιλούσε έκοβε βόλτες πέρα δώθε στο δωμάτιο, και μπορούσα να διακρίνω στη φωνή του τόσο το θρίαμβο όσο και το φόβο — ή, πιο σωστά, το δέος ενός ανθρώπου που σαλπάρει για άγνωστες θάλασσες. Δίχως να το θέλω, η σκέψη μου πέταξε στην παρομοίωση που είχε κάνει με τον Κολόμβο τη νύχτα που μου είχε δείξει το βιβλίο του.

Η νύχτα ήταν ψυχρή, και μερικά κούτσουρα έκαιγαν στο τζάκι του γραφείου που βρισκόμαστε. Οι φλόγες που χόρευαν και οι ζεστές ανταύγειες στους τοίχους μου θύμιζαν τις παλιές μέρες. Καθόμουν σιωπηλή σε μια πολυθρόνα αναλογιζόμενη όλα όσα είχα ακούσει, και εξακολουθούσα μάταια να πασχίζω να διακρίνω τις μυστικές πηγές της όλης φαντασμαγορίας που είχα γνωρίσει. Τότε, ξαφνικά, ένιωσα ότι κάποια αλλαγή είχε γίνει στο δωμάτιο, ότι κάτι καινούριο υπήρχε στην όψη του.

Για κάμποση ώρα κοίταζα ολόγυρα, μάταια και προσπαθώντας να εντοπίσω τι είχε αλλάξει. Και ήμουν σίγουρη ότι κάτι ήταν διαφορετικό εκεί μέσα. Το τραπέζι, οι καρέκλες, ο ξεθωριασμένος καναπές, όλα ήταν όπως τα ήξερα. Ξαφνικά, σαν αστραπή που φωτίζει το σκοτάδι, κατάλαβα τι μου είχε χτυπήσει στο μάτι δίχως να το συνειδητοποιήσω. Καθόμουν μπροστά στο γραφείο του καθηγητή, που ήταν αντίκρυ στο τζάκι, και πάνω από το έπιπλο υπήρχε μια μάλλον βρόμικη προτομή του Ουίλλιαμ Πιτ, που πρώτη φορά έβλεπα εκεί. Μετά θυμήθηκα και την αρχική θέση της προτομής. Στην άλλη γωνιά του δωματίου υπήρχε μια παλιά χωστή ντουλάπα που προεξείχε στο δωμάτιο, και μέχρι πρόσφατα η προτομή ήταν ακουμπισμένη στο πάνω μέρος της, κάπου τεσσεράμισι μέτρα από

το πατωμα. Εκεί, δίχως αμφιβολία, μάζευε σκόνη από τις αρχές του αιώνα.

Μου έκανε φοβερή κατάπληξη, και έμεινα σιωπηλή και συλλογισμένη, προσπαθώντας να καταλάβω πώς είχε γίνει αυτό. Απ' όσο ήξερα, δεν υπήρχε φορητή σκάλα στο σπίτι· είχα ζητήσει μία, να κάνω κάτι αλλαγές στις κουρτίνες μου, και δεν υπήρχε. Ο καθηγητής Γκρεγκ είχε ανάστημα μάλλον κάτω του μέτριου, αλλά ακόμη και ο πιο ψηλός άνθρωπος ανεβασμένος σε καρέκλα θα ήταν αδύνατο να κατεβάσει εκείνη την προτομή. Δεν ήταν καν τοποθετημένη στην άκρη της ντουλάπας, αλλά στο βάθος, ακουμπιστά στον τοίχο.

«Πώς στην ευχή καταφέρατε να κατεβάσετε τον Πιτ;» ρώτησα τελικά.

Ο καθηγητής μου έριξε ένα παράξενο βλέμμα και φάνηκε να διστάζει για λίγο.

«Α... κάπου πρέπει να βρήκαν καμιά σκάλα ή, ίσως, ο κηπουρός έφερε κάποια απέξω».

Ύστερα προσπάθησε αδέξια να το περάσει σαν αστείο.

«Όχι, δεν χρησιμοποίησα κανενός είδους σκάλα, δεσποινίς Λάλλυ. Να, ένα ενδιαφέρον αινιγματάκι για σας, σαν εκείνα που καταπιανόταν ο αμίμητος Σέρλοκ Χολμς. Έχετε ένα γεγονός, σαφές και αυταπόδεικτο. Για βάλτε το μυαλουδάκι σας να δουλέψει για να βρει τη λύση στο πρόβλημα».

Και ξαφνικά η φωνή του έσπασε:

«Για όνομα του Θεού», φώναξε, «μην πείτε άλλη λέξη γι' αυτό το θέμα! Σας λέω, ούτε που άγγιξα καν αυτό το πράγμα!»

Και όρμησε έξω από το δωμάτιο με μια έκφραση ανείπωτης φρίκης ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Το χέρι του έτρεμε, και η πόρτα κροτάλισε κλείνοντας πίσω του.

Κοίταξα σαστισμένη ολόγυρα, μην καταλαβαίνοντας καν τι είχε γίνει. Μάταια πάλι προσπάθησα να κάνω κάποιες λογικές εικασίες, και αναρωτήθηκα τι σκοτεινά νερά μπορεί να είχε ανατάραξει μια τυχαία παρατήρηση για την ασήμαντη αλλαγή ενός διακοσμητικού.

Κάτι πολύ παράξενο συμβαίνει εδώ, συλλογίστηκα, κάτι που έθιξα δίχως να θέλω με τα λόγια μου. Ίσως ο καθηγητής να είναι εκκεντρικός και προληπτικός για ορισμένα πράγματα, και η ερώτησή μου να ξύπνησε ασυνείδητους φόβους, όπως όταν σκοτώνει κανείς μια αράχνη ή όταν χύνει αλάτι μπροστά σε μια κατά τ' άλλα πολύ πρακτική Σκωτσέζα.

Κάτι τέτοιο υποψιάστηκα, και ήδη είχα αρχίσει να καμαρώνω που ήμουν άτρωτη σε τέτοιες φοβίες, όταν η αλήθεια με άγγιξε σαν παγωμένο χέρι στην καρδιά. Κατάλαβα με ανείπωτο τρόμο ότι κάποια άλλη, φοβερή παρουσία είχε εκδηλωθεί εδώ. Η προτομή ήταν σίγουρα απρόσιτη· δίχως σκάλα κανένας δε θα μπορούσε να τη φτάσει.

Πήγα στην κουζίνα και ρώτησα όσο πιο ήρεμα μπορούσα την υπηρέτρια:

«Εσύ άλλαξε θέση στην προτομή που ήταν πάνω στην ντουλάπα, Ανν; Ο καθηγητής Γκρεγκ λέει ότι δεν την πείραξε αυτός. Μήπως βρήκες καμιά ξεχασμένη σκάλα σε κάποια αποθήκη της αυλής;»

Το κορίτσι με κοίταξε απορημένα.

«Ούτε που την άγγιξα, δεσποινίς», αποκρίθηκε. «Τη βρήκα εκεί που είναι τώρα το άλλο πρωί όταν μπήκα να ξεσκονίσω. Ναι... τώρα το θυμάμαι· ήταν το πρωί της Τετάρτης. Το θυμάμαι γιατί ήταν την προηγούμενη νύχτα που ο Κράντοκ είχε πάθει την κρίση του. Το δωμάτιό μου είναι δίπλα στο δικό του, ξέρετε», συνέχισε με θλιβερό ύφος η κοπέλα, «και ήταν φοβερό ν' ακούω εκείνες τις απαίσιες φωνές και τ' ακαταλαβίστικα λόγια του. Δεν ξέρετε πόσο φοβήθηκα. Αλλά μετά ήρθε ο κύριος και τον άκουσα κάτι να λέει. Ύστερα μετέφερε τον Κράντοκ στο γραφείο του να του δώσει κάτι τελοσπάντων».

«Και λες ότι βρήκες την προτομή το άλλο πρωί;»

«Μάλιστα, δεσποινίς. Όταν μπήκα υπήρχε μια παράξενη μυρωδιά στο γραφείο, και άνοιξα τα παράθυρα για ν' αερίσω. Ήταν δυνατή μπόχα κι αναρωτήθηκα από πού μπορεί να 'ταν... Ξέρετε, δεσποινίς, πριν πολύ καιρό είχα πάει στο ζωολογικό κήπο του Λονδίνου με τον ξάδερφό του, τον Τόμας Μπάρκερ. Τότε δούλευα για την κυρία Πρινς στο Στάχοπ Γκέητ, και είχα ρεπό εκείνο το απόγευμα. Που λέτε, μπήκαμε εκεί που έχουν τα φίδια, και θυμάμαι ότι το μέρος είχε ακριβώς την ίδια μυρωδιά. Μ' έπιασε αναγούλα τότε, και ο Μπάρκερ μ' έβγαλε έξω. Ήταν ακριβώς η ίδια μπόχα μ' εκείνη του γραφείου, όπως σας είπα, κι αναρωτιόμουν από πού μπορεί να 'ταν, όταν είδα εκείνο το κεφάλι του Πιτ πάνω στο γραφείο του κυρίου. 'Τώρα, ποιος μπορεί να το 'κανε αυτό;' σκέφτηκα, 'και πώς μπορεί να το 'κανε;' Και όταν πλησίασα να ξεσκονίσω τα πράγματα, κοίταξα το κεφάλι και είδα ένα μεγάλο λεκέ στη σκόνη του· σίγουρα είχε να ξεσκονιστεί χρόνια και χρόνια. Πάντως δεν ήταν σα δαχτυλιά, αλλά έτσι πλατύς κι απλωτός. Δίχως να το σκεφτώ άγγιξα το λεκέ με το χέρι και είδα ότι ήταν κάτι κολλητικό, σα μύξα, όπως αν είχε περάσει ένας γυμνοσάλιαγκας από κει. Πολύ παράξενο, έτσι, δεσποινίς; Ποιος να το 'κανε άραγε, και τι να 'ταν αυτός ο αηδιαστικός λεκές;»

Αυτό το καλοπροαίρετο κατεβατό με άγγιξε στο πιο ευαίσθητο σημείο μου. Γύρισα στο δωμάτιό μου και έπεσα με τα ρούχα στο κρεβάτι, δαγκώντας τα χεί-

λη μου για να μην ξεφωνίσω από την αγωνία και τον τρόμο. Πράγματι, ένιωθα το μυαλό μου να σαλεύει από το φόβο. Νομίζω ότι αν ήταν μέρα, θα είχα πάρει δρόμο από κει, με τα πόδια και όπως ήμουν, ξεχνώντας καθετί περί κουράγιου ή περί ευγνωμοσύνης προς τον καθηγητή Γκρεγκ. Δε μ' ένοιαζε αν με περίμενε ένας αργός θάνατος από πείνα, φτάνει να ξέφευγα από κείνο το δίχτυ του τυφλού τρόμου που μέρα με τη μέρα φαινόταν να σφίγγεται περισσότερο γύρω μου.

Αν ήξερα, επαναλάμβανα στον εαυτό μου, αν ήξερα τι ακριβώς ήταν εκείνο που με τρόμαζε, σίγουρα θα μπορούσα να το αντιμετωπίσω. Αλλά εδώ, σε τούτο το μοναχικό σπίτι, κλεισμένο ολόγυρα από αρχαία δάση και θολωτούς λόφους, ο τρόμος φαινόταν να ξεπηδά παράλογα από το καθετί, και η σάρκα μου αναρριγούσε σε σχεδόν αδιόρατους ψίθυρους φρικαλέων πραγμάτων. Μάταια προσπαθούσα να καλέσω σε βοήθεια το σκεπτικισμό μου και με την ψυχρή κοινή λογική για να ενισχύσω την πίστη μου σε μια φυσική τάξη πραγμάτων.

Αλλά ο αέρας που περνούσε από το ανοιχτό παράθυρο ήταν σαν μια μυστηριακή ανάσα άλλου κόσμου. Στη σκοτεινιά ένιωθα τη σιωπή βαριά και μελαγχολική σαν νεκρώσιμη ακολουθία, και το μυαλό μου έπλαθε εικόνες με παράξενες μορφές που συγκεντρώνονταν γοργά στις καλαμιές πέρα από τ' απόνερα του ποταμού.

Το πρωί, από τη στιγμή που πάτησα το πόδι μου στο δωμάτιο όπου σερβιριζόταν το πρωινό, διασθάνθηκα αμέσως ότι το άγνωστο μυστήριο πλησίαζε σε κάποια κρίσιμη καμπή. Το πρόσωπο του καθηγητή ήταν σφιγμένο κι αποφασιστικό, κι έδειχνε σχεδόν να μην ακούει τις φωνές των άλλων γύρω του.

«Θα βγω για έναν μάλλον μακρινό περίπατο», δήλωσε όταν σηκωθήκαμε από το τραπέζι. «Μη με περιμένετε, ούτε και να βάλετε κακό στο νου σας αν δεν έχω γυρίσει για το δείπνο. Νομίζω ότι έχει αρχίσει να μ' επηρεάζει η κλεισούρα τώρα τελευταία, και νομίζω ότι μια μικρή πεζοπορική εκδρομή θα μου κάνει καλό. Δεν αποκλείεται και να διανυκτερεύσω σε κανά πανδοχείο, αν βρω κανένα καθαρό και βολικό στο δρόμο μου».

Τα λόγια του μου έκαναν εντύπωση. Από τον τόνο του κατάλαβα ότι δεν ήταν καμιά συνηθισμένη δουλειά ούτε λόγοι χαλάρωσης που τον έσπρωχναν σ' αυτή την έξοδο. Δεν είχα την παραμικρή υπόνοια, ούτε και μπορούσα να μαντέψω, πού θα πήγαινε, όπως και δεν ήξερα ποιος ήταν ο σκοπός αυτής της εξόδου. Αλλά όλοι εκείνοι οι φόβοι της προηγούμενης νύχτας επέστρεψαν εντονότεροι. Βλέποντάς τον να στέκεται χαμογελαστός εκεί στην πελούζα, έτοιμος να ξεκινήσει, δεν άντεξα και τον ικέτεψα να μείνει και να ξεχάσει όλα εκείνα τα όνειρα για άγνωστους κόσμους και ηπείρους.

«Όχι, όχι, δεσποινίς Λάλλυ», αποκρίθηκε δίχως να πάψει να χαμογελά. «Είναι πολύ αργά για κάτι τέτοιο. Το ποτάμι ποτέ δε γυρνά πίσω· αυτό είναι, ξέρετε, το σύνθημα όλων των αληθινών εξερευνητών, αν και ελπίζω ότι δε θ' αποδειχτεί κυριολεκτικά αληθινό για την περίπτωσή μου. Όμως, ειλικρινά, νομίζω ότι άδικα ανησυχείτε τόσο. Προσωπικά αντιμετωπίζω τη μικρή μου αποστολή σαν κάτι το κοινότοπο· τίποτα πιο συναρπαστικό από μια μεγάλη βόλτα για συλλογή πετρωμάτων. Υπάρχει και κάποιος κίνδυνος, δε λέω, αλλά μήπως το ίδιο δε συμβαίνει και με την πιο συνηθισμένη εκδρομή; Μπορώ άνετα να παίξω λίγο τον παλικαρά, γιατί αυτό που κάνω δεν είναι καν τόσο

επικίνδυνο όσο ένας βραδινός περίπατος στην πόλη. Γι' αυτό λοιπόν, μην το παίρνετε δα σαν να φεύγω για τον πόλεμο. Σας χαιρετώ και θα τα ξαναπούμε αύριο το αργότερο».

Τον είδα ν' απομακρύνεται με ζωηρό βήμα, ν' ανοίγει την αυλόπορτα που έβγαζε στο δάσος και μετά να χάνεται κάτω από τις σκιές των δέντρων.

Όλη εκείνη η ημέρα κύλησε σε μια βαριά ατμόσφαιρα, μ' ένα παράξενο σκοτάδι στον αέρα. Για μια ακόμη φορά ένιωθα φυλακισμένη μέσα στο αρχαίο δάσος, σαν να 'μουν αποκλεισμένη σε κάποια μακρινή χώρα μυστηρίου και τρόμου, ξεχασμένη προ πολλού από τον έξω κόσμο. Έλπιζα και ανησυχούσα· και όταν έφτασε η ώρα του δείπνου περίμενα και αφουγκραζόμουν, ελπίζοντας ν' ακούσω τον καθηγητή να μπαίνει στο χολ, με τη φωνή του θριαμβευτική κι εγώ δεν ξέρω από ποια νίκη. Προετοίμαζα τον εαυτό μου για να τον υποδεχτώ με χαρά, αλλά η νύχτα έφτασε, κι ο καθηγητής ακόμη δεν είχε έρθει.

Το άλλο πρωί, όταν η καμαριέρα χτύπησε την πόρτα μου, της φώναξα αν είχε γυρίσει ο καθηγητής. Όταν μου απάντησε ότι η κρεβατοκάμαρά του ήταν ανοιχτή και άδεια, ένιωσα ένα κρύο χέρι να μου σφίγγει την καρδιά. Αλλά, πάλι, μπορεί να είχε βρει κάποια ευχάριστη παρέα στο δρόμο του, και ίσως να ήταν πίσω έως το μεσημέρι ή και το απόγευμα.

Αργότερα βγήκα με τα παιδιά για έναν περίπατο στο δάσος και προσπάθησα όσο μπορούσα να παίξω και να γελάσω μαζί τους, και να κάνω πέρα τις σκιές του τρόμου και του ακαθόριστου μυστηρίου.

Οι ώρες κυλούσαν ατέλειωτες, και περίμενα με τις σκέψεις μου να γίνονται ολοένα και πιο καταθλιπτικές. Η νύχτα έφτασε πάλι και με βρήκε ακόμη να περιμένω. Τελικά, ενώ ζόριζα τον εαυτό μου να τελειώσει

το δείπνο, άκουσα βήματα απέξω και μετά μια αντρική φωνή.

Ύστερα στο δωμάτιο μπήκε η υπηρέτρια και με κοίταξε κάπως περίεργα.

«Συγγνώμη, δεσποινίς», είπε. «Απέξω είναι ο κύριος Μόργκαν, ο κηπουρός, και θέλει να σας μιλήσει για ένα λεπτό, αν δεν έχετε αντίρρηση».

«Πες του να περάσει», της είπα, και περίμενα με σφιγμένα τα χείλη.

Ο γέρος μπήκε αργά στο δωμάτιο, και η υπηρέτρια έκλεισε την πόρτα αφήνοντάς τους μόνους.

«Καθίστε, κύριε Μόργκαν», του είπα. «Τι ακριβώς με θέλατε;»

«Να, ξέρετε, δεσποινίς... ο κύριος Γκρεγκ μου άφησε κάτι για σας χτες το πρωί, λίγο προτού φύγει. Και μου τόνισε ότι δεν έπρεπε να σας το δώσω πριν από τις οχτώ ακριβώς σήμερα το βράδυ. Αυτό, δηλαδή, αν στο μεταξύ δεν είχε γυρίσει νωρίτερα, οπότε θα του το επέστρεφα. Έτσι, αφού ο κύριος Γκρεγκ δε γύρισε ακόμη, νομίζω ότι πρέπει να το δώσω σε σας».

Ο Μόργκαν έβγαλε κάτι από την τσέπη του και μου το έδωσε. Το πήρα σιωπηλά, και βλέποντας ότι ο γέρος περίμενε αμήχανα μην ξέροντας τι να κάνει, τον ευχαρίστησα, τον καληνύχτισα και τον είδα να φεύγει. Έμεινε μόνη στο δωμάτιο, με το πακετάκι στο χέρι — ήταν κάτι τυλιγμένο με χαρτί, προσεκτικά σφραγισμένο με βουλοκέρι. Πάνω του υπήρχε τ' όνομά μου, καθώς και οι οδηγίες που είχε αναφέρει ο Μόργκαν, όλα γραμμένα με τον άνετο γραφικό χαρακτήρα του καθηγητή. Έσπασα νευρικά τη σφραγίδα, νιώθοντας ένα κόμπο να με πνίγει στο λαιμό. Μέσα υπήρχε ένας φάκελος, πάλι με τ' όνομά μου αλλ' ανοιχτός, που περιείχε αυτό το γράμμα.

Αγαπητή μου δεσποινίς Λάλλυ,

Για να θυμηθούμε ένα παλιό εγχειρίδιο λογικής, το γεγονός ότι διαβάζετε αυτό το γράμμα δείχνει ότι, δυστυχώς, κάπου έκανα κάποιο χοντρό λάθος, λάθος που μετατρέπει αυτές τις αράδες σε λόγια αποχαιρετισμού. Είναι ουσιαστικά σίγουρο πλέον ότι ούτε εσείς ούτε κανένας άλλος πρόκειται ποτέ να με ξαναδεί. Έχω φροντίσει να κάνω τη διαθήκη μου προβλέποντας αυτό το ενδεχόμενο, και ελπίζω να δεχτείτε ένα μικρό αναμνηστικό ποσό από μένα, μαζί με τις ειλικρινείς ευχαριστίες που δεχτήκατε να μοιραστείτε τα προβλήματά μου.

Αυτό που μου επιφύλασσε η μοίρα είναι ανείπωτο και φοβερό όσο τίποτα που μπορεί να φανταστεί ο άνθρωπος· αλλά είναι κάτι που έχετε το δικαίωμα να μάθετε — αν το θελήσετε. Αν ψάξετε στο αριστερό συρτάρι της τουαλέτας στο δωμάτιό μου θα βρείτε το κλειδί του σεκρεταίρ. Εκεί υπάρχει ένας μεγάλος σφραγισμένος φάκελος με τ' όνομά σας. Η συμβουλή μου είναι να τον πετάξετε αμέσως στη φωτιά· αν με ακούσετε, θα κοιμάστε μετά πολύ πιο άνετα τα βράδια. Αλλά, αν παρ' όλα αυτά, επιμένετε να μάθετε τι ακριβώς συνέβη, όλα είναι γραμμένα εκεί και μπορείτε να τα διαβάσετε».

Από κάτω υπήρχε η υπογραφή, γραμμένη με σταθερό χέρι. Διάβασα πάλι το γράμμα, λέξη λέξη, μουδιασμένη και χλωμή, με τα δάχτυλά μου κρύα σαν τον πάγο κι ένα χέρι να μου σφίγγει την καρδιά. Η νεκρική σιγή του δωματίου, και η σκέψη των σκοτεινών δασών και των λόφων που με τύλιγαν απ' ολόγυρα, μ' έπνιγαν και δε με άφηναν ν' ανασάνω. Ένιωθα ανήμπορη κι ανίκανη, μην έχοντας πού να στραφώ για κάποια βοήθεια ή συμβουλή.

Τελικά αποφάσισα ότι, έστω κι αν η γνώση θα με κατέτρυχε μετά για όλη μου τη ζωή, έπρεπε να μάθω τι σήμαιναν εκείνοι οι παράξενοι φόβοι που με βασάνιζαν τόσο καιρό τώρα, φόβοι που ορθώνονταν γκρίζοι, μουντοί και φοβεροί, σαν τις σκιές του δάσους το σούρουπο.

Ακολούθησα προσεκτικά τις οδηγίες του καθηγητή Γκρεγκ και, όχι δίχως κάποιους ενδοιασμούς, έσπασα τη σφραγίδα και άπλωσα το χειρόγραφο μπροστά μου. Εκείνο το χειρόγραφο το κουβαλώ πάντοτε μαζί μου από τότε, και βλέπω, κύριε Φίλλιπς, ότι δεν μπορώ ν' αρνηθώ τη βουβή σας παράκληση να μάθετε τι γράφει. Να λοιπόν τι διάβασα εκείνη τη νύχτα, καθισμένη εκεί στο γραφείο, με μια λάμπα πλάι μου.

Και η δεσποινίς Λάλλυ, όπως είχε πει ότι ήταν τ' όνομά της, άρχισε να διαβάζει το κείμενο πού ήταν

Η ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΓΚΡΕΓΚ

Έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που γεννήθηκε στο μυαλό μου η πρώτη ιδέα της θεωρίας που τώρα είναι σχεδόν, για να μην πω απόλυτα, διαπιστωμένη αλήθεια. Στην προσπάθειά μου αυτή με βοήθησαν σημαντικά οι ήδη αρκετά εκτεταμένες γνώσεις μου από πολλά και ποικίλα παλιά κείμενα. Και αργότερα, όταν ειδικεύτηκα και εμβάθυνα στις μελέτες της εθνολογίας, με προβλημάτιζαν κατά καιρούς ορισμένα γεγονότα που δεν μπορούσα να τα συνταιριάξω με τις θέσεις της ορθόδοξης επιστήμης, καθώς και ορισμένες ανακαλύψεις που φαίνονταν να υπαινίσσονται πως κάτι εξακολουθούσε να παραμένει κρυμμένο από τις έρευνές μας.

Για να γίνω πιο σαφής, είχα πειστεί ότι πολλές από τις λαϊκές παραδόσεις των διαφόρων λαών δεν ήταν παρά αλλοιωμένες περιγραφές αληθινών γεγονότων. Εκείνες που μου τράβηξαν ιδιαίτερα την προσοχή ήταν οι ιστορίες για τις νεράιδες και τα ξωτικά, τις «καλοκυράδες» και τους «καλοκύρηδες» των Κελτών. Η διαίσθησή μου διέκρινε ένα μανδύα φανταστικού, που ήθελε τα μικρά ξωτικά ντυμένα στα πράσινα και τα χρυσά να χοροπηδούν ανάμεσα στα λουλούδια.

Σκέφτηκα ότι υπήρχε μια σαφής αναλογία ανάμεσα στο όνομα που είχαν αυτά τα (υποτίθεται φανταστικά) όντα και στην περιγραφή του παρουσιαστικού και της συμπεριφοράς τους. Οι μακρινοί μας πρόγονοι συνήθιζαν να ονομάζουν «όμορφα» και «καλά» τα τρομακτικά πλάσματα σε μια προσπάθεια να τα εξευμενίσουν. Για τον ίδιο λόγο τα «έντυναν» και με γοητευτικές μορφές, μόλο που γνώριζαν ότι στην πραγματικότητα συνέβαινε ακριβώς το αντίθετο.

Από πολύ νωρίς εξάλλου, και η λογοτεχνία συνέβαλε εξαιρετικά στην αντιστροφή της πραγματικής εικόνας. Ήδη τα παιχνιδιάρικα ξωτικά του Σαίξπηρ έχουν απομακρυνθεί πολύ από τ' αληθινά τους πρότυπα, και η πραγματική τους φρίκη έχει συγκαλυφθεί από ένα μανδύα σκανταλιάρικης αστειότητας.

Αλλά στις πιο παλιές ιστορίες, σ' εκείνες που στο άκουσμά τους οι άνθρωποι έκαναν το σταυρό τους καθώς κάθονταν γύρω από τις φωτιές τους... εκεί τα πράγματα αλλάζουν πολύ.

Διέκρινα μια εντελώς διαφορετική αντιμετώπιση σε ορισμένες από τις παραδόσεις για άντρες, γυναίκες και παιδιά που εξαφανίστηκαν κατά παράξενο τρόπο από το πρόσωπο της γης. Μπορεί κάποιος χωρικός να τους παρακολουθούσε από το χωράφι του καθώς βάδιζαν προς ένα πράσινο και στρογγυλεμένο

λόφο, και μετά δεν τους ξανάβλεπε ποτέ κανείς. Και υπάρχουν ακόμη ιστορίες για μανάδες που άφησαν κάποιο μωρό να κοιμάται ήσυχα, με την πόρτα της καλύβας τους πρόχειρα κλεισμένη μ' ένα ξύλο· και όταν γύριζαν, αντί για ένα παχουλό και ροδοκόκκινο μωρό, στη θέση του έβρισκαν ένα κοκαλιάρικο και ζαρωμένο πλάσμα, με ωχρό δέρμα και μαύρα, διαπεραστικά μάτια, παιδί μιας άλλης φυλής.

Μετά, υπάρχουν και μύθοι ακόμη πιο σκοτεινοί· ο τρόμος για τη μάγισσα και το μάγο, η μακάβρια φαντασμαγορία των Σάμπατ, και ο υπαινιγμός για δαίμονες που ζευγάρωναν με τις κόρες των ανθρώπων, είναι μερικοί από αυτούς. Και όπως ακριβώς μεταμορφώσαμε το φοβερό «νεραϊδολαό» σε καλόβολα, έστω και σκανταλιάρικα ξωτικά, με τον ίδιο τρόπο κρύψαμε από τα μάτια μας τη μαύρη φρικαλεότητα της μάγισσας και των συντρόφων της κάτω από την εικόνα μιας γραφικής γριάς πάνω σε σκουπόξυλο, με μια κωμική γάτα με στητή ουρά. Οι Έλληνες είχαν αλλάξει τις απαίσιες Ερινύες σε καλοσυνάτες Ευμενίδες, και τα έθνη του βορρά μιμήθηκαν το παράδειγμά τους.

Συνέχισα τις έρευνές μου στο χώρο αυτό, κλέβοντας ώρες από άλλα πιο επείγοντα καθήκοντα, και κάποια στιγμή έθεσα στον εαυτό το ερώτημα:

Αν υποθέσουμε ότι οι παραδόσεις αυτές είναι αληθινές, ποιοι ήταν οι «δαίμονες» που συμμετείχαν στις τελετές των Σάμπατ;

Περιττό να πω ότι είχα απορρίψει τις υπερφυσικές ερμηνείες του Μεσαίωνα. Έτσι, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι οι νεράιδες και οι δαίμονες ήταν όντα της ίδιας φυλής και προέλευσης. Δεν αμφιβάλλω ότι η παραμυθολογία και η γοτθική φαντασία του παρελθόντος μεγαλοποίησαν και διαστρέβλωσαν σημαντικά την όλη εικόνα, αλλά πιστεύω ακλόνητα ότι πίσω απ'

όλη αυτή τη φαντασμαγορία υπάρχει ένα μαύρο φόντο αλήθειας.

Όσον αφορά σε ορισμένες από τις υποτιθέμενες θαυμαστές δυνάμεις, ομολογώ ότι δίστασα. Αν και θα 'ταν αδύνατο να δεχτώ ότι οποιοδήποτε από τα φαινόμενα του σύγχρονου πνευματισμού παρέχει έστω και έναν κόκκο γνησιότητας, ωστόσο δε θ' απέρριπτα με την ίδια βεβαιότητα την ιδέα ότι μπορεί κατά καιρούς ο άνθρωπος, ίσως μια φορά στα δέκα εκατομμύρια, να κρύβει μέσα του δυνάμεις που μας φαίνονται μαγικές. Όμως οι δυνάμεις αυτές όχι μόνο δεν πηγάζουν από ψηλά βοηθώντας μας να φτάσουμε κι εμείς εκεί, αλλ' απεναντίας αποτελούν υπολείμματα του παρελθόντος από τα βάθη της ύπαρξης. Η αμοιβάδα και το σαλιγκάρι κατέχουν δυνάμεις που δε διαθέτουμε εμείς. Έτσι συμπέρανα ότι η θωρία μιας αντιστροφής στην εξέλιξη μπορούσε ίσως να εξηγήσει πολλά που έως τώρα μας φαίνονταν εντελώς ανεξήγητα.

Η θέση μου ήταν η εξής:

Έβλεπα ότι υπήρχαν σοβαροί λόγοι να πιστεύω πως ένα σημαντικό μέρος της νεότερης παράδοσης, κι ένα εξαιρετικά μεγάλο μέρος των παλαιότερων και αναλλοίωτων παραδόσεων σχετικά με τις λεγόμενες νεράιδες, αντιπροσώπευαν αντικειμενικά γεγονότα. Σκέφτηκα ότι το καθαρά υπερφυσικό στοιχείο στις παραδόσεις αυτές θα μπορούσε να εξηγηθεί αν δεχόμαστε ότι κάποια ράτσα που είχε ξεφύγει από το μεγάλο ρεύμα της εξέλιξης μπορεί να διατηρούσε, σαν υπολείμματα του παρελθόντος, ορισμένες δυνάμεις που σε μας θα φαίνονταν εντελώς θαυμαστές.

Αυτή ήταν η θεωρία όπως την είχα συλλάβει στο μυαλό μου. Και όταν άρχισα να ερευνώ με αυτή τη βάση, από παντού άρχισαν να φτάνουν στοιχεία που την επαλήθευαν. Ευρήματα από κάποιον τύμβο ή τάφο,

από κάποιο ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας σχετικά με κάποιο συνέδριο αρχαιοδιφικού ενδιαφέροντος, και γενικά από δημοσιεύματα και βιβλία παντός είδους. Μεταξύ άλλων θυμάμαι την εντύπωση που μας έκανε μια φράση στον Όμηρο σχετικά με «ανθρώπους με έναρθρο λόγο», σαν ο ποιητής να είχε ακούσει και γι' ανθρώπους τόσο πρωτόγονους που έβγαζαν άναρθρους ήχους. Και με βάση τη θεωρία μου ότι υπήρχε μια φυλή που είχε μείνει πολύ πιο πίσω από τις άλλες, μπορούσα εύκολα να φανταστώ ένα λαό που μιλούσε κάποια τραχιά γλώσσα σχεδόν άναρθρη σαν τις κραυγές των ζώων.

Έτσι ήμουν σίγουρος πια ότι η θωρία μου δεν απείχε πολύ από την πραγματικότητα, όταν μια τυχαία παράγραφος σ' ένα επαρχιακό έντυπο μου τράβηξε μια μέρα την προσοχή. Ήταν ένα σύντομο ρεπορτάζ μιας φαινομενικά συνηθισμένης νοσηρής αγροτικής τραγωδίας — μια κοπέλα είχε ανεξήγητα εξαφανιστεί και οργίαζαν οι συνηθισμένες κακόβουλες και σκανδαλιστικές φήμες για την ηθική της και τα παρόμοια.

Ωστόσο, διαβάζοντας ανάμεσα στις γραμμές, κατάλαβα ότι όλα αυτά τα περί σκανδάλων ήταν καθαρές εικασίες που μάλλον τις είχαν σκαρφιστεί για να συγκαλύψουν πράγματα που αλλιώς θα 'ταν πραγματικά ανεξήγητα. Φήμες για φυγή της στο Λονδίνο ή το Λίβερπουλ, φήμες για κάποιο ακαθόριστο πτώμα που είχε βρεθεί σε μια λίμνη του δάσους με μια πέτρα δεμένη στο λαιμό, φήμες για κάποιο έγκλημα — όλα αυτά ήταν οι εικασίες των γειτόνων της άτυχης κοπέλας.

Αλλά, όπως διάβαζα αφηρημένα το ρεπορτάζ, μια σκέψη έλαμψε ξαφνικά στο μυαλό μου με τη βεβαιότητα ηλεκτρικού σόκ. Δε θα μπορούσε, αναρωτήθηκα, να επιζεί ακόμη στους λόφους εκείνη η σκοτεινή και

φρικαλέα ράτσα, εξακολουθώντας να στοιχειώνει τους άγριους τόπους και τις βουνίσιες ερημιές, αιώνια και αμετάβλητη σαν τους Ταυρανούς Σέλτα ή τους Βάσκους της Ισπανίας, κάνοντας ν' αναβιώνουν κατά καιρούς οι μεσαιωνικοί θρύλοι;

Όπως είπα, η σκέψη αυτή μου ήρθε σαν αστροπελέκι. Σχεδόν μου έκοψε την ανάσα, και τα χέρια μου σφίχτηκαν σπασμωδικά στα μπράτσα της πολυθρόνας μου νιώθοντας να με συνεπαίρνει μια παράξενη ζαλάδα ενθουσιασμού αλλά και τρόμου. Ήταν σαν κάποιος από τους συναδέλφους μου στις φυσικές επιστήμες να έκανε περίπατο σε κάποιο αγγλικό δάσος και ξαφνικά ν' αντίκριζε μπροστά του ένα γλοιώδη και αποκρουστικό ιχθυόσαυρο, το πρότυπο του φοβερού φιδιού που σκότωναν οι γενναίοι ιππότες στα παραμύθια, ή σαν να έβλεπε ξαφνικά τον ήλιο να σκοτεινιάζει από το πέρασμα ενός πτεροδάκτυλου, του πρότυπου των δράκων της παράδοσης.

Όπως θα συνέβαινε με κάθε γνήσιο εξερευνητή του χώρου της γνώσης, η σκέψη μιας τέτοιας ανακάλυψης με μεθούσε κυριολεκτικά. Έκοψα το απόκομμα της εφημερίδας και το φύλαξα σ' ένα συρτάρι του παλιού γραφείου μου, πιστεύοντας ότι δε θα ήταν παρά το πρώτο μιας συλλογής στοιχείων με παράξενη σπουδαιότητα. Έμεινα ξύπνιος έως αργά εκείνο το βράδυ κάνοντας όνειρα για τις θεωρίες που θα αποδείκνυα. Ακόμη και η πιο ψύχραιμη σκέψη του πράγματος δεν κατάφερε να κλονίσει τη σιγουριά μου.

Ωστόσο, καθώς άρχιζα να βλέπω τα πράγματα από πιο σωστή προοπτική, συνειδητοποίησα ότι μπορεί να έχτιζα παλάτια στην άμμο. Η αλήθεια μπορεί τελικά να ήταν όπως την ήθελαν τα τοπικά κουτσομπολιά· και άρχισα ν' αντιμετωπίζω την υπόθεση με κάποιες επιφυλάξεις. Παρ' όλα αυτά, αποφάσισα να παραμείνω

σ' επιφυλακή για τυχόν νέα παρόμοια συμβάντα. Με ικανοποιούσε η σκέψη ότι ήμουν ο μοναδικός άγρυπνος παρατηρητής, ενώ το μεγάλο πλήθος των ανθρώπων της επιστήμης και της έρευνας στέκονταν τυφλοί και αδιάφοροι, αφήνοντας τα πιο σημαντικά ίσως γεγονότα να περάσουν απαρατήρητα.

Πέρασαν κάμποσα χρόνια πριν μπορέσω να προσθέσω κάτι ακόμη στη συλλογή του συρταριού μου. Αυτό το δεύτερο εύρημα δεν ήταν τίποτα σπουδαίο, γιατί αποτελούσε απλή επανάληψη του πρώτου, με μόνη διαφορά ότι είχε συμβεί σε άλλο, εντελώς διαφορετικό σημείο της χώρας. Ωστόσο κάτι χρήσιμο έβγαινε, γιατί και στις δύο περιπτώσεις η τραγωδία είχε συμβεί σε έρημη και απόκεντρη περιοχή κι αυτό ήταν όπως το προέβλεπε η θωρία μου.

Αλλά το τρίτο εύρημα αποδείχτηκε πολύ πιο αποφασιστικής σημασίας. Τούτη τη φορά ένας γέρος είχε δολοφονηθεί — και πάλι σε απόμακρους λόφους πολύ έξω από τις πυκνοκατοικημένες περιοχές — και το όπλο του εγκλήματος είχε βρεθεί δίπλα του. Και πάλι κυκλοφόρησαν οι συνηθισμένες διαδόσεις και φήμες, καθώς και οι πιο τρελές και απίθανες εικασίες, γιατί ο φόνος είχε γίνει μ' ένα πρωτόγονο πέτρινο τσεκούρι στερεωμένο στο στυλιάρι με νήμα από έντερο.

Όλες αυτές οι απίθανες εικασίες, σκεφτόμουν με αυταρέσκεια, είχαν πέσει πολύ μακριά από το στόχο. Αποφάσισα να γράψω στον τοπικό γιατρό που είχε κάνει την εξέταση του πτώματος. Ο γιατρός, ένας αρκετά έξυπνος άνθρωπος, έδειχνε να τα 'χει χαμένα με την περίπτωση.

«Δεν είναι φρόνιμο να μιλά κανείς γι' αυτά τα πράγματα στα χωριά», μου έγραφε στην απάντησή του, «αλλά, ειλικρινά, υπάρχει κάποιο φοβερό μυστήριο εδώ. Ζήτησα και μου έφεραν το πέτρινο τσεκούρι, γιατί ή-

μουν περίεργος να ελέγξω τις δυνατότητές του. Ύστερα, ένα κυριακάτικο απομεσήμερο που έλειπαν οι δικοί μου και οι υπηρέτες, βγήκα στην πίσω αυλή του σπιτιού. Ένας φράχτης από λεύκες μ' έκρυβε από τα μάτια των γειτόνων, και έκανα μερικά πειράματα με το τσεκούρι.

»Το βρήκα εντελώς άβολο στο κράτημα· δε ζυγιαζόταν με κανέναν τρόπο στο χέρι. Κατά πόσο ήθελε κάποιο ειδικό χειρισμό που τον μάθαινε κανείς μονάχα ύστερα από συνεχή εξάσκηση ή απαιτούσε να το δουλέψεις με κάποιο ειδικό στρίψιμο των μυών του χεριού, δεν το ξέρω. Το σίγουρο είναι ότι γύρισα σπίτι μου εντελώς απογοητευμένος για τις αθλητικές μου ικανότητες. Ήταν σαν ένας άσχετος να προσπαθούσε να καρφώσει με μια βαριά. Σηκώνοντάς το, η δύναμη που έβαζα με παρέσυρε πίσω, ενώ το ίδιο το τσεκούρι έπεφτε ακίνδυνα στο χώμα.

»Σε μια άλλη περίπτωση ζήτησα να το δοκιμάσει ένας έμπειρος ξυλοκόπος της περιοχής. Αλλά κι αυτός, που δούλευε σαράντα χρόνια τσεκούρι, δεν κατάφερε τίποτα με το πέτρινο κατασκεύασμα, και ήταν αστείο να τον βλέπεις να χάνει το κάθε του χτύπημα.

»Κοντολογίς, αν δεν ήταν εντελώς παράλογο, θα 'λεγα ότι τα τελευταία τέσσερις χιλιάδες χρόνια δε γεννήθηκε άνθρωπος που να μπορεί να ρίξει ένα αποτελεσματικό χτύπημα με αυτό το εργαλείο. Κι ωστόσο είναι αναμφισβήτητο ότι χρησιμοποιήθηκε για να σκοτώσει το γέρο».

Αυτό, όπως καταλαβαίνετε, ήταν ένα σπουδαίο νέο για μένα. Και αργότερα, όταν έμαθα ολόκληρη την ιστορία, ε... τότε ο ενθουσιασμός μου έφτασε στο αποκορύφωμά του. Ο γέρος αυτός φλυαρούσε συχνά για τα όσα μπορούσε να δει κανείς τις νύχτες σε μια συγκεκριμένη άγρια λοφοπλαγιά, αφήνοντας να εννοηθεί

ότι συνέβαιναν πράγματα και θάματα. Ένα πρωί μάλιστα τον είχαν βρει αναίσθητο στο συγκεκριμένο λόφο.

Ύστερα από όλα αυτά ήμουν σίγουρος πια ότι είχα ξεφύγει από το χώρο της απλής εικασίας. Αλλά το επόμενο βήμα μου ήταν ακόμη πιο σημαντικό.

Είχα από χρόνια στην κατοχή μου μια ασυνήθιστη λίθινη σφραγίδα. Είναι ένα κομμάτι μουντής μαύρης πέτρας, μήκους πέντε εκατοστών από τη λαβή έως την επιφάνεια με τα γράμματα. Η κεφαλή της σφραγίδας είναι περίπου εξάγωνη με διάμετρο τρία εκατοστά. Μου την είχε στείλει κάποιος γνωστός μου από την Ανατολή, με την πληροφορία ότι είχε βρεθεί κοντά στη θέση της αρχαίας Βαβυλώνας. Όμως οι χαρακτήρες που υπήρχαν στη σφραγίδα αποτελούσαν για μένα ένα ανυπόφορο αίνιγμα. Θύμιζαν κάπως τη σφηνοειδή γραφή, αλλά είχαν κι εντυπωσιακές διαφορές που τις παρατήρησα με την πρώτη ματιά. Κάθε προσπάθεια να διαβάσω την επιγραφή εφαρμόζοντας τις ίδιες αρχές που χρησιμοποιήθηκαν και στη μετάφραση της σφηνοειδούς απέτυχε.

Ένα τέτοιο αίνιγμα ήταν μια πρόκληση για τον εγωισμό μου. Κατά καιρούς έβγαζα τη Μαύρη Σφραγίδα από το συρτάρι και τη μελετούσα με τόση μάταιη επιμονή που τελικά κάθε γράμμα της αποτυπώθηκε στο μυαλό μου και θα μπορούσα να τ' αντιγράψω όλα από μνήμης δίχως το παραμικρό λάθος.

Μια μέρα έλαβα ένα γράμμα από ένα φίλο στη δυτική Αγγλία, που περιείχε κάτι του οποίου η θέα και μόνο με άφησε κυριολεκτικά άναυδο. Σκεφτείτε την έκπληξή μου όταν αντίκρισα σχεδιασμένους σ' ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί τους ίδιους χαρακτήρες που υπήρχαν και στη Μαύρη Σφραγίδα. Από πάνω ο φίλος μου είχε γράψει: *Επιγραφή που βρέθηκε σχεδιασμένη*

σε ασβεστολιθικό βράχο των Γκρίζων Λόφων του Μόνμουθσερ. Έγινε με κάποιο είδος κόκκινης γης, και είναι εξαιρετικά πρόσφατη..

Ύστερα πήρα να διαβάσω το συνοδευτικό γράμμα.

«Σου στέλνω ένα αντίγραφο της σχετικής επιγραφής με κάθε επιφύλαξη», έγραφε ο φίλος μου. «Ένας βοσκός που είχε περάσει από το βράχο πριν μια εβδομάδα διαβεβαιώνει ότι τότε δεν υπήρχε τίποτα γραμμένο εκεί. Οι χαρακτήρες, όπως πρόσεξα, ήταν σχεδιασμένοι με κάποιο είδος κόκκινου χώματος προσεκτικά πασπαλισμένου πάνω στην πέτρα. Το μέσο ύψος τους ήταν δυόμισι με τρία εκατοστά. Μου φαίνονται σαν κάποιο είδος σφηνοειδούς γραφής, αλλ' αυτό, βέβαια, είναι αδύνατο. Μπορεί να πρόκειται ή για καμιά απάτη ή, πιο πιθανό, για κάποια κωδικά σύμβολα τσιγγάνων που αφθονούν στην περιοχή. Όπως θα 'χεις υπόψη σου, αυτοί χρησιμοποιούν κάτι ιερογλυφικά για να επικοινωνούν μεταξύ τους. Έτυχε να επισκεφθώ το σημείο με το συγκεκριμένο βράχο ύστερα από ένα μάλλον δυσάρεστο επεισόδιο που συνέβη στην περιοχή».

Όπως ήταν φυσικό, έγραψα αμέσως στο φίλο μου, ευχαριστώντας τον για το αντίγραφο της επιγραφής και ρωτώντας τον, δήθεν από απλή περιέργεια, σε τι ακριβώς αφορούσε το δυσάρεστο επεισόδιο που μου είχε αναφέρει. Τα όσα έμαθα ήταν συνοπτικά τα εξής:

Μια γυναίκα ονόματι Κράντοκ, που είχε χάσει τον άντρα της την προηγούμενη μέρα, είχε ξεκινήσει να μεταφέρει τα θλιβερά νέα σ' έναν ξάδελφο που ζούσε γύρω στα οχτώ χιλιόμετρα μακριά. Για να κόψει δρόμο, διάλεξε ένα μονοπάτι που περνούσε από τους Γκρίζους Λόφους. Η κυρία Κράντοκ, μια πολύ νέα γυναίκα,

δεν έφτασε ποτέ στο σπίτι του συγγενού της.

Αργά την ίδια νύχτα, ένας αγρότης που είχε χάσει δύο πρόβατα και που πίστευε ότι είχαν ξεστρατήσει από το κοπάδι, πήγαινε ψάχνοντας προς τους Γκρίζους Λόφους, μ' ένα φανάρι και το σκύλο του. Κάποια στιγμή τον τράβηξε ένας ήχος, που τον περιέγραψε σαν πολύ γοερό και σπαρακτικό κλάμα. Οδηγημένος απ' αυτό, βρήκε τη δύστυχη κυρία Κράντοκ ζαρωμένη δίπλα στον ασβεστολιθικό βράχο, να κουνά πέρα δώθε το κορμί της και να σκούζει μ' εκείνο το σπαραχτικό τρόπο. Όπως είπε χαρακτηριστικά ο αγρότης, χρειάστηκε στην αρχή να κλείσει τ' αφτιά του, αλλιώς δε θ' άντεχε στο άκουσμά του και θα το 'βαζε στα πόδια.

Η γυναίκα άφησε να την πάνε σπίτι της, και μια γειτόνισσα ήρθε για να τη φροντίσει. Όλη εκείνη τη νύχτα δεν έπαψε στιγμή να σκούζει και να θρηνεί, ανακατεύοντας στο θρήνο της κάτι ακατανόητα λόγια. Και όταν έφτασε να τη δει ο γιατρός, το πόρισμά του ήταν πως η γυναίκα είχε τρελαθεί.

Έμεινε στο κρεβάτι για μια εβδομάδα, πότε σκούζοντας, όπως είπαν οι γείτονες, σαν χαμένη και δαιμονισμένη ψυχή, και πότε πέφτοντας σε βαθύ κώμα. Όλοι σκέφτηκαν ότι η λύπη για το χαμό του άντρα της είχε γίνει αιτία να της σαλέψουν τα λογικά· για ένα διάστημα μάλιστα ο γιατρός δεν περίμενε ότι θα ζούσε.

Περιττό να πω πόσο μου κέντρισε το ενδιαφέρον αυτή η ιστορία, και ζήτησα από το φίλο μου να μου γράφει και να μ' ενημερώνει για τις τυχόν νέες εξελίξεις στην υπόθεση. Έμαθα έτσι ότι ύστερα από έξι εβδομάδες περίπου η γυναίκα άρχισε να συνέρχεται σιγά-σιγά, και ότι μερικούς μήνες αργότερα απόκτησε ένα γιο. Το παιδί, που δυστυχώς ήταν καθυστερημένο, πήρε το όνομα Τζέρβις.

Αυτα ηταν τα γεγονότα όπως τα γνώριζε το χωριό. Αλλά για μένα, αν και έτρεμα στη σκέψη των όσων α-νοσιουργημάτων είχαν αναμφίβολα διαπραχθεί, ήταν μια ακόμη απόδειξη της θεωρίας μου, και έκανα την ανοησία να κάνω κάποια νύξη της αλήθειας σε μερικούς γνωστούς μου επιστήμονες. Την άλλη στιγμή που τα λόγια άφησαν τα χείλη μου είχα κιόλας μετανιώσει πικρά που μίλησα, αποκαλύπτοντας έτσι το μεγάλο μου μυστικό. Αλλά, με ανακούφιση ανάμεικτη με αγανάκτηση, κατάλαβα πόσο λαθεμένη αιτία είχαν οι φόβοι μου, γιατί οι φίλοι μου απλά γέλασαν και άρχισαν να με θεωρούν τρελό. Ωστόσο, πέρα από κάποιο φυσικό θυμό που ένιωσα, γελούσα κρυφά, νιώθοντας ασφαλής μ' αυτούς τους ξεροκέφαλους ηλίθιους. Ήταν σαν να 'χα αποκαλύψει τα όσα ήξερα στους άμμους της ερήμου.

Αλλά τώρα, ξέροντας ήδη αρκετά, αποφάσισα ότι έπρεπε να τα μάθω όλα. Έτσι εστίασα πάλι όλες τις προσπάθειές μου στην αποκρυπτογράφηση της επιγραφής στη Μαύρη Σφραγίδα. Χρόνια ολόκληρα αυτό το αίνιγμα αποτέλεσε τη μοναδική απασχόληση στις ελεύθερες ώρες μου. Βλέπετε, το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου μου εξακολουθούσε να 'ναι αφιερωμένο στα συνηθισμένα μου καθήκοντα, και μονάχα πολύ σποραδικά μπορούσα να κλέψω καμιά βδομάδα για αποκλειστική έρευνα.

Αν εξηγούσα με λεπτομέρειες την πλήρη ιστορία αυτής της παράξενης έρευνας, το αποτέλεσμα θα ήταν εξαιρετικά βαρετό, γιατί θα ήταν απλά μια μεγάλη και ανιαρή περιγραφή αλλεπάλληλων αποτυχιών. Με τις γνώσεις που είχα από αρχαίες γλώσσες ήμουν ήδη αρκετά καλά εξοπλισμένος για το κυνήγι μου, όπως συνήθιζα ν' αποκαλώ αυτή την έρευνα. Διατηρούσα αλληλογραφία με σχεδόν όλους τους ειδικούς επιστήμονες της Ευρώπης, αν όχι και του κόσμου, και δεν μπορούσα να πιστέψω ότι στις μέρες μας μια γλώσσα, όσο αρχαία και δύσκολη και αν ήταν, θα μπορούσε ν' αντισταθεί σε μια τόσο συνδυασμένη επίθεση.

Και παρ' όλα αυτά, πέρασαν δεκατέσσερα ολόκληρα χρόνια πριν πετύχω το σκοπό μου.

Χρόνο με το χρόνο τα επαγγελματικά μου καθήκοντα αυξάνονταν και οι ελεύθερες ώρες μου μειώνονταν. Αυτό σίγουρα καθυστέρησε πολύ την όλη προσπάθεια. Και ωστόσο, όταν αναπολώ εκείνα τα χρόνια, εκπλήσσομαι κι εγώ ο ίδιος από την τεράστια έκταση που είχε πάρει η έρευνά μου για τη Μαύρη Σφραγίδα. Το γραφείο μου είχε μεταβληθεί σ' ένα κέντρο όπου συνέρρεαν αρχαία κείμενα απ' όλους τους τόπους και απ' όλες τις εποχές. Ήμουν αποφασισμένος να μην αφήσω να μου ξεφύγει τίποτα, και ερευνούσα συστηματικά ακόμη και την πλέον ασήμαντη πιθανότητα.

Αλλά, καθώς η μια προσπάθεια μετά την άλλη κατέληγαν σε αδιέξοδο, άρχισα κάποτε ν' απελπίζομαι και ν' αναρωτιέμαι μήπως τελικά η Μαύρη Σφραγίδα ήταν το μοναδικό απομεινάρι κάποιας φυλής που είχε εξαφανιστεί ολοκληρωτικά από τον κόσμο. Ίσως να προερχόταν από ένα κόσμο που είχε χαθεί σαν την Ατλαντίδα σε κάποια κοσμική καταστροφή, και τα μυστικά του ήταν πια χαμένα στο βυθό της θάλασσας ή θαμμένα για πάντα κάτω από τους λόφους.

Η σκέψη αυτή μου έκοβε λίγο τα φτερά και, μόλο που δεν έπαψα να ψάχνω, δεν είχα πια εκείνη την παλιά απόλυτη πίστη.

Ύστερα ένα τυχαίο γεγονός ήρθε να με σώσει. Βρισκόμουν σε μια αρκετά μεγάλη κωμόπολη στα βόρεια της Αγγλίας κι εκμεταλλεύτηκα την ευκαιρία για να επισκεφθώ ένα αρκετά ενδιαφέρον τοπικό μου-

σείο. Ο έφορός του ήταν ένα από τα πρόσωπα που αλληλογραφούσα. Περιεργαζόμαστε μια από τις βιτρίνες με δείγματα ορυκτών, όταν μου τράβηξε την προσοχή ένα από αυτά. Ήταν ένα κομμάτι μαύρης πέτρας γύρω στα δέκα επί δέκα εκατοστά, και το υλικό του μου θύμισε εκείνο της Μαύρης Σφραγίδας. Το σήκωσα κάπως αδιάφορα και καθώς το γύριζα στο χέρι μου πρόσεξα με έκπληξη ότι στην κάτω πλευρά του υπήρχαν χαραγμένα κάτι γράμματα.

Με όσο πιό ήρεμη φωνή μπορούσα, είπα στο φίλο μου τον έφορο ότι το δείγμα αυτό μ' ενδιέφερε και τον ρώτησα αν μπορούσα να το δανειστώ για κάνα δύο μέρες προκειμένου να το μελετήσω. Εκείνος, φυσικά, δεν έφερε καμία αντίρρηση. Τον αποχαιρέτησα και επέστρεψα βιαστικά στο ξενοδοχείο μου. Εκεί εξακρίβωσα ότι τα μάτια μου στην πρώτη εκείνη εξέταση δε με είχαν γελάσει. Υπήρχαν δύο επιγραφές· μία με τη συνήθη σφηνοειδή γραφή και μία με τους χαρακτήρες της Μαύρης Σφραγίδας. Κατάλαβα ότι οι πολύχρονοι κόποι μου είχαν επιτέλους βρει την ανταμοιβή τους.

Αντέγραψα προσεκτικά τις δύο επιγραφές, και όταν γύρισα πίσω στο Λονδίνο και ακούμπησα τη Μαύρη Σφραγίδα μπροστά μου, μπορούσα πια να καταπιαστώ αποτελεσματικά με το μεγάλο πρόβλημα. Η επιγραφή κλειδί στο δείγμα του μουσείου, μόλο που ήταν αρκετά περίεργη, δεν είχε σχέση με το θέμα που με απασχολούσε, αλλά μέσω αυτής κατάφερα να μάθω το μυστικό της Μαύρης Σφραγίδας.

Αρχικά, βέβαια, δεν μπόρεσα ν' αποφύγω κάποιες εικασίες στη μετάφρασή του. Υπήρχε αβεβαιότητα σχετικά με το ένα ή το άλλο συγκεκριμένο ιδεόγραμμα, κι ένα επαναλαμβανόμενο σύμβολο της σφραγίδας με ταλαιπώρησε για κάμποσες συνεχείς νύχτες. Αλλά τελικά το μυστικό ήταν μπροστά μου σε απλή

σύγχρονη γλώσσα, και διάβασα το κλειδί της φοβερής μεταμόρφωσης των λόφων.

Δεν είχα καλά καλά συμπληρώσει την τελευταία λέξη, όταν με δάχτυλα ασταθή και τρεμάμενα έσκισα το χαρτί σε μικρά μικρά κομματάκια. Ύστερα τους έβαλα φωτιά και τα είδα να καρβουνιάζουν στο τασάκι, και μετά έτριψα τ' αποκαΐδια τους ώσπου δεν απόμεινε παρά λεπτή γκρίζα στάχτη. Ποτέ από τότε δεν ξανάγραψα εκείνα τα λόγια· και ποτέ δε θα γράψω τις φράσεις που εξηγούν πώς ο άνθρωπος μπορεί να εκφυλιστεί γυρίζοντας πίσω στη γλοιώδη λάσπη απ' όπου προήλθε, και ν' αναγκαστεί να ντυθεί με τη σάρκα του ερπετού και του φιδιού.

Μονάχα ένα πράγμα απόμενε τώρα. Ήξερα την αλήθεια, αλλά ήθελα και να δω...

Κάμποσο καιρό αργότερα μου δόθηκε η ευκαιρία να νοικιάσω ένα σπίτι στην περιοχή των Γκρίζων Λόφων, όχι μακριά από το χωριατόσπιτο όπου ζούσαν η κυρία Κράντοκ και ο γιος της Τζέρβις. Δε χρειάζεται να μπω σε πολλές λεπτομέρειες για τα φαινομενικά ανεξήγητα γεγονότα που συνέβησαν εδώ, όπου τώρα γράφω τούτα τα λόγια. Ήξερα ότι θα έβρισκα, τον Τζέρβις Κράντοκ κάτι από το αίμα του «Μικρού Λαού», και αργότερα ανακάλυψα ότι πάνω από μια φορά είχε ανταμώσει τους συγγενείς του σ' ερημικούς τόπους τούτης της ερημικής περιοχής.

Όταν με φώναξαν μια μέρα στον κήπο και τον βρήκα στην κρίση του να μιλά, ή μάλλον να συρίζει, στη φρικαλέα γλώσσα της Μαύρης Σφραγίδας, φοβάμαι ότι ο ενθουσιασμός μου υπερίσχυσε του οίκτου μου. Γιατί άκουσα να ξεφεύγουν από τα χείλη του τα μυστικά του χθόνιου κόσμου, κι εκείνη η λέξη του τρόμου, «Ισακσάρ», τη σημασία της οποίας θα μου συγχωρήσετε αν δεν αποκαλύψω.

Αλλά υπάρχει ένα επεισόδιο που οφείλω να το αναφέρω. Μέσω στην άγρια νύχτα με ξύπνησε κάτι που σύριζε σαν φίδι, με τις συλλαβές που τόσο καλά ήξερα. Σηκώθηκα, και μπαίνοντας στο δωμάτιο του δύστυχου νεαρού τον βρήκα να χτυπιέται και ν' αφρίζει στο κρεβάτι του σαν να πάλευε να ξεφύγει από νύχια δαιμόνων. Τον μετέφερα στο δωμάτιό μου, άναψα τη λάμπα και, ενώ εκείνος σφάδαζε στο πάτωμα, κάλεσα τη δύναμη μέσα στη σάρκα του να τον αφήσει. Είδα το κορμί του να πρήζεται και να φουσκώνει σαν μπαλόνι, και το πρόσωπό του να μαυρίζει μπροστά στα μάτια μου. Και τότε στην κρίσιμη στιγμή έκανα ό,τι ήταν αναγκαίο σύμφωνα με τις οδηγίες της Σφραγίδας. Ύστερα άφησα κατά μέρος κάθε ενδοιασμό και έγινα ο άνθρωπος της επιστήμης, ένας ουδέτερος παρατηρητής των όσων συνέβαιναν.

Το θέαμα που αναγκάστηκα να παρακολουθήσω ήταν αποτρόπαιο, σχεδόν πέρα από την ανθρώπινη φαντασία και τον πιο φοβερό εφιάλτη. Κάτι ξεπρόβαλε μέσα από εκείνο το κορμί στο πάτωμα και άπλωσε ένα γλοιώδες τρεμουλιαστό πλοκάμι έως την άλλη άκρη του δωματίου, άρπαξε μια προτομή από το πάνω μέρος της ντουλάπας και την άφησε να πέσει στο γραφείο μου.

Κάποτε όλα τέλειωσαν, κι εγώ έμεινα να κόβω βόλτες πέρα δώθε για όλη την υπόλοιπη νύχτα, κατάχλωμος και παγωμένος, με τον ιδρώτα να μου λούζει το κορμί. Μάταια προσπαθούσα να ηρεμήσω τον εαυτό μου, επαναλαμβάνοντας ότι δεν είχα δει τίποτα το υπερφυσικό, ότι εκείνο που είχα δει δεν ήταν τίποτα πιο μυστηριώδες από τις κεραίες ενός σαλιγκαριού που απλώνονται και μαζεύονται, έστω και σε άλλη κλίμακα. Αλλά η φρίκη ήταν ισχυρότερη από κάθε τέτοια προσπάθεια λογικοποίησης, αφήνοντάς με ερείπιο

και αηδιασμένο με τον εαυτό μου για το ρόλο που είχα παίξει στα γεγονότα της νύχτας.

Δε μένουν πλέον πολλά να ειπωθούν. Τώρα πηγαίνω για την τελική δοκιμασία και συνάντηση, γιατί έχω αποφασίσει να προχωρήσω έως το τέλος και ν' αντικρύσω το «Μικρό Λαό» πρόσωπο με πρόσωπο. Θα έχω μαζί μου τη Μαύρη Σφραγίδα και τη γνώση των μυστικών της να με βοηθούν. Αν σταθώ άτυχος και δε γυρίσω, θα ήταν ασύνετο έστω και να προσπαθήσετε να φανταστείτε ποια ήταν η φοβερή μοίρα μου.

Κοντοστέκοντας λίγο στο τέλος του χειρόγραφου του καθηγητή Γκρεγκ, η δεσποινίς Λάλυ συνέχισε με τα εξής λόγια:

«Αυτή ήταν η σχεδόν απίστευτη ιστορία που ο καθηγητής άφησε πίσω του. Όταν τέλειωσα την ανάγνωσή της η νύχτα ήταν κιόλας προχωρημένη, αλλά το άλλο πρωί πήρα μαζί μου τον Μόργκαν και βγήκαμε να ψάξουμε στους Γκρίζους Λόφους για κάποιο ίχνος του χαμένου καθηγητή.

»Δε θα σας κουράσω με περιγραφές για την άγρια ερημιά εκείνης της γης, μιας χώρας της πιο απόλυτης μοναξιάς, με γυμνούς χορταριασμένους λόφους και σκόρπιους γκρίζους βράχους που ο χρόνος και τα στοιχειά της φύσης τους έχουν σμιλέψει σε φανταστικές μορφές ανθρώπων και ζώων. Τελικά, ύστερα από πολλές ώρες κοπιαστικής αναζήτησης, βρήκαμε τα πράγματα που σας είπα — το ρολόι με την καδένα, το πουγκί και το δακτυλίδι — τυλιγμένα μ' ένα κομμάτι τραχιάς περγαμηνής. Όταν ο Μόργκαν έκοψε το ζωικό νήμα που συγκρατούσε το πακέτο, με πήραν τα κλάματα, αλλά η θέα των φοβερών γραμμάτων της Μαύρης Σφραγίδας που ήταν αντιγραμμένα στην περγαμηνή μ' έκαναν να βουβαθώ από φρίκη. Και νομίζω

ότι τότε, για πρώτη φορά, συνειδητοποίησα στ' αλήθεια τη φοβερή μοίρα του πρώην εργοδότη μου.

»Δε μένει παρά να συμπληρώσω ότι ο δικηγόρος του καθηγητή Γκρεγκ αντιμετώπισε την όλη υπόθεση σαν παραμύθι και αρνήθηκε έστω και να ρίξει μια ματιά στα στοιχεία που έθεσα μπροστά μου. Αυτός ήταν υπεύθυνος για τη δήλωση που εμφανίστηκε στον τύπο, και που άφηνε να εννοηθεί ότι ο καθηγητής Γκρεγκ είχε πνιγεί και ότι το πτώμα του πρέπει να είχε παρασυρθεί στην ανοιχτή θάλασσα».

Η δεσποινίς Λάλυ σταμάτησε την αφήγησή της και κοίταξε τον κύριο Φίλλιπς με κάπως ερωτηματικό βλέμμα. Εκείνος, από τη μεριά του, φαινόταν βυθισμένος σε βαθιές σκέψεις. Και όταν σήκωσε τα μάτια του και κοίταξε τη βραδινή κίνηση του κόσμου στην πλατεία, τους άντρες και τις γυναίκες που έτρεχαν να προλάβουν το δείπνο τους, τα πλήθη που ήδη πολιορκούσαν τα κέντρα και τα θέατρα, όλα αυτά, η βουή και η κίνηση της αληθινής ζωής, του φάνηκαν εξωπραγματικά και φανταστικά, σαν ένα όνειρο μετά το ξύπνημα την αυγή.

ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΝΕΡΑ

του Τ. Ράιμερ

Πώς θα μπορούσε η Ελλάδα να μείνει έξω από το παιχνίδι; Ακόμη και αν όλα τα μυστήρια και τα τέρατα ανήκαν σε μακρινούς εξωτικούς τόπους, ας μην ξεχνάμε ότι και ο δικός μας είναι μακρινός εξωτικός τόπος για κάποιους άλλους.

Πατριώτες, κουράγιο. Ο Μέγας Κθούλου Ζει!

Ήδη στο διήγημα **Η Επιστροφή των Λοϊγκόρ,**, *στον τόμο «Ιστορίες Μαγείας και Τρόμου», ο Κόλιν Ουίλσον κάνει λόγο για μυστηριώδη συμβάντα «στο νότιο νησί της Ζαφοράς στο Κρητικό Πέλαγος που αρνείται να σχολιάσει η ελληνική στρατιωτική κυβέρνηση των συνταγματαρχών». Στο διήγημα* **Τα Πράσινα Νερά** *ο Ράιμερ μας δίνει μια σχεδόν διπλή όψη του αινίγματος: από την Ελλάδα και από την πατρίδα του, τον Καναδά. Όπως πάντα, αφήνεται στον αναγνώστη το πρόβλημα να ξεχωρίσει ποια στοιχεία στο διήγημα είναι αληθινά και ποια εντελώς φανταστικά.*

Ο Τομ Τ. Ράιμερ γεννήθηκε το 1951 στον Καναδά και είναι Χημικός Μηχανικός σε κάποια εταιρία του Έντμοντον. Έχει δημοσιεύσει αρκετά διηγήματα, και μερικά από αυτά αναφέρονται στη Μυθολογία Κθούλου. Διάλεξα **Τα Πράσινα Νερά** κυρίως επειδή αναφέρεται στην Ελλάδα.

Γ.Μ.

Η ζωή στα βουνά του Κάριμπου στο δυτικό Καναδά μπορεί να είναι εξαιρετικά βαρετή και σκληρή ακόμη και στις αρχές του καλοκαιριού, ιδίως όταν ο κοντινότερος μόνιμος οικισμός απέχει κάμποσες δεκάδες χιλιόμετρα μακριά από τον καταυλισμό σου. Γιατί σίγουρα το Μπερς Εντ δε θα μπορούσε να το χαρακτηρίσει κανείς πόλη. Μερικές δεκάδες ξύλινα σπίτια, κάνα δύο μπαρ, λίγα μαγαζιά, ένας σταθμός της Έφιππης Αστυνομίας, ένας δρόμος... Οι κάτοικοι ήταν κυρίως Ινδιάνοι Σάρσι, και σκυλιά που έμοιαζαν με λύκους ή λύκοι που έμοιαζαν με σκυλιά.

Κι ωστόσο το Μπερς Εντ μας φαινόταν μεγαλούπολη κάθε φορά που γυρίζαμε με το τζιπ από τα βουνά, στις σπάνιες περιπτώσεις που μας το επέτρεπε ο καιρός. Τους έξι μήνες που δούλεψα στα βουνά τους έβγαλα κυρίως σ' ένα αντίσκηνο, αναγκασμένος κάθε πρωί να σκάβω λαγούμι για να βγω από το χιόνι.

Και είχα τη μόνιμη, και ομολογώ παράλογη, φοβία ότι σκάβοντας στο χιόνι προς τα έξω θα έπεφτα φάτσα με μουσούδι με κάποιο γκρίζλι που έσκαβε προς τα μέσα.

Ήταν κάτι τέτοιες στιγμές που αναρωτιόμουν τι το ενδιαφέρον είχα βρει στη δουλειά του γεωλόγου-μεταλλειολόγου. «Θα γνωρίσεις όλο τον κόσμο», μου είχαν πει όταν με προσέλαβαν στην εταιρεία. Αν εξαιρέσουμε μια σύντομη επίσκεψή μου στην Μπάχια του

Μεξικού, τα τρία χρόνια που δούλευα για τη Νορθ Μάινς τα είχα βγάλει σχεδόν αποκλειστικά σε διάφορους ερημότοπους μεταξύ Αλάσκας και βορειοδυτικού Καναδά. Το καλοκαίρι εμφανιζόταν πολύ απότομα εκεί, ακριβώς γιατί από πίσω το έσπρωχνε ανυπόμονα ο επόμενος χειμώνας.

Όταν μου είπαν ότι θα μ' έστελναν στην Ελλάδα, μπορώ να πω ότι ενθουσιάστηκα. Στο μυαλό μου ήρθαν εικόνες σαν από αφίσες γραφείου ταξιδίων — και μάλλον εκεί τις είχα δει — από γραφικά νησιά με φρεσκοασβεστωμένα σπιτάκια σε ζαφειρένιες θάλασσες και από κομψές μαρμάρινες κολόνες που υψώνονταν προς έναν ουρανό σχεδόν το ίδιο βαθυγάλαζο όσο κι η θάλασσα. Και ήλιος... ήλιος... ήλιος! Κάτι που δεν έβλεπα συχνά στο βορειοδυτικό Καναδά.

Δεν ήξερα τότε ότι ακόμη και ο πιο λαμπρός ήλιος κάποτε δίνει τη θέση του στη νύχτα. Μια νύχτα που μπορεί να 'ναι τόσο σκοτεινή όσο φωτεινή είναι η μέρα. Έρχονται στιγμές που νομίζω ότι ίσως η αντίθεση αυτή ήταν η αιτία που τα σημάδια από τη φοβερή εκείνη εμπειρία έμειναν τόσο βαθιά χαραγμένα μέσα μου. Οπουδήποτε αλλού, θα ήμουν πιο προετοιμασμένος ψυχικά· όμως όχι σ' έναν τόπο με τόσο ήλιο....

Αλλ' ακόμη κι αν το 'χα σκεφτεί τότε, δε θα 'χα δώσει πολύ σημασία. Για έναν εικοσιεξάχρονο η νύχτα είναι απλά ρομαντική, ώρα για γλέντι και για έρωτα, καμιά φορά και για ύπνο. Στην ηλικία που ήμουν τότε.

Συγνώμη, παρασύρομαι εκτός θέματος, κάτι που μου συμβαίνει κάθε φορά που προσπαθώ ν' αφηγηθώ τούτη την ιστορία. Ίσως γιατί ασυνείδητα θέλω να τη σβήσω από τη μνήμη μου, να ξεχάσω το καθετί, να ξαναδώ τον κόσμο με τα ίδια μάτια που τον έβλεπα και πριν από κείνο το μοιραίο ταξίδι. Ξέρω ότι αυτό είναι τόσο ανέφικτο όσο και το να γυρίσω το χρόνο πίσω, και η μόνη ελπίδα ανακούφισης είναι να μοιραστώ τα

όσα ξέρω με τους άλλους. Ίσως έτσι να μοιραστώ μαζί τους και ένα μέρος από τη φρίκη του πράγματος. Μπορεί να μην είναι σωστό, αλλά είναι αβάσταχτο να την κρατώ μέσα μου. Ο άνθρωπος δεν είναι φτιαγμένος να αντιμετωπίζει μόνος τ' απέραντα σκοτάδια που τον περιβάλλουν.

Και, στο κάτω κάτω, ίσως η ιστορία μου χρησιμεύσει σε κάποιους που μπορεί αμέριμνοι να περιπλανηθούν στα ίδια σκοτεινά μονοπάτια. Γιατί είμαι σίγουρος ότι η φρίκη, κάτω από διάφορες μορφές, εξακολουθεί να καραδοκεί σε πολλούς σκοτεινούς τόπους της γης.

Όταν στα βουνά του Κάριμπου ήρθε με τον ασύρματο το μήνυμα που με καλούσε να επιστρέψω στο Τορόντο, δεν ήξερα τίποτε απ' όλα αυτά. Κάθε άλλο· όλα ξεκίνησαν σαν μια ευχάριστη αλλαγή. Κατάλαβα ότι το μήνυμα ήταν κάτι ευχάριστο από την έκφραση ζήλειας στο πρόσωπο του Μάστον — ο Μπιλ Μάστον ήταν συνάδελφος και παράλληλα εκτελούσε χρέη ασυρματιστή — όταν μου έδωσε το μήνυμα.

«Τυχεράκια», μου είπε, χτυπώντας με στον ώμο. «Σε βλέπω να μας γυρίζεις ξεφλουδισμένος από τον ήλιο». Και κοίταξε μελαγχολικά το ζωγραφιστό ήλιο της Μαρτινίκας πάνω από τα φοινικόδεντρα, σ' ένα μεγάλο πόστερ που είχε καρφιτσώσει στο αντίσκηνο. Το μουλιασμένο χαρτί έφτιαχνε μια περίεργη αντίθεση με το θεματολογικό του περιεχόμενο.

Το μήνυμα ήταν λακωνικό, πληροφορώντας με ότι είχα μετάθεση για την Ελλάδα και ζητούσε να επιστρέψω το συντομότερο στο Τορόντο απ' όπου και θ' αναχωρούσα σε δύο βδομάδες.

Στα γραφεία της εταιρείας στο Τορόντο με ενημέρωσαν σχετικά για το νέο μου πόστο. Ένα κλιμάκιο της Νορθ Μάινς βρισκόταν ήδη μερικούς μήνες στην Ελλάδα, κάνοντας μια σειρά γεωτρήσεων για λογαρια-

σμό της εταιρείας Πλέητ με την οποία συνεργαζόμαστε. Σκοπός των ερευνών αυτών ήταν να εντοπιστούν τα όρια ενός κοιτάσματος χαλκού και η περιεκτικότητα του ορυκτού στο μέταλλο. Φαίνεται ότι ένας από τους τεχνικούς είχε πέσει θύμα κάποιου ατυχήματος κι έτσι είχε μείνει κενή μια θέση στο τεχνικό προσωπικό. Αυτή τη θέση μ' έστελναν ν' αναπληρώσω. Δύο βδομάδες αργότερα πετούσα πάνω από τον Ατλαντικό· ήδη το πρόσωπό μου είχε αρχίσει να ροδίζει από τον αναιμικό ήλιο του Τορόντο.

Η Αθήνα ήταν αληθινό καμίνι τον Ιούνιο, και φαντάζομαι οι ντόπιοι θα με θεωρούσαν τρελό βλέποντάς με ν' αποφεύγω τ' απόσκια και να περπατώ κάτω από τον ήλιο μ' ένα μόνιμο, μακάριο χαμόγελο στο πρόσωπό μου. Ήδη από το πρώτο βράδυ ήμουν ψημένος σινιάν, αλλ' αυτό δε με πείραξε καθόλου.

Τα γραφεία της εταιρείας ήταν στην οδό Σταδίου, ένα κεντρικό δρόμο γεμάτο πλήθη οποιαδήποτε ώρα της ημέρας ή της νύχτας. Απείχε μόλις δύο βήματα από την παλιά γραφική συνοικία της πόλης, την Πλάκα, κάτω από τη σκιά της Ακρόπολης. Εκεί, σ' ένα γραφικό ταβερνάκι της περιοχής, δοκίμασα το ντόπιο κρασί που το λένε «ρετσίνα», από το ρετσίνι των πεύκων που το προσθέτουν μέσα. Δεν μπορώ να πω ότι μου άρεσε ιδιαίτερα, ίσως γιατί μου θύμιζε συνέχεια τις κάμπιες των πεύκων.

Απογοητεύτηκα κάπως όταν πληροφορήθηκα ότι ο τόπος των γεωτρήσεων ήταν μακριά από τη θάλασσα. Κατά κάποιο τρόπο, είχα την παράλογη εντύπωση ότι το κάθε σημείο της χώρας ήταν παραλιακό.

Ευτυχώς σε ένα σημείο δεν είχα πέσει έξω: στον ήλιο. Αυτός ήταν άφθονος και χορταστικός. Ακόμη και στα βουνά που μ' έστειλαν, τα πάντα άστραφταν από το φως του. Μονάχα στο Μεξικό είχα ξαναδεί τέτοιο φως, αλλά ο ήλιος των βουνών της Μπάχια δεν ήταν τόσο φιλικός.

Στην Αθήνα δεν έμεινα πάνω από μια εβδομάδα, κυρίως για ενημέρωση. Ύστερα αναχωρήσαμε προς τα βόρεια μ' ένα Λαντρόβερ, συντροφιά με τον υποδιευθυντή του εκεί κλιμακίου, τον Τόνυ Φίλιπσον, και μοναδικό Βρετανό της ομάδας. Αν εξαιρέσουμε δύο τρεις ντόπιους που δούλευαν στα γραφεία των Αθηνών, όλοι οι υπόλοιποι είμαστε Καναδοί.

Τα γεωτρύπανα βρίσκονταν σε μια μάλλον ξερή ορεινή περιοχή καμιά διακοσοπενηνταριά χιλιόμετρα βόρεια της πρωτεύουσας, και γύρω στα είκοσι χιλιόμετρα μακριά από την κοντινότερη πόλη, τη Λαμία. Η τελευταία ήταν ένα μάλλον άχρωμο πεδινό μέρος, δίχως τίποτα το ιδιαίτερο. Δε σταματήσαμε εκεί παρά μονάχα για καφέ, ένα περίεργο πηχτό αλλ' αρωματικό παρασκεύασμα που το σερβίρουν σε μικρά φλιτζάνια.

Αφήνοντας πίσω μας τη Λαμία ακολουθήσαμε ένα καλούτσικο χωματόδρομο που ανηφόριζε βόρεια προς τα βουνά, και ο Φίλιπσον μου εξήγησε ότι τον είχε ανοίξει η εταιρεία μας για να εξυπηρετούνται οι εγκαταστάσεις με τα γεωτρύπανα.

Το τοπίο ήταν ερημικό, αλλά δίχως εκείνη την αίσθηση του απέραντου και απόμακρου που διακρίνει την καναδική ερημιά. Εδώ, μόλο που μπορεί να μην έβλεπες άνθρωπο, είχες την εντύπωση ότι η ανθρώπινη παρουσία ήταν πάντοτε κοντινή. Υπήρχαν μερικά σκόρπια καλύβια εδώ κι εκεί, λίγα καχεκτικά πεύκα και πολλά βράχια, αφάνες και άλλοι μικροί θάμνοι που σκόρπιζαν μια ευχάριστη ευωδιά στην ατμόσφαιρα.

Υπήρχε μια ευχάριστη αίσθηση ξεραΐλας, και μπορώ να πω ότι μ' άρεσε εκείνη η καφετιά ομοιομορφία του τοπίου. Είχα σιχαθεί το άσπρο και το πράσινο του βορρά. Εδώ τα πάντα ολόγυρα είχαν αποχρώσεις του καφέ, από το σκούρο του ψημένου πηλού έως το απλό, ξεθωριασμένο μπεζ της λεπτής σκόνης του δρόμου. Ήταν φυσικό, όταν όλα βρίσκονταν κάτω από τέτοιο ήλιο.

Όταν αναλογίζομαι εκείνο το δρόμο, έρχεται ζωντανή στο στόμα μου η γεύση της ξερής σκόνης, λεπτής σαν πούδρα, που σηκωνόταν σύννεφα κάτω από τις ρόδες του αυτοκινήτου μας. Ήταν μια ευχάριστη, ζεστή, τραχιά γεύση, που ξεχείλιζε από ζωή. Αλλά η θύμηση δε μ' ευχαριστεί πια, γιατί, σχεδόν αμέσως, νιώθω πίσω της κι εκείνη την άλλη γεύση, την πικρή, μεταλλική, της πράσινης μούχλας και του νοτερού σκοταδιού...

Ο καταυλισμός μας βρισκόταν σε μια μικρή κοιλάδα — φαράγγι μάλλον — ανάμεσα στα βουνά. Ένα μικρό ρυάκι γεμάτο γυαλιστερά βότσαλα έτρεχε στο βάθος της, λίγες δεκάδες μέτρα πιο χαμηλά από το πλάτωμα όπου ήταν στημένα τ' αντίσκηνά μας. Το νερό του ήταν ελάχιστο τώρα το καλοκαίρι, καμιά παλάμη βαθύ, αλλά το χειμώνα πρέπει να γινόταν ορμητικός χείμαρρος, αν έκρινα από τα ίχνη στους γύρω βράχους. Ολόγυρα, σε αποστάσεις μερικών εκατοντάδων μέτρων το ένα από τ' άλλο, τα δεκαεφτά γεωτρύπανα δούλευαν σχεδόν ασταμάτητα αναζητώντας το πανάρχαιο μετάλλο: το χαλκό.

Ο χαλκός, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν ήταν μεταφορικά μονάχα ένα αρχαίο μέταλλο — το πρώτο που χρησιμοποίησε ο άνθρωπος — αλλά και κυριολεκτικά. Κάμποσα αρχαία ορυχεία υπήρχαν ολόγυρα, φανερό σημάδι ότι τα κοιτάσματα της περιοχής ήταν γνωστά από χιλιάδες χρόνια. Όμως οι δυνατότητες εκμετάλλευσης τότε ήταν ασήμαντες σε σχέση με τις σημερινές, και δεν υπήρχε αμφιβολία ότι υπήρχαν ακόμη κάποια υπολογίσιμα κοιτάσματα εδώ. Απλά το ερώτημα ήταν κατά πόσο άξιζε τον κόπο μια νέα προσπάθεια εξόρυξης, αν λάβουμε μάλιστα υπόψη πόσο μακριά ήταν το σημείο αυτό από κάθε λιμάνι. Η αποστολή μας ήταν ακριβώς να δώσουμε απάντηση στο παραπάνω ερώτημα.

Η πραγματική μας δουλειά ήταν ελάχιστη· λίγες ώρες την ημέρα ήταν συνήθως αρκετές. Όλος ο υπόλοιπος χρόνος ήταν στη διάθεσή μας. Αλλά δεν είχαμε και πολλά να κάνουμε. Ο καταυλισμός μας ήταν ανάμεσα σε τρία χωριουδάκια, το Λιμογάρδι, το Λογκίτσι και το Καραλλού, αλλά δεν υπήρχε τίποτα εκεί για να διασκεδάσει ένας ξένος. Έτσι, τα βράδια, όταν είχαμε διάθεση για λίγο γλέντι, κατεβαίναμε με κάποιο από τα τζιπ ή το Λαντρόβερ στη Λαμία.

Το πιο κοντινό χωριό, το Καραλλού, ένας μικρός ορεινός συνοικισμός στα βορειανατολικά μας, ήταν σχεδόν αποκομμένο από τον έξω κόσμο. Από την Εθνική Οδό πάνω από τη Λαμία ξεκινούσε ένας κατσικόδρομος που, ύστερα από κάμποσα χιλιόμετρα, έσβηνε σ' ένα κακοτράχηλο μονοπάτι. Αν πιστεύαμε τους τοπογραφικούς χάρτες — που δεν ήταν και τόσο αξιόπιστοι — αν κανείς ακολουθούσε αυτό το μονοπάτι θα έβγαινε κάποτε στο Καραλλού.

Το μονοπάτι αυτό περνούσε λίγο πιο κάτω από τις εγκαταστάσεις μας, και πότε πότε βλέπαμε να περνά κάποιος ντόπιος Καραλλιώτης καβάλα σε γαϊδούρι που πήγαινε για ψώνια στη Λαμία. Ήταν περίεργοι, μονόχνοτοι και σκυθρωποί τύποι. Ποτέ δε μας χαιρετούσαν, ούτε καν μ' ένα κούνημα του κεφαλιού, πράγμα παράξενο, γιατί οι ντόπιοι ήταν κατά κανόνα κάτι παραπάνω από φιλικοί.

Αργότερα έμαθα ότι και οι κάτοικοι των γύρω περιοχών απόφευγαν το Καραλλού και τους ανθρώπους του. Δεν τους θεωρούσαν καν Έλληνες και έλεγαν ότι είχαν έρθει από τα βάθη της Μικρασίας μαζί με τους τούρκους κατακτητές πριν από αιώνες. Μπορεί και να 'ταν αλήθεια. Τις λίγες φορές που είχα δει κατοίκους του Καραλλού από κοντά είχαν πράγματι κάτι το σαφώς ανατολίτικο στο παρουσιαστικό τους. Μπορεί να

μην ήξερα ελληνικά, και μονάχα μια φορά είχα ακούσει έναν Καραλλιώτη να μιλά, αλλά σίγουρα η προφορά του ξεχώριζε από κείνη των άλλων, έχοντας ένα περίεργο συριχτό τόνο.

Όπως είπα, η δουλειά δεν ήταν πολλή, αλλά κάθε τόσο έπρεπε να περνάμε από τα γεωτρύπανα που τα δούλευαν ντόπιοι εργάτες για να μαζέψουμε τα δείγματα που προορίζονταν για ανάλυση. Αυτά ήταν τα «καρότα» που έβγαζαν τα κοίλα διαμαντοτρύπανα. Στα ενδιάμεσα ο χρόνος μας ήταν λίγο πολύ ελεύθερος.

Πρέπει να ήταν περίπου τη δεύτερη βδομάδα μετά την άφιξή μου στον καταυλισμό, όταν μου κίνησαν την περιέργεια τα αρχαία ορυχεία. Όχι ότι είχαν κανένα ουσιαστικό ενδιαφέρον, αλλά μια επίσκεψη σ' αυτά ήταν ένας τρόπος για να σκοτώνω τον ελεύθερο χρόνο μου. Ένας άλλος τρόπος ήταν να συλλέγω παλαιοντολογικά απολιθώματα από την κοίτη του ρέματος. Εκεί αφθονούσαν οι αμμωνίτες, οι βελεμνίτες, τα κρινοειδή και πολλά άλλα που τα ονόματά τους τόσο με προβλημάτιζαν στο πανεπιστήμιο. Ωστόσο τα αρχαία ορυχεία ήταν τα συναρπαστικότερα για μένα· εξάλλου υπήρχε και η δικαιολογία ότι παρουσίαζαν και κάποιο επαγγελματικό ενδιαφέρον. Ήταν εφιαλτικά εντυπωσιακό να βλέπεις πώς ο άνθρωπος έβγαζε κάποτε το μέταλλο από τα έγκατα της γης.

Αλλά μια επίσκεψη στα ορυχεία έκρυβε αρκετούς κινδύνους. Ο Φίλιπσον με είχε προειδοποιήσει σχετικά, αλλά οι συμβουλές του είχαν μάλλον το αντίθετο αποτέλεσμα από κείνο που περίμενε. Ο κίνδυνος, όπως και η ίδια τους η αρχαιότητα, αποτελούσε ένα πρόσθετο στοιχείο γοητείας. Ποιος ξέρει τι μπορεί να κρυβόταν στα σκοτεινά βάθη τους;

Ειλικρινά, κατά βάθος δεν πίστευα ότι θα έβρισκα

τίποτε περισσότερο από σκιές, λάσπη και πράσινα νερά.

Τα πράσινα νερά... Η σκέψη τους και μόνο με κάνει τώρα κι ανατριχιάζω και ξανανιώθω στο στόμα μου εκεί την πικρή, μεταλλική τους γεύση.

Ακριβώς αυτά τα πράσινα νερά ήταν που μου τράβηξαν πρώτα την προσοχή. Εκείνο το απομεσήμερο τριγύριζα μάλλον άσκοπα ανάμεσα στα δέντρα και τα βράχια πάνω από την όχθη του ποταμού, όταν το μάτι μου τράβηξε μια ζωηρή σμαραγδένια λάμψη. Ήταν ένα μικρό ρυάκι που κατηφόριζε μεσ' από βράχια και κάτω από φυλλώματα στο δρόμο του προς την κοίτη του ρέματος που διέρρεε το φαράγγι. Όπου ο ήλιος χτυπούσε στο νερό του το έκανε ν' αστραποβολεί σαν αναλυτό σμαράγδι. Δεν ήταν το φυσιολογικό πράσινο χώμα που παίρνει καμιά φορά το νερό από τις πέτρες ή τα υδρόβια φυτά που υπάρχουν μέσα του. Ήταν ένα εντυπωσιακό, σχεδόν φωσφορικό πράσινο. Θα 'λεγε κανείς ότι ένα σμαραδένιο φίδι σάλευε εκεί ανάμεσα στις πέτρες.

Ήταν ένα όμορφο θέαμα, αλλά διόλου ανεξήγητο. Κατάλαβα αμέσως ότι απλά το νερό είχε διαλυμένα μέσα του άφθονα άλατα του χαλκού, και από αυτή την άποψη ήταν φορτωμένο θάνατο. Κανένα ζώο δε θα μπορούσε να ξεδιψάσει εκεί, αλλά και κανένα δε θα το δοκίμαζε, γιατί με την πρώτη γουλιά θα καταλάβαινε τη δυσάρεστη μεταλλική γεύση.

Η σκέψη ότι το υγρό σμαραγδένιο φίδι ήταν τόσο θανάσιμο όσο κι ένα ζωντανό φαρμακερό φίδι με γέμισε παράξενα συναισθήματα. Το ρυάκι είχε κάτι από εκείνη τη γοητεία που ασκούσαν πάντοτε πάνω μου τα επικίνδυνα πράγματα. Βέβαια ήξερα ότι ο κίνδυνος ήταν μάλλον θεωρητικός, γιατί ακόμη κι αν ήθελε κανείς ν' αυτοκτονήσει, με τίποτα δε θα μπορούσε να

πιει ένα τέτοιο διάλυμα αλάτων χαλκού. Η γεύση του ήταν τέτοια που θα 'ταν αδύνατο να το καταπιεί ή κι αν το κατάπινε θα ήταν αδύνατο να το κρατήσει στο στομάχι του.

Αναρωτήθηκα από πού να πήγαζε το ρυάκι. Ήξερα ότι ο χαλκός αφθονούσε στην περιοχή — το πράσινό του έλαμπε εδώ κι εκεί στα επιφανειακά πετρώματα — και το γεγονός δεν παρουσίαζε επαγγελματικό ενδιαφέρον. Όμως δεν είχα τι καλύτερο να κάνω και αποφάσισα ν' ακολουθήσω το ρυάκι. Δε χρειάστηκε να προχωρήσω πολύ. Το άνοιγμα του τούνελ από το οποίο έβγαινε το νερό απείχε λίγες εκατοντάδες μέτρα από το πλάτωμα με τ' αντίσκηνά μας. Πρέπει να φαινόταν από κει, αν ήξερε κανείς πού να κοιτάξει. Μάλιστα, μπορούσα να διακρίνω καθαρά το πάνω μέρος του προσωπικού μας αντίσκηνου, δίπλα στο μεγάλο που χρησίμευε σαν γραφείο-κουζίνα-τραπεζαρία.

Αν δεν ήξερα περί τίνος επρόκειτο, θα νόμιζα ότι το τούνελ ήταν η είσοδος ενός φυσικού σπηλαίου, αλλά ήδη ο Τόνυ Φίλιψον και ο Μπομπ Σμίτυ μου είχαν κάνει λόγο για τ' αρχαία ορυχεία στην περιοχή. Κοιτάζοντας πιο προσεκτικά, διέκρινα λεπτομέρειες που πρόδιναν το τεχνητό της κατασκευής και κατάλαβα αμέσως ότι ήταν η είσοδος ενός από τα ορυχεία αυτά.

Το ρυάκι εδώ δεν είχε πλάτος πάνω από ένα μέτρο και ήταν μονάχα λίγους πόντους βαθύ. Έρεε πολύ αργά — σχεδόν ήταν λιμνασμένο — στο δάπεδο της σήραγγας που δεν πρέπει να ήταν πιο πλατιά από ενάμισυ ή δύο μέτρα. Δεξιά κι αριστερά υπήρχε αρκετό στεγνό έδαφος για να πατήσει κανείς, αν και το λεπτό στρώμα λάσπης το έκανε γλιστερό. Προχώρησα περίεργος τα λίγα πρώτα μέτρα, έως εκεί που έφτανε το φως της μέρας. Το ρυάκι συνέχιζε και φαινόταν να χάνεται πέρα στα σκοτεινά βάθη.

Η σήραγγα πρέπει να ήταν εντελώς επίπεδη, αν έκρινα από τη σχεδόν ανύπαρκτη ροή του νερού. Αν δεν είχα δει το ρυάκι απέξω, θα έπαιρνα όρκο ότι το νερό ήταν λιμνασμένο. Μάλιστα μια λεπτή ξερή κρούστα — σαν λεπτό στρώμα πάγου — από άλατα χαλκού και ίσως άλλα υλικά είχε σχηματιστεί σε μερικά σημεία στην επιφάνεια. Ένας πολύ αχνός, σχεδόν ανεπαίσθητος, ψίθυρος έφτασε έως τ' αφτιά μου. Πρέπει να ήταν κάποιο ρεύμα αέρα, πράγμα που το εξακρίβωσα όταν κοντοστάθηκα ν' ανάψω τσιγάρο και είδα τη φλόγα του αναπτήρα να τρεμοπαίζει. Πρέπει να υπήρχε κάποιο άλλο άνοιγμα πιο πέρα, αλλ' αυτό δεν ήταν περίεργο. Οι λόφοι εδώ γύρω, όπως με είχε διαβεβαιώσει ο Φίλιψον, ήταν γεμάτοι σήραγγες και λαγούμια αυτού του είδους.

Καθώς στεκόταν εκεί καπνίζοντας, πρόσεξα ότι ακουγόταν κι ένας αχνός βόμβος μαζί με τον ψίθυρο του αέρα, ένας βόμβος που φαινόταν να έρχεται από τα βάθη της σήραγγας. Για μια στιγμή ανατρίχιασα· αλλά μονάχα για μια στιγμή. Ύστερα χαμογέλασα, όταν κατάλαβα σε τι οφειλόταν. Περίπου σε ευθεία γραμμή και καμιά διακοσαριά μέτρα πιο ψηλά, σ' ένα πλάτωμα του βουνού, υπήρχε ένα δικό μας γεωτρύπανο, το Νο7, που σίγουρα δούλευε αυτή τη στιγμή. Το θυμόμουν καλά, γιατί είχαμε κάτι προβλήματα εκεί με τους ντόπιους εργάτες.

Συνήθως η δουλειά στα τρυπάνια συνεχιζόταν μέχρι και μια δύο ώρες μετά τη δύση του ήλιου, ανάλογα με το στάδιο της δουλειάς. Σε μερικές περιπτώσεις, μάλιστα, η γεώτρηση συνεχιζόταν όλη τη νύχτα. Στο συγκεκριμένο όμως τρυπάνι, τον τελευταίο καιρό οι εργάτες είχαν αρχίσει να δείχνουν απροθυμία να παραμείνουν και μετά τη δύση του ήλιου. Απ' ό,τι είχε καταλάβει ο Φίλιψον, που μιλούσε λίγο τη γλώσσα

και είχε προσπαθήσει να τους μεταπείσει, το όλο πρόβλημα οφειλόταν σε κάποιες ντόπιες δεισιδαιμονίες με ξωτικά, ή «νεράιδες», όπως τα λένε εδώ. Επειδή το θέμα δεν είχε τόση σημασία, δε δόθηκε συνέχεια, και ο Φίλιπσον δέχτηκε οι εργάτες στο Νο7 να φεύγουν λίγο πριν από τη δύση. Επειδή υπήρχε κάμποσο ακριβό υλικό εκεί, ιδίως τα διαμαντοτρύπανα, δύο νεαροί τεχνικοί μας, ο Πητ Ντυρό και ο Αλαίν Μαράκ, παλιοί συμφοιτητές από το πανεπιστήμιο του Κεμπέκ, ανέλαβαν να διανυκτερεύουν εκεί.

Ήταν λοιπόν αυτό το τρυπάνι που άκουγα τώρα. Ο θόρυβος από τη διάτρηση των πετρωμάτων μεταδιδόταν εύκολα σε μεγάλες αποστάσεις μέσα στη γη, και έτσι ακουγόταν τώρα να βγαίνει από τα έγκατα της σπηλιάς. Στήνοντας αφτί μπορούσα να διακρίνω τους χαρακτηριστικούς ρυθμικούς κραδασμούς του ήχου του. Η ανακούφισή μου ήταν ανάμεικτη με μια μικρή απογοήτευση. Ένας μυστηριώδης βόμβος από τα βάθη ενός αρχαίου ορυχείου θα πρόσθετε κάτι στη γοητεία του πράγματος.

Πόσο ηλίθιος ήμουν τότε!

Μη έχοντας τι άλλο να κάνω, γύρισα και βγήκα πάλι έξω στον ήλιο. Μισή ώρα αργότερα ξεκίνησα για μια περιοδεία συλλογής «καρότων» από τα γεωτρύπανα και ξέχασα το όλο θέμα.

Το θυμήθηκα ξανά το άλλο απόγευμα, όταν και πάλι έψαχνα να βρω κάτι να σκοτώσω την ώρα μου. Σκέφτηκα ότι μια μικρή εξερεύνηση θα είχε ενδιαφέρον. Αλλά πρώτα χρειαζόμουν μερικά πράγματα από τη μεγάλη σκηνή.

Ο Μάικλ Τζόνσον, ο επικεφαλής του κλιμακίου μας, ο Τόνυ Φίλιπσον και ο Μπομπ Σμίτυ βρίσκονταν εκεί παίζοντας χαρτιά. Φορούσαν μονάχα σορτς και ιδρωμένα φανελάκια, και φαίνονταν κάπως ζαβλακωμένοι από τη ζέστη.

«Υπάρχει κανένα ψηλό ζευγάρι γαλότσες;» ρώτησα μπαίνοντας. Ο Σμίτυ γύρισε και με κοίταξε με ληθαργικό βλέμμα, που ωστόσο πρόδινε κάποια περιέργεια. Δεν ήταν συνηθισμένο να χρειάζεται κανείς ψηλές γαλότσες ντάλα καλοκαίρι πάνω σε ξερά βουνά. Ωστόσο δεν το σχολίασε.

«Εκεί, στη γωνιά», μου είπε δείχνοντας.

Βρήκα τις γαλότσες σ' ένα κιβώτιο. Για το φακό δε χρειαζόταν να ρωτήσω. Χρησιμοποιούσαμε συχνά φακούς και υπήρχαν κάμποσοι σκόρπιοι εδώ κι εκεί. Διάλεξα τον πιο ισχυρό που υπήρχε και, με τις γαλότσες στη μασχάλη, έκανα να βγω από το αντίσκηνο.

«Σου είπα ότι είναι επικίνδυνο να πας στα παλιά ορυχεία», άκουσα πίσω μου τη φωνή του Φίλιπσον. Γύρισα και του χαμογέλασα.

«Γι' αυτό ακριβώς πάω», του απάντησα γλυκά.

«Σας το 'λεγα ότι είναι τρελός», σχολίασε αόριστα ο Σμίτυ. «Δεν τον βλέπετε πώς του αρέσει να τριγυρνάει στον ήλιο;»

«Και υπάρχει ήλιος στις σπηλιές;» ρώτησε βαριεστημένα ο Τζόνσον. Ο Τζόνσον μιλούσε πάντοτε με το μισό στόμα, σαν να είχε ένα πούρο στο άλλο μισό, και σπάνια καταλάβαινε κανείς τι έλεγε.

«Αυτό δείχνει πόσο τρελός είναι», απάντησε ο Σμίτυ και κούνησε θλιβερά το κεφάλι. «Κάνει ηλιοθεραπεία στα λαγούμια».

Ο Φίλιπσον σηκώθηκε και με πλησίασε. Με κοίταξε καχύποπτα. «Σοβαρά σκοπεύεις να μπεις εκεί μέσα;» με ρώτησε.

«Τι μεταλλειολόγος είμαι αν δεν τολμώ να μπω σε ορυχείο;» τον ρώτησα με τάχα θανάσιμα προσβεβλημένο ύφος.

«Σε ορυχείο, ναι», μου απάντησε ξερά, «αλλά εκείνες οι τρύπες είναι περισσότερο παγίδες παρά ορυχεία... Και μπορεί να είσαι μεταλλειολόγος, αλλά δεν έχεις την παραμικρή πείρα από ορυχεία».

Στάθηκα στην πόρτα του αντίσκηνου και του έγνεψα να πλησιάσει. Ύστερα του έδειξα το άνοιγμα του παλιού ορυχείου που μόλις και διακρινόταν σαν μαύρο σημάδι στην πλαγιά.

«Εκεί θα 'μαι», του εξήγησα. «Αν δε γυρίσω σε καμιά ώρα, ελάτε να με σώσετε».

«Κάνει ζέστη· σώσου μόνος σου», άκουσα από μέσα τη φωνή του Σμίτυ. Ο Τζόνσον γρύλισε κάτι ακαθόριστο με το μισό στόμα του.

Ο Φίλιπσον απλά κούνησε θλιβερά το κεφάλι του και γύρισε στο παιχνίδι τους.

Η σήριγγα προχωρούσε σε ευθεία γραμμή, δίχως διακλαδώσεις και εντελώς επίπεδη, για αρκετές δεκάδες μέτρα πριν αρχίσει να στρίβει ομαλά προς τα δεξιά. Μέχρι στιγμής δεν υπήρχε κανένας κίνδυνος να χαθεί κανείς. Αν και σε πολλά σημεία υπήρχαν ίχνη παλαιών και νέων μικροκαταρρεύσεων, έκρινα ότι τα τοιχώματα ήταν αρκετά ανθεκτικά. Εξάλλου, αν είχαν αντέξει τόσες χιλιάδες χρόνια, δεν έβλεπα γιατί να καταρρεύσουν τώρα ξαφνικά.

Το πιο περίεργο ήταν ότι τα νερά αντί να λιγοστεύουν αυξάνονταν τόσο σε πλάτος όσο και σε βάθος. Ήδη τα πόδια μου πλατσούριζαν μέσα σε πλημμυρισμένες γαλότσες, μόλο που ήταν ψηλές έως τα γόνατα. Εκτός από το ρυάκι που έτρεχε από το άνοιγμα, πρέπει να υπήρχε και άλλη έξοδος για τα νερά.

Δεν απείχα και πολύ από τη στροφή που προανέφερα, όταν δύο λαμπερές κουκίδες έλαμψαν στο σκοτάδι μπροστά μου. Για μια στιγμή σκέφτηκα ότι θα ήταν

αντανακλάσεις σε κάποιο πέτρωμα, όταν πρόσεξα ότι ήταν στην επιφάνεια του νερού. Την άλλη στιγμή οι φωτεινές κουκίδες κινήθηκαν μπροστά και πλάι... και έσβησαν. Σχεδόν αμέσως συνειδητοποίησα ότι υπήρχαν και άλλες τέτοιες φωτεινές κουκίδες στην επιφάνεια του νερού, και όλες κινούνταν. Δίχως να το θέλω, η πρώτη μου σκέψη ήταν ότι επρόκειτο για μάτια!

Πάγωσα. Λαμπερά μάτια σ' ένα αρχαίο ορυχείο; Θα ήταν κάτι το συναρπαστικό αν το διάβαζα, αλλά εντελώς ανατριχιαστικό τώρα που το ζούσα. Έμεινα εντελώς ασάλευτος, μην τολμώντας ούτε ν' ανασάνω. Δε θα πρέπει να πέρασαν πάνω από μερικά δευτερόλεπτα έτσι, όταν ένας κυματισμός του νερού κάνα δυο μέτρα μπροστά μου μ' έκανε να καρφώσω έντρομος τα μάτια μου εκεί. Ένα γκρίζο μουσούδι είχε ξεπροβάλει από το νερό και με κοίταζε περίεργα.

Θα πρέπει να γέλασα νευρικά, από ανακούφιση μάλλον παρά από κέφι. Ήταν ένας αρουραίος. Κολυμπούσε θαυμάσια στο νερό, σαν μια μικροσκοπική ενυδρίδα, και τα μάτια του άστραφταν σαν λαμπερές χάντρες στη δέσμη του φακού. Τώρα που ήξερα τι ήταν μπορούσα να διακρίνω και τις σκιές άλλων που κολυμπούσαν ολόγυρα. Τα δικά τους μάτια ήταν που γυάλιζαν στο σκοτάδι.

Ποτέ δεν είχα φοβίες με κανένα ζώο, και στάθηκα να κοιτάξω τους αρουραίους με περιέργεια. Έδειχναν άφοβοι, σαν να ήταν συνηθισμένοι να βλέπουν ανθρώπους στα λημέρια τους. Αυτό κάτι έπρεπε να μου πει, αλλά πάλι, ποιος μπορούσε να ξέρει τις συνήθειες των αρουραίων; Θυμάμαι μόνο ότι για μια στιγμή αναρωτήθηκα αν υπήρχε περίπτωση να μου ριχτούν, αλλά το ενδεχόμενο δε μου φάνηκε πιθανό και δε με απασχόλησε άλλο. Εξάλλου, ίσως σαν αντίδραση στο προηγούμενο δείλιασμα, με είχε καταλάβει τώ-

ρα ένα επιθετικό κουράγιο. Προχώρησα αργά, με το νερό να μου έρχεται σχεδόν έως τα γόνατα, και με τους αρουραίους να κολυμπούν ολόγυρα κοιτάζοντάς με.

Όταν άκουσα τον περίεργο θόρυβο δίπλα μου, φοβήθηκα πολύ λιγότερο απ' όσο θα περίμενε κανείς, γιατί το επεισόδιο με τα μάτια των αρουραίων με είχε προετοιμάσει να μη βιάζομαι να βλέπω τέρατα εκεί που δεν υπήρχαν. Έτσι, όταν άκουσα κάτι μεταλλικά «κλικ... κλικ» γύρισα περιμένοντας να δω κανένα από τα τρωκτικά αυτά να κάνει κάτι... αν και δεν μπορούσα να φανταστώ τι.

Δεν ήταν αρουραίος, αλλά κάτι πολύ πιο περίεργο. Σε μια μικρή νησίδα που είχε σχηματιστεί από μια μικροκατολίσθηση του τοίχου στεκόταν ένα μεγάλο άσπρο καβούρι που ανοιγόκλεινε απειλητικά τις δαγκάνες προς το μέρος μου! Αυτό, αντίθετα από τους αρουραίους, φαινόταν απειλητικό! Και υπήρχαν κι άλλα πιο πέρα.

Όμως αμέσως μετά το πράγμα άρχισε να μου φαίνεται μάλλον κωμικό παρά επικίνδυνο. Δεν μπορούσα να φανταστώ ότι κινδύνευα από μερικά άσπρα καβούρια, όσο κακές διαθέσεις κι αν είχαν. Πάντως ήταν παράξενα έτσι που στέκονταν εκεί στη νησίδα, με τις αρπαχτικές δαγκάνες τους ν' ανοιγοκλείνουν προς το μέρος μου. Περίεργος, έβγαλα το κυνηγετικό μαχαίρι που είχα πάντα μαζί μου και τσίγκλησα δοκιμαστικά το πιο κοντινό καβούρι. Οι δαγκάνες έκλεισαν στη λεπίδα με αρκετό κρότο. Δεν τράβηξα το μαχαίρι, και το καβούρι συνέχισε να δαγκώνει τη λεπίδα και να τη σπρώχνει, σαν να ήθελε να την αποκρούσει. Όμως δεν έκανε πίσω! Και οι σύντροφοί του πιο πίσω, συνέχιζαν ν' ανοιγοκλείνουν τις δαγκάνες τους, δίχως να

τους φοβίζει ο γίγαντας που είχε εισβάλει στο σκοτεινό τους βασίλειο.

Απ' όσο μπορούσα να διακρίνω, τα νερά εδώ δεν είχαν πια εκείνο το λαμπερό πράσινο χρώμα, αλλά ένα λασπερό μαύρο. Θα πρέπει να περιείχαν πάντως αρκετές ποσότητες χαλκού, και ήταν παράξενο που ο χαλκός δεν ενοχλούσε τα καβούρια ή τους αρουραίους. Ίσως όμως να μην ήταν τόσο πυκνός εδώ... όπως και να 'χε, δεν είχε σημασία.

Αργότερα, πολύ αργότερα, ξανασκέφτηκα αυτή τη συμπεριφορά των καβουριών. Ξέρω, φαίνεται παράλογο, αλλά αναρωτιέμαι αν τα καβούρια εκείνα είχαν επιθετικές διαθέσεις ή απλά με προειδοποιούσαν να μην προχωρήσω πιο πέρα. Μπορεί απλά να προστάτευαν το χώρο τους... δεν ξέρω. Πάντως, αν με προειδοποιούσαν, σίγουρα έπρεπε να έχω ακούσει την προειδοποίησή τους.

Ήταν φυσιολογικά πλάσματα της γης και ίσως σε κάποιο βαθύτερο επίπεδο, κοινό σε κάθε είδος ζωής του κόσμου μας, διαισθανόνταν κάτι το ξένο που υπήρχε πιο πέρα και... Σας είπα, είναι παράλογο, αλλά εξακολουθώ να πιστεύω ότι τα καβούρια, όπως κι οι αρουραίοι, ήταν μάλλον σύμμαχοι παρά εχθροί σ' εκείνο το χώρο της κόλασης.

Συνέχισα, ενώ τα καβούρια έμειναν πίσω να χτυπούν τις μάταιες κλακέτες με τις δαγκάνες τους, δίχως να κάνουν καμία άλλη επιθετική κίνηση προς το μέρος μου. Μακάρι να είχαν κάνει κάτι... οτιδήποτε που θα με φόβιζε αρκετά για να μην προχωρήσω άλλο. Όμως, όπως είχαν τότε τα πράγματα, δεν ήταν αρκετά επίφοβα πλάσματα για να με σταματήσουν.

Ήδη τα νερά γίνονταν τώρα πιο ρηχά και σε λίγο βάδιζα σε σχετικά στέρεο έδαφος. Μια δυσάρεστα γλυκερή μυρωδιά πλανιόταν στη νοτερή ατμόσφαιρα·

δεν έμοιαζε με καμία μυρωδιά απ' όσες είχα γνωρίσει έως τότε. Θα πρέπει να την οσμιζόμουνα από ώρα, αλλά είχε δυναμώσει αργά και βαθμιαία, έτσι που δεν είχα συνειδητοποιήσει την παρουσία της.

Στην αρχή ο νους μου πήγε σε κάποιο ψοφίμι, μόλο που δεν έμοιαζε και πολύ με μυρωδιά τέτοιας προέλευσης. Δεν ήταν καν βρόμα με τη συνηθισμένη έννοια της λέξης. Από μια άποψη, είχε κάτι το παράξενα αρωματικό, αλλά και το ανείπωτα αποκρουστικό. Και το πιο αλλόκοτο απ' όλα ήταν ότι η μυρωδιά φαινόταν να *πάλλεται*, σχεδόν σαν μια γιγάντια μαύρη καρδιά — δεν ξέρω γιατί έκανα αυτή την αταίριαστη παρομοίωση, αλλά μια τέτοια εικόνα μου σχηματίστηκε στο μυαλό.

Απρόσμενα η γαλαρία μπροστά φάνηκε ν' ανοίγει σε κάτι σαν μεγάλη αίθουσα σκαμμένη στο συμπαγή βράχο. Ο χώρος ήταν περίπου κυκλικός με διάμετρο τουλάχιστον πενήντα μέτρα, αν και το σκοτάδι δε μου επέτρεπε να κρίνω με ακρίβεια. Αρκετές σκοτεινές γαλαρίες ξεκινούσαν ακτινωτά από κει προς διάφορες κατευθύνσεις στην καρδιά του βουνού. Ύστερα το μάτι μου έπεσε σε τρεις πελώριες κολόνες από φυσικό βράχο που υψώνονταν περίπου στο κέντρο της αίθουσας.

Εκτείνονταν από το δάπεδο έως τη μάλλον θολωτή οροφή, καμιά δεκαριά μέτρα ψηλά, και σχημάτιζαν ένα μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο. Αν και αποτελούσαν φυσική συνέχεια του γύρω βράχου, έδειχναν τεχνητές, και μάλλον θα πρέπει να χρησίμευαν σαν υποστηρίγματα της οροφής. Ίσως τις είχαν αφήσει οι αρχαίοι εργάτες που έβγαζαν από δω το χαλκό, σκάβοντας ολόγυρα καθώς προχωρούσαν προς τα έγκατα του βουνού. Ωστόσο η τριγωνική διάταξη και το περίεργο σχήμα τους — πιο λεπτό η στις άκρες και πιο χοντρό

στη μέση — μ' έκανε να μην είμαι και τόσο σίγουρος για την ορθότητα της υπόθεσης.

Η αποκρουστική εκείνη μυρωδιά ήταν ιδιαίτερα έντονη εδώ, αλλά δεν ήταν μονάχα αυτό που μ' έκανε να νιώθω άσχημα. Κάτι στην όλη ατμόσφαιρα μ' έκανε να μην έχω διάθεση να μείνω για πολύ και να νοσταλγώ εκείνο το δυνατό ήλιο απέξω. Ήμουν έτοιμος να πάρω πάλι το δρόμο της επιστροφής, όταν η δέσμη του φακού μου, όπως έπαιζε ολόγυρα, φώτισε κάτι. Ήταν ένας μαύρος ακαθόριστος όγκος, περίπου στη μέση του τριγώνου που σχημάτιζαν οι τρεις κολόνες. Λαμπύρισε περίεργα στο φως που έπεσε πάνω του, και κάτι στο σχήμα του μου έδωσε την εντύπωση γλυπτού.

Η περιέργειά μου αποδείχτηκε πιο δυνατή από το ένστικτο. Στο κάτω κάτω, μπορούσα να ρίξω μια ματιά, και να φύγω μετά.

Πλησιάζοντας είχα την ευκαιρία να δω καλύτερα και τις κολόνες. Ήταν σαφώς τεχνητές, όπως το είχα υποθέσει. Η διάμετρός τους ήταν γύρω στα δύο μέτρα και το ύψος τους καμιά δεκαριά, αλλά είχαν ένα περίεργο βαρελοειδές σχήμα και θύμιζαν κάπως τις κολόνες των αιγυπτιακών ή ασσυριακών ναών. Έδιναν μια αίσθηση κτηνώδους δύναμης, σε αντίθεση με τους λεπτούς κίονες των αρχαίων ελληνικών ναών. Σμιλεμένες από το φυσικό πέτρωμα του βουνού, ήταν σκεπασμένες από ένα λεπτό στρώμα γλοιώδους γαλαζοπράσινης λάσπης, προφανώς πλούσιας σε οξείδια του χαλκού.

Η επιφάνειά τους δεν ήταν λεία αλλά περίεργα ανώμαλη, κι αναρωτήθηκα αν επρόκειτο για ανάγλυφα φαγωμένα από την υγρασία και το χρόνο ή αν οι ανωμαλίες ήταν αποτέλεσμα της συνηθισμένης διάβρωσης. Οπωσδήποτε, η φευγαλέα ματιά που τους έριξα

δεν ήταν αρκετή για να πω με βεβαιότητα τι έκρυβε η γλοιώδης γαλαζοπράσινη λάσπη που σκέπαζε τις κολόνες και το καθετί εκεί γύρω. Πάντως τα ανάγλυφα, ή οι διαβρώσεις, έδιναν μια δυσάρεστη αίσθηση, σαν οι κολόνες να ήταν σκεπασμένες από σκουλήκια που σάλευαν και αναδεύονταν στο ασταθές φως του φακού.

Παρά την απέχθεια που μου προκαλούσαν, ίσως να είχα σταθεί να τις περιεργαστώ καλύτερα αν όλη την προσοχή μου δεν την είχε κιόλας αποσπάσει ο σκοτεινός όγκος που αρχικά μου είχε τραβήξει το βλέμμα.

Υψωνόταν ακριβώς στο κέντρο του τριγώνου που σχημάτιζαν οι κολόνες. Ήταν ένας μονόλιθος με διάμετρο περίπου ένα μέτρο και γύρω στα τρία ύψος. Προς την κορφή η πέτρινη μάζα του άπλωνε, για να σχηματιστεί κάτι σαν ένα πελώριο πέτρινο μανιτάρι. Η επιφάνεια της πέτρας, αν και παρουσίαζε κυματισμούς και ανωμαλίες, ήταν εξαιρετικά λεία, σαν από ημιπολύτιμο λίθο. Ήταν σαφώς κάποιο διαφορετικό ορυκτό από κείνο των γύρω πετρωμάτων, γκριζοπράσινο, κι απ' όσο μπορούσα να διακρίνω ημιδιάφανο, με περίεργους ιριδισμούς. Με τη βοήθεια μονάχα των ματιών μου, και μάλιστα στο φως ενός φακού, ήταν αδύνατο να μαντέψω τι ορυκτό ήταν.

Μπροστά στο μονόλιθο, και σε απόσταση περίπου ενός μέτρου βρισκόταν μια πέτρινη βάση, ψηλή ως τη μέση μου. Ήταν σε σχήμα ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, γύρω στο ένα επί δύο, και λαξεμένη από το ίδιο υλικό με το μονόλιθο. Στην αρχή μου φάνηκε σαν βάθρο αγάλματος από το οποίο έλειπε το άγαλμα αλλά, παρατηρώντας την καλύτερα, συμπέρανα ότι έμοιαζε περισσότερο με κάποιο είδος βωμού.

Η περιέργειά μου ήταν αρκετή τώρα ακόμη και για να ξεχάσω τον ενστικτώδη φόβο που μου προκαλούσε

το μέρος. Ή ίσως — δεν ξέρω. καμιά φορά κι ο ίδιος ο τρόμος μπορεί να σε έλκει, αντί να σε απωθεί. Κάτι σαν εκείνο που νιώθει κανείς όταν κοιτάζει κάτω από την ταράτσα ενός ουρανοξύστη· ίλιγγος και μια αλλόκοτη έλξη να πηδήσει στο χάος. Κάπου είχα διαβάσει ότι σχεδόν όλοι οι άνθρωποι το νιώθουν αυτό. Όπως και να 'χει, πλησίασα και άρχισα να εξετάζω το βωμό ή ό,τι άλλο ήταν.

Ολόγυρα στην οριζόντια επιφάνειά του και παράλληλα προς το χείλος διέκρινα ένα αρκετά βαθύ αυλάκι που κατηφόριζε προς τα πίσω, συνέχιζε στην κάθετη πλευρά και κατέληγε σ' ένα είδος μικρής γούρνας στο δάπεδο, ανάμεσα στο βωμό και το μονόλιθο. Ένα σκούρο ξεραμένο υλικό γέμιζε τα τοιχώματα του αυλακιού και της γούρνας.

Η όλη εικόνα με έκανε ν' ανατριχιάσω. Ήταν σαφές ότι το βάθρο ήταν αρχαίος βωμός όπου γίνονταν κάποιες θυσίες, και το αίμα έτρεχε έως τη μικρή γούρνα στη βάση του μονολιθικού μανιταριού. Η σκέψη αυτή μ' έκανε να περιεργαστώ καλύτερα το μονόλιθο. Ναι... κάποιο ανάγλυφο υπήρχε στην επιφάνειά του. Δε διακρινόταν εύκολα αν το φώτιζες από μπροστά, αλλ' από το πλάι φαινόταν αρκετά καθαρά. Όμως... τι ήταν;

Δε μου θύμιζε τίποτα ελληνικής τεχνοτροπίας, αν και οι σχετικές γνώσεις μου δεν ξεπερνούσαν εκείνες που αποκτά ένας ξένος ύστερα από λίγες επισκέψεις σε μερικά μουσεία. Το ανάγλυφο απεικόνιζε κάτι σαν πλαδαρή μάζα γεμάτη πλοκάμια που φαίνονταν ν' αναsαλεύουν ανατριχιαστικά στο ελαφρό παίξιμο του φακού στα χέρια μου. Το αποτέλεσμα ήταν παρόμοιο, αλλά πολύ πιο έντονο, με την εντύπωση των σκουληκιών που αναδεύονταν στις επιφάνειες των τριών κιόνων.

Τα πλοκάμια είχαν διαφορετικό πάχος και μήκος,

από πολύ λεπτά μέχρι πολύ χοντρά, αλλά εκείνα της κάτω μεριάς ήταν πιο κοντά, δίνοντας μια αόριστη εντύπωση ότι ήταν όργανα στήριξης. Δύο αλλόκοτες φτερούγες εξείχαν από το πίσω μέρος... εκτός κι αν δεν ήταν τίποτα τέτοιο. Έμοιαζαν τόσο με φτερούγες νυχτερίδας όσο και με πτερύγια υδρόβιου πλάσματος. Αν ήταν φτερούγες, ήταν οπωσδήποτε πολύ μικρές για ν' ανήκουν σε πλάσμα που μπορούσε να πετάξει, αλλ' αυτό δε σήμαινε τίποτα· σε όλες τις απεικονίσεις μυθικών όντων οι φτερούγες ήταν πάντοτε μικρές. Ποιος δαίμονας ή ποιος άγγελος θα μπορούσε ποτέ να πετάξει μ' εκείνα τα φτερά που έχει στις ζωγραφιές; Οι καλλιτέχνες τους ούτε γνώριζαν ούτε ενδιαφέρονταν για τους νόμους της αεροδυναμικής.

Ό,τι κι αν απεικόνιζε το ανάγλυφο, ήταν κάτι ανείπωτα αποκρουστικό και σου έδινε την πολύ δυσάρεστη εντύπωση ότι σε κοίταζε, σε όποια μεριά κι αν στεκόσουν. Βέβαια, το ίδιο είχα προσέξει να συμβαίνει και με τα μάτια σε πολλά ζωγραφικά ή φωτογραφικά πορτραίτα, αλλά τούτο δω δεν είχε καν μάτια! Και όμως με κοιτούσε!

Σε κάθε άλλη περίπτωση το γεγονός θα μου φαινόταν αστείο· αλλά τη στιγμή εκείνη προτίμησα ν' απασχολήσω το μυαλό μου με κάτι άλλο. Και υπήρχε κάτι άλλο: η πολυγράμματη λέξη που ήταν χαραγμένη κάτω από το ανάγλυφο.

Αυτή ήταν ακόμη πιο δυσδιάκριτη και δεν την είχα προσέξει αρχικά. Φωτίζοντάς την από το πλάι μπόρεσα να δω ότι αποτελείτο από γωνιώδη γράμματα, αρχαία ελληνικά, υποθέτω. Έβγαλα το μπλοκάκι μου και την αντέγραψα όσο καλύτερα μπορούσα. Θα ρωτούσα τον Τόνυ Φίλιπσον σχετικά· ένα από τα χόμπι του ήταν η αρχαιολογία και μπορεί να ήξερε τι σήμαινε.

Για μια στιγμή σκέφτηκα να κάνω κι ένα σκίτσο του

ανάγλυφου. Το κοίταξα και σήκωσα το μολύβι, αλλά... είδα ότι με κοιτούσε κι εκείνο. Υπήρχε μια τέτοια μοχθηρία, κάτι τόσο κακόβουλο στο δίχως μάτια βλέμμα του, που δεν άντεξα και παράτησα την προσπάθεια.

Ήθελα να φύγω από κει, αλλά η περιέργειά μου με συγκρατούσε. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα ήμουν τρελός από ενθουσιασμό. Σίγουρα είχα ανακαλύψει κάτι αρχαίο και σημαντικό, ακόμη και για την Ελλάδα όπου σε κάθε βήμα σκοντάφτεις σε κάτι που έχει φτιαχτεί πριν από χιλιάδες χρόνια. Αλλά δεν ένιωθα κανένα ενθουσιασμό· μονάχα μια διάθεση να φύγω το ταχύτερο από κείνο το ζοφερό τόπο. Είναι παράξενο, αλλά η ανθρώπινη περιέργεια είναι καμιά φορά πιο ισχυρή από το καθετί. Το περιβάλλον πάγωνε μέσα μου κάθε σπίθα ενθουσιασμού για την ανακάλυψη, αλλά η περιέργεια εξακολουθούσε να με κεντρίζει.

Κοίταξα ολόγυρα.

Τότε συνειδητοποίησα ότι ο βόμβος από το τρυπάνι Νο-7 — αυτό πρέπει να 'ταν — ακουγόταν πολύ δυνατά εδώ. Πρέπει να δούλευε κάπου από πάνω από την υπόγεια αίθουσα ή, πάντως, κάπου εκεί κοντά. Η σκέψη μου προκάλεσε ένα κύμα από ανάμεικτα συναισθήματα. Αναρωτήθηκα αν υπήρχε κίνδυνος να τρυπήσει την οροφή και να κάνει ζημιά στο εύρημά μου. Αυτό θα ήταν πολύ δυσάρεστο Αλλά, κατά περίεργο τρόπο, θα ήταν και πολύ ευχάριστο. Η ιδέα της ζημιάς σ' αυτά που είχα βρει ήταν ευχάριστη και δυσάρεστη ταυτόχρονα. Δεν μπορούσα να το καταλάβω...

Τι με φόβιζε;

Ναι, δεν μπορούσα να το αρνηθώ πια ότι κάτι με φόβιζε εδώ μέσα. Οι αποκρουστικές κολόνες και το φρικαλέο είδωλο; Ο βωμός όπου κάποτε στη μακρινή αρχαιότητα θυσιάζονταν τράγοι και κοκόρια και — γιατί όχι; — και άνθρωποι; Ήξερα ότι γίνονταν τέτοια

πράγματα, ακόμη και μέχρι πριν λίγους αιώνες. Τι σημασία είχε πια;

Ήξερα ότι ο καλύτερος τρόπος για να καταπολεμήσεις ακαθόριστους φόβους είναι ν' αντιμετωπίσεις στα ίσια την αιτία τους. Γύρισα και χαμογέλασα στο σκοτάδι, δείχνοντας προκλητικά τα δόντια μου.

Πρέπει να ήταν μάλλον γκριμάτσα παρά χαμόγελο, γιατί δεν ένιωσα να παίρνω θάρρος απ' αυτό.

Εκνευρισμένος με τις αντιδράσεις και τους φόβους μου, έσκυψα και ψηλάφησα, σχεδόν προκλητικά, το εσωτερικό της μικρής γούρνας. Τι είχε στο κάτω κάτω; Δεν ήταν παρά αίμα. Κηλίδες από αίμα που είχε πάψει να είναι αίμα εδώ κι αιώνες. Δεν ήταν πια τίποτα πέρα από σκόνη και λεκέδες κάποιας χημικής αντίδρασης του αρχαίου αίματος με την πέτρα. Να, το ένιωθα να τρίβεται κάτω από τα χέρια μου και — Πάγωσα!

Ήταν πραγματικά ξεραμένο αίμα!

Τώρα που το συλλογίζομαι, δεν είχα λόγους να είμαι τόσο βέβαιος. Θα μπορούσε να είναι απλά ξερή λάσπη. Όμως, τότε, δεν αμφέβαλα ούτε στιγμή ότι ήταν ξεραμένο αίμα. Κι εκείνο που με πάγωσε ήταν η σκέψη ότι το ξερό αίμα δε διατηρείται χιλιετίες, ούτε ακόμα εκατοντάδες χρόνια, ούτε καν χρόνια... ίσως ούτε μήνες. Για να υπάρχει εκεί μια ξερή κρούστα αίματος, αυτό σήμαινε ότι ήταν αίμα πολύ πρόσφατο· εβδομάδων, ημερών...

Κοίταξα πάλι ολόγυρα, ρίχνοντας σε κάθε σκοτεινή γωνιά την ισχυρή φωτεινή δέσμη του φακού μου. Το φως, αντί να διαλύσει τα σκοτάδια, τα έκανε κατά κάποιο τρόπο περισσότερο απειλητικά. Ακόμη και ο βόμβος του τρυπανιού από πάνω μου φάνηκε ανείπωτα εχθρικός, σαν κάτι μοχθηρό και δαιμονικό που έσκαβε το βράχο αναζητώντας... *εμένα!*

Ήταν γελοίο, το ήξερα, αλλά δεν άλλαζε αυτό που ένιωθα.

Και τότε άκουσα το σούρσιμο! Σαν κάτι πελώριο, γλοιώδες και πλαδαρό να σερνόταν σ' ένα λαγούμι πολύ στενό γι' αυτό, αλλά όχι και αδιάβατο, ακριβώς επειδή αυτό το *Κάτι* ήταν γλοιώδες και πλαδαρό.

Πρέπει να το άκουγα εδώ και κάμποσα λεπτά, αλλά ζύγωνε τόσο αργά που δεν το είχα συνειδητοποιήσει.

Είναι της φαντασίας σου, επανέλαβα στον εαυτό μου. Είναι της φαντασίας σου, επειδή σ' επηρεάσε το περιβάλλον. Είναι της φαντασίας σου... Δεν ξέρω πόσες φορές το είχα επαναλάβει αυτό σιωπηλά, ή μπορεί και μεγαλόφωνα, πριν καταλάβω ότι ήδη έτρεχα σαν τρελός προς την έξοδο. Τώρα που *ξέρω*, ευγνωμονώ τη Φύση που φρόντισε να κάνει πιο ισχυρά τα ένστικτα από κάθε λογική, έτσι ώστε τα πόδια μου να πάρουν την πρωτοβουλία από το μυαλό μου. Ακόμη και η περιέργεια είχε τρυπώσει και χαθεί σε κάποια άγνωστη γωνιά του εαυτού μου.

Αν είχα μείνει... *Αν είχα μείνει περισσότερο...*

Έξω είχε κιόλας σουρουπώσει. Δεν ξέρω πώς, αλλά κατάφερα να φτάσω στον καταυλισμό μας με κανονικό, φυσιολογικό βήμα. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί... γιατί, νιώθω περήφανος που τα κατάφερα.

Βρήκα τον Φίλιπσον ξαπλωμένο στο μεγάλο αντίσκηνο να διαβάζει ένα περιοδικό. Τον πλησίασα με μια γκριμάτσα που ελπίζω να έμοιαζε με χαμόγελο.

«Κάτι ανακάλυψα!» του φώναξα μπαίνοντας. Αν εξαιρέσουμε ότι η φωνή μου ήταν πιο δυνατή απ' ό,τι συνήθως, τίποτα δεν έδειχνε ότι ήμουν ακόμη φοβερά ταραγμένος.

«Δεν το 'κανα εγώ», απάντησε αδιάφορα ο Φίλιπσον.

Κάθισα στο ράντζο δίπλα του και έβγαλα το μπλο-

κάκι από την τσέπη μου.

«Για ρίξε μια ματιά και πες μου αν ξέρεις τι γράφει», του φώναξα. Κάτι πρέπει να είχε η φωνή μου, γιατί ο Φίλιπσον με κοίταξε περίεργα. Δίχως να πει λέξη, πήρε το μπλοκάκι και το περιεργάστηκε.

«Μμμ... σαν ελληνικά μοιάζουν», μουρμούρισε σε λίγο.

«Ναι, αλλά τι λένε».

«Α... Του... Τουφ... Τουφυ...»

«Πάψε να κάνεις το τρένο και πες μου τι λέει!» φώναξα, προσπαθώντας να κάνω χιούμορ από τον εκνευρισμό μου. Ο Φίλιπσον με κοίταξε πάλι περίεργα και μετά γύρισε πάλι προς το χαρτί.

«Του... Α! Τυφοεύς!» φώναξε θριαμβευτικά.

«Τί είναι αυτό;»

«Μια αρχαία ελληνική θεότητα. Τυφοεύς. Πολλοί τον ταυτίζουν με τον Τυφώνα, ένα φοβερό μυθικό τέρας... Αλλά δεν μπορώ να βγάλω τις άλλες λέξεις...»

«Υπάρχουν και άλλες;» ρώτησα με απορία. «Νόμιζα ότι ήταν μια μόνο».

«Α, όχι, είναι τρεις λέξεις· απλά δεν υπάρχει μεταξύ τους διάστημα. Γράφει Βγκα... Βγκαχ... Βγαχ' Ναγκλ... Φταγκν... Ναι! *Τυφοεύς βγκαχ' ναγκλ φταγκν!* Μα δεν—»

Σταμάτησε απότομα και τον είδα να χλωμιάζει κάπως.

«Πες μου πού τη βρήκες!» με ρώτησε σιγανά.

Του είπα. Του αφηγήθηκα την επίσκεψή μου στο παλιό ορυχείο και το τι είχα βρει εκεί. Απέφυγα ν' αναφέρω τις δικές μου αντιδράσεις, αλλά μάλλον κάτι κατάλαβε, γιατί τον έβλεπα να με κοιτάζει ερωτηματικά, δίχως όμως να μου κάνει καμία ερώτηση. Με άκουγε με σκυμμένο το κεφάλι, σιωπηλά, αλλά πρόσεξα ότι η χλωμάδα του γινόταν ολένα και πιο έντονη.

«Κάτι σου λένε όλα αυτά, έτσι;» πρόσθεσα τελειώνοντας.

«Μάλλον... δεν ξέρω», αποκρίθηκε διστακτικά, σηκώνοντας το κεφάλι και κοιτάζοντας αφηρημένα πέρα. «Η αλήθεια είναι ότι έχω ξανασυναντήσει εκείνες τις τρεις περίεργες λέξεις, και κάτι παρόμοιο με το ανάγλυφο που μου ανάφερες»

«Πού;» ρώτησα μ' ενδιαφέρον.

«Στον Καναδά».

«Στον Καναδά!» Δεν μπόρεσα να κρύψω την έκπληξη από τη φωνή μου. «Α... θα εννοείς σε μουσείο».

«Όχι... σε φυσικό περιβάλλον, όπως κι εσύ».

«Για στάσου! Βρήκες αρχαία ελληνική επιγραφή στον Καναδά;»

«Όχι ελληνική· οι χαρακτήρες ήταν σε άλλη γλώσσα, αλλά οι λέξεις ήταν ηχητικά οι ίδιες». Δίστασε πάλι για μια στιγμή και μετά με ρώτησε. «Έχεις ακουστά για την Κοιλάδα του Θανάτου;»

«Ναι, στην Καλιφόρνια. Μα εσύ κάτι είπες για Καναδά...»

«Δε μιλάω για τη γνωστή Καλιφόρνια. Η κοιλάδα που εννοώ εγώ βρίσκεται στον Καναδά, στις Βόρειοδυτικές Περιοχές. Οι Ινδιάνοι την ξέρουν και σαν Τόπο του Ακέφαλου. Η επίσημη ονομασία της είναι Κοιλάδα του Νότιου Ναχάννι».

«Τώρα που μου το λες, κάτι μου θυμίζει», τον διέκοψα. «Αν δεν κάνω λάθος, είχαν κυκλοφορήσει κάποιες δυσάρεστες φήμες για κει, για εξαφανίσεις χρυσοθηρών ή κάτι τέτοιο».

«Ακριβώς».

«Α... παντού υπάρχουν τέτοιοι θρύλοι. Μήπως κι εκεί που ήμουν πριν έρθω εδώ δεν υπήρχε ο θρύλος του Μονοπατιού του Κάριμπου με τις εξαφανίσεις των μουλαριών; Ιστορίες για να περνά η ώρα τα βράδια

γύρω απ' τη φωτιά».

Ο Φίλιπσον κούνησε το κεφάλι του. «Τον έχω κι εγώ ακουστά το θρύλο που λες. Η ιστορία με τις εξαφανίσεις στο Μονοπάτι του Κάριμπου αναφέρεται στην περίοδο πριν από εκατό χρόνια και μπορεί να είναι όπως τα λες. Όμως η ιστορία της κοιλάδας του Νότιου Ναχάννι είναι πολύ πιο πρόσφατη και, σε διαβεβαιώνω, δεν είναι καθόλου θρύλος. Άλλωστε ήμουν κι εγώ εκεί όταν συνέβη κάτι. Ήταν στην πρώτη αποστολή που με είχε στείλει η εταιρεία...»

Και μου διηγήθηκε μια αληθινά τρομακτική ιστορία. Δεν είχα φανταστεί ποτέ ότι τα πράγματα ήταν έτσι. Είχα απλά ακούσει αόριστες φήμες έως τότε· τίποτα το συγκεκριμένο, όπως αυτά που μου έλεγε τώρα ο Φίλιπσον.

«Κανένας δεν ξέρει πότε και πώς γεννήθηκε το κακό όνομα της κοιλάδας, αλλά γεγονός είναι ότι οι ντόπιοι Ινδιάνοι ανέκαθεν τη θεωρούσαν καταραμένη. Ίσως το πράγμα να είχε μείνει εκεί αν στα 1898 δε βρισκόταν χρυσάφι στον ποταμό Κλοντάικ και δεν ξεκινούσε έτσι ένας νέος πυρετός χρυσοθηρίας. Η κοιλάδα του Νότιου Νάχαννι πέφτει λίγο νοτιανατολικότερα, στις 61° 2′ Β, 123° 20′ Δ, ανάμεσα στα βουνά Μακένζι και Σέλγουιν, και το συγκεκριμένο σημείο καλύπτει μια έκταση καμιά πεντακοσαριά τετραγωνικά χιλιόμετρα».

«Πώς και θυμάσαι με τόση ακρίβεια τις συντεταγμένες;» τον διέκοψα.

«Το καθετί από την υπόθεση αυτή έχει αποτυπωθεί ανεξίτηλα στη μνήμη μου. Όταν ακούσεις όλη την ιστορία θα καταλάβεις γιατί», αποκρίθηκε κάπως εκνευρισμένα. «Και για να συνεχίσω, από παλιά οι Ινδιάνοι έλεγαν ότι υπήρχε χρυσάφι εκεί, αλλά μονάχα

μετά το Κλοντάικ άρχισαν να φτάνουν οι πρώτοι χρυσοθήρες».

«Και υπήρχε στ' αλήθεια χρυσάφι;» ρώτησα.

«Μάλλον. Αλλά μονάχα ένας το βρήκε σίγουρα και έζησε. Ήταν κάποιος Τζων Μακχέρνυ που πήγε εκεί κατά τις αρχές του αιώνα μας και κατάφερε να γυρίσει με κάμποσο από το κίτρινο μέταλλο. Ο Μακχέρνυ ισχυρίστηκε όμως ότι κάποιες σκιερές μορφές τον ακολουθούσαν συνέχεια, ότι ένιωθε πως κάτι εχθρικό καραδοκούσε αθέατο και περίμενε την ευκαιρία να του ριχτεί. Και πρόσθεσε ότι δε θα ξαναγύριζε εκεί ούτε για όλο το χρυσάφι του κόσμου».

«Υπάρχουν άλλοι που θα πήγαιναν για πολύ λιγότερο», παρατήρησα, μ' έναν κυνισμό που σίγουρα δεν τον ένιωθα.

«Α, ασφαλώς. Και πήγαν. Τρεις άντρες, ο Σκωτζέζος Ίαν Ουάιρ και τ' αδέρφια Φρανκ και Ουίλλιαμ Μακλάουντ έκαναν αυτό ακριβώς που λες», με διαβεβαίωσε ξερά ο Φίλιπσον.

«Κι εξαφανίστηκαν;» μάντεψα κάπως ειρωνικά.

«Όχι ακριβώς. Τα δυο αδέρφια βρέθηκαν, αλλά ακέφαλα, ενώ από τον Ουάιρ απόμεναν μονάχα κάτι κουρέλια του ανάκατα με σάρκες από το σώμα του».

Ανατρίχιασα. Ταυτόχρονα συνειδητοποίησα τη σιγαλιά και το σκοτάδι που επικρατούσε ολόγυρά μας. Εκείνο το βράδυ, εκτός από τους Ντυρό και Μαρά στο Νο 7, ήμαστε οι μόνοι στον καταυλισμό· όλοι οι άλλοι είχαν κατέβει στην Αθήνα.

«Οι άντρες της ομάδας που τους αναζήτησε γύρισαν πίσω άρον άρον», συνέχισε με άχρωμη φωνή ο Φίλιπσον. «Ισχυρίστηκαν ότι είχαν νιώσει κι αυτοί κάτι εχθρικό και έτοιμο να τους ριχτεί».

«Μπορεί να επηρεάστηκαν απ' αυτά που βρήκαν», παρατήρησα. «Το να βρεις κάποιους στην κατάσταση

που μου περιέγραψες...».

«Ναι, επηρεάστηκαν, όπως θα συνέβαινε με τον καθένα στη θέση τους· αλλά ακριβώς αυτά που βρήκαν ήταν που τους έπεισαν ότι δεν ήταν απλά θρύλοι και φαντασίες», μου θύμισε ξερά ο Φίλιπσον. «Όπως και να 'χει, ο επόμενος ήταν ένας συμπατριώτης σου από το Οντάριο, ο Έρνι Σάβαρντ. Αυτός πίστευε ότι τους τρεις προηγούμενους τους είχε κατασπαράξει κάποια αρκούδα γκρίζλι ή οι λύκοι, και φρόντισε να πάρει μαζί ένα ισχυρό ντουφέκι... Δεν τον βοήθησε και πολύ. Οι ομάδες διάσωσης τον βρήκαν τυλιγμένο στις κουβέρτες του δίπλα από τις στάχτες της φωτιάς του. Το κεφάλι του ήταν στη θέση του, αλλά κρεμόταν μονάχα από κάτι νεύρα».

«Μου κάνεις πλάκα;» ρώτησα.

«Έτσι λες; Άκου και τη συνέχεια. Άλλοι τέσσερις χρυσοθήρες οπλίστηκαν έως τα δόντια και μπήκαν αποφασισμένοι να βρουν εκείνο το χρυσάφι. Σκληρά καρύδια όλοι τους, δεν τους φόβιζαν ούτε τέρατα ούτε δαίμονες ούτε τίποτα...».

«Και;» δεν μπόρεσα να μη ρωτήσω, αν και ήξερα ότι αυτό ακριβώς περίμενε ο Φίλιπσον να κάνω. Δε μου είχε συγχωρήσει τη δυσπιστία μου.

«Αυτούς δεν τους βρήκαν καθόλου. Στη συνέχεια δοκίμασε μια κοπέλα».

«Ε, όχι δα!» γέλασα. Σίγουρα ο φιλαράκος προσπαθούσε να με τρομάξει. Η αφήγησή του θύμιζε σενάριο ταινίας τρόμου. Από στιγμή σε στιγμή πρέπει να ξέσπαγε σε γέλια για την αφέλειά μου. Αλλά, τελικά, δεν ήμουν και τόσο σίγουρος. Δεν ταίριαζε με το χαρακτήρα του Φίλιπσον να κάνει τέτοια αστεία. Εξάλλου θυμόμουν πόσο είχε χλωμιάσει προηγουμένως.

«Ναι», συνέχισε εκείνος απτόητος. «Η Άννι Λαφερέτ ήταν το ίδιο σκληρό καρύδι, αν και αυτή δεν πήγε

για το χρυσάφι. Ο σκοπός της ήταν πιο ρομαντικός. Ήθελε να κυνηγήσει κάποιο προϊστορικό τέρας που πίστευε ότι βρισκόταν εκεί ή κάτι τέτοιο. Βέβαια, πήγε κι αυτή ανάλογα οπλισμένη».

«Και;» ρώτησα πάλι, προσπαθώντας να χαμογελάσω.

«Μήνες αργότερα ένα Ινδιάνος ανέφερε ότι είχε συναντήσει μια λευκή γυναίκα στις παρυφές τις κοιλάδας. Ήταν γυμνή και προφανώς τρελή. Δεν τον άφησε να τη ζυγώσει. Ψέλλιζε ότι κάποιοι ήθελαν να τη θυσιάσουν στους θεούς, και μετά το έβαλε στα πόδια ουρλιάζοντας για να χαθεί ανάμεσα στα δέντρα. Από τότε δεν την ξανάδε κανείς. Πιστεύεται ότι ήταν η Λαφερέτ».

«Όλα αυτά γίνονταν πριν πολλά χρόνια», μουρμούρισα, δίχως κι εγώ να ξέρω τι σημασία είχε αυτό.

«Όχι ακριβώς», απάντησε ο Φίλιπσον. «Το 1960 χάθηκαν άλλοι δυο χρυσοθήρες· μου διαφεύγουν τώρα τα ονόματά τους. Τους ακολούθησε ένας Αμερικάνος από τη Νεβάδα, ο Ουίλλιαμ Άρτσερ. Αυτός είχε μαζί του κι ένα πελώριο αγριόσκυλο για σιγουριά. Ο σκύλος βρέθηκε δίχως κεφάλι, όσο για τον Άρτσερ — κι αυτό είναι το περίεργο — βρέθηκαν μονάχα τα ρούχα του τακτοποιημένα σε κανονική στοίβα».

Δεν ξέρω γιατί, αλλά αυτή η τακτοποίηση των ρούχων μου φάνηκε πολύ πιο τρομακτικό συμβάν από καθετί άλλο που είχα ακούσει έως τώρα.

«Κάτι είπες ότι ήσουν εκεί σε κάποιο συμβάν», του θύμισα, θέλοντας να βγάλω από το νου μου αυτή την παράξενα τρομακτική και ακατανόητη λεπτομέρεια.

«Ναι...», αποκρίθηκε αργά. «Ήταν το 1966, όταν η εταιρεία με είχε στείλει στα βουνά Μακένζι σε μια προσπάθεια να βρούμε ουράνιο. Ένας καναδός φωτογράφος, ο Μπλέηκ Μακένζι — και είδες σύμπτωση;

— είχε ακούσει τις ιστορίες και αποφάσισε να λύσει το μυστήριο με ακίνδυνο τρόπο, κινηματογραφώντας από αεροπλάνο. Πιλοτάριζε ο ίδιος και ξεκίνησε μ' ένα μικρό αεροσκάφος, με τη φωτογραφική του μηχανή και — για καλό και για κακό — ένα τουφέκι. Όχι ότι τα ντουφέκια είχαν αποδειχτεί χρήσιμα στους προηγούμενους, αλλά, όσο να 'ναι, σου δίνουν κάποια αίσθηση σιγουριάς».

«Κατάφερε να φωτογραφήσει τίποτα;» ρώτησα μην μπορώντας να κρύψω το ενδιαφέρον μου. Ο Φίλιπσον με κοίταξε και κούνησε το κεφάλι του.

«Στα μισά πάνω από την κοιλάδα, το μοτέρ του αεροπλάνου σταμάτησε για κάποιο λόγο να λειτουργεί και ο Μακένζι υποχρεώθηκε να κάνει αναγκαστική προσγείωση».

«Εννοείς ότι σώθηκε;»

«Από την πτώση, ναι. Τρεις μήνες αργότερα εντόπισαν το αεροπλάνο και βρήκαν εκεί το ημερολόγιό του. Ο Μακένζι είχε βγει σώος από τα συντρίμμια και κατάφερε να επιβιώσει για τουλάχιστον σαράντα μέρες, τρώγοντας θηράματα που σκότωνε με το όπλο του. Ύστερα άρχισε να γράφει για κάποια ακατονόμαστη φρικαλεότητα που καραδοκούσε και περίμενε να του ριχτεί και... αυτό ήταν όλο. Δε βρέθηκε ούτε ίχνος του. Αργότερα έμαθα ότι χάθηκαν ακόμη ένας ελβετός δημοσιογράφος και δυο αμερικανοί φωτογράφοι που είχαν πάει εκεί σαν ερευνητές. Ο Ελβετός βρέθηκε πνιγμένος στο ποτάμι, αλλά από τους άλλους δύο δεν ανακαλύφθηκε το παραμικρό».

«Τι σχέση έχουν, τελικά, όλ' αυτά με το δικό μου εύρημα»; ρώτησα όταν κατάλαβα ότι, επιτέλους, δεν είχε να προσθέσει άλλα τέτοια αποτρόπαια γεγονότα.

«Ήμουν εκεί όταν ξεκίνησε η ομάδα ν' αναζητήσει το αεροπλάνο του Μακένζι», αποκρίθηκε αργά, σχε-

δόν απρόθυμα, ο Φίλιπσον. «Επειδή είχα κάποια πείρα απ' αυτούς τους βορινούς αγριότοπους, η Έφιππη Αστυνομία σας με παρακάλεσε να βοηθήσω. Δέχτηκα. Όπως σου είπα, βρέθηκε το αεροπλάνο, αλλά όχι και ο πιλότος του. Έτσι η ομάδα μας σκορπίστηκε με σκοπό ν' αναζητήσει τα ίχνη του. Πηγαίναμε ανά δύο. Όλοι είχαμε βαριά ντουφέκια για χοντρό κυνήγι, και δεν ντρέπομαι να σου πω ότι βαδίζαμε σχεδόν σαν καβούρια, πλάτη πλάτη και με το πλάι, για να μην υπάρχει περίπτωση να μας αιφνιδιάσει κανείς. Ήταν τόσο τεντωμένα τα νεύρα μας που είχαμε φροντίσει να φοράμε όλοι κόκκινα τζάκετ για να μη σκοτωθούμε μεταξύ μας κατά λάθος».

Τα δικά μου νεύρα δεν ήταν λιγότερο τεντωμένα, και κατάλαβα ότι ο λαιμός μου ήταν εντελώς στεγνός γιατί ξεροκατάπινα από ώρα. Γέμισα δυο ποτήρια με ουίσκι και του έδωσα το ένα. Το πήρε σιωπηλά, ήπιε μια γουλιά και συνέχισε.

«Ήμασταν λίγες εκατοντάδες μέτρα μακρύτερα από κει όπου είχε πέσει το αεροπλάνο, όταν ο Ντέηβ κι εγώ — ο Ντέηβ ήταν ο σύντροφός μου στην έρευνα — βρήκαμε το μονόλιθο. Έμοιαζε με αυτόν που βρήκες στο παλιό ορυχείο, αλλά ο βωμός μπροστά ήταν ένας απλός επίπεδος βράχος της περιοχής. Είχε ίχνη αίματος πάνω, αλλά όχι πρόσφατα, και δε σκεφτήκαμε ότι μπορεί ν' ανήκαν στον Μακένζι. Όμως στο μονόλιθο υπήρχε ένα ανάγλυφο που απεικόνιζε κάποιο φρικαλέο πλάσμα. Ήταν αρκετά διαφορετικό από κείνο που μου περιέγραψες, αλλά είχε κι αυτό άφθονα πλοκάμια και ήταν εξίσου αποκρουστικό. Από κάτω κάποιος είχε χαράξει αδέξια δύο λόγια. Πρέπει να ήταν μάλλον Ινδιάνος, και είχε χρησιμοποιήσει το λατινικό αλφάβητο. Έγραφε: *Ουέντιγκο βγκαχ' ναγκλ φταγκν*».

«Ουέντιγκο;» τον διέκοψα. «Κάποια ινδιάνικη θεότητα δεν είναι»;

«Ναι, αυτό το ήξερα κι εγώ, αλλά ρώτησα τον Ντέηβ — ξέχασα να σου πω ότι ήταν ντόπιος Ινδιάνος Κάσκα — που στο διάστημα αυτό είχε μείνει παράμερα προσέχοντας να μη μας ζυγώσει τίποτα. Στο άκουσμα της λέξης Ουέντιγκο φάνηκε να δείχνει ενδιαφέρον αλλ' όχι και να εντυπωσιάζεται. Αλλά μόλις πρόφερα με δυσκολία τις άλλες τρεις λέξεις, τον είδα να χλωμιάζει και το ασπράδι των ματιών του να παίρνει πελώριες διαστάσεις. Άρχισε να πισωπατά, κάνοντας περίεργες κινήσεις, που φαντάστηκα ότι ήτα ξόρκια ενάντια σε κάτι κακό. Ύστερα έκανε μεταβολή και το έβαλε στα πόδια. Τον ακολούθησα και τον πρόλαβα στον καταυλισμό μας. Αρνήθηκε να μου εξηγήσει το παραμικρό. Και ξέρεις τους Ινδιάνους όταν δε θέλουν να μιλήσουν...».

«Και δεν έμαθες ποτέ τι σημαίνουν οι λέξεις;» ρώτησα με κάποια απογοήτευση.

«Έμαθα, πολύ αργότερα... Θα σου φανεί παράξενο που είδα αυτές τις λέξεις για δεύτερη φορά. Τις συνάντησα διαβάζοντας κάτι διηγήματα τρόμου ενός αμερικανού συγγραφέα, του Λάβκραφτ. Απ' ό,τι κατάλαβα, σημαίνουν "κείται κοιμισμένος και ονειρεύεται". Βέβαια, ένα διήγημα δεν είναι αξιόπιστη πηγή, αλλά...».

«Θες να πεις ότι και τα λόγια που βρήκα εγώ μεταφράζονται "Ο Τυφοεύς κείται κοιμισμένος και ονειρεύεται"; Και σε ποια γλώσσα;».

Ο Φίλιπσον φάνηκε να διστάζει περισσότερο από κάθε άλλη φορά. «Κοίτα να δεις», μου είπε τελικά. «Υποτίθεται ότι υπάρχει κάποιο αρχαίο βιβλίο που λέγεται *Νεκρονομικόν* και που αναφέρεται σε όλα αυτά τα πράγματα, αλλά κανένας δεν έχει καταφέρει να εξα-

κριβώσει αν πρόκειται για αληθινό ή φανταστικό βιβλίο. Όπως και να 'χει, τα γεγονότα του Νότιου Ναχάννι μ' έκαναν αργότερα να ερευνήσω πιο συστηματικά αυτό το θέμα και... ανακάλυψα αρκετά. Θα προτιμούσα να μη γίνω περισσότερο σαφής στο θέμα αυτό. Ένα μόνο μπορώ να σου πω: *Μην ξαναπατήσεις σ' εκείνο το μέρος*».

Όσο κι αν επέμεινα, ο Φίλιπσον αρνήθηκε να μου εξηγήσει περισσότερα, αλλά περιορίστηκε να μου επαναλάβει με έμφαση την ίδια προειδοποίηση. Η μόνη του υποχώρηση ήταν ένα, «Άσε, θα τα ξαναπούμε με πιο ηρεμία αύριο, με το φως της μέρας».

Εκείνη τη νύχτα άργησα να κοιμηθώ στο μικρό μου αντίσκηνο. Η ιστορία του Φίλιπσον με είχε επηρεάσει περισσότερο απ' ό,τι θα φανταζόμουν. Κι εκείνα που είχα βρει στο παλιό ορυχείο; Κατά παράξενο τρόπο, δε μου φαινόταν υπερβολική η προειδοποίησή του να μην ξαναπλησιάσω εκεί. Στην προσπάθειά μου να ηρεμήσω, πήρα ένα βιβλίο τσέπης και άρχισα να διαβάζω. Είχα απορροφηθεί από την ενδιαφέρουσα πλοκή του διηγήματος, έχοντας σχεδόν ξεχάσει για λίγο τα όσα είχαμε κουβεντιάσει, όταν ένας θόρυβος μου τράβηξε την προσοχή. Ήταν σαν κάμποσα άτομα να περνούσαν απέξω μουρμουρίζοντας κάποια ψαλμωδία ή κάποιο από κείνα τα μονότονα ντόπια δημοτικά τραγούδια. Σκέφτηκα ότι θα ήταν η βάρδια από κάποιο τρυπάνι που αναχωρούσε και δεν έδωσα περισσότερη σημασία. Ύστερα από κάμποση ώρα με πήρε ο ύπνος.

Το άλλο πρωί, μπαίνοντας για το πρωινό στο μεγάλο αντίσκηνο, βρήκα τον Φίλιπσον με κόκκινα από την αϋπνία μάτια. Στην καλημέρα μου απάντησε μ' ένα ξερό, «Μην ξανακάνουμε τέτοιες κουβέντες βράδυ, γιατί είχα εφιάλτες όλη τη νύχτα. Νόμιζα ότι περνούσε κόσμος απέξω, τραγουδώντας ή ψέλνοντας».

«Θα ήταν οι εργάτες που γύριζαν από τα τρυπάνια», απάντησα χαμογελώντας.

«Ποιοι εργάτες;» έκανε ο Φίλιπσον. «Δε δούλευε καμία νυχτερινή βάρδια· όλοι τους είχαν φύγει από νωρίς. Είναι κάποια γιορτή σήμερα και ζήτησαν να φύγουν από νωρίς χτες. Ήμαστε μονάχα εμείς οι δυο στην περιοχή».

Η αντίδρασή μου με ξάφνιασε κι εμένα. Ξέσπασα σ' ένα φοβερό γέλιο. Χτυπιόμουν κάτω μην μπορώντας να σταματήσω. Ο Φίλιπσον μάλλον νευρίασε.

«Με ειρωνεύεσαι κι από πάνω για τους εφιάλτες μου;» γύρλισε σμίγοντας τα φρύδια του.

«Όχι», τον διαβεβαίωσα, πνιγμένος στα γέλια. «Ήμουν ξύπνιος εκείνη την ώρα και άκουσα κι εγώ την ίδια οχλαγωγία, αλλά νόμισα ότι ήταν οι εργάτες μας. Περνούσαν σχεδόν απέξω από τη σκηνή μου».

Ο Φίλιπσον έγινε κίτρινος σαν το κερί. Εγώ, από τη μεριά μου, δεν μπορούσα να σταματήσω τα γέλια. Αν τα σταματούσα, ήξερα ότι θα γινόμουν ακόμη πιο κίτρινος. Όταν τελικά ο Φίλιπσον άρχισε να με κοιτάζει με ανησυχία, κατάφερα να ηρεμήσω κάπως, και σκούπισα τα δακρυσμένα μάτια μου. Όπως το περίμενα, ο τρόμος ήρθε σαν χείμαρρος να γεμίσει το κενό που άφηνε το γέλιο.

«Ο Πητ και ο Αλαίν!» φώναξε ξαφνικά ο Φίλιπσον, και έγινε ακόμη πιο κίτρινος, αν αυτό ήταν δυνατό.

«Ε, τι έκαναν αυτοί;» ρώτησα, πνίγοντας με δυσκολία ένα καινούριο ξέσπασμα παράλογου, νευρικού γέλιου. Ήξερα ότι αναφερόταν στους Πητ Ντυρό και Αλαίν Μαράκ που είχαν αναλάβει να φυλάνε τη νύχτα το υλικό στο Γεωτρύπανο Νο7.

«Ήταν μόνοι εκεί χτες βράδυ... και είπες ότι άκουγες το τρυπάνι Νο7 να δουλεύει πάνω από κείνο τον

υπόγειο μονόλιθο...», έκανε ο Φίλιπσον σαν να μιλούσε στον εαυτό του.

«Δεν καταλαβαίνω...» άρχισα να λέω, αλλά κάτι είχα αρχίσει να υποψιάζομαι. Κάτι που μ' έσπρωχνε σ' εκείνο το τρελό γέλιο, σε μια υποσυνείδητη προσπάθεια ακριβώς για να μην το σκεφτώ.

Ο Φίλιπσον έκανε απότομα μεταβολή και έτρεξε προς το μικρό ανοιχτό τζιπ που ήταν σταματημένο πιο πέρα. Δε μου φώναξε καν να πάω μαζί του. Μόλις που πρόλαβα να πηδήσω στη στενή καρότσα καθώς το τζιπ ξεκινούσε. Λίγο αργότερα, με την ψυχή στο στόμα, κατάφερα να καθίσω στο κάθισμα του συνοδηγού. Ο Φίλιπσον οδηγούσε σαν τρελός και το σκληροτράχηλο αμάξι χοροπηδούσε σαν άλογο σ' ένα στενό ανηφορικό μονοπάτι που δεν ήταν φτιαγμένο για ρόδες.

Φτάσαμε στο Γεωτρύπανο Νο7 σε λίγα λεπτά. Αλλά και αν είχαμε αργήσει, πάλι δε θα είχε σημασία. Ίσως να κοιμόμουν καλύτερα τα βράδια τώρα αν δεν είχαμε πάει καθόλου εκεί.

Ο Φίλιπσον κοίταξε το θέαμα εντελώς ανέκφραστα, αλλά και μ' ένα τόσο άσπρο χρώμα στο πρόσωπό του, που δε φανταζόσουν ότι θα μπορούσε να το έχει άνθρωπος με αίμα στις φλέβες του.

Όσο για το άσπρο χρώμα του Αλαίν Μαράκ, αυτό ήταν από μια άποψη φυσιολογικό. Γιατί ο Μαράκ δεν είχε πια σταγόνα αίμα στις φλέβες του. Είχε χυθεί όλο από το λαιμό του, όταν κάτι του είχε ξεριζώσει κυριολεκτικά το κεφάλι από τους ώμους. Ελπίζω — αν ταιριάζει εδώ η λέξη — ότι η αρχή είχε γίνει από το κεφάλι, γιατί την ίδια τύχη είχαν τα χέρια και το ένα πόδι του συναδέλφου μας.

Ο Φίλιπσον δεν κατέβηκε καν από το τζιπ. Ούτε κι εγώ. Ούτε και κανένας μας σκέφτηκε καν έστω να φω-

νάξει το όνομα του Ντυρό. Ο τελευταίος δε φαινόταν πουθενά και θα μπορούσε να είναι ζωντανός. Όμως — προσωπικά δεν απορώ γι' αυτό — ούτε καν δοκιμάσαμε να τον βρούμε. Ήμαστε σίγουροι ότι, και να τον βρίσκαμε, δε θα μπορούσαμε να τον βοηθήσουμε σε τίποτα.

Γυρίσαμε στην κατασκήνωση δίχως ν' ανταλλάξουμε κουβέντα. Ο Φίλιπσον οδηγούσε γοργά, αλλά σταθερά τώρα, σχεδόν με μια μηχανική αποφασιστικότητα. Ήταν σχεδόν ανέκφραστος. Αμφιβάλλω αν είχε καν συναίσθηση ότι καθόμουν δίπλα του. Κάποια στιγμή πήγα κάτι να πω, αλλά, εκτός από τα χείλη μου που τρεμούλιασαν, δε βγήκε κανένας άλλος ήχος. Φτάνοντας στον καταυλισμό, ο Φίλιπσον πήδηξε από το αμάξι και με μεγάλες δρασκελιές προχώρησε στο αντίσκηνό του απ' όπου βγήκε σχεδόν αμέσως κρατώντας ένα μεγάλο άδειο σακ-βουαγιάζ και έναν ισχυρό φακό. Οι κινήσεις του συνέχιζαν να είναι περίεργα μηχανικές. Ύστερα τράβηξε προς ένα μικρό, κλειδωμένο παράπηγμα, πίσω από ένα μεγάλο βράχο, σ' ένα κοίλωμα του εδάφους σε αρκετή απόσταση από τα αντίσκηνα.Το σημείο αυτό δεν είχε επιλεγεί τυχαία· ήξερα τι φυλάγαμε εκεί. Τον ακολούθησα.

Μονάχα καθώς ξεκλείδωνε το χοντρό λουκέτο τον άκουσα να μουρμουρίζει σαν να μονολογούσε, «Κοιμόταν, αλλά ξύπνησε... ξύπνησε από το τρυπάνι μας... Και οι πιστοί ήρθαν στο κάλεσμά του».

Αναρωτήθηκα ποιος είχε ξυπνήσει και ποιους πιστούς μπορεί να εννοούσε. Άθελά μου, το μυαλό μου πέταξε στο χωριό Καραλλού, το χωριό που όλοι οι ντόπιοι το απόφευγαν. Το χωριό με τους σιωπηλούς, μονόχνοτους κατοίκους με τ' ανατολίτικα χαρακτηριστικά. Ήταν αυτοί... Μπορεί... δεν ξέρω... Ύστερα απ' όσα επακολούθησαν, ούτε θέλω να το εξακριβώσω.

«Ξύπνησε», επανέλαβε στον ίδιο τόνο ο Φίλιπσον. «Ο Λάβκραφτ είχε δίκιο. Το πανάρχαιο κακό που κοιμάται στους μυστικούς τόπους της γης και προσπαθεί κατά καιρούς να ξανακάνει δικό του τον κόσμο... Αλλά δε θα το αφήσω... Δε θα το αφήσω!»

Ήδη ήμαστε μέσα στο παράπηγμα και ο Φίλιπσον άρχισε να βγάζει τα μασούρια του δυναμίτη από ένα κιβώτιο και να γεμίζει το σακ-βουαγιάζ, αφού πρώτα τοποθετούσε καψούλια και κοντά κομμάτια από βραδύκαυστο φιτίλι. Ήταν παράξενο, αν το σκεφτεί κανείς, πόσο ψύχραιμες και συντονισμένες ήταν οι κινήσεις του. Δεν ήξερα ότι είχε τόση πείρα σ' αυτά τα πράγματα.

Δε χρειαζόταν να μου πει τι σκόπευε να κάνει· το μάντευα. Λίγο πριν γυρίσει πάλι προς το τζιπ, είχα πεταχτεί στο μεγάλο αντίσκηνο και γύριζα με άλλον ένα φακό και μ' ένα καλό επαναληπτικό κυνηγετικό ντουφέκι. Τις τσέπες μου τις είχα γεμίσει φυσίγγια με τα πιο χοντρά σκάγια που είχαμε. Θυμάμαι ότι την τελευταία στιγμή πήρα κι ένα μικρό κουτί με μονόβολα ικανά να σκοτώσουν κι ελέφαντα. Αυτά τα είχαμε κυρίως για σκοποβολή, μια και δεν υπήρχαν θηράματα για τέτοια φυσίγγια στην περιοχή. Δεν είχα ξεχάσει ότι και στην Κοιλάδα του Νότιου Ναχάννι είχαν πάει οπλισμένοι δίχως αυτό να τους ωφελήσει σε τίποτα. Αλλά, όπως είχε πει κι ο Φίλιπσον, ένα όπλο στο χέρι σου δίνει κουράγιο μερικές φορές, και σίγουρα χρειαζόμουν τώρα και την τελευταία στάλα κουράγιου, έστω και δανεικού.

Ανεβήκαμε πάλι στο τζιπ και λίγα λεπτά αργότερα σταματούσαμε μπροστά στα άνοιγμα του αρχαίου ορυχείου που μόλις χτες είχα επισκεφθεί. Μόλις χτες! Είχα την εντύπωση ότι είχαν περάσει χρόνια. Προχώρησα πρώτος μέσα· δεν είχα καμία τέτοια διάθεση, αλ-

λά ήμουν ο λιγότερο φορτωμένος και ο πιο ευκίνητος από τους δυο. Οι δέσμες των φακών μας σπάθιζαν το σκοτάδι, κι αυτή τη φορά δε συναντήσαμε ούτε αρουραίους ούτε καβούρια.

Ο Φίλιπσον βάδιζε μ' ένα τσιγάρο μόνιμα αναμμένο στο στόμα. Το είχε ανάψει όταν ξεκινούσαμε με το τζιπ, και από τη στιγμή εκείνη μόλις τέλειωνε το ένα άναβε με τη γόπα του το επόμενο.

Δεν είχαμε σκεφτεί να φορέσουμε γαλότσες, και όταν αφήσαμε πίσω μας το πολύ νερό, τα μουλιασμένα παπούτσια μας έκαναν έναν αηδιαστικό ήχο στο κάθε βήμα, σαν να περπατούσαμε σε κάτι λιωμένο και σάπιο. Αλλ' αυτό ίσως είναι απλή θύμηση από κείνη την εφιαλτική διαδρομή· δεν είμαι σίγουρος αν το είχα προσέξει τότε.

Θυμάμαι όμως τη στιγμή που βγήκαμε στην αίθουσα με το βωμό.

Τη θυμάμαι, αλλά εκείνο που επακολούθησε δε νομίζω ότι μπορώ να το περιγράψω με κάποια συνέπεια. Στη μνήμη μου δεν έχω παρά μια σειρά από χαώδεις εικόνες κι εντυπώσεις που έως τότε δεν είχα ζήσει ούτε σε εφιάλτες.

Δεν ξέρω τι ήταν οι σκιερές μορφές που ήταν μαζεμένες εκεί, ψέλνοντας μιαν αλλόκοτη ψαλμωδία γύρω από το βωμό. Ένα κορμί ήταν ξαπλωμένο στο βωμό και, μόλο που ήταν αδύνατο να διακρίνουμε λεπτομέρειες, δεν υπήρχε αμφιβολία ότι επρόκειτο για τον Ντυρό.

Και εκείνες οι φοβερές σκιερές μορφές γύρω του; Πρέπει να ήταν άνθρωποι, ή τουλάχιστον έτσι έμοιαζαν. Ίσως να είχαμε κάνει πίσω βλέποντας το συγκεντρωμένο εφιαλτικό πλήθος, αν δε μας συνέπαιρνε μια τρελή ελπίδα ότι μπορεί ο φίλος μας να ήταν ακόμη ζωντανός.

Και τότε κατάλαβα γιατί ο Φίλιπσον κάπνιζε απανωτά, ανάβοντας το επόμενο τσιγάρο με τη γόπα του προηγούμενου. Ήταν πολύ λογικό· έπρεπε να το 'χω καταλάβει από την αρχή. Όμως δεν το 'χα σκεφτεί, μέχρι που η καύτρα του τσιγάρου του ακούμπησε το κοντό φιτίλι κι εκείνο ανταποκρίθηκε μ' ένα σιγανό αλλά άγριο συριχτό ήχο.

Ύστερα κάτι σαν μικρό βεγγαλικό διέγραψε μια καμπύλη τροχιά στο σκοτάδι, προς τους τελευταίους του πλήθους.

Στην πρώτη έκρηξη του δυναμίτη η αίθουσα φωτίστηκε άπλετα σαν μια σκηνή εφιάλτη βγαλμένη από πίνακα του Φιουζέλι ή του Γκόγια. Ουρλιαχτά πόνου ακούστηκαν, αν και δεν έμοιαζαν πολύ με ανθρώπινα. Ό,τι κι αν ήταν εκείνα τα πλάσματα, φάνηκαν να σαστίζουν για μια στιγμή από τη λάμψη και το βροντερό πάταγο. Για μερικές πολύτιμες για μας στιγμές φάνηκαν να μην ξέρουν τι να κάνουν, κι αμέσως μετά σκόρπισαν προσπαθώντας να καταλάβουν από πού ερχόταν ο κίνδυνος. Ύστερα μας είδαν και όρμησαν σαν κύμα καταπάνω μας.

Αλλά εκείνες οι λίγες στιγμές τους κόστισαν ακριβά.

Η συνέχεια είναι ακόμη πιο συγκεχυμένη στο νου μου. Θυμάμαι μονάχα ότι ούρλιαζα σαν τρελός και ότι όπλιζα και πυροβολούσα στο σωρό. Ταυτόχρονα οι υπόκωφες βροντές του δυναμίτη αντηχούσαν η μια μετά την άλλη. Ο Φίλιπσον πρέπει να τους έριχνε με όση ταχύτητα προλάβαινε να τους ανάβει.

Νομίζω ότι μετά τις πρώτες εκρήξεις, ο Φίλιπσον με τράβηξε από το μανίκι και μ' έριξε στο δάπεδο της αίθουσας, χωρίς να είμαι απόλυτα σίγουρος γι' αυτό. Είναι γεγονός ότι δε με χτύπησε καμία από τις πέτρες ή τα μέλη από κορμιά που τίναζαν ολόγυρα οι δυναμί-

τες, και απ' αυτό υποθέτω ότι ήμουν πεσμένος κάτω. Πάντως, το μόνο θυμάμαι είναι ότι ούρλιαζα σαν δαιμονισμένος και ταυτόχρονα πυροβολούσα. Φαντάζομαι ότι θα γέμιζα ασυναίσθητα το όπλο κάθε φορά που άδειαζε. Ή, απλά τραβούσα τη σκανδάλη. Σας λέω, δεν είμαι σίγουρος σχεδόν για τίποτα.

Πρέπει να σηκωθήκαμε κάποια στιγμή στα πόδια μας, γιατί θυμάμαι ότι βρεθήκαμε σκυμμένοι πάνω από το βωμό και κοιτάξαμε αυτό που ήταν ξαπλωμένο εκεί. Ολόγυρα στο πάτωμα υπήρχαν πεσμένες μαύρες μάζες που κάπνιζαν. Καπνοί γέμιζαν το χώρο, και η τσουχτερή μυρωδιά της άκαπνης πυρίτιδας και του δυναμίτη ανακατευόταν με μια αναγουλιαστική τσίκνα καμένης σάρκας. Ακόμη δεν ξέρω αν ήταν άνθρωποι που είχαμε σκοτώσει ή σωροί από πέτρες και χώματα από το βομβαρδισμό με τους δυναμίτες. Πάντως τίποτα δε σάλευε ολόγυρα. Το είχαν βάλει στα πόδια, είχαν σκοτωθεί; Δεν έχω ιδέα.

Είδαμε τον Ντυρό στο βωμό, αλλά ήταν φανερό ότι δεν μπορούσαμε να του προσφέρουμε τίποτα πια. Δεν ήταν διαμελισμένος όπως ο Μαράκ, αλλά το αίμα του γέμιζε τη μικρή γούρνα μπροστά στο μονόλιθο.

Νομίζω ότι μείναμε για μερικές στιγμές εκεί κοιτάζοντας το άσπρο πρόσωπό του, μουδιασμένοι, με το μυαλό μας εντελώς άδειο. Τουλάχιστον εγώ δε σκεφτόμουν απολύτως τίποτα. Ίσως ένιωθα μονάχα μια ανακούφιση που όλα είχαν τελειώσει.

Είχαν τελειώσει;

Τι ηλίθιος που ήμουνα! Η αληθινή φρίκη άρχιζε μόλις τότε.

Κανένας από τους δυο μας δεν είχε προσέξει ότι εκείνη η απαίσια μπόχα που είχα νιώσει και την πρώτη φορά είχε γίνει σχεδόν ανυπόφορη, σκεπάζοντας τη στυφή μυρωδιά της μπαρούτης και του δυναμίτη, ακό-

μη και την τσίκνα της καμένης σάρκας. Δεν είχαμε ακούσει ούτε εκείνο το φρικαλέο σούρσιμο από κάτι πελώριο και πλαδαρό που μας ζύγωνε. Κι όμως, η μύτη και τ' αφτιά μας πρέπει να το ήξεραν από ώρα!

Κοιτούσα το κέρινο πρόσωπο του Ντυρό, αλλά ούτε και η έκφραση της φρίκης που ήταν αποτυπωμένη εκεί μου έλεγε τίποτα. Όλα ήταν σαν μια ουδέτερη ζωγραφιά, κενή από συναίσθημα ή περιεχόμενο.

Θυμάμαι ότι ακόμη και όταν είδα το γυμνό στήθος του Ντυρό να καπνίζει ξαφνικά και να βγάζει μια αποκρουστική τσίκνα, και πάλι το γεγονός δε μου έκανε εντύπωση. Κάτι μαύρο και γλοιώδες είχε στάξει από ψηλά και του κατάτρωγε τη σάρκα. Ύστερα άλλη μια μεγάλη μαύρη, πηχτή στάλα έπεσε με σιχαμερό «πλοπ» πάνω στην κοιλιά του. Μετά άλλη κι άλλη... Κι εγώ συνέχιζα να κοιτάζω αδιάφορα, σαν να μη συνέβαινε τίποτα. Ίσως ήταν απόλυτα φυσικό σ' εκείνο τον ανήλιαγο κόσμο κάτι να στάζει από ψηλά που κατάτρωγε τις σάρκες. Μονάχα ο παλιός κόσμος του ήλιου ήταν τώρα κάτι το αφύσικο και εξωπραγματικό.

Ήταν ο Φίλιπσον που αντέδρασε πρώτος.

Σήκωσε το πρόσωπό του ψηλά, και από το λαρύγγι του ξέφυγε μια κραυγή τρόμου τόσο φρικτή που λειτούργησε στο μουδιασμένο μυαλό μου σαν ένας κουβάς κρύο νερό. Ήταν μια πνιχτή, σιγανή κραυγή, αλλά έκρυβε τόσο τρόμο που μ' έκανε να τιναχτώ και να σηκώσω κι εγώ το βλέμμα προς τα πάνω.

Ήταν πάνω από τα κεφάλια μας!

Για μερικές στιγμές μετά πρέπει να είχα χάσει ολότελα τα λογικά μου!

Ακόμη και τώρα δεν μπορώ να εξηγήσω ικανοποιητικά τι είδα και τι ακριβώς με τρόμαξε τόσο. Αλλά εξακολουθώ να ξυπνώ τις νύχτες ουρλιάζοντας όταν ξαναντικρίζω στους εφιάλτες τη *Μορφή* που είδα εκείνη

τη μέρα να κατεβαίνει από ψηλά.

Ποτέ δεν είχα προσέξει τη σκοτεινή τρύπα στο ταβάνι, ούτε μπορούσα να φανταστώ τον εφιάλτη που κατέβαινε από κει σαν μια πελώρια πλαδαρή μαύρη αράχνη με μυριάδες πόδια ή πλοκάμια που αναδεύονταν αργά. Δεν ξέρω τι ήταν, ούτε και η περιγραφή μου μπορεί ν' αποδώσει τίποτα πέρα από μια χαώδη εντύπωση.

Δεν ξέρω, σας λέω! Τ' ανθρώπινα μάτια δεν είναι φτιαγμένα για πράγματα που δεν ανήκουν στο δικό μας επίπεδο ύπαρξης. Το περίγραμμά του ήταν, παράλογα, σαφές και ασαφές ταυτόχρονα, σαν να μην εκπαρκούσαν οι δικές μας διαστάσεις χώρου να το δείξουν. Και μια ανείπωτα φρικαλέα μουσική σαν από αυλούς ή φλάουτα γέμιζε την ατμόσφαιρα. Ήταν σαν να 'βγαινε από τα έγκατα της γης — ή ίσως ερχόταν από τα βάθη του απείρου — και γέμιζε τον αέρα με τις γλοιώδεις, βλάσφημες νότες της· νότες που πλανιόνταν στο σκοτάδι σαν κολλώδεις ιστοί αράχνης και λέρωναν ό,τι άγγιζαν. Σαν να παλλόταν η ίδια η μαύρη καρδιά του χάους πέρα από την ύπαρξη, δίχως ρυθμό, δίχως λογική.

Το Πλάσμα, που το ομοίωμά του υπήρχε σκαλισμένο στην πέτρα, είχε έρθει στο κάλεσμα των πιστών του για να δεχτεί το θυσίασμα! Ο πέτρινος μονόλιθος που έμοιαζε με μανιτάρι δεν ήταν παρά το τραπέζι του!

Πρέπει να το βάλαμε στα πόδια. Δεν υπάρχει άλλη εξήγηση για το πώς βρεθήκαμε έξω, τρικλίζοντας και τυφλωμένοι από το φως του καλοκαιριάτικου ήλιου. Στο ένα χέρι μου κρατούσα ακόμη το ντουφέκι και στο άλλο μερικά φυσίγγια. Το φακό κάπου πρέπει να τον είχα χάσει. Ο Φίλιπσον κρατούσε το σακ-βουαγιάζ με όσα μασούρια δυναμίτη είχαν απομείνει και το φακό

του. Είμαι σίγουρος ότι δεν ήταν η ψυχραιμία που μας είχε εμποδίσει να τα πετάξουμε πριν το βάλουμε στα πόδια. Απλά δεν είχαμε αίσθηση ότι τα κρατούσαμε, ούτε και ελέγχαμε απόλυτα τα μέλη μας. Λειτουργούσαμε μάλλον σαν ρομπότ παρά σαν λογικά πλάσματα.

Στην ξέφρενη εκείνη φυγή πρέπει να είχα πέσει κάμποσες φορές, γιατί ήμουν μουσκεμένος με το πράσινο νερό, και η πικρή, μεταλλική γεύση του υπήρχε έντονη στο στόμα μου. Ξερνούσα για ώρα, αν και δεν είχε απομείνει τίποτα στο στομάχι μου.

Κάποια στιγμή ένιωσα τον Φίλιπσον να μου σπρώχνει στο χέρι ένα μικρό μπουκάλι ουίσκι. Αφηρημένα και απόμακρα θυμήθηκα ότι το μάτι μου το είχε πάρει άλλοτε στο ντουλαπάκι δίπλα στο ταμπλώ του τζιπ. Το άδειασα όλο δίχως κανένα ιδιαίτερο αποτέλεσμα — ίσως και να μην ήταν τόσο μεγάλη ποσότητα — παρακολουθώντας χαζά τον Φίλιπσον που ξαναγύριζε προς το τούνελ.

Η κίνησή του δε μου φάνηκε ούτε ενδιαφέρουσα ούτε περίεργη, ούτε ριψοκίνδυνη, ούτε τίποτα. Ήταν ένα απλό, ουδέτερο γεγονός. Ύστερα ξαναβγήκε τρέχοντας· μισό λεπτό αργότερα μια υπόκωφη έκρηξη ακούστηκε από το ορυχείο και ένα πυκνό σύννεφο καπνού βγήκε από το άνοιγμα.

Αλλά είχα συνέλθει αρκετά όταν μια ώρα αργότερα ο Φίλιπσον κι εγώ πέρναμε πάλι το δρόμο για το Γεωτρύπανο Νο7, τούτη τη φορά οδηγώντας ένα μεγάλο Λαντρόβερ και κάμποσα κιβώτια δυναμίτη.

Δε χρειάστηκε να κάνουμε πολλή δουλειά· υπήρχε ήδη η μεγάλη βαθιά τρύπα που είχε ανοίξει το γεωτρύπανο. Το έδαφος πρέπει να ήταν αρκετά κούφιο από κάτω, γιατί όταν πυροδοτήσαμε τους δυναμίτες, από μεγάλη απόσταση, μ' ένα υπόκωφο μπουμπουνητό που 'μοιαζε περισσότερο με στεναγμό της γης, όλο

το πλάτωμα με το Γεωτρύπανο Νο7 βούλιαξε σ' έναν τεράστιο κρατήρα. Στα βάθη του, κάτω από σωρούς χωμάτων, πρέπει να βρίσκονται ακόμη τ' απομεινάρια του Ντυρό και του Μαράκ.

Ξέρουμε ότι *Εκείνο που Είχε Ξυπνήσει* δε σκοτώθηκε από την έκρηξη. Τουλάχιστον αυτή ήταν η γνώμη του Φίλιπσον και δεν έχω λόγους ν' αμφιβάλλω. Αργότερα διάβασα και έμαθα περισσότερα κι από όσα ήθελα. Ελπίζουμε όμως να ξανάπεσε στον παράξενο ύπνο του... εκτός αν οι πιστοί του συνεχίζουν ακόμη τις προσπάθειές τους. Και κείνα τα βουνά είναι σαν σκουληκοφαγωμένα από τα λαγούμια και τις σήραγγες...

Αλλά προτιμώ να μη συλλογίζομαι μια τέτοια εκδοχή!

Ναι, αργότερα έγιναν ανακρίσεις για το «ατύχημα», αλλά η ντόπια αστυνομία δεν είχε υποψιαστεί τίποτα και δεν έδειξε παρά τυπικό ζήλο. Ο γιατρός της εταιρείας διέγνωσε σοβαρό ψυχικό σοκ στον Φίλιπσον κι εμένα, και μας έστειλαν πίσω στον Καναδά με αναρρωτική άδεια. Λίγους μήνες αργότερα ολόκληρο το κλιμάκιο αναχώρησε από την Ελλάδα, μην έχοντας εντοπίσει εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα χαλκού. Όμως θυμάμαι ότι ο Τζόνσον, που μ' επισκέφθηκε μετά την επιστροφή του στον Καναδά, μου είπε ότι τα κοιτάσματα ήταν μικρά για την εταιρεία αλλά ίσως εκμεταλλεύσιμα για μια μικρή χώρα σαν την Ελλάδα. Και οι Έλληνες το ήξεραν αυτό. Ίσως αργότερα να έκαναν μια νέα προσπάθεια για λογαριασμό τους.

Ποιος ξέρει τι μπορεί να βρουν;

Τώρα ο Φίλιπσον βρίσκεται στη Μέση Ανατολή κι εγώ πάλι στο Μεξικό. Διατηρούμε κάποια αλληλογραφία και φαίνεται ότι συνεχίζει να ερευνά το θέμα. Πιστεύει ότι εκείνη η φρίκη έχει απλωμένα τα πλοκάμια της σε πολλά σημεία του κόσμου. Μόλις χτες μου έ-

στειλε το απόκομμα μιας ελληνικής εφημερίδας με τη μετάφρασή του. Δεν ξέρω πού το είχε βρει. Ήταν σκέτο, δίχως δικά του σχόλια.

Αναφερόταν σε κάτι αρχαία ορυχεία στο Λαύριο της Αττικής, όπου στις αρχές του Γενάρη του '79 είχε χαθεί μυστηριωδώς ένας μεταλλωρύχος.

Αναριωτιέμα

Η ΑΔΕΛΦΗ ΠΟΛΗ

του Μπράιαν Λάμλυ

Τα περίφημα εγγλέζικα Moors — «βαλτώδη ρεικοτόπια» είναι η πλησιέστερη αλλά ατελής μετάφραση — ήταν ανέκαθεν ο αγαπημένος τόπος για να κρύβουν οι συγγραφείς τα τέρατά τους. Απέραντες ερημιές τυλιγμένες στην ομίχλη, τα Moors έχουν μια αλλόκοτη και απόκοσμη ομορφιά. Θα ήταν σχεδόν απαράδεκτο να μη συμβαίνει τίποτα το μυστηριώδες εκεί. Ο Μπράιαν Λάμλυ, μάλιστα, επιμένει ότι κάτι συμβαίνει και κάτω από τα Moors. Θα πρέπει να ξέρει, αφού γεννήθηκε εκεί.

Στη ***Μαύρη Σφραγίδα*** του Μάχεν υπάρχει η μια πλευρά του νομίσματος. Στην ***Αδελφή Πόλη*** του Μπράιαν Λάμλυ υπάρχει η άλλη. Και δε λένε, μην κρίνεις πριν ακούσεις και τις δυο πλευρές; Πάντως, αν σας βρήκαν έκθετο έξω από κάποια εκκλησία, μην ανησυχείτε μόνο και μόνο επειδή αρχίσατε να πρασινίζετε. Ίσως είναι απόλυτα φυσιολογικό. Αν είστε αγόρι, μπορεί και να γλιτώσετε το στρατιωτικό.

Ο Μπράιαν Λάμλυ, που γεννήθηκε το 1937 στην Αγγλία, σίγουρα δεν το γλίτωσε. Είναι (ή ήταν) μόνιμος υπαξιωματικός της στρατονομίας. Τρελό, ε;

Γ.Μ.

Το ακόλουθο χειρόγραφο αποτελεί το Συνημμένο
Έγγραφον της υπ' αρίθ. Μ-Υ-127/52 αναφοράς με
ημερομηνία 7 Αυγούστου 1952

Ο πόλεμος κόντευε να τελειώσει όταν, στη διάρκεια ενός βομβαρδισμού, το σπίτι μας στο Λονδίνο καταστράφηκε και οι δυο γονείς μου σκοτώθηκαν. Εγώ τραυματίστηκα σοβαρά και υποχρεώθηκα να περάσω σχεδόν δύο χρόνια κατάκοιτος πριν μπορέσω να σταθώ πάλι στα πόδια μου. Η δίψα, που στα μετέπειτα χρόνια εξελίχτηκε σε αληθινό πάθος για ταξίδια, περιπέτειες και έρευνες για ό,τι αφορά σε αρχαίους πολιτισμούς, έχει τις ρίζες της σ' αυτή την περίοδο της αναγκαστικής μου αδράνειας.

Ήμουν πολύ νέος· μόλις δεκαεφτά χρονών όταν βγήκα από το νοσοκομείο. Γεγονός είναι ότι με διέκρινε ανέκαθεν μια τάση για περιπλανήσεις που, ωστόσο, περιορίστηκε αναγκαστικά στα δύο εκείνα θλιβερά χρόνια. Έτσι, όταν μετά μου δόθηκε τελικά η ευκαιρία μιας περιπέτειας, την άρπαξα κυριολεκτικά, θέλοντας ν' αναπληρώσω το χαμένο χρόνο.

Όχι ότι εκείνοι οι ατέλειωτοι, μαρτυρικοί μήνες στο κρεβάτι δεν είχαν και κάποιες ευχάριστες στιγμές. Στα ενδιάμεσα των εγχειρήσεων, όταν το επέτρε-

πε η υγεία μου, διάβαζα αχόρταγα στη βιβλιοθήκη του νοσοκομείου. Στην αρχή το έκανα για να ξεχάσω τη δυστυχία μου, αλλά μετά απλά γιατί μ' άρεσε να ταξιδεύω νοερά σ' εκείνους τους κόσμους των παλιών θαυμάτων που είχε πλάσει ο Ουώλτερ Σκοτ στις σαγηνευτικές του *Αραβικές Νύχτες*.

Πέρα από τη μεγάλη απόλαυση που μου πρόσφερε, το διάβασμα με βοηθούσε και να μη συλλογίζομαι τα όσα άκουγα να ψιθυρίζονται για μένα στους θαλάμους. Και τι δεν έλεγαν! Κυκλοφορούσε η φήμη ότι ήμουν διαφορετικός από τους άλλους και ότι οι γιατροί είχαν δήθεν βρει κάτι το παράξενο στη σωματική μου διάπλαση. Ψιθύριζαν ακόμη για την περίεργη εμφάνιση που είχε το δέρμα μου, καθώς και για τη σκληρή, μικρή, χόνδρινη προεξοχή στη βάση της σπονδυλικής μου στήλης. Τέλος, σχολίαζαν το γεγονός ότι τα δάχτυλα των ποδιών και των χεριών μου συνδέονταν με κάποια μικρή μεμβράνη. Αν τώρα προσθέσουμε σ' αυτά και το γεγονός ότι ήμουν τελείως άτριχος, καταλαβαίνει κανείς πόσο γινόμουν στόχος της περιέργειας των γύρω μου.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, είχα και το πρόβλημα ότι το όνομά μου ήταν Ρόμπερτ Κρουγκ. Το αποτέλεσμα ήταν να μην είμαι και τόσο δημοφιλής στο νοσοκομείο. Εδώ που τα λέμε, σε μια περίοδο που οι βόμβες του Χίτλερ συνέχιζαν να ισοπεδώνουν το Λονδίνο, το γερμανόφωνο όνομα «Κρουγκ» μου δημιουργούσε περισσότερα προβλήματα και προκαλούσε μεγαλύτερη ψυχρότητα απ' όλες τις άλλες αιτίες μαζί.

Με το τέλος του πολέμου, σχεδόν παιδί ακόμη, βρέθηκα με αρκετά λεφτά στα χέρια, μια και ήμουν ο μοναδικός κληρονόμος της περιουσίας του πατέρα μου. Είχα, βέβαια, αφήσει πολύ πίσω μου τα Τζιν, τα

Γκούουλ, τα Εφρίτ και τ' άλλα αραβικά δαιμόνια του Σκοτ, αλλά διαβάζοντας το εκλαϊκευμένο έργο *Ανασκαφές Σουμεριακών Τόπων* του Λόυντ ένιωσα να με συνεπαίρνει η ίδια γοητεία όπως τότε που ρουφούσα τις *Αραβικές Νύχτες* του Σκοτ. Ουσιαστικά, αυτό ήταν και το βιβλίο που μ' έκανε μετά να νιώθω δέος στο άκουσμα των μαγικών λέξεων «Χαμένες Πόλεις».

Στους μήνες που ακολούθησαν, κυριολεκτικά σε όλα τα υπόλοιπα χρόνια — της περιόδου της διάπλασης, όπως τη λένε — το έργο του Λόυντ παρέμεινε για μένα ένα φωτεινό ορόσημο, αν και ακολούθησαν πολλοί τόμοι στο ίδιο γενικά θέμα. Ρούφηξα κυριολεκτικά το *Νινευί και Βαβυλώνα* και *Πρώτες Περιπέτειες στην Περσία, τη Σουσιανή και τη Βαβυλωνία* του Λέυαρντ, και μελέτησα βαθιά έργα σαν το *Η Γένεση και η Πρόοδος της Ασσυριολογίας* του Μπατζ και το *Ταξίδια στη Συρία και τους Αγίους Τόπους* του Μπούρκχαρτ.

Δεν ήταν μονάχα οι θρυλικές χώρες της Μεσοποταμίας οι μόνες που μου τράβηξαν το ενδιαφέρον. Οι μυθικές πόλεις Σάνγκρι-Λα και Εφιρόθ με γοήτευαν το ίδιο όσο και οι αληθινές πόλεις των Μυκηνών, της Κνωσού, της Παλμύρας και των Θηβών. Διάβαζα συνεπαρμένος για την Ατλαντίδα και την Τσιτσέν-Ιτσά, δίχως καν να μπαίνω στον κόπο να ξεχωρίζω τη φαντασία από την πραγματικότητα, και ονειρευόμουν με την ίδια λαχτάρα τόσο το παλάτι του Μίνωα στην Κρήτη όσο και την Άγνωστη Καντάθ στην Παγωμένη Έρημο.

Όταν διάβασα για την αποστολή του σερ Έημρυ Γουέντυ-Σμιθ στην Αφρική με σκοπό την αναζήτηση της νεκρής πόλης Γκ'αρνέ, το γεγονός ήταν μια επιβεβαίωση της πεποίθησής μου ότι ορισμένοι μύθοι και θρύλοι δεν απέχουν πολύ από το ιστορικό γεγονός.

Αν μια προσωπικότητα της κλάσης του διάσημου αρχαιοδίφη και αρχαιολόγου είχε διοργανώσει μιαν αποστολή σε αναζήτηση μιας πόλης της ζούγκλας, που οι περισσότερες αυθεντίες θεωρούσαν εντελώς μυθική... Μα ναι! Η αποτυχία του δε σήμαινε τίποτα μπροστά στο ίδιο το γεγονός ότι είχε *προσπαθήσει*...

Άλλοι, πριν από την εποχή μου, είχαν εκφραστεί σαρκαστικά γι' αυτό τον εξερευνητή που είχε επιστρέψει μόνος, τρελός και ερείπιο, από τις ζούγκλες της Μαύρης Ηπείρου. Εγώ, ωστόσο, έτεινα να δεχτώ αυτές τις παρανοϊκές φαντασιώσεις του — όπως κρίθηκαν οι θεωρίες του — και να επανεξετάσω με άλλο μάτι τα στοιχεία που υπήρχαν για τη Χύρια και την Γκαρνέ. Προσπάθησα, εξάλλου, να ερευνήσω σε βάθος τις αποσπασματικές παραδόσεις και γι' άλλες θρυλικές πόλεις και χώρες που έφεραν απίθανα ονόματα, όπως Ρ'λυέ, Εφιρόθ, Μναρ και Υπερβορεία.

Με το χρόνο οι πληγές του κορμιού μου επουλώθηκαν εντελώς, και από ένας απλά ενθουσιώδης νεαρός έγινα ένας θερμά αφοσιωμένος στο σκοπό του άνθρωπος. Όχι ότι μάντευα ποτέ τι ήταν εκείνο που με παρακινούσε να εξερευνήσω τα σκοτεινά μονοπάτια της ιστορίας και της φαντασίας. Το μόνο που ήξερα ήταν ότι κάτι σε όλα αυτά με γοήτευε και μ' έσπρωχνε ν' ανακαλύψω πάλι εκείνους τους αρχαίους κόσμους του ονείρου και των θρύλων.

Πριν αρχίσω εκείνα τα μακρινά ταξίδια που έμελλαν να με απασχολήσουν κατά διαστήματα επί τέσσερα χρόνια, αγόρασα ένα σπίτι στο Μαρσκ, εκεί ακριβώς που αρχίζουν τα βαλτώδη ρεικοτόπια του Γιόρκσερ. Ήταν η περιοχή όπου είχα ζήσει τα παιδικά μου χρόνια και όπου οι σκυθρωπές ερημιές των ρεικοτόπων ασκούσα μια ακαθόριστη *έλξη* στην ψυχή μου. Κατά κάποιο τρόπο ένιωθα ότι εκεί βρισκόμουν πιο

κοντά στην *αληθινή μου πατρίδα*... και ασύγκριτα πιο κοντά στο παρελθόν που με καλούσε. Εγκατέλειψα τα ερημικά ρεικοτόπια με αληθινή απροθυμία, αλλά η ανεξήγητη σαγήνη των μακρινών τόπων και των εξωτικών ονομάτων με κέντριζε σε μακρινά ταξίδια, πέρα από τις θάλασσες.

Πρώτα επισκέφθηκα τις πιο προσιτές χώρες, αφήνοντας κατά μέρος τους τόπους των ονείρων και της φαντασίας, αλλά με την υπόσχεση στον εαυτό μου ότι αργότερα... ναι, αργότερα!

Η Αίγυπτος, με όλο της το μυστήριο! Η κλιμακωτή πυραμίδα του Τζοζέρ στη Σακκάρα, το αριστούργημα του Ιμχοτέπ· οι αρχαίοι μασταμπάς, τάφοι των προαιώνιων νεκρών βασιλιάδων· το ανεξιχνίαστο χαμόγελο της σφίγγας· η πυραμίδα του Σνοφρού στο Μεϊντούμ και εκείνες του Χεφρήνου και του Χέοπος στην Γκίζα· οι μούμιες, οι βυθισμένοι στους στοχασμούς τους θεοί...

Ωστόσο, παρ' όλα της τα θαύματα, η Αίγυπτος δεν μπόρεσε να με κρατήσει για πολύ. Το δέρμα μου αποδείχτηκε πολύ ευαίσθητο στους άμμους και τη ζέστη· μαύριζε αφύσικα γρήγορα και γινόταν τραχύ σχεδόν μέσα σε λίγες ώρες.

Ύστερα ήταν η σειρά της Κρήτης, της Νύμφης της όμορφης Μεσογείου... Με το Θησέα και το Μινώταυρο, και το παλάτι του Μίνωα στην Κνωσό... Όλα θαυμαστά — αλλά εκείνο που αναζητούσα δε βρισκόταν ούτε εκεί.

Η Σαλαμίνα και η Κύπρος· με όλα τα ερείπια των αρχαίων πολιτισμών της, δε με κράτησε πάνω από ένα μήνα. Κι ωστόσο ήταν στην Κύπρο που έμαθα για μια ακόμη σωματική μου ιδιομορφία: τις παράξενες ικανότητές μου στο νερό...

Είχα πιάσει φιλίες με μια ομάδα από δύτες στην Αμ-

μόχωστο. Βουτούσαν καθημερινά αναζητώντας αμφορείς και άλλα αρχαία στ' ανοιχτά των ερειπίων της Σαλαμίνας στη νοτιανατολική ακτή. Στην αρχή το γεγονός ότι μπορούσα να παραμείνω κάτω από το νερό για τριπλάσιο χρόνο από τον καλύτερο ανάμεσά τους και να κολυμπήσω πιο μακριά δίχως πτερύγια ή αναπνευστήρα προκαλούσε φυσικά το θαυμασμό των νέων φίλων μου. Αλλά, ύστερα από λίγες μέρες, άρχισα να παρατηρώ ότι με απέφευγαν ολοένα και πιο πολύ. Δε φαινόταν να βλέπουν με καλό μάτι ούτε το άτριχο σώμα μου ούτε τις μεμβράνες, που είχαν μεγαλώσει, ανάμεσα στα δάχτυλα των ποδιών και των χεριών μου. Και δεν τους άρεσε διόλου εκείνο το εξόγκωμα στο πίσω μέρος του μαγιό μου, καθώς και το γεγονός ότι μπορούσα να κουβεντιάζω μαζί τους στη γλώσσα τους μόλο που ποτέ δεν είχα μελετήσει τα ελληνικά.

Κατάλαβα ότι ήταν καιρος να του δίνω κι από κει. Γύρισα έτσι σχεδόν όλα τα μέρη του κόσμου και έγινα αυθεντία σ' εκείνους τους νεκρούς πολιτισμούς, που ήταν και η μόνη χαρά της ζωής μου. Ύστερα, κάποια μέρα στο Φέτρι, έτυχε ν' ακούσω για την Ανώνυμη Πόλη.

Πέρα στα βάθη των ερήμων της Αραβίας βρίσκεται η Ανώνυμη Πόλη, ερειπωμένη και βουβή, με τα χαμηλά τείχη της σχεδόν θαμμένα κάτω από τους άμμους αμέτρητων αιώνων. Ήταν αυτή την πόλη που ο Αμπντούλ Αλχαζρέντ, ο τρελός ποιητής, ονειρεύτηκε τη νύχτα πριν τραγουδήσει εκείνο το μυστηριακό δίστιχο.

Δεν είν' νεκρό εκείνο που αιώνια μπορεί να περιμένει,
Μα με το διάβα των παράξενων αιώνων ως κι ο θάνατος μπορεί να πεθαίνει.

Οι άραβες οδηγοί μου σκέφτηκαν ότι πρέπει να ήμουν κι εγώ τρελός όταν αγνόησα τις προειδοποιήσεις τους και συνέχισα την αναζήτησή μου για κείνη την Πόλη των Διαβόλων. Εξάλλου τους είχε παραξενέψει, όπως κι εμένα άλλωστε, η περίεργη άνεση με την οποία μιλούσα τη γλώσσα τους. Και όταν πρόσεξαν το παράξενα φολιδωτό δέρμα μου, και θυμήθηκαν ορισμένα άλλα ακαθόριστα πράγματα που τους έκαναν να νιώθουν δυσάρεστα κοντά μου, κέντρισαν τις γοργόποδες καμήλες τους και πήραν δρόμο με ασυνήθιστη βιάση.

Το τι είδα και έκανα στην Καρά-Σερ δε σκοπεύω να το γράψω. Θα περιοριστώ μονάχα ν' αναφέρω ότι έμαθα πράγματα εκεί που δόνησαν κάποιες χορδές του υποσυνειδήτου μου· πράγματα που μ' έκαναν να φύγω σε αναζήτηση της Σαρνάθ της Καταδικασμένης, στη χώρα που ήταν κάποτε γνωστή σαν γη του Μναρ...

Κανένας δεν ξέρει πού βρίσκεται η Σαρνάθ, και καλό είναι κανένας να μην το μάθει ποτέ. Έτσι, δεν πρόκειται ν' αναφέρω τίποτα για τις περιπλανήσεις μου σε αναζήτηση αυτής της πόλης, ούτε και για τις δυσκολίες που με περίμεναν σε κάθε φάση του ταξιδιού. Ωστόσο, η ανακάλυψη αυτής της βυθισμένης στη λάσπη πόλης, καθώς και των απίστευτα αρχαίων ερειπίων της γειτονικής Ιμπ, υπήρξαν βασικοί σταθμοί στην έρευνά μου. Ένας από τους πιο σημαντικούς κρίκους είχε προστεθεί τώρα στην αλυσίδα της γνώσης που άρχιζε να γεφυρώνει σιγά σιγά το φοβερό χάσμα ανάμεσα σε τούτο τον κόσμο και τον τελικό μου προορισμό. Αλλά εγώ, πελαγοδρομούσα ακόμη, μην ξέροντας ποιος ήταν αυτός ο προορισμός.

Επί τρεις βδομάδες περιπλανιόμουν στις λασπερές όχθες της ασάλευτης λίμνης που σκεπάζει τη Σαρνάθ. Ώσπου, στο τέλος, σπρωγμένος από μιαν α-

κατανίκητη παρόρμηση, χρησιμοποίησα ξανά εκείνες τις αφύσικες αμφίβιες ικανότητές μου και άρχισα να εξερευνώ κάτω από κείνα τα σιχαμένα βουρκόνερα.

Τη νύχτα εκείνη κοιμήθηκα αγκαλιά μ' ένα μικρό πράσινο αγαλματάκι, βγαλμένο από τα ερείπια του βυθού. Και στα όνειρά μου είδα τον πατέρα και τη μητέρα μου — αόριστα, σαν πίσω από καταχνιές — να με καλούν...

Την άλλη μέρα πήγα πάλι να ρεμβάσω για λίγο ανάμεσα στα πανάρχαια ερείπια της Ιμπ. Ετοιμαζόμουν να φύγω από κει, όταν είδα την επιγραφή που αποτέλεσε και την αρχή του νήματος για τη λύση του μυστηρίου. Τα γράμματα ήταν χαραγμένα σε μια φαγωμένη, πανάρχαιη κολόνα, μισοσβησμένα από τη φθορά του χρόνου. Ανήκαν σε μια περίεργη σφηνοειδή γραφή, πιο παλιά κι από εκείνη στις σπασμένες κολόνες του Γκεφ. Και το πιο παράξενο ήταν ότι μπορούσα να *διαβάσω* τι έγραφαν!

Δεν έλεγαν τίποτα για τα όντα που κατοικούσαν κάποτε στην Ιμπ, ή για τους προ πολλού νεκρούς κατοίκους της Σαρνάθ. Μιλούσαν μονάχα για την καταστροφή που προκάλεσαν οι άνθρωποι της Σαρνάθ στους κατοίκους της Ιμπ — και για τον Όλεθρο που βρήκε μετά τη Σαρνάθ. Ο όλεθρος αυτός ήταν η εκδίκηση των Θεών που λάτρευαν οι κάτοικοι της Ιμπ, αλλά τι ακριβώς ήταν αυτοί οι Θεοί δεν αναφερόταν πουθενά.

Το μόνο που ήξερα ήταν οτι η ανάγνωση εκείνης της πέτρας και η παρουσία μου στην Ιμπ είχε ξυπνήσει υποσυνείδητες, ίσως *προγονικές*, αναμνήσεις στο μυαλό μου. Με πλημμύρισε και πάλι εκείνη η εντύπωση ότι βρισκόμουν κοντά στην πατρίδα, η αίσθηση που ένιωθα τόσο έντονα στα ρεικοτόπια του Γιόρκσερ. Ύστερα, καθώς σκάλιζα αφηρημένα με το πόδι μου τα

βούρλα στη βάση της κολόνας, διέκρινα κι άλλα γράμματα. Τα καθάρισα από τη λάσπη και τα διάβασα. Ήταν μονάχα λίγες ακόμη γραμμές, αλλά σ' αυτές βρήκα την αρχή του νήματος που ζητούσα:

Η Ιμπ χάθηκε αλλά οι Θεοί εξακολουθούν να ζουν. Στην άλλη άκρη του κόσμου υπάρχει η Αδελφή Πόλη, κρυμμένη βαθιά κάτω από τη γη, στα βάρβαρα εδάφη της Ζιμμέρια. Εκεί ο Λαός εξακολουθεί ν' ακμάζει και δεν έχει πάψει να λατρεύει τους Θεούς· ακόμη και μετά τον ερχομό του Κθούλου...»

Πολλούς μήνες αργότερα, στο Κάιρο, αναζήτησα και βρήκα έναν άνθρωπο που ήταν βαθύς γνώστης της παλιάς παράδοσης, μια παγκόσμια αναγνωρισμένη αυθεντία στις απαγορευμένες αρχαιότητες, τις προϊστορικές χώρες και τους θρύλους. Ο σοφός αυτός μου είπε ότι δεν είχε ακούσει το όνομα Ζιμμέρια, αλλά ήξερε μια γη που είχε κάποτε παρόμοιο όνομα.

«Και πού πέφτει αυτή η Κιμμέρια που μου λέτε;» τον ρώτησα.

«Δυστυχώς», αποκρίθηκε ο σοφός πληροφοριοδότης μου κοιτάζοντας ένα χάρτη, «το μεγαλύτερο μέρος της Κιμμέρια βρίσκεται τώρα κάτω από τη Θάλασσα, αλλ' αρχικά βρισκόταν μεταξύ του Βανχάιμ και της Νεμέδια στην αρχεία Υβορεία».

«Είπατε ότι το *μεγαλύτερο* μέρος της είναι βυθισμένο», παρατήρησα. «Αλλά ποιο κομμάτι της βρίσκεται ακόμη *πάνω* από τη θάλασσα;».

Ίσως ήταν το πάθος της φωνής μου που τον έκανε να με κοιτάξει περίεργα. Ή, πάλι, μπορεί να έφταιγε το παράξενο παρουσιαστικό μου. Βλέπετε, οι καυτεροί ήλιοι τόσων χωρών είχαν σκληρύνει με παράξενο τρόπο το άτριχο δέρμα μου, ενώ μια δυνατή μεμβράνη

ένωνε τώρα ολοφάνερα τα δάχτυλά μου.

«Γιατί σας ενδιαφέρει να το μάθετε;» με ρώτησε. «Τι είναι αυτό που ψάχνετε να βρείτε;».

«Την αληθινή μου πατρίδα», αποκρίθηκα αυθόρμητα, μην ξέροντας τι με παρακίνησε σ' αυτή την απάντηση.

«Καταλαβαίνω...», έκανε εκείνος, κοιτάζοντάς με διαπεραστικά. «Μπορεί να 'ναι κι έτσι... Αν δεν κάνω λάθος, είστε Άγγλος, σωστά; Από ποιο μέρος, αν επιτρέπεται;»

«Από τα βορειανατολικά», αποκρίθηκα, και θυμήθηκα ξαφνικά τα ρεικοτόπια. «Μα γιατί ρωτάτε;»

«Φίλε μου, άδικα ψάχνατε τόσο καιρό», μου αποκρίθηκε εκείνος χαμογελώντας. «Γιατί η Κιμμέρια, ή ό,τι απομένει απ' αυτή, συμπεριλάμβανε όλο το βορειανατολικό κομμάτι της Αγγλίας που αποτελεί την ιδιαίτερη πατρίδα σας. Δεν είναι ειρωνικό; Για να βρείτε την αληθινή σας πατρίδα την εγκαταλείψατε...».

Τη νύχτα εκείνη η μοίρα έριξε στα πόδια μου κάτι που δεν μπορούσα να το αγνοήσω. Στο φουαγιέ του ξενοδοχείου που έμενα υπήρχε ένα τραπέζι αφιερωμένο αποκλειστικά στους αγγλόφωνους πελάτες. Εκεί υπήρχε μια μεγάλη ποικιλία από βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, από το *Ρήντερς Ντάιτζεστ* έως τα *Παγκόσμια Νέα*. Για να σκοτώσω λίγες ώρες σε σχετική δροσιά, κάθισα μ' ένα ποτήρι παγωμένο νερό κάτω από έναν ευχάριστο ανεμιστήρα και άρχισα να ξεφυλλίζω αδιάφορα μιαν από τις εφημερίδες. Εκεί που γύριζα μια σελίδα, το βλέμμα μου έπεσε ξαφνικά σε μια φωτογραφία και ένα άρθρο που το περιεχόμενό του, όταν το διάβασα, ως το τέλος, μ' έκανε να κλείσω αμέσως μια θέση στην επόμενη πτήση για το Λονδίνο.

Η φωτογραφία ήταν κακοτυπωμένη αλλ' αρκετά καθαρή για να δω ότι απεικόνιζε ένα μικρό πράσινο

αγαλματάκι — *πανομοιότυπο μ' εκείνο που είχα ψαρέψει από τα ερείπια της Σαρνάθ κάτω από τα λιμνασμένα νερά....*

Το άρθρο, απ' όσο θυμάμαι, έλεγε περίπου τα εξής:

«Ο κύριος Σάμιουελ Ντέηβις, κάτοικος της οδού Χέντινγκτον Κρέσεντ 17 του Ράντκαρ, βρήκε αυτό το όμορφο απομεινάρι από περασμένες εποχές σ' ένα ρυάκι, μοναδική γνωστή πηγή του οποίου είναι ο γκρεμός του Σάρμπυ-ον-δε-Μοορς. Το αγαλματίδιο βρίσκεται τώρα στο μουσείο του Ράντκαρ, όπου το δώρισε ο κύριος Ντέηβις, και το μελετά ο έφορός του, καθηγητής Γκόρντον Γουόμσλυ από το Γκουλ. Μέχρι στιγμής ο καθηγητής Γουόμσλυ δεν κατάφερε να ρίξει κανένα φως στην προέλευση του αγαλματίδιου αλλά το τεστ Γουέντυ-Σμιθ, μια επιστημονική μέθοδος εξακρίβωσης της ηλικίας αρχαιολογικών ευρημάτων, έδειξε ότι είναι ηλικίας άνω των δέκα χιλιάδων ετών. Το πράσινο αγαλματίδιο δε φαίνεται να έχει καμία συγγένεια με οποιονδήποτε από τους πιο γνωστούς πολιτισμούς της αρχαίας Αγγλίας και θεωρείται ως σπάνιο εύρημα. Δυστυχώς, οι ειδικοί σπηλαιολόγοι έχουν εκφράσει την ομόφωνη γνώμη ότι το ρυάκι, που αναβλύζει από τους γκρεμούς του Σάρμπυ, είναι τελείως απρόσιτο».

Την άλλη μέρα, κατά τη διάρκεια της πτήσης, κοιμήθηκα για καμιά ώρα, και σε όνειρο είδα πάλι τους γονείς μου. Όπως και την προηγούμενη φορά, εμφανίστηκαν μέσα σε καταχνιές, αλλά το κάλεσμά τους ήταν πιο ξεκάθαρο από την άλλη φορά. Και στις θολές ομίχλες γύρω τους, υπήρχαν παράξενες *μορφές*. Στέκονταν σκυφτές, σαν σε στάσεις ευλάβειας, ενώ μια αόριστα γνώριμη ψαλμωδία από αθέατα και απροσ-

διόριστα χείλη πλανιόταν στην ατμόσφαιρα...

Είχα τηλεγραφήσει στην οικονόμο μου από το Κάιρο, πληροφορώντας τη για την επιστροφή μου, και όταν έφτασα σπίτι μου στο Μαρσκ βρήκα να με περιμένει ένας δικηγόρος. Μου συστήθηκε σαν Χάρβυ, από τη φίρμα Χάρβυ και Τζόνσον του Ράντκαρ, και μου παρέδωσε ένα μεγάλο σφραγισμένο φάκελο. Απευθυνόταν σε μένα, και τ' όνομά μου ήταν γραμμένο με το *γραφικό χαρακτήρα του πατέρα μου.*

Ο κύριος Χάρβυ με πληροφόρησε ότι οι οδηγίες του ήταν να παραδώσει το φάκελο στα χέρια μου τη μέρα που θα έκλεινα τα είκοσι ένα. Δυστυχώς έλειπα στο εξωτερικό τη συγκεκριμένα μέρα, σχεδόν πριν από ένα χρόνο, αλλά η φίρμα είχε διατηρήσει επαφή με την οικονόμο μου. Έτσι, όταν επέστρεψα, ήταν σε θέση να εκπληρώσουν τους όρους της σχετικής συμφωνίας που είχαν κάνει πριν από εφτά χρόνια με τον πατέρα μου.

Όταν αναχώρησε ο κύριος Χάρβυ, κι αφού έδιωξα την οικονόμο μου, άνοιξα ανυπόμονα το φάκελο. Το χειρόγραφο που περιείχε δεν ήταν γραμμένο σε καμία από τις γλώσσες που διδάσκονται στα σχολεία. Τα γράμματα ήταν εκείνα που είχα δει χαραγμένα στην πανάρχαιη κολόνα της Ιμπ. Ωστόσο ήξερα, σαν από ένστικτο, ότι το κείμενο αυτό ήταν γραμμένο από το χέρι του πατέρα μου. Και, βέβαια, μπορούσα να το διαβάσω με την ίδια άνεση σαν να 'ταν αγγλικά.

Αναφέρονταν πολλά και διάφορα στο πολυσέλιδο εκείνο γράμμα — χειρόγραφο είναι μάλλον η λέξη που θα ταίριαζε καλύτερα — και δεν είναι πρόθεσή μου να τα επαναλάβω εδώ λέξη προς λέξη. Κάτι τέτοιο θ' απαιτούσε πολύ χρόνο, και ήδη η ταχύτητα με την οποία εξελίσσεται η Πρώτη Αλλαγή δε μου επιτρέ-

πει τέτοια περιθώρια. Έτσι, απλά θα περιοριστώ στα σημαντικότερα σημεία που περιείχε αυτό το γράμμα.

Την πρώτη παράγραφο τη διάβασα με απόλυτη δυσπιστία, αλλά συνεχίζοντας την ανάγνωση η δυσπιστία μου άλλαξε σε φοβερή κατάπληξη, που με τη σειρά της μεταβλήθηκε σε ασυγκράτητη χαρά με τις απίστευτες αποκαλύψεις που με επιφύλασσαν αυτά τα πανάρχαια ιερογλυφικά της Ιμπ. *Οι γονείς μου δεν ήταν νεκροί!* Απλά και μόνο είχαν φύγει, είχαν γυρίσει στην πατρίδα...

Εκείνη την εποχή, πριν από εφτά χρόνια σχεδόν, όταν γύρισα απρόσμενα σπίτι επειδή οι βόμβες είχαν μεταβάλει σε ερείπια το σχολείο μου, το σπίτι μας στο Λονδίνο είχε σκόπιμα ανατιναχτεί από τον πατέρα μου. Είχε τοποθετήσει σ' αυτό ισχυρή ποσότητα εκρηκτικού, κανονίζοντας να εκραγεί μόλις θα ηχούσε η πρώτη σειρήνα αεροπορικής επιδρομής. Στη συνέχεια οι γονείς μου είχαν αναχωρήσει κρυφά, για να γυρίσουν πίσω στα ρεικοτόπια.

Όπως κατάλαβα, δεν ήξεραν ότι εγώ γύριζα συμπτωματικά από το κατεστραμμένο σχολείο, όπου ήμουν εσωτερικός. Ακόμη και τώρα δε γνώριζαν ότι είχα φτάσει στο σπίτι ακριβώς τη στιγμή που τα ραντάρ της άμυνας του Λονδίνου είχαν πιάσει εκείνες τις εχθρικές κηλίδες στον ουρανό. Το σχέδιο, που τόσο προσεκτικά είχαν προετοιμάσει για να δώσουν την εντύπωση ότι είχαν σκοτωθεί, δούλεψε τέλεια· αλλά και λίγο έλειψε νά κοστίσει τη δική μου ζωή. Και σ' όλο το διάστημα ζούσα με την εντύπωση ότι είχαν σκοτωθεί. Αλλά γιατί είχαν καταφύγει σε τόσο ακραίες λύσεις; Ποιο ήταν το μυστικό που έκριναν τόσο απαραίτητο να κρύψουν από τους συνανθρώπους μας — και πού βρίσκονταν τώρα οι γονείς μου;

Συνέχισα να διαβάζω...

Λίγο λίγο αινίγματα άρχιζαν να ξεδιαλύνονται. Ήμαστε ξένοι στο αγγλικό έδαφος, οι γονείς μου κι εγώ. Με είχαν φέρει μωρό εδώ από την πατρίδα, μια χώρα πολύ κοντινή και, κατά παράξενο τρόπο, πολύ μακρινή. Το γράμμα εξηγούσε ότι *όλα* τα παιδιά της φυλής μας μεταφέρονταν εδώ από μωρά, γιατί η ατμόσφαιρα της πατρικής μας γης δεν ήταν κατάλληλη για τα νεαρά και ασχημάτιστα πλάσματα. Η διαφορά στην περίπτωσή μου ήταν ότι της μητέρας μου δεν της είχε κάνει καρδιά να με αποχωριστεί. Κι εδώ ήταν το φοβερό! Αν και όλα τα παιδιά της ράτσας μας έπρεπε να μεγαλώνουν *μακριά* από την πατρική γη, οι ενήλικες μονάχα σπάνια μπορούσαν να την εγκαταλείψουν. Εμπόδιο γι' αυτό ήταν η *εμφάνιση* που έχουν κατά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους. *Γιατί τότε δε μοιάζουν, ούτε σωματικά ούτε ψυχικά, με τους συνηθισμένους ανθρώπους.*

Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά της φυλής μας πρέπει να εγκαταλείπονται κρυφά σε σκαλοπάτια σπιτιών, σε πόρτες ορφανοτροφείων, σ' εκκλησίες ή οπουδήποτε μπορεί κάποιος να τα βρει και να τα φροντίσει. Γιατί, όσο είναι σε πολύ μικρή ηλικία ελάχιστα διαφέρουν από την ανθρώπινη ράτσα. Καθώς τα διάβαζα αυτά, θυμήθηκα εκείνα τα παραμύθια και τις φανταστικές ιστορίες που κάποτε λάτρευα· για δαίμονες και νεράιδες και για άλλα πλάσματα που άφηναν τα μικρά τους να τα μεγαλώσουν άνθρωποι, και που έκλεβαν ανθρώπινα παιδιά για να τα μεγαλώσουν στο δικό τους κόσμο.

Ποιο, λοιπόν, ήταν το πεπρωμένο μου; Θα γινόμουν δαίμονας ή κάτι τέτοιο; Συνέχισα την ανάγνωση. Έμαθα ότι τα πλάσματα της φυλής μπορούν να εγκαταλείψουν την πατρική γη μονάχα δυο φορές στη ζωή τους· μια φορά σαν μωρά — όταν, όπως εξήγησα, μεταφέρονται αναγκαστικά εδώ μέχρι να ενηλικιωθούν — και άλλη μια φορά αργότερα, όταν κάποιες νέες *αλλαγές* στο παρουσιαστικό τους τους επιτρέψουν να βγουν στον έξω κόσμο.

Οι γονείς μου μόλις είχαν φτάσει σ' αυτό το στάδιο αλλαγής όταν γεννήθηκα. Εξαιτίας της αγάπης που έτρεφε για μένα η μητέρα μου, είχαν ξεχάσει τις υποχρεώσεις τους προς τη δική μας πατρίδα και με είχαν φέρει οι ίδιοι στην Αγγλία. Ύστερα, αγνοώντας τους Νόμους μας, είχαν παραμείνει μαζί μου. Ο πατέρας μου είχε φέρει μαζί του και ορισμένους θησαυρούς που θα διασφάλιζαν μια άνετη ζωή για τον ίδιο και τη μητέρα μου μέχρι που ο χρόνος θα τους *ανάγκαζε* να μ' εγκαταλείψουν. Αυτό θα συνέβαινε στο στάδιο της Δεύτερης Αλλαγής, όταν η παραμονή τους εδώ θ' αποκάλυπτε στους ανθρώπους την ύπαρξή μας.

Κάποτε έφτασε και η εποχή αυτή, κι έτσι αναχώρησαν καλύπτοντας τη φυγή και την επιστροφή πίσω στη χώρα μας με την ανατίναξη του σπιτιού μας στο Λονδίνο. Έτσι οι αρχές, κι εγώ μαζί τους (αν και αυτό πίκρανε πολύ τη μητέρα μου) πιστέψαμε ότι είχαν σκοτωθεί, από γερμανική βόμβα.

Αλλά πώς θα μπορούσαν να 'χουν πράξει αλλιώς; Δεν τολμούσαν να το ρισκάρουν αποκαλύπτοντάς μου πρόωρα *τι πραγματικά ήμουν*. Γιατί ποιος ξέρει τι αποτέλεσμα θα είχε πάνω μου αυτή η αποκάλυψη, σε περίοδο μάλιστα που μόλις είχα αρχίσει να δείχνω τις *διαφορές* μου. Απλά έλπιζαν ότι θ' ανακάλυπτα μονάχος μου το μυστικό, πράγμα που είχα κάνει! Αλλά, για μεγαλύτερη σιγουριά, ο πατέρας μου είχε αφήσει κι αυτό το γράμμα.

Έτσι έμαθα ότι μονάχα λίγα από τα έκθετα παιδιά της φυλής μας έβρισκαν το δρόμο της επιστροφής στην πατρίδα. Μερικά χάνονταν σε ατύχημα, ενώ άλ-

λα κατέληγαν να χάσουν τα λογικά τους. Στο σημείο εκείνο θυμήθηκα κάτι. Κάπου είχα διαβάσει για δυο τρόφιμους στο Σανατόριο του Όουκντην κοντά στη Γλασκώβη, τελείως τρελούς, αλλά με *τόσο αφύσικη εμφάνιση* που δεν επιτρεπόταν να τους δει κανένας ξένος, ενώ ακόμη και οι νοσοκόμες τους δεν άντεχαν να μείνουν κοντά τους για πολύ. Άλλοι πάλι κατέληγαν ερημίτες σε άγρια και απρόσιτα μέρη. Και άλλοι, ακόμη χειρότερα, γνώριζαν μια πολύ πιο φοβερή μοίρα, που ανατριχιάζω ακόμη και να τη σκέφτομαι.

Αλλά υπήρχαν και εκείνοι οι λίγοι που κατάφερναν να βρουν το δρόμο της επιστροφής. Αυτοί ήταν οι τυχεροί, εκείνοι που γύριζαν για να διεκδικήσουν την παλιά τους κληρονομιά. Αν και μερικοί *καθοδηγούνταν* να γυρίσουν — από ενήλικες της ράτσας κατά τη δεύτερη έξοδό τους — άλλοι το πετύχαιναν μονάχα χάρη στο ένστικτο και στην τύχη.

Όσο φριχτός κι αν φαίνεται αυτός ο τρόπος ζωής, το γράμμα εξηγούσε τη λογική του. Η πατρίδα μας δεν ήταν σε θέση να φιλοξενήσει πολλούς. Οι σωματικές αλλαγές έσπρωχναν αρκετούς στην τρέλα, ενώ πολλοί άλλοι έπεφταν θύματα εκείνης της *άλλης φοβερής μοίρας*. Το όλο σύστημα λειτουργούσε έτσι σαν ένα είδος φυσικής επιλογής· μονάχα οι πιο ανθεκτικοί, σωματικά και ψυχικά, επέστρεφαν στη χώρα της γέννησής τους.

Και να· μόλις και πρόλαβα να τελειώσω μια δεύτερη ανάγνωση του γράμματος — και ήδη αρχίζω να αισθάνομαι μια δυσκαμψία στα μέλη μου... Το χειρόγραφο του πατέρα μου μόλις και έφτασε έγκαιρα. Από καιρό τώρα με απασχολούσαν οι ολοένα και πιο έντονες *διαφορές* που παρουσιάζονταν πάνω μου. Οι μεμβράνες στα δάχτυλά μου εκτείνονται κιόλας έως την τελευταία άρθρωση των δαχτύλων και το δέρμα μου εί-

ναι απίστευτα χοντρό, τραχύ και ιχθυώδες. Η κοντή ουρά, που εξέχει από τη βάση της ραχοκοκαλιάς μου, δεν είναι ένα αφύσικο εξάρτημα αλλά ένα πρόσθετο μέλος που τώρα ξέρω ότι είναι κάτι απόλυτα φυσικό στον κόσμο μου! Ανακαλύπτοντας την αληθινή φύση μου, έπαψε να μ' ενοχλεί εκείνη η παντελής έλλειψη τριχοφυΐας. Είμαι διαφορετικός από τους ανθρώπους, αυτό είν' αλήθεια, αλλά η μορφή μου είναι εκείνη που θα 'πρεπε να είναι *Γιατί δεν είμαι άνθρωπος...*

Ευγνωμονώ τη μοίρα που μ' έσπρωξε να διαλέξω εκείνη την εφημερίδα στο Κάιρο! Αν δεν είχα δει εκείνη τη φωτογραφία και δεν είχα διαβάσει το άρθρο, μπορεί να μην επέστρεφα τόσο σύντομα στα ρεικοτόπια, κι ανατριχιάζω σαν σκέφτομαι ποια μπορεί να ήταν τώρα η τύχη μου. Τι θα έκανα όταν θα εκδηλωνόταν η Πρώτη Αλλαγή; Θα προσπαθούσα να ξεφύγω σε καμιά απόμακρη περιοχή, μεταμφιεσμένος και τυλιγμένος με φαρδιά ρούχα, για να ζήσω εκεί τη ζωή ενός ερημίτη; Ίσως και να επέστρεφα στην Ιμπ ή την Ανώνυμη Πόλη, να κατοικήσω στα ερείπια και τη μοναξιά μέχρι η εμφάνισή μου να μου επέτρεπε να ζήσω πάλι μεταξύ των ανθρώπων. Αλλά τι θα γινόταν μετά — μετά τη Δεύτερη Αλλαγή;

Ίσως και να καταντούσα τρελός, με αυτές τις ανεξήγητες μεταβολές της εμφάνισής μου. Ποιος ξέρει, μπορεί να γινόμουν ένας ακόμη από τους τρόφιμους του Όουκντην. Από την άλλη μεριά, η μοίρα μου μπορεί να ήταν πολύ χειρότερη απ' όλα αυτά· γιατί ίσως να είχα παρασυρθεί πηγαίνοντας να ζήσω στα βάθη, μαζί με τους Αβυσσαίους, και να λατρεύω τον Ντάγκον και τον Μεγάλο Κθούλου, όπως και τόσοι άλλοι πριν από μένα.

Αλλά όχι! Χάρη στην καλή μου τύχη, στα όσα είχα μάθει στα ταξίδια μου και στη βοήθεια που μου πρό-

σφερε το γράμμα του πατέρα μου, γλίτωσα απ' όλες αυτές τις φρικτές συνέπειες που γνώρισαν άλλοι της ράτσας μου. Τώρα θα επιστρέψω στη Λ-γιμπ, την Αδελφή Πόλη της Ιμπ, στη γη που με γέννησε κάτω από τα ρεικοτόπια του Γιόρκσερ. Από εκεί προήλθε το πράσινο αγαλματάκι που με οδήγησε πίσω σε τούτες τις ακτές, το αγαλματάκι που είναι πανομοιότυπο με το άλλο που ανέσυρα από τη λίμνη στη Σαρνάθ. Θα επιστρέψω για να γνωρίσω τη λατρεία των πιστών που οι πρόγονοί τους πέθαναν στην Ιμπ από τα δόρατα των ανθρώπων της Σαρνάθ· εκείνων που τόσο ταιριαστά περιγράφονται στους Πλίνθινους Κυλίνδρους του Καντάθερον· εκείνων που ψέλνουν σιωπηλά στην άβυσσο. Ναι, θα επιστρέψω στη Λ-γιμπ!

Ήδη ακούω τη φωνή της μητέρας μου. Με καλεί όπως τότε που ήμουν μικρός και συνήθιζα να περιπλανιέμαι σ' αυτά τα ίδια ρεικοτόπια. «Μπομπ! Μικρέ μου Μπο! Πού τρέχεις πάλι;»

Μπο, έτσι συνήθιζε να με φωνάζει, και μονάχα γελούσε όταν τη ρωτούσα γιατί. Αλλά γιατί όχι; Δεν ήταν το Μπο ένα ταιριαστό όνομα; Ρόμπερτ — Μπομπ — Μπο... Τι το παράξενο; Τι τυφλός κι ανόητος που ήμουν! Ποτέ δε με είχε προβληματίσει το γεγονός ότι οι γονείς μου δεν ήταν ακριβώς σαν τους άλλους ανθρώπους. Δε με είχε απασχολήσει, ούτε και προς το τέλος...

Μήπως δεν είναι αλήθεια ότι οι πρόγονοί μου λατρεύονταν στην Ιμπ, σαν είδωλα σκαλισμένα σε γκρίζα πέτρα, πριν από τον ερχομό των ανθρώπων, τότε που η ζωή στη Γη έκανε τα πρώτα της βήματα; Θα πρέπει να είχα μαντέψει την ταυτότητά μου από την πρώτη στιγμή που ανέσυρα εκείνο το αγαλματάκι από τη λάσπη. *Γιατί τα χαρακτηριστικά του ήταν όπως θα γίνουν και τα δικά μου μετά την Πρώτη Αλλαγή. Και για-*

τί στη βάση του, γραμμένο με τ' αρχαία γράμματα της Ιμπ — γράμματα που μπορούσα να διαβάσω γιατί ανήκαν στη γλώσσα μου, τη γλώσσα που προηγήθηκε όλων των άλλων — ήταν χαραγμένο το όνομά μου!

Μποκρούγκ!

Ο Υδρόσαυρος Θεός του λαού της Ιμπ και της Λ-γιμπ, της Αδελφής Πόλης!

Σημείωση:

Κύριε επιθεωρητά,

Αυτό το χειρόγραφο, το 'Συνημμένο Έγγραφο Α' στην αναφορά μου, το συνόδευε και μια σύντομη επιστολή με παραλήπτη την ΕΑΒΑΠ του Νιούκασλ, η οποία είχε ως ακολούθως:

Ρόμπερ Κρουγκ
Μαρσκ,
Γιόρκσερ
Βράδυ — 19 Ιουλίου 1952

Προς τον γραμματέα και τα μέλη
της επιτροπής Άνθρακος Βορειο-Ανατολικών Περιοχών
Νιούκασλ-ον-Τάιν

Κύριοι,

Ενώ βρισκόμουν στο εξωτερικό έτυχε να πληροφορηθώ από τις σελίδες ενός περιοδικού για το σχέδιο που προτίθεστε να θέσετε σ' εφαρμογή το ερχόμενο καλοκαίρι στο Γιόρκσερ. Το γεγονός αυτό, που συνέπεσε με το πέρας ορισμένων ερευνών μου, με ώθησε σ' αυτή την επιστολή. Θέλω εδώ να εκφράσω την αντίθεσή μου στην ιδέα των γεωτρήσεων μεγάλου βάθους στα ρεικοτόπια με σκοπό τη διάνοιξη θηλάκων φυσικού αερίου και τη μετέπειτα εκμετάλλευσή του. Είναι

πολύ πιθανό η πράξη αυτή που προτείνουν οι επιστημονικοί σας σύμβουλοι να έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή δύο αρχαίων φυλών από νοήμοντα όντα.

Θέλοντας ν' αποσοβήσω αυτή την καταστροφή, αναγκάζομαι να παραβώ τους νόμους της φυλής μου και έτσι να καταστήσω γνωστή την ύπαρξή μας, καθώς και εκείνη των όντων που μας υπηρετούν. Προκειμένου να κάνω περισσότερο κατανοητούς τους λόγους της διαμαρτυρίας μου, έκρινα αναγκαίο να εκθέσω ολόκληρη την ιστορία μου. Ίσως, όταν διαβάσετε το χειρόγραφο που συνοδεύει τούτο το γράμμα, να ματαιώσετε επ' αόριστον την εφαρμογή του σχεδίου σας.

Ρόμπερτ Κρουγκ...

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ Μ-Υ-127/52

Περίπτωση Εικαζόμενης Αυτοκτονίας

Κύριε επιθεωρητά,

Έχω να σας αναφέρω ότι την 20ή Ιουλίου 1952 και ώρα 4:30 μ.μ., ήμουν υπηρεσία στο αστυνομικό τμήμα του Ντίλαμ όταν τρία παιδιά (οι σχετικές δηλώσεις τους στο Συνημμένο Β) ανέφεραν στον αρχιφύλακα υπηρεσίας ότι είδαν έναν «παράξενο άνθρωπο» να σκαρφαλώνει το φράχτη της «Γούρνας του Διαβόλου», αγνοώντας τις προειδοποιητικές πινακίδες, και να πηδά στο νερό εκεί που χύνεται στο βάραθρο της λοφοπλαγιάς. Παίρνοντας μαζί μου το μεγαλύτερο από τα παιδιά, πήγα στο συγκεκριμένο σημείο στα ρεικοτόπια, περίπου ένα χιλιόμετρο έξω από το Ντίλαμ, όπου υποτίθεται ότι είχαν δει τον «παράξενο άνθρωπο» να σκαρφαλώνει το φράχτη.

Υπήρχαν όντως ίχνη εκεί ότι κάποιος είχε πρόσφατα περάσει το φράχτη· πατημένα χορτάρια και λεκέδες χόρτου στα ξύλα. Με κάποια δυσκολία πέρασα κι εγώ το φράχτη, αλλά δεν κατάφερα να διαπιστώσω με βεβαιότητα κατά πόσο τα παιδιά είχαν πει την αλήθεια. Δεν υπήρχε κανένα ίχνος μέσα ή γύρω από το νερό που υποδηλώνει ότι κάποιος είχε πηδήσει μέσα. Αυτό βέβαια δεν είναι περίεργο, αν λάβουμε υπόψη ότι σ' εκείνο το σημείο, όπου το ρεύμα χάνεται στο εσωτερικό του λόφου, το νερό χύνεται με ορμή προς τα έγκατα της γης. Τρεις έμπειροι σπηλαιολόγοι χάθηκαν στο ίδιο σημείο τον περασμένο Αύγουστο όταν αποπειράθηκαν μια μερική εξερεύνηση της υπόγειας διαδρομής του νερού.

Κάνοντας μερικές ακόμη ερωτήσεις στο αγόρι που είχα πάρει μαζί, διαπίστωσα ότι είχαν δει και ένα *δεύτερο* άτομο να τριγυρίζει στην περιοχή λίγο πριν από το προαναφερθέν επεισόδιο. Αυτό το άλλο άτομο φαινόταν να βαδίζει με δυσκολία σαν να ήταν τραυματισμένο, και το είδαν να μπαίνει σε μια γειτονική σπηλιά. Μετά είδαν να βγαίνει από την ίδια σπηλιά ο «παράξενος άνθρωπος» — που τον περιέγραψαν σαν πράσινο και με κοντή, ευλύγιστη ουρά — να πλησιάσει στο φράκτη και να τον περνά, για να πηδήσει στη συνέχεια στο νερό.

Όταν επιθεώρησα τη σπηλιά, βρήκα κάτι που έμοιαζε με δέρμα ζώου, ανοιγμένο στα πόδια και την κοιλιά, όπως συνηθίζουν να κάνουν οι κυνηγοί θηρίων με τις προβιές των θηραμάτων τους. Το αντικείμενο αυτό ήταν τυλιγμένο προσεκτικά και ακουμπισμένο σε μια γωνιά· τώρα βρίσκεται στο χώρο ευρεθέντων και απωλεσθέντων αντικειμένων του αστυνομικού τμήματος του Ντίλαμ. Κοντά στο δέρμα αυτό υπήρχε μια πλήρης ανδρική ένδυση, καλής ποιότητας, επίσης προσεκτικά διπλωμένη και ακουμπισμένη κάτω. Σε

μια εσωτερική τσέπη του σακακιού βρήκα ένα πορτοφόλι με δεκατέσσερα χαρτονομίσματα της μιας λίρας, και μια κάρτα με τη διεύθυνση ενός σπιτιού του Μαρσκ: Οδός Σάντερλαντ Κρέσεντ 11. Τα ρούχα αυτά, καθώς και το πορτοφόλι, βρίσκονται τώρα στον ίδιο χώρο με το δέρμα.

Περίπου στις 6:30 μ.μ. επισκέφθηκα την ανωτέρω διεύθυνση στο Μαρσκ και έκανα μερικές ερωτήσεις στην οικονόμο του σπιτιού, την κυρία Γουάιτ. Οι δηλώσεις της σχετικά με τον Ρόμπερτ Κρουγκ, τον εργοδότη της, αποτελούν το Συνημμένο Γ. Η κυρία Γουάιτ μου παρέδωσε επίσης δυο φακέλους, ο ένας από τους οποίους περιείχε το χειρόγραφο που περιείχε το Συνημμένο Α. Η κυρία Γουάιτ είχε βρει αυτό το φάκελο σφραγισμένο, μαζί με ένα σημείωμα που της ζητούσε να τον ταχυδρομήσει, όταν θα πήγαινε σπίτι το απόγευμα της 20ής, πράγμα που έγινε περίπου μισή ώρα πριν από τη δική μου άφιξη. Όμως, λόγω των ερευνών που έκανα και εξαιτίας της φύσης τους — δηλαδή, την πιθανή αυτοκτονία του κυρίου Κρουγκ — η κυρία Γουάιτ έκρινε καλύτερο να παραδώσει το φακέλο στην αστυνομία. Άλλωστε δεν μπορούσε να φανταστεί και τι άλλο να κάνει, επειδή ο Κρουγκ είχε ξεχάσει να γράψει διεύθυνση παραλήπτη. Επειδή υπήρχε η πιθανότητα να περιέχει κάποιο σημείωμα σχετικά με λόγους αυτοκτονίας, δέχτηκα να τον παραλάβω εγώ.

Ο άλλος φάκελος, που ήταν ανοιχτός, περιείχε ένα χειρόγραφο σε άγνωστη γλώσσα, και βρίσκεται επίσης μαζί με τα υπόλοιπα αντικείμενα στο Ντίλαμ.

Στις δυο εβδομάδες που μεσολάβησαν από την εικαζόμενη αυτοκτονία, και παρά τις προσπάθειές μου να εντοπίσω τον Ρόμπερτ Κρουγκ, δεν κατάφερα να βρω κανένα στοιχείο που να δείχνει ότι μπορεί να είναι ακόμη ζωντανός. Επίσης, η κυρία Γουάιτ αναγνώ-

ρισε ότι τα ρούχα που βρέθηκαν στη σπηλιά ήταν εκείνα που φορούσε ο Κρουγκ την προηγούμενη νύχτα της εξαφάνισής του. Το γεγονός αυτό νομίζω ότι δικαιολογεί την πρότασή μου να τοποθετηθεί η αναφορά μου στο αρχείο ανεξιχνίαστων υποθέσεων, και ο Ρόμπερτ Κρουγκ να θεωρηθεί ως αγνοούμενος.

Αρχιφύλαξ Τζ.Τ. Μίλλερ
Ντίλαμ, Γιόρκσερ

7 Αυγούστου 1952

Σημείωση:
Κύριε επιθεωρητά,

Επιθυμείτε να στείλω ένα αντίγραφο του χειρογράφου του Συνημμένου Α — όπως ζήτησε ο Κρουγκ από την κυρία Γουάιτ — στο γραμματέα της Επιτροπής Άνθρακος Βορειο-Ανατολικών Περιοχών;

Επιθεωρητής Ι.Λ. Ίανσον
Αρχηγείο Αστυνομίας Γιόρκσερ
Ράντκαρ, Γιόρκσερ

Αγαπητή αρχιφύλακα Μίλλερ,

Σχετικά με το σημείωμά σας της 7ης τρέχοντος, μην κάνετε καμία περαιτέρω ενέργεια όσον αφορά στην υπόθεση Κρουγκ. Όπως προτείνατε και ο ίδιος, διέταξα το συγκεκριμένο άτομο να περαστεί στα αρχεία μας ως αγνοούμενο. Σχετικά με το χειρόγραφο τώρα· ο άνθρωπος αυτός πρέπει να ήταν ή διανοητικά ανισόρροπος ή μεγαλοφυής φαρσέρ· πιθανώς κάποιος συνδυασμός και των δυο. Ασχέτως με το γεγονός ότι ορισμένα από τα στοιχεία στην ιστορία του αποτελούν αναμφισβήτητα γεγονός, η όλη υπόθεση

φαίνεται γενικά να είναι δημιούργημα ενός αρρωστημένου μυαλού.

Στο μεταξύ αναμένω από σας αναφορά σχετικά με την πρόοδο των ερευνών της άλλης εκκρεμούς υπόθεσης της δικαιοδοσίας σας. Αναφέρομαι στο βρέφος το οποίο βρέθηκε στα στασίδια της εκκλησίας του Ήλυ-ον-δε-Μουρ τον περασμένο Ιούνιο. Υπήρξε καμία εξέλιξη στο θέμα εντοπισμού της μητέρας του;

Η ΦΡΙΚΗ ΣΤΟ ΡΕΝΤ ΧΟΥΚ

του Χ. Φ. Λάβκραφτ

Ο Χάουαρντ Φίλλιπς Λάβκραφτ ήταν ο πρώτος συγγραφέας που πήρε τον τρόμο από τους πύργους και τα λαγκάδια και τον μετέφερε στα σπίτια και στους δρόμους των πόλεων.

Αυτό ακούγεται κάπως περίεργα σαν έπαινος, αλλά είναι.

Ο Λάβκραφτ κατάλαβε ότι ο Όσκαρ Ουάιλντ είχε κάποιο δίκιο με το **Φάντασμα του Κάντερβιλ**, *και ότι στον κόσμο του εικοστού αιώνα αντηχούσαν κάπως επάφωνα εκείνα τα σαβανωμένα φαντάσματα που έσερναν τις αλυσίδες τους στους μεσαιωνικούς πύργους. Μεταξύ άλλων, ο τρόμος τους δε μας άγγιζε ιδιαίτερα. Πόσοι από μας ζούμε σε πύργους; Όχι ότι δε θα θέλαμε να έχουμε ένα φέρετρο με βρυκόλακα στο λεβητοστάσιο της πολυκατοικίας μας (και μετά όποιος τολμούσε ας μας έκλεβε στο πετρέλαιο!) αλλά, όπως και να το κάνουμε, το πράγμα θα έχανε τη γοητεία του.*

Όμως, εκείνο που πάνω απ' όλα ξεχώρισε τον Λάβκραφτ ήταν το γεγονός ότι στήριξε τα έργα του σε «απαγορευμένες» απόκρυφες παραδόσεις, σε πραγματικά γεγονότα και σε προσωπικά οράματα και ε-

φιάλτες — όλα σε μυθιστορηματικό περιτύλιγμα, έτσι που είναι σχεδόν αξεδιάλυτο πού τελειώνει το πραγματικό και πού αρχίζει το φανταστικό.

Τούτο το διήγημα έχει όλα αυτά τα χαρακτηριστικά. Σκοτεινές αδελφότητες και τελετουργίες βγαλμένες από τη γνήσια μαγική παράδοση, οντότητες από άλλα επίπεδα ύπαρξης, καθώς και ένα φοβερά δυνατό κομμάτι που σίγουρα προέρχεται από κάποιο προσωπικό εφιάλτη του συγγραφέα. Δεν ξέρω αν κατάφερα να το μεταδώσω στη μετάφραση, αλλά, στο πρωτότυπο, η «οραματική εμπειρία» του ήρωα στις υπόγειες κατακόμβες έχει ένα αληθινά παραληρηματικό τόνο, σαν ο Λάβκραφτ να έγραφε σε κατάσταση υστερικού τρόμου. Δεν αμφιβάλλω ότι είχε «ζήσει» αυτή τη σκηνή σε κάποιο δικό του εφιάλτη. Προσέξτε την, αν θέλετε μια γεύση αληθινού τρόμου...

Και κάτι ακόμη, η μαγική επωδή που αναφέρεται στο κείμενο είναι μια από τις αρχαίες ελληνικές επικλίσεις προς την Εκάτη. Δίχως να είμαι απόλυτα σίγουρος, πιστεύω ότι προέρχεται είτε από τον Μάρκο Ανναίο Λουκανό είτε από τον Λεύκιο Απουλήιο, λατίνους συγγραφείς, του 1ου και του 2ου αιώνα αντίστοιχα.

Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο που ο Λάβκραφτ ανοίγει το διήγημά του μ' ένα απόσπασμα από τον Μάχεν....

Γ.Μ.

Υπάρχουν ολόγυρά μας μυσταγωγίες τόσο του κακού όσο και του καλού. Ζούμε και κινούμαστε σ' έναν άγνωστο κόσμο, ένα τόπο όπου υπάρχουν σπήλαια και σκιές και κάτοικοι του λυκόφωτος. Είναι πιθανό ο άνθρωπος κατά καιρούς να επιστρέφει στο μονοπάτι της εξέλιξης, και πιστεύω ότι μια φοβερή παράδοση εξακολουθεί να παραμένει ζωντανή.

Άρθρουρ Μάχεν

1

Πριν σχετικά λίγες βδομάδες, στη γωνιά ενός δρόμου του χωριού Πασκόαγκ του Ρόουντ Άιλαντ, ένας ψηλός, γεροδεμένος άντρας με συμπαθητικό πρόσωπο έδωσε αφορμή για πολλά σχόλια και συζητήσεις ύστερα από μια περίεργη κρίση που έπαθε ξαφνικά. Κατά τα φαινόμενα κατηφόριζε το λόφο από το δρόμο του Τσεπάτσετ, και φτάνοντας στην πυκνοκατοικημένη περιοχή έστριψε αριστερά στον κεντρικό δρόμο. Εκεί κάμποσα σεμνά εμπορικά τετράγωνα δίνουν στην περιοχή μια κάποια αίσθηση αστικής ατμόσφαιρας.

Στο σημείο εκείνο και δίχως καμία φανερή αιτία, η όλη στάση του άλλαξε απότομα κι εντυπωσιακά. Εκεί που βάδιζε, κοκάλωσε απότομα και στάθηκε για μια στιγμή κοιτάζοντας παράξενα στο ψηλότερο από τα

κτίρια μπροστά του. Ύστερα, ξεσπώντας σε ατέλειωτες, έντρομες, υστερικές κραυγές, το έβαλε στα πόδια τρέχοντας σαν τρελός, με αποτέλεσμα να σκοντάψει και να πέσει στην επόμενη διασταύρωση.

Οι διαβάτες που έτρεξαν να τον σηκώσουν και να τον ξεσκονίσουν είδαν ότι διατηρούσε τις αισθήσεις του, δε φαινόταν να έχει πάθει καμιά ζημιά και προφανώς του είχε περάσει εντελώς εκείνη η ξαφνική νευρική κρίση. Ντροπιασμένος, μουρμούρισε κάτι δικαιολογίες για κάποιο σοκ που είχε περάσει πρόσφατα, και με χαμηλωμένα τα μάτια έκανε μεταβολή και άρχισε ν' ανηφορίζει πάλι το δρόμο του Τσεπάτσετ μέχρι που χάθηκε από τη θέα των περαστικών δίχως να ρίξει δεύτερη ματιά πίσω του.

Ήταν παράξενη συμπεριφορά για έναν τόσο μεγαλόσωμο, γεροδεμένο και κατά τα φαινόμενα απόλυτα φυσιολογικό άντρα. Και το παράξενο του πράγματος δε μειώθηκε από τις παρατηρήσεις ενός από τους παρατυχόντες, που στο πρόσωπο του ξένου είχε αναγνωρίσει τον ενοικιαστή ενός γνωστού γαλακτοκόμου στις παρυφές του Τσεπάτσετ.

Όπως αποκαλύφθηκε, ο ενοικιαστής αυτός ήταν ο Τόμας Φ. Μαλόουν, ντετέκτιβ της αστυνομίας της Νέας Υόρκης, σε αναρρωτική άδεια. Ήταν ύστερα από συμβουλή των γιατρών μετά από μια ασυνήθιστα συγκλονιστική περιπέτεια που έζησε σε κάποια φρικαλέα τοπική υπόθεση με δραματικές εξελίξεις. Κατά τη διάρκεια μιας αστυνομικής επιδρομής στην οποία είχε συμμετάσχει κι ο Μαλόουν είχε σημειωθεί κάποια κατάρρευση μερικών παλιών πλίθινων κτιρίων. Κάτι στην όλη αυτή υπόθεση, όπου είχαν χαθεί πολλές ζωές τόσο κρατουμένων όσο και συναδέλφων του, τον είχε επηρεάσει με περίεργο τρόπο.

Σαν αποτέλεσμα της περιπέτειας αυτής ο Μαλόου είχε εκδηλώσει μια έντονη κι αφύσικη απέχθεια για

οποιοδήποτε κτίριο που είχε έστω και την ελάχιστη ομοιότητα μ' εκείνα που είχαν καταρρεύσει. Έτσι, στο τέλος, οι ψυχίατροι του είχαν συστήσει ν' αποφεύγει για ένα ακαθόριστο διάστημα να βλέπει τέτοια κτίρια.

Ένας γιατρός της αστυνομίας, που είχε συγγενείς στο Τσεπάτσετ, του είχε προτείνει ένα γραφικό χωριουδάκι με ξύλινα σπίτια της αποικιακής περιόδου σαν ιδανικό τόπο για την ψυχική του ανάρρωση. Ο άρρωστος είχε πράγματι συμφωνήσει να πάει εκεί, με την υπόσχεση να μη δοκιμάσει ποτέ να επισκεφθεί τους δρόμους με τα πλίθινα κτίρια των μεγαλύτερων γύρω χωριών. Αυτό τουλάχιστον μέχρι να του το επιτρέψει ο ειδικός γιατρός του Γουνσόκετ που είχε αναλάβει τη φροντίδα του. Αυτός ο περίπατος ως το Πασκόαγκ για ν' αγοράσει περιοδικά ήταν ένα λάθος του, και ο δύστυχος είχε πληρώσει αυτή του την ανυπακοή με τρόμο, μώλωπες και ταπείνωση.

Αυτά ήταν όλα όσα ήταν γνωστά στους κουτσομπόληδες του Τσεπάτσετ και του Πασκόαγκ, και αυτά επίσης ήταν κι όλα όσα πίστευαν οι πιο ειδικευμένοι ψυχίατροι. Αλλά αρχικά ο Μαλόουν είχε πει στους γιατρούς πολύ περισσότερα, σταματώντας μονάχα όταν κατάλαβε ότι αντιμετώπιζε από μέρους τους την απόλυτη δυσπιστία. Από κει και μετά συγκράτησε τη γλώσσα του και δε διαμαρτυρήθηκε καθόλου όταν οι γιατροί συμφώνησαν ομόφωνα ότι εκείνο που κλόνισε την ψυχική ισορροπία του ήταν η κατάρρευση μερικών βρομερών πλίθινων κτιρίων στην περιοχή του Ρεντ Χουκ στο Μπρούκλυν, που είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο πολλών γενναίων αστυνομικών.

Ο Μαλόουν είχε εργαστεί υπερβολικά σκληρά, είπαν όλοι, στην εκκαθαριστική επιχείρηση εκείνων των άντρων της παρανομίας και της βίας. Ορισμένα από τα συμβάντα αυτής της υπόθεσης ήταν, ομολογουμένως, πολύ συγκλονιστικά, και η τελική απροσδόκητη

τραγωδία υπήρξε η τελευταία σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι.

Αυτή ήταν μια απλή, βολική εξήγηση που όλοι μπορούσαν να καταλάβουν, και επειδή ο Μαλόουν δεν ήταν κανένας αφελής έκρινε πιο φρόνιμο να τους αφήσει να την πιστεύουν. Πώς να κάνει νύξεις σε πεζούς ανθρώπους για την ύπαρξη μιας φρίκης πέρα από κάθε ανθρώπινη φαντασία· για μορφές κακού που κάποιοι είχαν καλέσει από παλιότερους κόσμους και που σαν λέπρα και καρκίνος έτρωγαν σπίτια, τετράγωνα και πόλεις ολόκληρες; Θα ήταν σαν να πήγαινε γυρεύοντας όχι για μια άνετη αναρρωτική άδεια αλλά για ένα επενδυμένο κελί ψυχιατρείου. Και ο Μαλόουν, παρά το μυστικιστικό στοιχείο του χαρακτήρα του, δεν έπαυε να είναι ένας λογικός και φρόνιμος άνθρωπος.

Διέθετε την οραματικότητα ενός Κέλτη για το απόκοσμο και το μυστηριακό, αλλά και το διαπεραστικό μάτι ενός ρεαλιστή για να διακρίνει τι από αυτά διέθετε και την ανάλογη εξωτερική πειστικότητα. Στα σαράντα δύο χρόνια της ζωής του αυτό το κράμα χαρακτήρα τον είχε σπρώξει σε δρόμους μακράν της πεπατημένης, και τον είχε οδηγήσει σε παράξενα μονοπάτια για έναν απόφοιτο του πανεπιστημίου του Δουβλίνου, γεννημένο, σε μια γεωργιανή αγροικία κοντά στο Φοίνιξ Παρκ.

Και τώρα, καθώς αναλογιζόταν τα όσα είχε δει, νιώσει και καταλάβει ο Μαλόουν δεν είχε καμία διάθεση να μοιραστεί το μυστικό που μπορούσε να καταντήσει ψυχικό ράκος έναν ατρόμητο αστυνομικό· το μυστικό που μπορούσε να κάνει παλιές ηλίθιες τρώγλες και θάλασσες από μελαψά ανεξιχνίαστα πρόσωπα να φαντάζουν σαν μια εικόνα εφιάλτη και δαιμονικής απειλής.

Δεν ήταν δα κι η πρώτη φορά που αναγκαζόταν να κρατήσει τις απόψεις του για τον εαυτό του. Μήπως

αυτή η ίδια η απόφασή του να βουτήξει στην πολύγλωσση άβυσσο του υπόκοσμου της Νέας Υόρκης δεν ήταν από μόνη της ένα μυστήριο ανεπίδεκτο οποιασδήποτε λογικής εξήγησης; Τι θα μπορούσε να πει στους πεζούς ανθρώπους για τις αρχαίες μαγείες και τ' αλλόκοτα θαύματα που κάθε ευαίσθητο μάτι μπορούσε να δει σ' εκείνο το θανατερό καζάνι όπου χύνουν κι ανακατεύουν το φαρμάκι τους όλα τα κατακάθια από ανίερες εποχές, διαιωνίζοντας τις χυδαίες τους φρικαλεότητες;

Ο Μαλόουν είχε δει την κολασμένη πράσινη φλόγα των μυστικών θαυμάτων σε τούτο το σκοτεινό συνονθύλευμα της εξωτερικής απληστίας και της εσωτερικής χυδαιότητας. Και είχε χαμογελάσει αχνά όταν όλοι οι νεοϋορκέζοι φίλοι του είχαν ειρωνευτεί το πείραμά του ν' αναλάβει αστυνομικά καθήκοντα. Είχαν όλοι τους αντιδράσει με πολλές ευφυολογίες και κυνισμό, χλευάζοντας σαν παράλογη την αναζήτησή του για άγνωστα μυστήρια, και τον διαβεβαίωναν ότι στις μέρες μας η Νέα Υόρκη δεν έκρυβε τίποτα περισσότερο από ποταπότητα και προστυχιά.

Ένας απ' αυτούς, μάλιστα, είχε στοιχηματίσει μαζί του ένα γερό ποσό ότι — παρά τις συγγραφικές του επιτυχίες στην *Επιθεώρηση του Δουβλίνου* — ποτέ δε θα μπορούσε να γράψει μια αληθινά ενδιαφέρουσα ιστορία για την κρυφή ζωή της Νέας Υόρκης. Και τώρα, αναλογιζόμενος τα όσα είχαν συμβεί, ο Μαλόουν συνειδητοποιούσε την κοσμική ειρωνεία του πράγματος, που είχε επαληθεύσει επιφανειακά αυτή την προφητεία, αν και από μέσα του ο ίδιος ήξερε καλά πόσο λαθεμένη ήταν. Η φρίκη, όπως τη γνώρισε τελικά, ποτέ δε θα μπορούσε ν' αποτελέσει το θέμα ενός αναγνώσματος. Γιατί, όπως είπε σχετικά μ' ένα έργο του Πόε ένας γερμανός μελετητής του, es lasst sich nicht lesen — το ίδιο το θέμα «αυτοαποκλείει την ανάγνωσή του».

2

Για τον Μαλόουν υπήρχε πάντοτε η αίσθηση ενός αθέατου μυστηρίου πίσω από την ύπαρξη. Από παιδί ένιωθε την κρυμμένη ομορφιά και την έκσταση των πραγμάτων, και είχε στραφεί προς την ποίηση. Αλλά η ανέχεια, η λύπη και η εξορία από τον τόπο του είχαν στρέψει το βλέμμα του προς περισσότερο σκοτεινές κατευθύνσεις, και είχε νιώσει να τον συνεπαίρνει μια παράξενη ανατριχίλα στη σκέψη του τι σήμαινε η ύπαρξη ενός κακού στον κόσμο γύρω του.

Η καθημερινή ζωή έφτασε να γίνει γι' αυτόν μια φαντασμαγορία από μακάβριες σκιαγραφίες· πότε σπινθηροβόλες, αλλ' αναδίδοντας μια οσμή συγκαλυμμένης σαπίλας όπως στα καλύτερα έργα του Μπήρντσλυ, και πότε με υπαινιγμούς τρόμου πίσω και από τις πλέον κοινές μορφές και τ' αντικείμενα, όπως στα πιο διακριτικά και λιγότερο χτυπητά έργα του Γκουστάβ Ντορέ.

Συχνά το θεωρούσε ευτύχημα που τα περισσότερα άτομα υψηλής νοημοσύνης χλεύαζαν αυτά τα εσώτατα μυστήρια. Γιατί, όπως το 'βλεπε, αν τα πιο ανώτερα μυαλά έρχονταν ποτέ σε στενότερη επαφή με τα μυστικά που περισώζονταν σε ορισμένες αρχαίες και αφανείς αδελφότητες, οι ανώμαλες καταστάσεις που θα προέκυπταν όχι μόνο θα κατέστρεφαν σύντομα τον κόσμο αλλά και θ' απειλούσαν αυτή την ίδια την ακεραιότητα του σύμπαντος.

Όλες αυτές οι σκέψεις ήταν αναμφισβήτητα νοσηρές, αλλά η πειθαρχημένη λογική του Μαλόου, καθώς και μια βαθιά αίσθηση του χιούμορ που τον διέκρινε, εύκολα εξισορροπούσαν τα πράγματα. Του αρκούσε ν' αφήνει αυτές τις ιδέες του στο επίπεδο απόμακρων και απαγορευμένων οραμάτων, που δεν έπρεπε να τα παίρνει κανείς και πολύ στα σοβαρά. Το σοκ το έπαθε

μονάχα όταν το καθήκον τον ανάγκασε να βουτήξει σε μια κόλαση αποκαλύψεων, πολύ απότομα, και ύπουλα αποτελεσματική για να ξεφύγει.

Ήταν κάμποσος καιρός που ο Μαλόουν είχε αναλάβει υπηρεσία στο αστυνομικό τμήμα της οδού Μπάτλερ, όταν υπέπεσε στην αντίληψή του η υπόθεση του Ρεντ Χουκ. Το Ρεντ Χουκ είναι ένας λαβύρινθος πολυεθνικής αθλιότητας κοντά στην παμπάλαιη αποβάθρα αντίκρυ στο Νησί του Κυβερνήτη. Βρομερά σοκάκια ξεκινούν από τις προβλήτες και σκαρφαλώνουν στο λόφο προς τα ψηλότερα εδάφη όπου οι ερειπωμένοι οδοί Κλίντον και Κωρτ οδηγούν πέρα προς το Κοινοτικό Μέγαρο. Τα σπίτια της περιοχής είναι κυρίως από τούβλα, και η κατασκευή τους χρονολογείται από το πρώτο τέταρτο έως τα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα. Μερικά από τα πιο απόκεντρα σοκάκια και στενά έχουν κάτι από κείνη τη σαγηνευτική αρχαϊκή ατμόσφαιρα που τα συμβατικά αναγνώσματα μας έχουν συνηθίσει να την αποκαλούμε «ντικενσιανή».

Ο πληθυσμός εδώ είναι ένας απελπιστικά αξεδιάλυτο αίνιγμα λαών και φυλών. Σύροι, Σπανιόλοι, Ιταλοί και νέγροι συνωστίζονται φύρδην μίγδην, ενώ όχι πολύ μακριά υπάρχουν νησίδες με Σκανδιναβούς και Αμερικάνους. Είναι μια βαβυλωνία θορύβων και βρομιάς, που εξαπολύει τις παράξενες κραυγές της σαν σε απάντηση στο λαδερό πάφλασμα των μολυσμένων νερών, που γλείφουν τις ρυπαρές αποβάθρες, και στις τερατώδεις κακόφωνες χορωδίες από τις σειρήνες του λιμανιού.

Πριν πολλά χρόνια επικρατούσε εδώ μια πιο όμορφη εικόνα. Υπήρχαν ναυτικοί με καθάριο βλέμμα στους χαμηλότερους δρόμους, και σπίτια με γούστο και αρχοντιά εκεί που τα μεγαλύτερα οικήματα υψώνονται στο λόφο. Μπορεί ακόμη να διακρίνει κανείς

τ' απομεινάρια του παλιού μεγαλείου στις κομψές σιλουέτες των κτισμάτων και στις σποραδικές χαριτωμένες εκκλησίες.

Τα ίχνη της παλιάς τέχνης και ιστορίας διατηρούνται στις διάφορες λεπτομέρειες εδώ κι εκεί — σε μια σειρά από φαγωμένα σκαλοπάτια, σε κάποια ξεχαρβαλωμένη πόρτα, σ' ένα ζευγάρι από σαρακοφαγωμένους διακοσμητικούς παραστάδες ή σε κάποιο απομεινάρι παλιού κήπου πίσω από τα στραβωμένα και σκουριασμένα σίδερα ενός φράχτη. Τα σπίτια είναι γενικά σε συμπαγείς μαζές, και εδώ κι εκεί υψώνεται κάποιο θολωτό δώμα γεμάτο παράθυρα για να θυμίσει τις μέρες που οι φαμίλιες των καπεταναίων και των καραβοκύρηδων κάθονταν ν' αγναντέψουν τη θάλασσα.

Απ' αυτό το συνονθύλευμα της υλικής και ψυχικής σαπίλας, οι βλάσφημοι ήχοι από εκατό διαλέκτους υψώνονται προς τον ουρανό. Ορδές από διάφορα αποβράσματα διασχίζουν τρικλίζοντας τα σοκάκια και τους δρόμους γκαρίζοντας και τραγουδώντας. Καχύποπτα χέρια σβήνουν ξαφνικά κάποιο φως και τραβούν τις κουρτίνες, ενώ μαυριδερά, σημαδεμένα από την κραιπάλη πρόσωπα εξαφανίζονται πίσω από τα παράθυρα όταν περνά από μπροστά κάποιος ξένος επισκέπτης.

Οι αστυνομικοί έχουν εγκαταλείψει κάθε ελπίδα ότι θα μπορέσουν ποτέ να επιβάλουν εδώ κάποιο νόμο ή τάξη, και μάλλον περιορίζονται στην προσπάθεια να υψώσουν φράγματα για να προστατέψουν τον έξω κόσμο από τούτη την εστία μόλυνσης. Η σειρήνα ενός περιπολικού γίνεται δεκτή για μια νεκρική σιωπή, και εκείνοι που τυχόν συλλαμβάνονται εδώ δεν είναι διόλου φλύαροι. Οι φανερές παρανομίες είναι τόσο ποικίλες όσο και οι διάλεκτοι των ντόπιων. Αρχίζουν από

το λαθρεμπόριο ποτών και τη διακίνηση λαθρομεταναστών, και προχωρούν καλύπτοντας όλες τις ενδιάμεσες μορφές παρανομίας, μέχρι τις βιαιοπραγίες και το έγκλημα στις πιο αποκρουστικές μορφές του.

Το γεγονός ότι αυτές οι ορατές παρανομίες δεν είναι ακόμη πιο πολλές δεν πρέπει να το δούμε σαν θετικό στοιχείο, εκτός πια κι αν θεωρήσουμε αξιέπαινη την τέχνη της απόκρυψης ενός εγκλήματος. Εκείνοι που βγαίνουν — ή τουλάχιστον από εκείνους που βγαίνουν από τη μεριά της στεριάς — τις περισσότερες πιθανότητες να ξαναφύγουν έχουν εκείνοι που ξέρουν να κρατούν το στόμα τους κλειστό.

Σ' αυτό το περιβάλλον η ευαίσθητη μύτη του Μαλόουν έπιασε μια ανεπαίσθητη μπόχα από μυστικά πιο τρομερά απ' οποιαδήποτε αμαρτία που καταδίκαζαν οι πολίτες και που αναθεμάτιζαν οι παπάδες και οι ηθικολόγοι. Σαν άτομο που συνδύαζε φαντασία και επιστημονική γνώση γνώριζε πολύ καλά ότι ο σύγχρονος άνθρωπος κάτω από συνθήκες ανομίας τείνει μυστηριωδώς ν' αναβιώνει στους καθημερινούς του τρόπους και τις συνήθειες τα σκοτεινότερα ενστικτώδη πρότυπα της πρωτόγονης αγριότητας ενός πιθηκανθρώπου. Είχε συχνά παρακολουθήσει με την ανατριχίλα έμπειρου ανθρωπολόγου τις παρέες των τσιμπλιάρηδων, βλογιοκομμένων νεαρών που, ψέλνοντας και βλαστημώντας, διέσχιζαν τα σκοτεινά σοκάκια τις μικρές ώρες της αυγής.

Αυτές τις παρέες των νεαρών τις έβλεπε κανείς σχεδόν αδιάκοπα. Πότε τους συναντούσες μαζεμένους και μουλωχτούς να ξενυχτούν στις γωνιές των δρόμων και πότε να κάθονται σε κατώφλια σπιτιών παίζοντας μια αλλόκοτη μουσική με διάφορα φτηνά όργανα. Άλλοτε πάλι τους έβλεπες να κάθονται αποχαυνωμένοι ή, αντίθετα, να προστυχολογούν στις διά-

φορες καφετέριες κοντά στο Κοινοτικό Μέγαρο. Μπορούσες ακόμη να τους δεις να ψιθυρίζουν μαζεμένοι γύρω από ελεεινά ταξί παρκαρισμένα μπροστά στις ψηλές βεράντες των μισορημαγμένων κι αμπαρωμένων παλιών σπιτιών.

Η θέα τους τον αναγούλιαζε και τον γοήτευε περισσότερο απ' όσο τολμούσε να ομολογήσει στους συναδέλφους του στο σώμα. Ένιωθε να βλέπει σ' αυτούς κάποιο αποτρόπαιο νήμα μυστικής συνέχειας· κάποιο δαιμονικό, ανεξιχνίαστο και αρχαϊκό πρότυπο συμπεριφοράς εντελώς πέρα και πίσω από τη νοσηρή μάζα των συνηθισμένων συμβάντων που με τόσο ευσυνείδητη μεθοδικότητα συγκέντρωνε στους φακέλους της η αστυνομία.

Βαθιά μέσα του ένιωθε ότι είχε μπροστά του τους κληρονόμους μιας συγκλονιστικής και αρχέγονης παράδοσης· τους μεριδιούχους εκφυλισμένων και αποσπασματικών γνώσεων από μορφές λατρείας και τελετουργίες πιο παλιές κι από την ανθρωπότητα. Αυτό τουλάχιστον υποδήλωνε η συνοχή και η ομοιογένειά τους, και ενίσχυε την περίεργη υποψία ότι ενός άλλου είδους τάξη ήταν κρυμμένη κάτω από την όλη ρυπαρή επιφανειακή αταξία.

Δεν είχε διαβάσει μάταια μελέτες σαν τη *Μαγική Λατρεία στη Δυτική Ευρώπη* της Δρ Μάργκαρετ Μάρρυ. Ήξερε ότι μέχρι τα πρόσφατα χρόνια ένα φοβερό και μυστικό σύστημα συγκεντρώσεων και οργίων είχε σίγουρα επιβιώσει ανάμεσα σε χωρικούς και σε ανθρώπους της σκιάς. Ήταν ένα απομεινάρι από σκοτεινές θρησκείες που προϋπήρχαν της εμφάνισης των Αρείων, και που στοιχεία τους επιζούσαν στους λαϊκούς θρύλους για τις Μαύρες Λειτουργίες και τα Σάμπατ των Μαγισσών. Το ενδεχόμενο να είχαν πλέον σβήσει εντελώς αυτά τα εφιαλτικά υπολείμματα

της παλιάς τουρανο-ασιατικής μαγείας και των θρησκειών της γονιμότητας ούτε που το συζητούσε καν. Και αναρωτιόταν συχνά πόσο αρχαιότερα και πόσο πιο μαύρα ακόμη από τις πιο σκοτεινές φήμες που κυκλοφορούσαν ψιθυριστά μπορεί στ' αλήθεια να ήταν αυτά.

3

Εκείνο που οδήγησε τον Μαλόουν στην καρδιά των όσων συνέβαιναν στο Ρεντ Χουκ ήταν η υπόθεση του Ρόμπερτ Σουίνταμ. Ο Σουίνταμ ήταν ένας λόγιος ερημίτης από παλιά ολλανδική οικογένεια, με εισόδημα που, αρχικά, μόλις και μετά βίας του έφτανε να ζει. Έμενε σ' ένα μεγάλο αλλά κακοδιατηρημένο μέγαρο που είχε χτίσει ο παππούς του στο Φλάτμπους. Την εποχή εκείνη το χωριό αυτό δεν ήταν παρά ένα ευχάριστο σύνολο από αποικιακές αγροικίες μαζεμένες γύρω από την κισσοντυμένη Εκκλησία της Μεταρρύθμισης με το γοτθικό καμπαναριό και το περιφραγμένο παλιό ολλανδικό κοιμητήρι της.

Στο μοναχικό σπίτι του, κάπου πίσω από την οδό Μάρτενς και ανάμεσα στα ψηλά γέρικα δέντρα της αυλής, ο Σουίνταμ ζούσε με τις μελέτες και τις σκέψεις του εδώ και εξήντα περίπου χρόνια. Μονάχα μια φορά, πριν μια περίπου γενιά, είχε σαλπάρει για τον παλιό κόσμο όπου και παρέμεινε μακριά από κάθε επαφή για οχτώ χρόνια.

Τα οικονομικά του δεν του επέτρεπαν να έχει υπηρέτες, και δε δεχόταν παρά ελάχιστους επισκέπτες στο ερημητήριό του. Απέφευγε τις στενές φιλίες και δεχόταν τους σπάνιους επισκέπτες του σ' ένα από τα τρία δωμάτια του ισογείου που τα διατηρούσε σε καλύτερη κατάσταση — συγκεκριμένα, σε μια απέραντη, ψηλοτάβανη βιβλιοθήκη που οι τοίχοι της ήταν γε-

μάτοι με παμπάλαια βιβλία με επιβλητική, αρχαϊκή και ακαθόριστα απωθητική όψη.

Η εξάπλωση της πόλης και η τελική απορρόφηση του Φλάτμπους από την περιοχή του Μπρούκλυν δε σήμαινε τίποτα για τον Σουίνταμ, αλλά και ο ίδιος είχε σχεδόν πάψει να σημαίνει τίποτα για την πόλη. Οι πιο ηλικιωμένοι τον έδειχναν όταν περνούσε από το δρόμο, αλλά για τους περισσότερους νεότερους κατοίκους ήταν απλώς ένας εκκεντρικός, παχύς γεράκος. Για τους νεοφερμένους, τα αχτένιστα άσπρα μαλλιά, το κοντό μουσάκι, το γυαλιστερό μαύρο κουστούμι και το μπαστούνι του με τη χρυσή λαβή δεν άξιζαν τίποτα περισσότερο από μια πειραχτική ματιά.

Ο Μαλόουν δεν είχε δει ποτέ προσωπικά τον Σουίνταμ μέχρι που το καθήκον τον κάλεσε στην υπόθεση, αλλά τον είχε έμμεσα ακουστά σαν μια αληθινά μεγάλη αυθεντία στις μεσαιωνικές δεισιδαιμονίες. Κάποτε μάλιστα είχε αφηρημένα σκεφτεί να ψάξει μήπως και βρει ένα εξαντλημένο πια βιβλιαράκι του Σουίνταμ σχετικά με την Καμπάλα και το θρύλο του Φάουστους που κάποιος φίλος είχε αναφέρει ένα απόσπασμα από μνήμης.

Ο Σουίνταμ άρχισε ν' απασχολεί την αστυνομία μονάχα όταν κάποιοι μακρινοί και μοναδικοί συγγενείς του έκαναν αίτηση στις αρχές για να τον θέσουν υπό δικαστική απαγόρευση σαν ανισόρροπο. Η κίνησή τους αυτή φάνηκε ξαφνική στον έξω κόσμο, αλλά στην πραγματικότητα ήταν απόφαση που είχε παρθεί ύστερα από πολύχρονες παρατηρήσεις και πολλές θλιβερές συζητήσεις. Αφορμή ήταν ορισμένες παράξενες αλλαγές που είχαν σημειωθεί στα λόγια και την όλη συμπεριφορά του Σουίνταμ· παλαβές κουβέντες για θαύματα που έμελλε σύντομα να συμβούν και ανεξήγητες επισκέψεις του και πάρε δώσε με κακόφημες

περιοχές του Μπρούκλυν.

Χρόνο με το χρόνο η εμφάνισή του γινόταν ολοένα και πιο ατημέλητη, και τώρα κυκλοφορούσε σαν κοινός αλήτης. Οι γνωστοί τον έβλεπαν ενοχλημένοι να τριγυρίζει σε υπόγειους σταθμούς του μετρό ή να κάθεται στα παγκάκια γύρω από το Κοινοτικό Μέγαρο κουβεντιάζοντας με παρέες από μαυριδερούς και κακομούτσουνους ξένους. Όταν άνοιγε το στόμα του, μιλούσε ακατάπαυστα για απεριόριστες δυνάμεις που σε λίγο θα ήταν στη διάθεσή του και επαναλάμβανε με πονηρές λοξές ματιές μυστικιστικές λέξεις ή ονόματα όπως «Σεφιρόθ», «Ασμοντάι» ή «Σαμαήλ».

Στο δικαστήριο αποκαλύφθηκε ότι σπαταλούσε το εισόδημά του και έτρωγε το κεφάλαιό του για ν' αγοράζει περίεργους τόμους βιβλίων που παράγγελνε από το Λονδίνο ή το Παρίσι, καθώς και για να διατηρεί ένα ελεεινό ημιυπόγειο διαμέρισμα στην περιοχή του Ρεντ Χουκ. Εκεί περνούσε σχεδόν όλα τα βράδια του, δεχόμενος περίεργες ανάμεικτες παρέες από ύποπτα στοιχεία και ξένους, τελώντας προφανώς κάποιες τελετουργίες πίσω από τα πράσινα σφαλιστά παντζούρια των παραθύρων.

Οι ντετέκτιβ που είχαν αναλάβει την παρακολούθησή του ανέφεραν ότι ακούγονταν παράξενες κραυγές, ψαλμωδίες και χοροπηδητά κατά τις τελετουργίες αυτές, και ανατρίχιαζαν στην παράξενη έκσταση και την αποχαλίνωσή τους, μόλο που ήταν συνηθισμένοι στα παράξενα όργια εκείνης της έκφυλης περιοχής. Όταν ωστόσο η υπόθεση έφτασε στο δικαστήριο, ο Σουίνταμ κατάφερε να διατηρήσει το αυτεξούσιό του. Μπροστά στο δικαστή η συμπεριφορά του έγινε ευγενική και λογική. Αναγνώρισε κι ο ίδιος την εκκεντρικότητα της συμπεριφοράς και τις ακρότητες της γλώσσας του, εξηγώντας ότι είχε παρασυρθεί εξαι-

τίας της υπερβολικής του αφοσίωσης στη μελέτη και την έρευνα.

Η έρευνά του, διευκρίνισε, αφορούσε σε ορισμένες όψεις της ευρωπαϊκής λαϊκής παράδοσης και απαιτούσε στενή επαφή με αλλοδαπά στοιχεία για να μελετήσει τα τραγούδια και τους λαϊκούς τους χορούς. Υποστήριξε ότι ήταν ολοφάνερα παράλογη και αστήρικτη η άποψη πως τον εκμεταλλευόταν κάποια πρόστυχη μυστική αδελφότητα, όπως σαφώς είχαν αφήσει να εννοηθεί οι συγγενείς του· και έδειξε πόσο θλιβερά είχαν παρεξηγήσει τον ίδιο και το είδος της εργασίας του. Οι ήρεμες αυτές εξηγήσεις του πέτυχαν το σκοπό τους, και το δικαστήριο του επέτρεψε ν' αναχωρήσει ανενόχλητος. Και οι ιδιωτικοί ντετέκτιβ που είχαν προσλάβει οι Σουίνταμ για την παρακολούθησή του, σήκωσαν απελπισμένοι τα χέρια κι εγκατέλειψαν την προσπάθεια.

Στο σημείο εκείνο, μια συνεργασία ομοσπονδιακών επιθεωρητών και αστυνομίας, μαζί και ο Μαλόουν, έδειξαν ενδιαφέρον για την υπόθεση. Ο νόμος είχε παρακολουθήσει μ' ενδιαφέρον τις δραστηριότητες του Σουίνταμ, και σε πολλές περιπτώσεις είχε κληθεί να βοηθήσει τις έρευνες των ιδιωτικών ντετέκτιβ. Χάρη σ' αυτές ήρθε στο φως το γεγονός ότι στις καινούριες παρέες του Σουίνταμ ανήκαν μερικά από τα πιο φριχτά και απαίσια αποβράσματα των πιο σκοτεινών κύκλων του Ρεντ Χουκ. Τουλάχιστον το ένα τρίτο από δαύτα ήταν κατ' επανάληψη σεσημασμένοι κακοποιοί, κλέφτες, ταραχοποιά στοιχεία και διακινητές παρανόμων μεταναστών.

Πράγματι, δε θα ήταν υπερβολικό να πούμε ότι ο ιδιαίτερος κύκλος γνωριμιών του γερο-σοφού απετελείτο σχεδόν αποκλειστικά από τους χειρότερους εκπρόσωπους των οργανωμένων συμμοριών που έφερ-

ναν στη χώρα λαθρομετανάστες. Οι τελευταίοι ανήκαν συνήθως στα κατακάθια ορισμένων ανωνύμων και ακαθόριστων ασιατικών φυλών, που έτσι κι έπεφταν στα χέρια των αρχών, αυτές φρόντιζαν πολύ συνετά να τους ξαποστείλουν πίσω.

Στις κοσμοβριθείς σφηκοφωλιές του Μάρκαμ Πλέης — αργότερα άλλαξε όνομα — όπου ο Σουίνταμ διατηρούσε το νέο διαμέρισμά του, είχε κιόλας αρχίσει ν' αναπτύσσεται μια πολύ ασυνήθιστη παροικία από ακαθόριστης ράτσας λοξομάτες ανθρώπους. Μόλο που μιλούσαν την αραβική γλώσσα, η μεγάλη μάζα των Σύρων που κατοικούσαν στην περιοχή της Ατλαντικής Λεωφόρου αρνιόταν χαρακτηριστικά να έχει οποιοδήποτε πάρε δώσε μαζί τους. Οι αρχές θα μπορούσαν να τους απελάσουν όλους επειδή κανένας τους δεν είχε τα νόμιμα χαρτιά, αλλά τα γρανάζια του νόμου είναι αργοκίνητα, και κανένας δεν ήθελε μπλεξίματα με το Ρεντ Χουκ εκτός κι αν τον ανάγκαζε η ίδια η δημοσιότητα που έπαιρνε μια υπόθεση.

Τ' αποβράσματα αυτά σύχναζαν σε μια μισορημαγμένη πέτρινη εκκλησία που ύψωνε τα γοτθικά της αντερείσματα κοντά στην πιο κακόφημη περιοχή της προκυμαίας, και τη χρησιμοποιούσαν τις Τετάρτες σαν αίθουσα χορού. Η εκκλησία ήταν κατ' όνομα καθολική, αλλά όλοι οι ιερείς του Μπρούκλυν αρνιούνταν να της αναγνωρίσουν οποιαδήποτε ιερότητα ή υπόσταση. Σ' αυτό συμφωνούσαν και οι αστυφύλακες που περιπολούσαν στην περιοχή και άκουγαν τους θορύβους που έβγαιναν από κει τις νύχτες.

Ο Μαλόουν είχε την εντύπωση ότι σε νύχτες που η εκκλησία ήταν άδεια και αφώτιστη μπορούσε ν' ακούσει κάποιες τρομερές σπασμένες και μπάσες νότες ενός εκκλησιαστικού οργάνου να βγαίνουν από τα έγκατα της γης. Αλλά και όλοι οι περαστικοί έτρεμαν

όταν άκουγαν τα ουρλιαχτά και τις τυμπανοκρουσίες που συνόδευαν τις φανερές τελετουργίες που γίνονταν μέσα.

Όταν ο Σουίνταμ ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε ότι η τελετή ήταν μάλλον κάποιο απομεινάρι του νεστοριανού χριστιανισμού, ανάκατο με στοιχεία θιβετιανού σαμανισμού. Οι περισσότεροι από τους πιστούς, πρόσθεσε επιφυλακτικά, ήταν μογγολοειδούς καταγωγής και προέρχονταν από κάποια περιοχή πέριξ ή εντός του Κουρδιστάν. Και ο Μαλόουν δεν μπόρεσε να μην αναλογιστεί ότι το Κουρδιστάν ήταν η πατρίδα των Γεζίντι, των τελευταίων επιζώντων από τους διαβολολάτρες της Περσίας.

Όποια κι αν ήταν η αλήθεια, η έρευνα σχετικά με τον Σουίνταμ επιβεβαίωσε το γεγονός ότι παράνομοι ξένοι πλημμύριζαν το Ρεντ Χουκ σε ολοένα και μεγαλύτερους αριθμούς. Έμπαιναν στη χώρα χάρη σε κάποιο δίκτυο μεταφοράς που δεν είχαν καταφέρει να εντοπίσουν οι υπηρεσίες λαθρομετανάστευσης ή η λιμενική αστυνομία. Είχαν ήδη κατακλύσει το Πάρκερ Πλέης κι εξαπλώνονταν γοργά προς τις συνοικίες του λόφου, όπου οι ντόπιοι κάτοικοι της περιοχής τους δέχονταν με μια περίεργη συναδελφικότητα.

Οι κοντόχοντρες σιλουέτες τους με τις χαρακτηριστικές λοξομάτικες φάτσες, σε αλλόκοτο συνδυασμό με το πιο κακόγουστα φανταχτερό αμερικάνικο ντύσιμο, εμφανίζονταν ολοένα και πιο συχνά ανάμεσα στους χασομέρηδες και τους αδέσποτους γκάνγκστερ της περιοχής του Κοινοτικού Μεγάρου. Έτσι τελικά η αστυνομία έκρινε αναγκαίο να υπολογίσει τον αριθμό τους, να εξακριβώσει την προέλευση και τις ασχολίες τους, και ν' αναφέρει τα σχετικά στοιχεία στις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου αλλοδαπών.

Το καθήκον αυτό ανατέθηκε στον Μαλόουν ύστερα

από συμφωνία των ομοσπονδιακών και τοπικών αρχών, με την εντολή να βρει αν μπορεί κάποιο τρόπο να τους μαζέψουν και να ξεμπερδεύουν. Έτσι, όταν άρχισε την έρευνά του στο Ρεντ Χουκ, ο Μαλόουν ξεκίνησε μ' ένα συναίσθημα σαν να ισορροπούσε στο χείλος ακατονόμαστων τρόμων, με την ασουλούπωτη και ατημέλητη μορφή του Ρόμπερτ Σουίνταμ να δεσπόζει στο φόντο σαν αρχι-δαίμονας και ο μεγάλος αντίπαλος.

4

Οι αστυνομικές μέθοδοι έρευνας είναι πολλές και ποικίλες. Ο Μαλόουν άρχισε να τριγυρίζει διακριτικά στην περιοχή, να πιάνει προσεκτικά άσχετες συζητήσεις με τον ένα ή με τον άλλο, να κερνά μελετημένα κάνα ποτό από το φλασκί της τσέπης του και να επιδιώκει να πιάνει κουβέντα με διάφορους τρομοκρατημένους κρατούμενους. Έτσι κατάφερε να συγκεντρώσει πολλές μεμονωμένες πληροφορίες για την όλη κίνηση που είχε αποκτήσει τόσο απειλητική όψη.

Διαπιστώθηκε ότι οι νεοφερμένοι ήταν πράγματι Κούρδοι, αλλά μιλούσαν μια διάλεκτο άγνωστη κι αινιγματική ως προς την ακριβή προέλευσή της. Όσοι από δαύτους είχαν κάποια απασχόληση, δούλευαν κυρίως σαν αχθοφόροι ή σαν παράνομοι πλανόδιοι μικροπωλητές, αν και αρκετοί ήταν λαντζιέρηδες σε ελληνικά εστιατόρια ή υπαίθριοι εφημεριδοπώλες. Οι περισσότεροι ωστόσο δεν είχαν κανένα φανερό πόρο διαβίωσης και προφανώς ήταν ανακατωμένοι σε παράνομες δραστηριότητες, από τις οποίες το λαθρεμπόριο και η παράνομη διακίνηση ποτών ήταν οι λιγότερο αποκρουστικές.

Είχαν έρθει στη χώρα με ατμόπλοια, μάλλον φορτηγά ελεύθερης ναύλωσης, και είχαν αποβιβαστεί

κρυφα με βάρκες κάποιες σκοτεινές, ασέληνες νύχτες. Οι βάρκες έβγαιναν σε μια συγκεκριμένη αποβάθρα κι από κει ακολουθούσαν ένα κρυφό κανάλι έως ένα μυστικό υπόγειο κάτω από ένα κτίριο. Ο Μαλόουν δεν μπόρεσε ν' ανακαλύψει ποια ήταν η αποβάθρα αυτή, ή το κανάλι και το σπίτι, γιατί η μνήμη των πληροφοριοδοτών του ήταν πολύ ασαφής ως προς το σημείο αυτό, όσο δε για τη γλώσσα τους συχνά ξεπερνούσε και τις ικανότητες του καλύτερου μεταφραστή.

Ούτε και μπόρεσε να συγκεντρώσει κανένα σοβαρό στοιχείο για τους λόγους αυτής της μαζικής εισαγωγής λαθρομεταναστών. Οι κρατούμενοι ήταν πολύ λιγόλογοι σχετικά με τον ακριβή τόπο της προέλευσής τους, και ποτέ δεν μπόρεσε να τους πιάσει αρκετά στον ύπνο ώστε ν' αποκαλύψουν το δίκτυο που αναλάμβανε να τους βρει και να τους μεταφέρει. Εδώ που τα λέμε, έδειχναν σημεία έντονου τρόμου κάθε φορά που τους ρωτούσαν για τους λόγους του ερχομού τους. Οι κακοποιοί των άλλων κατηγοριών ήταν εξίσου λιγόλογοι, και το μόνο που ο Μαλόουν κατάφερε να μάθει τελικά ήταν ότι κάποιος θεός ή κάποιο αρχιερατείο τους είχε υποσχεθεί ανήκουστες δυνάμεις και υπερφυσικά μεγαλεία και δόξες σε μια ξένη χώρα.

Οι επισκέψεις τόσο των νεοφερμένων όσο και των παλιών κακοποιών στις μυστικές νυχτερινές συγκεντρώσεις του Σουίνταμ ήταν πολύ τακτικές, και γρήγορα η αστυνομία ανακάλυψε ότι ο πρώην ερημίτης είχε νοικιάσει και άλλα διαμερίσματα για να φιλοξενεί τους όποιους επισκέπτες γνώριζαν το σύνθημά του. Για το σκοπό αυτό διέθετε κιόλας τρία ολόκληρα κτίρια όπου φιλοξενούσε σε μόνιμη βάση αυτούς τους περίεργους συντρόφους του. Τώρα ξόδευε ελάχιστο από το χρόνο του στο σπίτι του στο Φλάτμπους, και προφανώς πηγαινοερχόταν μονάχα για να πάρει ή να

επιστρέψει εκεί κάποια βιβλία. Η έκφραση και οι τρόποι του πρόδιναν ότι είχε φτάσει πλέον σ' ένα αποτρόπαιο αποκορύφωμα φρενίτιδας.

Ο Μαλόουν τον ανέκρινε δύο φορές, αλλά και τις δύο ο Σουίνταμ αρνήθηκε με σκαιότητα τα πάντα. Δεν ήξερε τίποτε, ισχυρίστηκε, για μυστηριώδεις συνωμοσίες ή κινήσεις. Δεν είχε ιδέα, είπε, ούτε πώς έμπαιναν οι Κούρδοι στη χώρα ούτε τι γύρευαν εδώ. Η δουλειά του ήταν να μελετά ανενόχλητος τα ήθη και τα έθιμα όλων των μεταναστών της περιοχής· μια απασχόληση στην οποία η αστυνομία δεν είχε κανένα νόμιμο δικαίωμα να επεμβαίνει.

Ο αστυνομικός προσπάθησε να τον κολακέψει εκφράζοντας το θαυμασμό του για το παλιό βιβλίο του Σουίνταμ στο θέμα της Καμπάλα και των άλλων μύθων, αλλά το μαλάκωμα του γέρου δεν κράτησε πάνω από μια στιγμή. Διαισθανόταν ότι είχε να κάνει μ' έναν παρείσακτο, και αντιμετώπισε τον επισκέπτη του με απροκάλυπτα εχθρικό τρόπο. Τελικά ο Μαλόουν απελπίστηκε ότι θα έβγαζε τίποτα έτσι, και παράτησε την προσπάθεια για να επιστρέψει στα άλλα κανάλια των πληροφοριών του.

Το τι μπορεί ο Μαλόουν να έφερνε στο φως αν συνέχιζε απρόσκοπτα την έρευνα της υπόθεσης είναι κάτι που δε θα το μάθουμε ποτέ. Όπως ήρθαν τα πράγματα, μια ανόητη διαμάχη ανάμεσα στις τοπικές και τις ομοσπονδιακές αρχές σταμάτησε τις έρευνες για κάμποσους μήνες. Στο διάστημα αυτό στον ντετέκτιβ ανατέθηκαν άλλες υποθέσεις· αλλά ούτε στιγμή δεν έπαψε να ενδιαφέρεται για το Ρεντ Χουκ. Έτσι δεν μπόρεσε να μην εντυπωσιαστεί φοβερά από τις αλλαγές που άρχισαν να παρατηρούνται στον Ρόμπερτ Σουίνταμ.

Ήταν ακριβώς την εποχή που ένα κύμα απαγωγών

και εξαφανίσεων είχε ξεσπάσει στη Νέα Υόρκη, όταν στον ατημέλητο σοφό άρχισε να παρατηρείται μια μεταμόρφωση όχι μονάχα εντυπωσιακή αλλά και παράδοξη. Μια μέρα τον είδαν να εμφανίζεται κοντά στο Κοινοτικό Μέγαρο, καλοξυρισμένο, καλοχτενισμένο, με κομψό και άψογο ντύσιμο. Από τη μέρα εκείνη και μετά όλο και κάποια νέα βελτίωση παρατηρείτο στο παρουσιαστικό του.

Ο Σουίνταμ διατήρησε τη νέα του καλή εμφάνιση δίχως καμία διακοπή, και σ' αυτή προστέθηκε μια ασυνήθιστη ζωντάνια στα μάτια του και μια νέα καθαρότητα στη φωνή του. Εξάλλου, λίγο λίγο, άρχισε να χάνει κι εκείνο το πάχος που τόσα χρόνια τώρα του παραμόρφωνε το κορμί. Δεν έδειχνε πια την ηλικία του, το βήμα του απόκτησε μια ελαφράδα και η συμπεριφορά του έγινε πιο νεανική, ανάλογη με το νέο του παρουσιαστικό. Ταυτόχρονα, τα μαλλιά του άρχισαν να παρουσιάζουν ένα περίεργο σκούρεμα που, κατά κάποιο τρόπο, δεν έμοιαζε με βαφή.

Καθώς οι μήνες κυλούσαν, ο Σουίνταμ άρχισε να ντύνεται ολοένα και λιγότερο συντηρητικά, και τελικά κατέπληξε τους καινούριους φίλους του ανακαινίζοντας και αναδιαμορφώνοντας το μέγαρό του στο Φλάτμπους. Στη συνέχεια το άνοιξε για μια σειρά από δεξιώσεις, καλώντας όλους τους παλιούς γνωστούς που θυμόταν, και στέλνοντας μια ειδική συμφιλιωτική πρόσκληση στους εντελώς ξεχασμένους συγγενείς που τόσο πρόσφατα είχαν προσπαθήσει να τον βγάλουν ανίκανο.

Μερικοί πήγαν από περιέργεια, άλλοι από καθήκον· αλλά όλοι γοητεύτηκαν αμέσως από τη νέα χάρη και ευγένεια του πρώην ερημίτη. Είχε, όπως ισχυρίστηκε, φέρει σε πέρας το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς του. Και επειδή μόλις είχε λάβει μια κληρονομιά

από κάποιον μισοξεχασμένο ευρωπαίο φίλο, σκόπευε να ζήσει τα όσα χρόνια του απόμεναν σε μια λαμπρότερη δεύτερη νιότη που είχαν κάνει εφικτή η οικονομική άνεση, η καλή ζωή και η σωστή δίαιτα.

Στο Ρεντ Χουκ εμφανιζόταν τώρα ολοένα και πιο σπάνια, ενώ άρχιζε να συναναστρέφεται ολοένα και πιο συχνά με την καλή κοινωνία όπου ανήκε φυσιολογικά. Οι αστυνομικοί πρόσεξαν μια τάση στους κακοποιούς να συγκεντρώνονται τώρα στην παλιά πέτρινη εκκλησία και αίθουσα χορού αντί για το υπόγειο διαμέρισμα του Πάρκερ Πλέης, αν και στο τελευταίο εξακολουθούσαν να βρίθουν εκείνα τ' αποκρουστικά πλάσματα.

Τότε συνέβησαν δύο γεγονότα — αρκετά ξεχωριστά, αλλά που και τα δύο παρουσίαζαν εξαιρετικό ενδιαφέρον για την υπόθεση όπως την έβλεπε από τη σκοπιά του ο Μαλόουν. Το ένα ήταν μια διακριτική αγγελία στην *Ηγκλ* για τους αρραβώνες του Ρόμπερτ Σουίνταμ με τη δεσποινίδα Κορνήλια Γκέρριτσεν του Μπέυσάιντ, μια νεαρή κοπέλα εξαίρετης κοινωνικής θέσης και μακρινή συγγενής του ηλικιωμένου υποψήφιου γαμπρού.

Το άλλο γεγονός ήταν μια επιδρομή από την αστυνομία στην εκκλησία-αίθουσα χορού, ύστερα από μια αναφορά ότι το πρόσωπο ενός από τα παιδιά που είχαν απαχθεί είχε γίνει αντιληπτό για μια στιγμή σ' ένα από τα παράθυρα του υπογείου.

Ο Μαλόουν έλαβε μέρος στην επιδρομή αυτή, και μπόρεσε έτσι να μελετήσει καλά το οίκημα από μέσα. Δε βρέθηκε τίποτα — το κτίριο ήταν εντελώς έρημο όταν έφτασαν οι αστυνομικοί — αλλά ο ευαίσθητος Κέλτης ένιωσε μια καθόριστη ταραχή από ορισμένα πράγματα που αντίκρισε στο εσωτερικό. Υπήρχαν κάμποσες αδέξια ζωγραφισμένες εικόνες που δεν του

άρεσαν καθόλου — εικόνες ιερών προσώπων με περίεργα φιλήδονες και σαρδόνιες εκφράσεις. Μερικές, εξάλλου, είχαν μια ελευθεριότητα που δε θα την αποτολμούσε ούτε ένας λαϊκός με κάποια αίσθηση σεβασμού προς το χώρο. Επίσης, δεν του άρεσε καθόλου και η ελληνική επωδή που είχε κάποτε διαβάσει τυχαία, την εποχή που σπούδαζε στο πανεπιστήμιο του Δουβλίνου, και η οποία έλεγε σε κυριολεκτική μετάφραση:

Ω φίλη και συντρόφισσα της νύχτας, εσύ που αγκαλιάζεις στο αλύχτημα των σκυλιών και φτύνεις αίμα, εσύ που περιπλανιέσαι μέσα στις σκιές ανάμεσα στους τάφους, εσύ που διψάς για αίμα και φέρνεις τον τρόμο στους θνητούς, Γοργώ, Μορμώ, χιλιοπρόσωπη σελήνη, δέξου ευνοϊκά τις θυσίες μας!

Όταν διάβασε αυτά τα λόγια ανατρίχιασε και, δίχως να το θέλει, το μυαλό του πέταξε στις σπασμένες βαριές νότες του εκκλησιαστικού οργάνου που είχε φανταστεί πως είχε ακούσει ορισμένες νύχτες κάτω από την εκκλησία. Ανατρίχιασε πάλι και στη θέα της σκουριάς γύρω από το χείλος της μετάλλινης λεκάνης που ήταν τοποθετημένη πάνω στο βωμό, και κοντοστάθηκε νευρικά όταν τα ρουθούνια του φάνηκε να πιάνουν μια παράξενη και φρικαλέα μπόχα από κάπου εκεί κοντά. Ο ήχος εκείνου του εκκλησιαστικού οργάνου στοίχειωνε τη σκέψη του, και, πριν φύγει, εξερεύνησε με ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή το υπόγειο.

Ο χώρος αυτός του γεννούσε ένα αίσθημα εξαιρετικής απέχθειας· αλλά, τελικά, κανένας δεν μπορούσε ν' αποκλείσει ότι εκείνες τις βλάσφημες εικόνες και η επιγραφή ίσως δε σήμαιναν τίποτα περισσότερο από απλές χυδαιότητες αδαών ανθρώπων.

Έως τη μέρα του γάμου του Σουίνταμ, η επιδημία των απαγωγών είχε πάει σκανδαλώδεις διαστάσεις και ήταν ένα δημοφιλές πρώτο θέμα των εφημερίδων. Τα περισσότερα θύματα ήταν μικρά παιδιά από τις φτωχότερες τάξεις, και ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των εξαφανίσεων είχε εξαγριώσει επικίνδυνα την κοινή γνώμη. Οι εφημερίδες χαλούσαν τον κόσμο απαιτώντας από την αστυνομία να κάνει κάτι, και για μια ακόμη φορά το τμήμα της οδού Μπάτλερ έστειλε τους άντρες του στο Ρεντ Χουκ σε αναζήτηση στοιχείων και ενόχων.

Ο Μαλόουν χάρηκε που βρισκόταν πάλι επί τα ίχνη και ένιωθε περήφανος για τη συμμετοχή του σε μια επιδρομή σ' ένα από τα κτίρια του Σουίνταμ στο Πάρκερ Πλέης. Γεγονός είναι ότι, τελικά, δε βρέθηκε κανένα κλεμμένο παιδί, παρά τις φήμες για κραυγές που είχαν ακουστεί εκεί, και παρά το κόκκινο κασκόλ που βρέθηκε κοντά στην είσοδο. Όμως, οι ζωγραφιές και οι επιγραφές στους ξεφλουδισμένους τοίχους των περισσότερων δωματίων, καθώς και το πρωτόγονο χημικό εργαστήρι που ανακαλύφθηκε στη σοφίτα, όλα συνέβαλαν για να πειστεί ο αστυνομικός ότι βρισκόταν στα χνάρια γεγονότων πολύ συγκλονιστικών.

Οι ζωγραφιές ήταν αποκρουστικές — αποτρόπαια τέρατα κάθε μεγέθους και σχήματος, και παρωδίες ανθρώπινων μορφών που θα ήταν αδύνατο να περιγραφούν. Οι επιγραφές ήταν με κόκκινο χρώμα, και ήταν ανάκατες με αραβικά, ελληνικά, ρωμαϊκά και εβραϊκά γράμματα. Ο Μαλόουν δεν μπορούσε να καταλάβει και πολλά πράγματα από δαύτες, αλλ' απ' ό,τι μπορούσε να διαβάσει, το περιεχόμενό τους ήταν αρκετά σημαδιακό και αποκρυφιστικό.

Ένα συχνά επαναλαμβανόμενο κείμενο ήταν από εβραϊκοποιημένα μπασταρδικά ελληνικά της ελληνι-

στικής περιόδου, και υποδήλωναν τις πιο τρομερές δαιμονικές επικλίσεις της αλεξανδρινής παρακμής:

ΕΛ. ΕΛΟΫΜ. ΣΩΤΗΡ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. ΣΑΒΑΩΘ. ΑΓΛΑ. ΤΕΤΡΑΓΡΑΜΜΑΤΟΝ. ΑΓΙΟΣ. Ο ΘΕΟΣ. ΙΣΧΥΡΟΣ. ΑΘΑΝΑΤΟΣ. ΙΕΧΩΒΑ. ΒΑ. ΑΝΤΟΝΑΪ. ΣΑΝΤΑΫ. ΟΜΟΟΥΣΙΟΝ. ΜΕΣΣΙΑΣ. ΕΣΧΕΡΕΧΕΓΙΕ.

Παντού υπήρχαν σχεδιασμένοι κύκλοι και πεντάλφες που μιλούσαν αποκαλυπτικά για τις παράξενες πίστεις και τους σκοπούς εκείνων που ζούσαν σε τούτο το βρομερό περιβάλλον. Στο κελάρι, ωστόσο, βρέθηκε το πιο παράξενο απ' όλα — ένας σωρός από μικρές πλάκες ατόφιου χρυσού μ' ένα κομμάτι από τσουβάλι ριγμένο αδιάφορα πάνω τους. Και στις λαμπερές τους επιφάνειες υπήρχαν τα ίδια αλλόκοτα ιερογλυφικά που σκέπαζαν και τους τοίχους.

Κατά τη διάρκεια της επιδρομής η αστυνομία δε συνάντησε παρά μονάχα παθητική αντίσταση από τους λοξομάτες ανατολίτες που ξεχύνονταν σαν μυρμήγκια από την κάθε πόρτα. Τελικά, μη βρίσκοντας τίποτα το ενοχοποιητικό, αναγκάστηκε να τ' αφήσει όλα όπως είχαν. Ο διοικητής του τμήματος περιορίστηκε έτσι να στείλει ένα σημείωμα στον Σουίνταμ, συμβουλεύοντάς τον να ελέγχει πιο προσεκτικά το ποιόν των ενοίκων και προστατευομένων του υπόψη, μάλιστα, του αυξανόμενου ερεθισμού του κοινού.

5

Ύστερα ήρθε ο Ιούνης με το γάμο και το συγκλονιστικό επεισόδιο. Στο Φλάτμπους επικρατούσε γιορταστική ατμόσφαιρα γύρω στο μεσημέρι. Αυτοκίνητα στολισμένα με σημαιάκια γέμιζαν τους δρόμους κοντά στην παλιά ολλανδική εκκλησία, όπου μια τέντα ή-

ταν απλωμένη από την είσοδο έως το δρόμο. Κανένα τοπικό γεγονός δεν είχε ξεπεράσει ποτέ σε τόνο και μέγεθος τους γάμους Σουίνταμ-Γκέρριτσεν, και η ομάδα των καλεσμένων που συνόδεψαν τη νύφη και το γαμπρό έως την Προβλήτα Κάναρντ μπορεί να μην ήταν ακριβώς η αφρόκρεμα, αλλά σίγουρα θα έφτιαχναν μια καλή γεμάτη σελίδα της κοσμικής κίνησης.

Στις πέντε το απόγευμα ανέμισαν τα μαντίλια του αποχαιρετισμού και το επιβλητικό υπερωκεάνιο άρχισε ν' απομακρύνεται από τη μεγάλη προβλήτα. Ύστερα γύρισε την πλώρη του προς τη θάλασσα, λευτερώθηκε από τα ρυμουλκά και σαλπάρισε προς τ' ανοιχτά και τα θαύματα του παλιού κόσμου. Ώσπου να πέσει η νύχτα το σκάφος είχε αφήσει πίσω του τον εξωτερικό λιμένα, και οι τελευταίοι επιβάτες του αγνάντευαν τ' αστέρια που τρεμόσβηναν πάνω από τα καθαρά νερά του ωκεανού.

Κανένας δεν ξέρει να πει αν το πρώτο που τράβηξε την προσοχή ήταν η εμφάνιση του εμπορικού πλοίου ή του ουρλιαχτού. Πιθανόν και τα δύο να συνέβησαν ταυτόχρονα, αλλά δεν έχει νόημα να ψάξει κανείς να βρει τη σειρά τους. Το ουρλιαχτό ακούστηκε από την πολυτελή καμπίνα των Σουίνταμ, και ο ναύτης που έσπασε την πόρτα θα μπορούσε ίσως ν' αφηγηθεί τρομερά πράγματα αν δεν είχε αμέσως χάσει τα λογικά του — όπως και να 'χει, τα δικά του ουρλιαχτά ήταν ακόμη πιο δυνατά από κείνα των πρώτων θυμάτων. Την άλλη στιγμή άρχισε να τρέχει χαζογελώντας εδώ κι εκεί στο σκάφος μέχρι που τον έπιασαν και τον έδεσαν στο μπαλαούρο.

Ο γιατρός του σκάφους που μια στιγμή αργότερα μπήκε στην καμπίνα και άναψε τα φώτα δεν τρελάθηκε, αλλά και δεν είπε σε κανένα τι αντίκρισαν τα μάτια του μέχρι αργότερα, που έγραψε στον Μαλόουν στο

Τσεπάτσετ. Ήταν έγκλημα — στραγγαλισμός — αλλά ο γιατρός δε θα μπορούσε ν' αναφέρει ότι οι νυχιές στο λαιμό της κυρίας Σουίνταμ δεν ήταν δυνατό να είχαν γίνει από το χέρι του άντρα της ούτε από κανένα ανθρώπινο χέρι. Ούτε και θα μπορούσε ν' αναφέρει ότι για μια φευγαλέα στιγμή μερικά σύμβολα με αναστικά... τριχιαστικά κόκκινο χρώμα είχαν τρεμοπαίξει στο λευκό τοίχο. Αργότερα, όταν τα σχεδίασε από μνήμης, εξακριβώθηκε ότι δεν ήταν άλλα από τ' αποκρουστικά χαλδαϊκά γράμματα του ονόματος «ΛΙΛΙΒ».

Και δεν μπορούσε ν' αναφέρει αυτά τα πράγματα, γιατί εξαφανίστηκαν πολύ γρήγορα — και όσο για τον Σουίνταμ... ο γιατρός μπορούσε τουλάχιστον να εμποδίσει τους άλλους να μπουν μέσα στην καμπίνα μέχρι να βάλει σε μια τάξη τις σκέψεις του. Όπως διαβεβαίωσε εμφατικά τον Μαλόουν αργότερα, ο ίδιος σίγουρα δεν είχε δει ΕΚΕΙΝΟ. Μονάχα ένας φευγαλέος φωσφορισμός είχε φανεί έξω από το ανοιχτό φινιστρίνι λίγο πριν ανάψει τα φώτα, και για μια στιγμή κάτι σαν τον απόηχο ενός αχνού και διαβολικού γέλιου ακούστηκε απέξω. Αλλά τα μάτια του δεν είδαν καμία αληθινή, συγκεκριμένη μορφή. Απόδειξη γι' αυτό, υπογράμμισε ο γιατρός, ήταν το γεγονός ότι διατήρησε τα λογικά του.

Ύστερα η εμφάνιση του εμπορικού πλοίου τράβηξε την προσοχή όλων. Μια βάρκα κατέβηκε απ' αυτό, και μια ορδή από μαυριδερά, θρασύτατα καθάρματα σκαρφάλωσε πάνω στο προσωρινά ακινητοποιημένο υπερωκεάνιο. Γύρευαν να πάρουν τον Σουίνταμ ή το πτώμα του. Ήξεραν για το ταξίδι του, και για κάποιο λόγο ήταν σίγουροι ότι θα πέθαινε σ' αυτό. Στην καμπίνα το καπετάνιου επικρατούσε πανδαιμόνιο. Για λίγες στιγμές, κάτι με την αναφορά του γιατρού για τα συμβάντα της καμπίνας και κάτι με τις απαιτητικές

κραυγές των ιθαγενών από το εμπορικό, ακόμη κι ο πιο συνετός και ψύχραιμος θαλασσόλυκος δε θα μπορούσε να σκεφτεί τι να κάνει. Ξαφνικά, ο επικεφαλής των εισβολέων, ένας Άραβας με αποκρουστικά νεγροειδές στόμα, έβγαλε ένα βρόμικο, τσαλακωμένο χαρτί και το έδωσε στον καπετάνιο. Έφερε την υπογραφή του Ρόμπερτ Σουίνταμ και περιείχε τις ακόλουθες περίεργες οδηγίες:

Σε περίπτωση ξαφνικού ή ανεξήγητου ατυχήματος ή θανάτου μου, παρακαλώ παραδώστε δίχως την παραμικρή αντίρρηση το σώμα ή το πτώμα μου στα χέρια του φέροντος και των συντρόφων του. Το καθετί, όσον αφορά στην τύχη μου, και ίσως και στη δική σας, εξαρτάται από την πιστή συμμόρφωση με αυτές τις οδηγίες. Εξηγήσεις μπορεί να δοθούν αργότερα — κάντε αυτό που σας λέω τώρα.

Ρόμπερτ Σουίνταμ

Ο καπετάνιος και ο γιατρός αντάλλαξαν βλέμματα, και μετά ο δεύτερος ψιθύρισε κάτι στο αφτί του πρώτου. Τελικά κούνησαν και οι δύο απελπισμένα το κεφάλι και ξεκίνησαν προς την καμπίνα των Σουίνταμ. Ο γιατρός συμβούλεψε τον καπετάνιο να γυρίσει το κεφάλι του καθώς ξεκλείδωνε την πόρτα για να περάσουν μέσα οι επισκέπτες. Και μπόρεσε ν' ανασάνει με ανακούφιση μονάχα όταν ξαναβγήκαν με το φορτίο τους ύστερα από μια ανεξήγητα μεγάλη διάρκεια προετοιμασίας. Το είχαν τυλίξει με τα σεντόνια από τις κουκέτες, και ο γιατρός χάρηκε που το περίγραμμά του δεν ήταν πολύ αποκαλυπτικό. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο κατάφεραν να κατεβάσουν το φορτίο τους στη βάρκα και να φύγουν για το βαπόρι τους δί-

χως ν' αποκαλυφθεί το περιεχόμενο του φορτίου τους.

Το υπερωκεάνιο ξεκίνησε πάλι, ενώ ο γιατρός και ο νεκροθάφτης του πλοίου πήγαν στην καμπίνα των Σουίνταμ για να εκτελέσουν τα τελευταία τους καθήκοντα. Για μια ακόμη φορά ο γιατρός αναγκάστηκε να κρατήσει το στόμα του κλειστό, αν όχι και να πει ψέματα, γιατί κάτι άλλο αποτρόπαιο είχε συμβεί στο μεταξύ. Όταν ο νεκροθάφτης τον ρώτησε γιατί είχε αφαιρέσει όλο το αίμα της κυρίας Γουίνταμ από τις φλέβες της, ο γιατρός απέφυγε να εξηγήσει ότι δεν είχε κάνει τίποτα τέτοιο. Ούτε και έκανε λίγο για τον άδειο χώρο από τα μπουκάλια που υπήρχαν στο μπαρ ή για τη μυρωδιά στο νιπτήρα που μαρτυρούσε ένα βιαστικό άδειασμα του αρχικού περιεχομένου τους. Οι τσέπες εκείνων των ανθρώπων — αν δηλαδή ήταν άνθρωποι — φούσκωναν αποκαλυπτικά όταν εγκατέλειπαν το πλοίο. Δύο ώρες αργότερα ο κόσμος μάθαινε από τον ασύρματο όλα όσα ήταν δυνατό να ειπωθούν για τη φοβερή υπόθεση.

6

Το ίδιο βράδυ του Ιουνίου, δίχως να έχει μάθει τίποτα για τα όσα είχαν συμβεί στη θάλασσα, ο Μαλόουν ήταν φοβερά απασχολημένος με τα όσα συνέβαιναν στα σοκάκια του Ρεντ Χουκ. Μια ξαφνική αναταραχή φάνηκε να διατρέχει την περιοχή. Οι διαδόσεις ότι κάτι συνέβαινε έδιναν κι έπαιρναν, και οι ντόπιοι είχαν μαζευτεί γύρω από την εκκλησία και τα σπίτια του Πάρκερ Πλέης σαν να περίμεναν κάτι.

Τα παιδιά είχαν κυριολεκτικά εξαφανιστεί από τους δρόμους — ιδίως τα γαλανομάτικα Νορβηγόπουλα από τις συνοικίες προς το Γκαουάνους — και οι φήμες λέγαν ότι ένας αγριεμένος όχλος είχε κιό-

λας αρχίσει να σχηματίζεται από τους γεροδεμένους Σκανδιναβούς αυτής της περιοχής.

Ο Μαλόουν από βδομάδες τώρα πάσχιζε να πείσει τους συναδέλφους του να βάλουν σ' εφαρμογή μια επιχείρηση γενικού ξεκαθαρίσματος. Τελικά, ύστερα από την πίεση γεγονότων πιο αποδεκτών στην κοινή τους λογική από τις εικασίες ενός ονειροπαρμένου Κέλτη, είχαν συμφωνήσει για ένα τελειωτικό χτύπημα. Η αναταραχή και η απειλή που πλανιόταν στον αέρα εκείνο το βράδυ ήταν ο αποφασιστικός παράγοντας που τους έπεισε να δράσουν, και γύρω στα μεσάνυχτα μια μεγάλη ομάδα από άντρες τριών τμημάτων επέδραμε στο Πάρκερ Πλέης και στα γύρω οικήματα.

Πόρτες έσπαζαν, φυγάδες συλλαμβάνονταν καθώς προσπαθούσαν να διαφύγουν, ενώ δωμάτια που φωτίζονταν από κεριά αναγκάστηκαν να ξεράσουν απίστευτα λεφούσια από ανάκατους αλλοδαπούς με κεντητά ράσα, τελετουργικές μίτρες και άλλα μυστηριακά εμβλήματα. Πολλά στοιχεία χάθηκαν στην ανακατωσούρα, γιατί αντικείμενα ρίχνονταν σβέλτα κάτω σε απροσδόκητες καταπακτές, και προδοτικές μυρωδιές καμουφλάρονταν από το βιαστικό άναμμα δυνατών λιβανιών. Αλλά παντού υπήρχαν πιτσιλιές αίματος, και ο Μαλόουν ανατρίχιαζε σύγκορμος κάθε φορά που αντίκριζε μαγκάλια ή βωμούς από τα οποία εξακολουθούσε ν' αναδίδεται καπνός.

Ο αστυνομικός ήθελε να βρίσκεται παντού ταυτόχρονα, και αποφάσισε να στραφεί προς το υπόγειο διαμέρισμα του Σουίνταμ μονάχα όταν ένας αγγελιαφόρος του έφερε μήνυμα ότι η ερειπωμένη εκκλησία είχε βρεθεί εντελώς άδεια. Το διαμέρισμα, σκέφτηκε, έπρεπε να κρύβει κάποιο στοιχείο για την αδελφότητα στην οποία ο αποκρυφιστής σοφός είχε γίνει ολοφάνερα πλέον η κεντρική και η ηγετική της μορφή.

Και ήταν με αληθινή ανυπομονησία που άρχισε να ερευνά τα δωμάτια, πιάνοντας αμέσως μια ανεπαίσθητη νεκρική μυρωδιά στην ατμόσφαιρα, παρά την μπόχα της μούχλας. Εξέτασε τα περίεργα βιβλία, τα όργανα, τις πλάκες του χρυσού και τα μπουκάλια με τα γυάλινα πώματα που ήταν ανάκατα σκορπισμένα εδώ κι εκεί. Κάποια στιγμή μια κοκαλιάρα ασπρόμαυρη γάτα μπερδεύτηκε ανάμεσα στα πόδια του κάνοντάς τον να χάσει την ισορροπία του και, ταυτόχρονα, ν' αναποδογυρίσει ένα δοχείο μισογεμάτο μ' ένα κόκκινο ρευστό. Το σοκ ήταν φοβερό, και μέχρι και σήμερα ο Μαλόουν δεν είναι σίγουρος για το τι είδε· αλλά στα όνειρά του εξακολουθεί να βλέπει εκείνη τη γάτα που άρχισε να παρουσιάζει ορισμένες τερατώδεις αλλαγές και παραμορφώσεις καθώς απομακρυνόταν τρεχάτη.

Ύστερα έφτασε μπροστά στην κλειδωμένη πόρτα του κελαριού, κι εκεί άρχισε να ψάχνει για κάτι προκειμένου να τη σπάσει. Ένα βαρύ σκαμνάκι υπήρχε πιο πέρα, και το χοντρό ξύλο του αποδείχτηκε αρκετά αποτελεσματικό για τα παμπάλαια θυρόφυλλα. Μια χαραματιά εμφανίστηκε αρχικά, που μεγάλωσε, και μετά ολόκληρη η πόρτα υποχώρησε — αλλά από την *άλλη πλευρά*. Και από μέσα ξεχύθηκε με δαιμονικό ουρλιαχτό ένας φοβερά παγωμένος άνεμος φορτωμένος με όλη την αποκρουστική μπόχα ενός απύθμενου πηγαδιού. Κι από τα βάθη απλώθηκε μια ρουφηχτική δύναμη που δεν ανήκε ούτε στη γη ούτε στον ουρανό. Τυλίχτηκε σαν κάτι ζωντανό γύρω από τον παράλυτο ντετέκτιβ, και τον έσυρε από το άνοιγμα κάτω σε ασύλληπτες αβύσσους γεμάτες ψίθυρους και ουρλιαχτά, και εκρήξεις κοροϊδευτικού γέλιου.

Βέβαια όλα αυτά πρέπει να ήταν όνειρο. Όλοι οι γιατροί αυτό του είπαν, και ο ίδιος δεν έχει τίποτα για

ν' αποδείξει το αντίθετο. Και εδώ που τα λέμε, θα το προτιμούσε να είναι έτσι, ένα όνειρο· γιατί τότε δε θα κατάτρωγε τόσο βαθιά την ψυχή του η απλή και μόνο θέα από παλιές πλίθινες τρώγλες και μελαμψά ξενικά πρόσωπα.

Αλλά εκείνη τη στιγμή ήταν όλα τόσο φρικαλέα αληθινά, και τίποτα δε θα μπορέσει να σβήσει ποτέ από τη μνήμη του εκείνες τις κρύπτες της νύχτας, εκείνες τις τιτάνιες αψιδωτές γαλαρίες, και εκείνες τις μισοακαθόριστες μορφές της κόλασης που βάδιζαν γιγάντιες στη σιωπή κρατώντας μισοφαγωμένα πλάσματα που τα ζωντανά απομεινάρια τους ούρλιαζαν εκλιπαρώντας τον οίκτο ή γελούσαν με το γέλιο της τρέλας.

Μυρωδιές από θυμιάματα και σαπίλα ανακατεύονταν σ' ένα αναγουλιαστό χαρμάνι, ενώ ο μαύρος αέρας έβριθε από τις ομιχλώδεις, ημιορατές σιλουέτες στοιχειακών πλασμάτων με μάτια. Κάπου πιο πέρα, σκοτεινά γλοιώδη νερά έγλειφαν αποβάθρες από όνυχα, και κάποια στιγμή η τρεμουλιαστή μελωδία από μικρά βραχνά καμπανάκια αντιλάλησε σαν χαιρετισμός προς τα τρελά γελάκια ενός γυμνού φωσφορικού πλάσματος που φάνηκε να κολυμπά μπροστά του. Ύστερα το πλάσμα βγήκε στη στεριά και προχώρησε για να σκαρφαλώσει και να κοντοκαθίσει μουλωχτά στην κορφή ενός σκαλιστού χρυσαφένιου βάθρου πιο πέρα.

Λεωφόροι ατέλειωτης νύχτας φαίνονταν ν' απομακρύνονται ακτινωτά προς κάθε κατεύθυνση, έτσι που μπορούσε πια κανείς να φανταστεί ότι εδώ βρισκόταν η πηγή και το κέντρο της κάθε μόλυνσης που απειλούσε να μεταδώσει την αρρώστια της και να καταπιεί πόλεις, ν' αγκαλιάσει και να πνίξει έθνη ολόκληρα με το μίασμα της υβριδικής σαπίλας. Εδώ είχαν κατασταλάξει κοσμικές αμαρτίες που, δυναμωμένες από ανίερες

τελετουργίες, είχαν αρχίσει τη θανατερή πορεία τους για να μεταδώσουν τη σαπίλα τους σε όλους μας, μέχρι να μας τυλίξει η μούχλα τους μεταλλάζοντάς μας σε φρικαλέα εκτρώματα πολύ αποκρουστικά ακόμη και για να δεχτεί να μας κρατήσει ο τάφος.

Εδώ κρατούσε ο Σατανάς τη βαβυλωνιακή αυλή του, και με το αίμα της άσπιλης παιδικής ηλικίας η Λίλιθ έλουζε το λεπρικό φωσφορικό κορμί της. Ακόλαστοι ίνκουμπι και σούκουμπι έσκουζαν ύμνους προς την Εκάτη, και ακέφαλα τέρατα βέλαζαν προς τη Μεγάλη Μητέρα, Τράγοι χοροπηδούσαν στον οξύ ήχο καταραμένων αυλών, και Αιγίπανες κυνηγούσαν αδιάκοπα παραμορφωμένους φαύνους πάνω από βράχια διαστρεβλωμένα σαν πρησμένα κορμιά φρύνων.

Ο Μολώχ και η Ασταρόθ δεν απουσίαζαν από δω· γιατί σε τούτη την πεμπτουσία κάθε κακού τα όρια της συνείδησης κατέρρεαν, και η φαντασία του ανθρώπου έμενε ευάλωτη σε κάθε εικόνα από βασίλεια φρίκης και απαγορευμένων διαστάσεων που το κακό είχε τη δύναμη να διαμορφώσει. Ο κόσμος και η φύση ήταν ανήμπορα ν' αντισταθούν σ' ένα τέτοιο χείμαρρο που ξεχυνόταν από τ' ασφάγιστα πηγάδια της νύχτας, και κανένα σημάδι ή προσευχή δεν μπορούσε να σταματήσει τούτο το βαλπουργιανό όργιο της φρίκης. Και όλα αυτά είχαν ξεσπάσει όταν ένας σοφός που κρατούσε ένα αποτρόπαιο κλειδί είχε ανταμωθεί τυχαία μ' ένα συρφετό που κατείχε το κλειδωμένο και ξέχειλο σεντούκι της κληρονομικής δαιμονικής παράδοσης.

Ξαφνικά μια αχτίδα φυσικού φωτός έλαμψε ανάμεσα σ' εκείνα τα φαντάσματα, και ο Μαλόουν άκουσε τον ήχο κουπιών ανάμεσα στα βλάσφημα πράγματα που όφειλαν να είναι νεκρά. Μια βάρκα μ' ένα φανάρι στην πλώρη έκανε την εμφάνισή της και ένα παλαμάρι δέθηκε σε κάποιο σιδερένιο κρίκο στη γλοιώδη πέτρινη αποβάθρα. Η βάρκα ξέρασε από μέσα της μερικούς μελαμψούς άντρες που κουβαλούσαν κάτι μακρόστενο και τυλιγμένο με σεντόνια. Μετέφεραν αυτό που κρατούσαν στη γυμνή φωσφορική οντότητα στο σκαλιστό χρυσαφένιο βάθρο, κι εκείνη σιγογέλασε τρελά και άρχισε να πασπατεύει τα σεντόνια.

Οι μελαμψοί άντρες αφαίρεσαν τα σεντόνια και έστησαν ορθό μπροστά στο βάθρο αυτό που κρατούσαν· ήταν το γαγγραινώδες πτώμα ενός χοντρού γέρου με κοντό γενάκι και ανάκατα άσπρα μαλλιά. Η φωσφορική οντότητα κακάρισε πάλι, ενώ οι άντρες έβγαλαν μπουκάλια από τις τσέπες τους και άλειψαν τα πόδια της με κόκκινο υγρό, και μετά έδωσαν τα μπουκάλια στην οντότητα για να πιει.

Αμέσως, από μια αψιδωτή λεωφόρο που απομακρυνόταν ατέλειωτη προς το άπειρο, έφτασε ο δαιμονικός ρόγχος και η ασθματική ανάσα ενός βλάσφημου οργάνου, πνίγοντας και σκεπάζοντας το κοροϊδευτικό πανδαιμόνιο της κόλασης με τη σπασμένη, σαρδόνια μπάσα φωνή του. Στη στιγμή η κάθε κινούμενη οντότητα τινάχτηκε σαν ηλεκτρισμένη· σχημάτισαν αμέσως μια τελετουργική πομπή, και ολόκληρη η εφιαλτική ορδή άρχισε να κινείται προς την πηγή του ήχου — τράγοι, σάτυροι και Αιγίπανες, ίνκουμπι, σούκουμπι και λεμούριοι, παραμορφωμένοι φρύνοι και άμορφα στοιχειακά, σκυλοπρόσωποι αλυχτές και σιωπηλοί οδοιπόροι στο σκοτάδι. Όλοι οδηγημένοι από τη βδελυρή γυμνή φωσφορική οντότητα που τώρα βάδιζε αγέρωχα κρατώντας στα χέρια της το πτώμα του χοντρού γέρου με τα ασάλευτα γυαλένια μάτια.

Οι παράξενοι μελαμψοί άντρες χόρευαν από πίσω, ενώ ολόκληρη η πομπή σάλταρε και χοροπηδούσε με διονυσιακή φρενίτιδα.

Ο Μαλόουν έκανε τρικλίζοντας μερικά βήματα πίσω τους, παραληρώντας και έχοντάς τα χαμένα, μην ξέροντας κι αυτός αν ανήκε σε τούτον ή σε οποιοδήποτε κόσμο. Ύστερα έκανε μεταβολή, κλονίστηκε και σωριάστηκε κάτω στην κρύα, υγρή πέτρα, βαριανασαίνοντας και τρέμοντας. Και το δαιμονικό όργανο συνέχιζε με τη βραχνή φωνή του, ενώ τα ουρλιαχτά και οι τυμπανοκρουσίες της τρελής πομπής απομακρύνονταν στα βάθη.

Αόριστα άκουγε τις φρικαλέες ψαλμωδίες και τ' αποτρόπαια βραχνά ξεφωνητά να έρχονται από μακριά. Κατά καιρούς κάποιο διαπεραστικό σκούξιμο ή ουρλιαχτό τελετουργικής λατρείας έφτανε από τα βάθη της μαύρης γαλαρίας, ενώ κάποτε έφτασε στ' αφτιά του κι εκείνη η φοβερή ελληνική μαγική επωδή που το κείμενό της είχε διαβάσει πάνω από τον άμβωνα της πέτρινης εκκλησίας.

Ω φίλη και συντρόφισσα της νύχτας, εσύ που αγκαλιάζεις στο αλύχτημα των σκυλιών (στο σημείο αυτό σημειώθηκε ένα φοβερό ξέσπασμα ουρλιαχτών) *και φτύνεις αίμα* (εδώ ακατανόμαστοι ήχοι συναγωνίζονταν με νοσηρά σκουξίματα), *εσύ που περιπλανιέσαι μέσα στις σκιές ανάμεσα στους τάφους* (εδώ ακούστηκε ένας ήχος σαν συριχτός στεναγμός), *εσύ που διψάς για αίμα και φέρνεις τον τρόμο στους θνητούς,* (εδώ απότομες, κοφτές κραυγές από μυριάδες λαρύγγια), *Μορμώ* (επα-*Γοργώ* (σαν αντίφωνο, σε ανταπόκριση), *Μορμώ* (επαναλαμβανόμενο με έκσταση), *χιλιοπρόσωπη σελήνη* (αναστεναγμοί και ήχοι από αυλούς), *δέξου ευνοϊκά τις θυσίες μας!*

Καθώς η επωδή τέλειωνε, μια ομαδική κραυγή υψώθηκε στον αέρα, και συριχτοί ήχοι σχεδόν κάλυψαν το κρώξιμο του ραγισμένου μπάσου οργάνου. Ύστερα αντήχησε μια πνιχτή ανάσα δέους από πολλά λαρύγγια, κι ένα πανδαιμόνιο από φωνές σαν υλακές και βελάσματα — *«Λίλιθ, Μεγάλη Λίλιθ, ιδού ο Νυμφίος σου!»* Μετά κι άλλες κραυγές, μια οχλαγωγία, και κοφτοί, ξεροί ήχοι από πατημασιές μιας μορφής που έτρεχε. Οι πατημασιές πλησίαζαν, και ο Μαλόουν ανασηκώθηκε στον αγκώνα του να κοιτάξει.

Η φωτεινότητα της υπόγειας κρύπτης, που πρόσφατα είχε λιγοστέψει, αυξήθηκε πάλι ελαφρά. Και σ' εκείνο το απόκοσμο φως εμφανίστηκε η γοργόποδη μορφή που δε θα 'πρεπε ούτε να τρέχει ούτε να νιώθει ούτε ν' ανασαίνει — το γαγγραινώδες πτώμα με τα γυαλένια μάτια του χοντρού γέρου, δίχως να χρειάζεται υποστήριγμα πια, αλλά ζωντανεμένο από κάποια καταχθόνια μαγεία της τελετής που μόλις είχε τελειώσει. Πίσω του έτρεχε γελώντας πνιχτά το γυμνό φωσφορικό πλάσμα που είχε σαν θρόνο του το σκαλιστό βάθρο. Και, ακόμη πιο πίσω, ακολουθούσαν βαριανασαίνοντας οι μελαμψοί άντρες και όλο το υπόλοιπο τρομερό τσούρμο της ζωντανής φρίκης.

Το πτώμα κέρδιζε έδαφος από τους διώκτες του και φαινόταν να έχει ένα συγκεκριμένο σκοπό, πασχίζοντας με τον κάθε σαπισμένο μυώνα του να φτάσει στο σκαλιστό χρυσαφένιο βάθρο που προφανώς είχε μεγάλη νεκρομαντική σπουδαιότητα. Την άλλη στιγμή έφτανε στο σκοπό του, ενώ το πλήθος που το κυνηγούσε κατέβαλε μια τελευταία φρενιτιώδη προσπάθεια να το προλάβει.

Αλλά ήταν αργά γι' αυτό. Γιατί, μ' ένα τελευταίο φορτσάρισμα δύναμης που ξεκόλλησε τένοντα από τένοντα, ο αποκρουστικός όγκος μπόρεσε να φτάσει και να σωριαστεί στο πάτωμα σε κατάσταση γλοιώδους αποσύνθεσης. Το πτώμα με τα ορθάνοιχτά μάτια, που κάποτε ήταν ο Ρόμπερτ Σουίνταμ, μπόρεσε να πετύχει τον αντικειμενικό του σκοπό και να θριαμ-

βεύσει. Η προσπάθειά του ήταν τρομερή, αλλά η δύναμή του είχε κρατήσει όσο χρειαζόταν. Καθώς το πτώμα κατέρρεε σε μια λασπερή λίμνη σαπίλας, το βάθρο που είχε σπρώξει, κλονίστηκε, έγειρε, και τελικά ξέφυγε από την ονυχένια βάση του για να γκρεμιστεί στα παχύρρευστα νερά από κάτω. Μονάχα φευγαλέα φάνηκε μια τελευταία χρυσαφένια αναλαμπή πριν βυθιστεί βαριά και χαθεί στις ασύλληπτες αβύσσους ενός βαθύτερου Τάρταρου. Σχεδόν την ίδια στιγμή όλη εκείνη η φαντασμαγορία της φρίκης έσβησε και χάθηκε μπροστά από τα μάτια του Μαλόουν. Μέσα σ' ένα βροντερό πάταγο που φάνηκε να εξαφανίζει όλο εκείνο το διαβολικό σύμπαν, ο αστυνομικός έχασε τις αισθήσεις του.

7

Το ονειρικό όραμα του Μαλόουν, που του συνέβη πολύ πριν μάθει για το θάνατο του Σουίνταμ και τη θαλάσσια απαγωγή του πτώματός του, συμπληρώθηκε κατά περίεργο τρόπο από μερικά αλλόκοτα γεγονότα που επακολούθησαν· αν και αυτό δεν είναι λόγος γιατί θα πρέπει κανείς να το πιστέψει.

Όπως και να 'χει, τα τρία παλιά σπίτια στο Πάρκερ Πλέης, σίγουρα σαπισμένα και αποσαθρωμένα εσωτερικά, κατέρρευσαν ξαφνικά και δίχως φανερή αιτία. Τη στιγμή εκείνη οι μισοί από τους αστυνομικούς και οι περισσότεροι από τους κρατούμενους ήταν ακόμη μέσα· οι περισσότεροι σκοτώθηκαν ακαριαία. Μονάχα όσοι ήταν στα υπόγεια και τα κελάρια μπόρεσαν να σωθούν. Ο Μαλόουν στάθηκε τυχερός που η κατάρρευση τον είχε βρει βαθιά κάτω από το σπίτι του Ρόμπερτ Σουίνταμ.

Το γεγονός ότι βρισκόταν πράγματι εκεί κανένας δεν επιχείρησε να το αρνηθεί. Τον βρήκαν αναίσθητο

στην άκρη ενός υπόγειου όρμου μαύρου σαν τη νύχτα. Λίγο πιο πέρα, ένας αποτρόπαιος σωρός από σαπισμένες σάρκες και κόκαλα αναγνωρίστηκε, χάρη στην οδοντοστοιχία, ότι ήταν τ' απομεινάρια του Ρόμπερτ Σουίνταμ.

Το πράγμα ήταν ολοκάθαρο, γιατί εδώ κατέληγε το μυστικό υπόγειο κανάλι των λαθρεμπόρων, και εκείνοι που είχαν πάρει τον Σουίνταμ από το πλοίο τον είχαν φέρει πάλι σπίτι του. Οι ίδιοι δε βρέθηκαν ποτέ ή, τουλάχιστον, δεν αναγνωρίστηκαν μεταξύ των κρατουμένων. Όσο για το γιατρό του πλοίου, εξακολουθεί να έχει τις αμφιβολίες του κατά πόσο τα πράγματα ήταν τόσο απλά όσο τα ήθελε η αστυνομία.

Προφανώς ο Σουίνταμ ήταν ο αρχηγός ενός εκτεταμένου δίκτυου λαθρεμπόρων, για το κανάλι που έφτανε έως το σπίτι του ήταν ένα μονάχα από αρκετά κανάλια και τούνελ κάτω από την περιοχή. Μια από τις σήραγγες οδηγούσε από το σπίτι του σε μια μεγάλη κρύπτη κάτω από την πέτρινη εκκλησία. Στην κρύπτη αυτή είχες πρόσβαση απο τη μεριά της εκκλησίας μονάχα μέσα από ένα στενό μυστικό πέρασμα του βορινού τοίχου, και εκεί μέσα βρέθηκαν μερικά περίεργα και τρομερά πράγματα.

Το βραχνό όργανο βρισκόταν εκεί, καθώς και ένα μεγάλο αψιδωτό παρεκκλήσι με ξύλινα στασίδια κι έναν παράξενα διακοσμημένο βωμό. Στους τοίχους ολόγυρα υπήρχαν μικρά κελιά, σε δεκαεφτά από τα οποία — φοβερό να το λέει κανείς — βρέθηκαν αλυσοδεμένοι άνθρωποι, όλοι σε κατάσταση πλήρους ηλιθιότητας. Ανάμεσά τους υπήρχαν και τέσσερις μητέρες με μωρά αποτρόπαια παράξενης εμφάνισης. Τα μωρά αυτά πέθαναν αμέσως μόλις εκτέθηκαν στο φως· κάτι που οι γιατροί θεώρησαν μάλλον καλό. Από εκείνους που είδαν τα παιδιά αυτά, κανένας, εκτός από

τον Μαλόουν, δε θυμόταν το σκυθρωπό ερώτημα του γερο-Ντελρίο: An sint unquam daemones incubi et succubae, et an ex tali congressu proles enascia quea*

Πριν τα κανάλια μπαζωθούν ερευνήθηκε συστηματικά ο βούρκος τους με βυθοκόρους και έτσι ήρθε στο φως ένας εντυπωσιακός αριθμός από ροκανισμένα και σκισμένα κόκαλα όλων των μεγεθών. Ήταν φανερό πια ότι είχε εντοπιστεί η πηγή εκείνου του κύματος απαγωγών, αν και μονάχα για δύο από τους επιζώντες κρατούμενους στάθηκε δυνατό να στηριχτεί νομικά η κατηγορία. Αυτοί βρίσκονται τώρα στη φυλακή, επειδή δεν μπόρεσε ν' αποδειχτεί η άμεση συνεργεία τους στα εγκλήματα.

Το σκαλιστό χρυσαφένιο βάθρο ή θρόνος, που τόσο συχνά ανέφερε ο Μαλόουν σαν αντικείμενο εξαιρετικά απόκρυφης σπουδαιότητας, δεν ήρθε ποτέ στο φως. Γεγονός πάντως είναι ότι σ' ένα σημείο κάτω από το σπίτι του Σουίνταμ ο βυθός του καναλιού έφτιαχνε ένα πηγάδι πολύ βαθύ για να το φτάσουν οι βαθυκόροι. Το γέμισαν κι αυτό με μπάζα έως το χείλος του και έριξαν από πάνω τσιμέντο όταν φτιάχτηκαν τα κελάρια των καινούριων σπιτιών, αλλά ο Μαλόουν συχνά αναρωτιέται για το τι μπορεί να βρίσκεται από κάτω.

Η αστυνομία πείστηκε ότι είχε διαλύσει μια επικίνδυνη συμμορία ψυχοπαθών και λαθρεμπόρων και πα-

---

*Σ' ελεύθερη μετάφραση, «Αν υπάρχουν οι δαίμονες ίνκουμπι και σούκουμπι (που έρχονται σε ερωτική επαφή με τους ανθρώπους) δε θα μπορούσε από τη σχέση αυτή να προκύψουν παιδιά;» Το απόσπασμα του Μάρτιν Ντελρίο πρέπει μάλλον να είναι από Disquisitionum Magicarum Lobri Sex του 1599. Γ.Μ.

ρέδωσε στις ομοσπονδιακές αρχές τους Κούρδους για τους οποίους δε βρέθηκαν ενοχοποιητικά στοιχεία. Πριν απελαθούν από τη χώρα, από την ανάκρισή τους διαπιστώθηκε οριστικά ότι όλοι τους ανήκαν πράγματι στην αδελφότητα των δαιμονολατρών Γιεζίντι.

Η ταυτότητα του εμπορικού πλοίου και του πληρώματός του παρέμεινε άλυτο μυστήριο, αν και οι κυνικοί ντετέκτιβ είναι και πάλι έτοιμοι ν' αντιμετωπίσουν τις λαθρεμπορικές τους επιχειρήσεις. Ο Μαλόουν πιστεύει ότι οι συνάδελφοί του αυτοί δείχνουν μια θλιβερά στενή αντίληψη, με την έλλειψη προβληματισμού που τους διακρίνει για τις μυριάδες ανεξήγητες λεπτομέρειες και το ανησυχητικό σκοτάδι στο οποίο παρέμειναν πολλές πλευρές αυτής της υπόθεσης.

Αλλά είναι το ίδιο επικριτικός και για τις εφημερίδες, που δεν είδαν παρά μονάχα μια νοσηρά εντυπωσιακή ιστορία στην υπόθεση και μια ασήμαντη σαδιστική μυστική αδελφότητα, ενώ επρόκειτο για μια φρίκη απ' αυτή την ίδια την καρδιά του σύμπαντος. Αλλά ο Μαλόουν προτιμά να παραμένει σιωπηλός στο Τσεπάτσετ, προσπαθώντας να γαληνέψει το νευρικό του σύστημα. Το μόνο που ελπίζει είναι ότι ίσως ο χρόνος μπορέσει σιγά σιγά ν' απαλύνει την τρομερή εμπειρία του και να τη μεταφέρει από το βασίλειο της τωρινής πραγματικότητας σ' εκείνο μιας γραφικής και ημιμυθικής μακρινής φαντασίωσης.

Ο Ρόμπερτ Σουίνταμ αναπαύεται δίπλα στη γυναίκα του στο κοιμητήρι του Γκρήνγκουντ. Δεν έγινε καμία λειτουργία πάνω από τα λείψανά του, που τόσο περίεργα επέστρεψαν, και οι συγγενείς του χαίρονται που η λήθη σκέπασε τόσο γρήγορα την υπόθεση. Και, πράγματι, ποτέ δεν αποδείχτηκε επίσημα η σχέση του σοφού με τις φρικαλεότητες του Ρεντ Χουκ, μια και

ο θάνατός του διέκοψε τις ανακρίσεις που φυσιολογικά θα τον περίμεναν. Για το ίδιο του το τέλος δε γίνεται συχνά λόγος, και οι Σουίνταμ ελπίζουν ότι οι μεταγενέστεροι θα τον θυμούνται απλά σαν ένα αγαθό ερημίτη που είχε για χόμπυ του μια αθώα ενασχόληση με τη μαγεία και τις λαογραφικές έρευνες.

Όσο για το Ρεντ Χουκ — αυτό παραμένει πάντοτε το ίδιο. Ο Σουίνταμ ήρθε και έφυγε· ένας τρόμος φούντωσε και έσβησε. Αλλά το κακό πνεύμα του σκοταδιού και της ρυπαρότητας εξακολουθεί να κρυφοκαίει ανάμεσα στους κάθε καρυδιάς καρύδι ενοίκους των παλιών πλίθινων σπιτιών. Και οι ομάδες των νυχτοπερπατητών εξακολουθούν να πηγαινοέρχονται για δουλειές που κανείς δεν ξέρει, περνώντας κάτω από παράθυρα όπου φώτα και περίεργες φάτσες εμφανίζονται κι εξαφανίζονται ανεξήγητα.

Η πανάρχαιη φρίκη είναι μια ύδρα με χίλια κεφάλια, και οι αδελφότητες του σκότους είναι ριζωμένες σ' ένα βλάσφημο βούρκο πιο βαθύ κι απ' το πηγάδι του Δημόκριτου. Η ψυχή του θηρίου είναι πανταχού παρούσα και θριαμβεύτρια, και οι λεγεώνες των τσιμπλιάρηδων, βλογιοκομμένων νεαρών του Ρεντ Χουκ εξακολουθούν να ψέλνουν, να βλαστημούν και να γκαρίζουν καθώς περνούν από άβυσσο σε άβυσσο. Κανένας δεν ξέρει από πού έρχονται και πού πάνε, σπρωγμένοι από τυφλούς βιολογικούς νόμους που ίσως και οι ίδιοι ποτέ δε θα μπορέσουν να καταλάβουν. Και όπως και παλιά, περισσότεροι είναι εκείνοι που μπαίνουν στο Ρεντ Χουκ από εκείνους που βγαίνουν από τη μεριά της στεριάς, και ήδη κυκλοφορούν φήμες για νέα υπόγεια κανάλια που οδηγούν σε κέντρα λαθρεμπορίου ποτών ή άλλων πιο ακατανόμαστων δραστηριοτήτων.

Η εκκλησία-αίθουσα χορού τώρα λειτουργεί περισσότερο σαν αίθουσα χορού, και καινούριες αλλόκοτες φάτσες έχουν αρχίσει να εμφανίζονται τις νύχτες στα παράθυρά της. Μόλις πρόσφατα ένας αστυνομικός εξέφρασε την άποψη ότι εκείνη η μπαζωμένη κρύπτη έχει πάλι ανοιχτεί, και δε φαίνεται να υπάρχει καμία λογικοφανής εξήγηση γι' αυτό. Ποιοι είμαστε εμείς για να τα βάλουμε με τρόμους πιο παλιούς από την ιστορία κι από τον άνθρωπο; Οι πίθηκοι χόρευαν στην Ασία μπροστά σ' αυτές τις φρικαλεότητες, και το καρκίνωμα καραδοκεί ασφαλές, και εξαπλώνεται εκεί που μυστικές δραστηριότητες κρύβονται πίσω από σαραβαλιασμένα πλίθινα κτίρια.

Ο Μαλόουν δεν ανατριχιάζει δίχως λόγο και αιτία — γιατί μόλις τις προάλλες ένας αστυφύλακας άκουσε τυχαία μια μαυριδερή λοξομάτα γριά μέγαιρα να δασκαλεύει ψιθυριστά ένα μικρό παιδί στις σκιές μιας στοάς εισόδου. Ο αστυνομικός έστησε αφτί, και του φάνηκε πολύ παράξενο όταν την άκουσε να επαναλαμβάνει στην ντόπια διάλεκτο πάλι και πάλι,

Ω φίλη και συντρόφισσα της νύχτας, εσύ που αγαλλιάζεις στο αλύχτημα των σκυλιών και φτύνεις αίμα, εσύ που περιπλανιέσαι μέσα στις σκιές ανάμεσα στους τάφους, εσύ που διψάς για αίμα και φέρνεις τον τρόμο στους θνητούς. Γοργώ, Μορμώ, χιλιοπρόσωπη σελήνη, δέξου ευνοϊκά τις θυσίες μας!

ΤΟ ΠΛΑΣΜΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ

του Ρόμπερτ Ε. Χάουαρντ

Είναι περίεργο αλλά...

Πέστε μου, θα σας σαγήνευε ποτέ η ιδέα να πάτε μια νύχτα στο ξωκκλήσι του Άη Φανούρη και να κλέψετε το παγκάρι του, ρισκάροντας να πέσετε στα χέρια του ψωμωμένου καντηλανάφτη του;

Χασμουριέστε, έτσι;

Τώρα για αλλάξτε λίγο την ίδια πρόταση...

Θα σας σαγήνευε ποτέ η ιδέα να πάτε στο χαμένο Ναό του Τεζκατλιπόκα και ν' αρπάξετε το ιερό πετράδι από το είδωλο του Θεού, αψηφώντας τη φοβερή κατάρα του;

Δε χρειάζεται ν' απαντήσετε· άρχισε κιόλας να γυαλίζει το μάτι σας.

__Όχι,__ θα κάνουν λάθος εκείνοι που θα πουν ότι είναι το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις, γιατί μια κλοπή είναι πάντα κλοπή. Δεν είναι εκεί το θέμα. Αμφιβάλλω αν ενδιαφερθήκατε καν να μάθετε πόσα περιέχει το παγκάρι ή πόσο μπορείτε να σκοτώσετε το πετράδι. Ένας κλέφτης θα ονειρευόταν τι θα έκανε __αφού__ θα έκλεβε το παγκάρι· εμείς εδώ ονειρευόμαστε την περιπέτεια μέχρι να φτάσουμε στο ιερό πετράδι. Και αν κανένας

δεν το καταλαβαίνει αυτό, ε... ας πάει στον Άη Φανούρη.

Εμείς θ' ακολουθήσουμε με τον Ρόμπερτ Χάουαρντ το δρόμο μέχρι το ιερό πετράδι. Το «μετά» το αφήνουμε στον κλέφτη του. Είναι γνωστό άλλωστε ότι όλα αυτά τα ιερά πετράδια στους χαμένους ναούς της ζούγκλας συνοδεύονται από κατάρες και φυλάγονται από δαίμονες.

Ειλικρινά... θα φανταζόσαστε ποτέ το παγκάρι του Άη Φανούρη να συνοδεύεται από κατάρες και να φυλάγεται από δαίμονες;

Γ.Μ.

Επιτρέψτε μου ν' αρχίσω λέγοντας ότι η επίσκεψη του Τούσμαν ήταν μεγάλη έκπληξη για μένα. Ποτέ δεν είμαστε στενοί φίλοι οι δυο μας. Τ' αρπαχτικά ένστικτα αυτού του ανθρώπου με απωθούσαν. Πριν τρία χρόνια είχε προσπαθήσει ν' αμφισβητήσει τις θέσεις του βιβλίου μου *Ενδείξεις του Πολιτισμού των Νάχουα στο Γιουκατάν*, που ήταν αποτέλεσμα ετών κοπιαστικής έρευνας, και επακολούθησε μια άγρια διένεξη μεταξύ μας. Από τότε οι σχέσεις μας ήταν κάθε άλλο παρά εγκάρδιες.

Ωστόσο τον δέχτηκα ευγενικά. Βρήκα τη συμπεριφορά του κάπως επιθετική και απότομη, αλλά μάλλον απρόσωπα, σαν να είχε παραμερίσει την αντιπάθειά του για μένα μπροστά σε κάποιο καινούριο βίαιο πάθος που τον είχε καταλάβει.

Μου εξήγησε αμέσως τους σκοπούς της επίσκεψής του. Ήθελε να τον βοηθήσω να βρει ένα αντίτυπο της πρώτης έκδοσης του *Ακατονόμαστες Λατρείες* του Φον Γιουντστ — εκείνης που είναι γνωστή σαν Μαύρο Βιβλίο, όχι από το χρώμα του αλλά εξαιτίας της σκοτεινής φύσης του περιεχομένου του. Ήταν σχεδόν σαν να μου ζητούσε την πρωτότυπη ελληνική έκδοση του *Νεκρονομικόν*! Παρά το γεγονός ότι από τότε που είχα γυρίσει από το Γιουκατάν είχα αφιερώσει όλο μου το χρόνο στη συλλογή σπάνιων βιβλίων, δεν είχα

άκουσει ούτε καν κάποιον υπαινιγμό ότι μπορεί να υπήρχε ακόμη κάποιο δείγμα απ' αυτή τη μυθική έκδοση του Ντύσσελντορφ.

Εδώ χρειάζεται να πω δυο λόγια γι' αυτό το σπάνιο έργο. Τα εξαιρετικά αόριστα ή διφορούμενα νοήματά του, σε συνδυασμό με το απίστευτο περιεχόμενό του, έχουν γίνει αιτία το έργο να θεωρείται σαν το παραλήρημα ενός μανιακού, ενώ ο ίδιος ο συγγραφέας του να έχει στιγματιστεί σαν τρελός. Όμως γεγονός είναι ότι σε πολλές από τις θέσεις του δεν έχει δοθεί ακόμη απάντηση, και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο συγγραφέας του ξόδεψε σαράντα πέντε χρόνια της ζωής του εξερευνώντας παράξενους τόπους κι ανακαλύπτοντας μυστικά και αβυσσαλέα πράγματα.

Η πρώτη έκδοση δεν είχε κυκλοφορήσει σε πολλά αντίτυπα, και τα περισσότερα τα έκαψαν οι ίδιοι οι έντρομοι κάτοχοί τους όταν ο Φον Γιουντστ βρέθηκε στραγγαλισμένος κατά μυστηριώδη τρόπο. Το πτώμα του βρέθηκε μια νύχτα του 1840 στο κλειδωμένο κι αμπαρωμένο δωμάτιό του, έξι μήνες μετά την επιστροφή του από ένα μυστηριώδες ταξίδι στη Μογγολία.

Πέντε χρόνια αργότερα, ένας λονδρέζος εκδότης ονόματι Μπράιντουωλ, κυκλοφόρησε μια φτηνή κλεψίτυπη έκδοση σε μετάφραση. Με στόχο τον εντυπωσιασμό του αναγνώστη, η έκδοση αυτή ήταν κακομεταφρασμένη, φορτωμένη με αλλόκοτες ξυλογραφίες, έβριθε από ορθογραφικά λάθη και γενικά είχε όλα τα ελαττώματα μιας πρόστυχης λαϊκής έκδοσης. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να δυσφημιστεί ακόμη περισσότερο το γνήσιο έργο. Εκδότες και κοινό το είχαν ξεχάσει έως το 1909, οπότε ο εκδοτικός οίκος Γκόλντεν Γκόμπλιν Πρες της Νέας Υόρκης κυκλοφόρησε μια νέα έκδοση.

Η νέα αυτή έκδοση ήταν τόσο προσεκτικά περικομμένη που περίπου το ένα τέταρτο της αρχικής ύλης

είχε αφαιρεθεί. Το βιβλίο ήταν όμορφα δεμένο και διακοσμημένο με τις εξαίρετες και απόκοσμα γοητευτικές εικονογραφήσεις του Ντιέγκο Βελάσκεζ. Η έκδοση αυτή είχε αρχικά σαν στόχο τη λαϊκή κατανάλωση, αλλά τα καλλιτεχνικά ένστικτα των εκδοτών οδήγησαν στο αντίθετο αποτέλεσμα, γιατί το κόστος της έκδοσης ήταν τόσο μεγάλο που αναγκάστηκαν να το κυκλοφορήσουν με απαγορευτικά υψηλή τιμή.

Όλα αυτά εξηγούσα στον Τούσμαν, όταν με διέκοψε απότομα για να μου πει ότι δεν του ήταν άγνωστες αυτές οι λεπτομέρειες. Ένα από τ' αντίτυπα της έκδοσης του Γκόμπλιν Πρες στόλιζε τη βιβλιοθήκη του, εξήγησε, και ήταν ακριβώς σ' αυτό που είχε βρει μερικές αράδες οι οποίες του είχε ξυπνήσει το ενδιαφέρον. Αλλά, συνέχισε, αν μπορούσα να του βρω ένα αντίτυπο της πρωτότυπης έκδοσης του 1839, δε θα μετάνιωνα για τους κόπους μου. Όμως, πρόσθεσε, επειδή ήξερε ότι θα ήταν μάταιο να προσπαθήσει να με δελεάσει με χρήματα, θα έκανε κάτι καλύτερο: θα έπαιρνε επίσημα πίσω όλες τις παλιές κατηγορίες του σχετικά με τις έρευνές μου στο Γιουκατάν και θα δημοσίευε την πλήρη μεταμέλειά του στα *Επιστημονικά Νέα*.

Ομολογώ ότι τα λόγια του με άφησαν εμβρόντητο. Κατάλαβα ότι αν το θέμα σήμαινε τόσα πολλά για τον Τούσμαν ώστε να δεχτεί να κάνει τέτοιες παραχωρήσεις, θα πρέπει να ήταν πράγματι κάτι εξαιρετικά σημαντικό.

Αποκρίθηκα ότι κατά τη γνώμη μου είχε ανασκευάσει ικανοποιητικά τις κατηγορίες του στα μάτια του κοινού και ότι δεν είχα καμία επιθυμία να τον φέρω σε τέτοια ταπεινωτική θέση, αλλά θα έκανα ό,τι μου περνούσε από το χέρι για να του βρω αυτό που γύρευε.

Ο Τούσμαν μ' ευχαρίστησε ξανά και αναχώρησε, ε-

ξηγώντας αόριστα ότι ελπίζε να βρει κάτι στο πλήρες κείμενο του Μαύρου Βιβλίου, που προφανώς είχε περικοπεί από τη μεταγενέστερη έκδοση.

Ρίχτηκα στη δουλειά, γράφοντας σε φίλους, συναδέλφους και βιβλιοπώλες σ' όλο τον κόσμο, αλλά σύντομα ανακάλυψα ότι αυτό που είχα αναλάβει ήταν ακόμη πιο δύσκολο απ' ό,τι περίμενα. Τρεις μήνες πέρασαν πριν οι προσπάθειές μου στεφθούν από επιτυχία. Τελικά, και χάρη στη βοήθεια του καθηγητή Τζέημς Κλέμεντ από το Ρίτσμοντ της Βιρτζίνια, κατάφερα να βρω εκείνο που αναζητούσα.

Ειδοποίησα αμέσως τον Τούσμαν, που κατέφθασε στο Λονδίνο με το αμέσως επόμενο τρένο. Τα μάτια του άστραψαν με απληστία μόλις αντίκρισε το χοντρό, σκονισμένο τόμο με το βαρύ δερμάτινο κάλυμμα και τα σκουριασμένα σιδερένια του δεσίματα. Τα δάκτυλά του έτρεμαν από λαχτάρα κι ανυπομονησία καθώς ξεφύλλιζαν τις κιτρινισμένες από το χρόνο σελίδες.

Και όταν έβγαλε μια άγρια θριαμβευτική κραυγή και χτύπησε με τη σφιγμένη γροθιά του το τραπέζι, κατάλαβα ότι είχε βρει εκείνο που ζητούσε.

«Άκου!» μου φώναξε, και άρχισε να μου διαβάζει ένα απόσπασμα που μιλούσε για έναν παλιό, παμπάλαιο ναό στη ζούγκλα της Ονδούρα, όπου μια αρχαία φυλή που είχε εξαφανιστεί πριν από τον ερχομό των Ισπανών λάτρευε κάποιον παράξενο Θεό. Και ο Τούσμαν μου διάβασε μεγαλόφωνα για τη μούμια του τελευταίου αρχιερέα της χαμένης φυλής, που τώρα ήταν φυλαγμένη σ' ένα θάλαμο σκαμμένο στο συμπαγή βράχο ενός γκρεμού πάνω στον οποίο είχε χτιστεί ο ναός.

Γύρω από τον ξεραμένο λαιμό αυτής της μούμιας ήταν κρεμασμένη μια χάλκινη αλυσίδα, και στην άκρη αυτής της αλυσίδας υπήρχε ένα μεγάλο κόκκινο πε-

τράδι σκαλισμένο με τη μορφή ενός φρύνου. Το πετράδι αυτό ήταν ένα κλειδί, συνέχιζε ο Φον Γιουντστ, για τους θησαυρούς που ήταν κρυμμένοι σε μια υπόγεια κρύπτη βαθιά κάτω από το βωμό του ναού.

Τα μάτια του Τούσμαν πετούσαν φλόγες τώρα.

«Τον έχω δει αυτό το ναό! Έχω σταθεί μπροστά στο βωμό του. Έχω δει τη σφραγισμένη πόρτα του θαλάμου όπου, λένε οι ιθαγενείς, βρίσκεται η μούμια του ιερέα. Πρόκειται για έναν πολύ περίεργο ναό, που δε μοιάζει με τα ερείπια των προϊστορικών ινδιάνικων πολιτισμών περισσότερο απ' όσο μοιάζουν τα σύγχρονα λατινο-αμερικάνικα κτίρια.

»Οι Ινδιάνοι της περιοχής αρνούνται ότι έχουν οποιαδήποτε σχέση με αυτό το οικοδόμημα. Λένε ότι ο λαός που το έχτισε ανήκε σε διαφορετική ράτσα από τη δική τους, και ζούσε ήδη εκεί όταν οι πρόγονοί τους έφτασαν στη χώρα. Πιστεύω ότι πρόκειται για το λείψανο κάποιου εντελώς ξεχασμένου πολιτισμού που είχε αρχίσει να παρακμάζει χιλιάδες χρόνια πριν φτάσουν εκεί οι Ισπανοί.

»Θα είχα σίγουρα ανοίξει εκείνο το σφραγισμένο θάλαμο, αλλά δεν είχα τότε ούτε το χρόνο ούτε τα εργαλεία για τη δουλειά. Βιαζόμουν να φτάσω στην ακτή επειδή είχα τραυματιστεί στο πόδι από μια τυχαία εκπυρσοκρότηση. Ήταν από καθαρή τύχη που στο δρόμο μου ανακάλυψα το ναό.

»Είχα σκοπό να ξαναπάω κάποτε εκεί, αλλά οι περιστάσεις δε μου το επέτρεψαν. Τώρα όμως — δε με σταμάτει τίποτα! Εντελώς συμπτωματικά έτυχε να διαβάσω μερικές αράδες στην έκδοση του Γκόλντεν Γκόμπλιν αυτού του βιβλίου, όπου περιγράφεται ο ίδιος ναός. Αλλ' αυτό ήταν όλο· υπήρχε μονάχα μια σύντομη αναφορά στη μούμια και τίποτε άλλο.

»Ενδιαφέρθηκα· βρήκα μια από τις μεταφράσεις του Μπράιντουωλ αλλά σκόνταψα σ' έναν τοίχο αξε-

διάλυτων λαθών. Από κάποια εκνευριστική παρανόηση, ο μεταφραστής είχε κάνει λάθος ακόμη και στη θέση του Ναού το Φρύνου, όπως τον αποκαλεί ο Φον Γιουντστ, και τον τοποθετεί στη Γουατεμάλα αντί για την Ονδούρα. Η γενική περιγραφή είναι λαθεμένη, αλλά το πετράδι αναφέρεται, καθώς και το γεγονός ότι είναι «κλειδί». Αλλά κλειδί σε τι; Η έκδοση του Μπράιντουωλ δεν το διευκρινίζει.

»Ήμουν σίγουρος τώρα ότι βρισκόμουν στα χνάρια μιας μεγάλης ανακάλυψης, εκτός κι αν ο Φον Γιουντστ ήταν πράγματι, όπως λένε πολλοί, τρελός. Αλλά το γεγονός ότι είχε κάποτε επισκεφθεί την Ονδούρα είναι αναμφισβήτητο· κανένας δε θα μπορούσε να περιγράψει τόσο ζωντανά το ναό — όπως κάνει αυτός στο Μαύρο Βιβλίο — αν δεν τον είχε δει με τα μάτια του. Το πώς έμαθε για το πετράδι, ένας Θεός ξέρει. Οι Ινδιάνοι που μου μίλησαν για τη μούμια δεν έκαναν λόγο για κανένα πετράδι. Το μόνο που μπορώ να φανταστώ είναι ότι ο Φον Γιουντστ βρήκε κάποια άλλη δίοδο προς την κρύπτη — αυτός ο άνθρωπος είχε ένα φανταστικό ταλέντο ν' ανακαλύπτει κρυμμένα πράγματα.

»Απ' όσο ξέρω, μονάχα άλλος ένας λευκός έχει δει το Ναό του Φρύνου εκτός από τον Φον Γιουντστ και μένα — ο ισπανός ταξιδιώτης Χουάν Γκονζάλες, που έκανε μια μερική εξερεύνηση εκείνης της χώρας το 1793. Ο Γκονζάλες αναφέρει, εντελώς συνοπτικά, για έναν περίεργο ναό που ήταν διαφορετικός από τα περισσότερα ινδιάνικα ερείπια, και μιλάει με σκεπτικισμό για ένα θρύλο των ιθαγενών ότι υπήρχε «κάτι ασυνήθιστο» κρυμμένο κάτω από το ναό. Είμαι σίγουρος ότι αναφερόταν στο Ναό του Φρύνου.

»Αύριο σαλπάρω για την Κεντρική Αμερική. Μπορείς να κρατήσεις το βιβλίο· εγώ δεν το χρειάζομαι άλλο. Τούτη τη φορά θα πάω με όλο τον απαραίτητο

εξοπλισμό, και να 'σαι σίγουρος ότι θα βρω, ό,τι είναι κρυμμένο σ' εκείνο το ναό έστω και αν χρειαστεί να τον κατεδαφίσω ολόκληρο. Ο θησαυρός δεν μπορεί παρά να είναι κάποια τεράστια ποσότητα χρυσού! Προφανώς γλίτωσε από τους Ισπανούς, γιατί όταν έφτασαν στην Κεντρική Αμερική ο Ναός του Φρύνου ήταν ήδη ερείπια. Οι Ισπανοί έψαχναν για ζωντανούς Ινδιάνους τους οποίους μπορούσαν με τα βασανιστήρια να τους κάνουν ν' αποκαλύψουν πού υπήρχε κρυμμένο χρυσάφι· δεν τους απασχολούσαν οι μούμιες και οι χαμένοι λαοί. Αλλά ελόγου μου σκοπεύω να βρω αυτό το θησαυρό».

Και με τα λόγια αυτά ο Τούσμαν αναχώρησε.

Κάθισα στο τραπέζι και άνοιξα το βιβλίο στο σημείο όπου είχε σταματήσει την ανάγνωση. Έμεινα εκεί έως τα μεσάνυχτα, βυθισμένος στα παράξενα, εξωφρενικά και συχνά ασαφή λεγόμενά του. Και σχετικά με το Ναό του Φρύνου ανακάλυψα και ορισμένα άλλα πράγματα που με συγκλόνισαν τόσο ώστε το άλλο πρωί να προσπαθήσω να έρθω σ' επαφή με τον Τούσμαν. Αλλά έμαθα ότι ήδη είχε αναχωρήσει.

Είχαν περάσει μερικοί μήνες από τότε, όταν μια μέρα έλαβα ένα γράμμα από τον Τούσμαν που με καλούσε να πάω να περάσω μερικές μέρες μαζί του στο κτήμα του στο Σάσσεξ. Εξάλλου, μου ζητούσε να πάρω μαζί μου και το Μαύρο Βιβλίο.

Έφτασα στη μάλλον ερημική τοποθεσία όπου ήταν το κτήμα του Τούσμαν λίγο μετά το σούρουπο. Ζούσε σχεδόν σε φεουδαλικό περιβάλλον, σ' ένα επιβλητικό σπίτι σκεπασμένο με κισσούς και μεγάλες πελούζες με γκαζόν ολόγυρα, περιτριγυρισμένο από ψηλούς πέτρινους τοίχους. Καθώς ανέβαινα το δρομάκι ανάμεσα από καλλωπιστικά φυτά, πρόσεξα ότι το μέρος δεν είχε συντηρηθεί και τόσο καλά κατά το διάστημα

της απουσίας του ιδιοκτήτη του. Τ' αγριόχορτα φύτρωναν άφθονα ανάμεσα στα δέντρα, σχεδόν πνίγοντας το γκαζόν. Πίσω από κάτι απεριποίητους θάμνους που φύτρωναν στη βάση του εξωτερικού τοίχου, άκουσα να βγαίνει ένας θόρυβος σαν ένα άλογο ή βόδι να κινιόταν βαριά ανάμεσά τους. Άκουσα καθαρά τον ξερό, χαρακτηριστικό ήχο που.κάνουν οι οπλές χτυπώντας στις πέτρες.

Μου άνοιξε ένας υπηρέτης που με περιεργάστηκε καχύποπτα και μετά με οδήγησε μέσα. Βρήκα τον Τούσμαν να κόβει βόλτες πέρα δώθε στο γραφείο του, ίδιο λιοντάρι στο κλουβί του. Το γιγάντιο κορμί του ήταν πιο λιπόσαρκο και πιο νευρώδες από την τελευταία φορά που τον είχα δει, και το πρόσωπό του ήταν σαν μπρούντζινο από τον τροπικό ήλιο. Υπήρχαν πιο πολλές και πιο τραχιές γραμμές στο αδρό πρόσωπό του, και τα μάτια του είχαν μια πυρετική λάμψη, πιο έντονη από ποτέ. Η όλη συμπεριφορά του έδειχνε ότι τον προβλημάτιζε κάτι, κι ένας ακαθόριστος θυμός φαινόταν να σιγοκαίει μέσα του.

«Λοιπόν, Τούσμαν», τον χαιρέτησα. «Πώς τα πήγες; Βρήκες το χρυσάφι;»

«Δε βρήκα ούτε ουγκιά από δαύτο», γρύλισε. «Η όλη ιστορία ήταν απάτη... δηλαδή, όχι ακριβώς όλη. Μπήκα στο σφραγισμένο θάλαμο και βρήκα τη μούμια»

«Και το πετράδι;» φώναξα.

Ο Τούσμαν έβγαλε κάτι από την τσέπη του το άπλωσε προς το μέρος μου.

Πήρα και περιεργάστηκα με ενδιαφέρον το αντικείμενο που κρατούσα στο χέρι μου. Ήταν μια μεγάλη πέτρα, καθάρια και διάφανη σαν κρύσταλλο, αλλά μ' ένα άγριο κόκκινο χρώμα. Όπως είχε πει ο Φον Γιουντστ, ήταν σκαλισμένη στο σχήμα ενός βατράχου

ή φρύνου. Στη θέα της, δίχως να το θέλω ανατρίχιασα. Η σμιλεμένη μορφή ήταν περίεργα αποκρουστική. Ύστερα το μάτι μου έπεσε στη βαριά και ασυνήθιστα δουλεμένη μπρούντζινη αλυσίδα από την οποία κρεμόταν.

«Τι σημαίνουν αυτά τα γράμματα που είναι χαραγμένα στην αλυσίδα;» τον ρώτησα.

«Δεν έχω ιδέα», απάντησε ο Τούσμαν. «Έλπιζα οτι μπορεί να ήξερες εσύ. Πάντως βρίσκω να παρουσιάζουν μια κάποια ομοιότητα με ορισμένα μισοσβησμένα ιερογλυφικά που υπάρχουν σ' ένα μονόλιθο στα βουνά της Ουγγαρίας, γνωστό σαν Μαύρη Πέτρα. Δεν κατάφερα να τ' αποκρυπτογραφήσω».

«Πες μου για το ταξίδι σου», τον παρότρυνα. Βολευτήκαμε στο σαλόνι, μ' ένα ουίσκι με σόδα στο χέρι, και ο Τούσμαν άρχισε να μου αφηγείται την περιπέτειά του, αργά, σαν με παράξενη απροθυμία.

«Μόλο που ο ναός βρίσκεται σε μια απόμακρη και απάτητη περιοχή, κατάφερα να τον ξαναβρώ δίχως ιδιαίτερη δυσκολία. Είναι χτισμένος με τη ράχη σ' έναν κάθετο γκρεμό, σε μια κοιλάδα άγνωστη στους χάρτες και τους εξερευνητές. Δε θ' αποτολμούσα να υπολογίσω την ηλικία του· πάντως είναι φτιαγμένος από ένα είδος ασυνήθιστα σκληρού βασάλτη που δεν τον έχω απαντήσει πουθενά αλλού, και τα σημάδια της μεγάλης του διάβρωσης υποδηλώνουν απίστευτη αρχαιότητα.

»Οι περισσότερες από τις κολόνες που σχηματίζουν την πρόσοψη είναι κομματιασμένες. Δεν απομένουν απ' αυτές παρά σπασμένα λείψανα σε φαγωμένες βάσεις, σαν τα σκόρπια και χαλασμένα δόντια μιας γριάς μέγαιρας. Οι εξωτερικοί τοίχοι καταρρέουν αργά, αλλά οι εσωτερικοί τοίχοι και οι κολόνες που στηρίζουν τ' απομεινάρια της οροφής δείχνουν

να έχουν ζωή για άλλα χίλια χρόνια. Το ίδιο καλά διατηρείται και ο εσωτερικός θάλαμος.

»Η κεντρική αίθουσα είναι ένας μεγάλος κυκλικός χώρος με δάπεδο από τεράστιες τετράγωνες πέτρινες πλάκες. Στο κέντρο υπάρχει ένας βωμός. Δεν είναι τίποτε περισσότερο από έναν πελώριο στρογγυλό όγκο από το ίδιο υλικό, καλυμμένο με παράξενα ανάγλυφα. Ακριβώς πίσω από το βωμό, στο συμπαγή βράχο του γκρεμού που αποτελεί και τον πίσω τοίχο της αίθουσας, υπάρχει ο σφραγισμένος, σκαφτός θάλαμος με τη μούμια του τελευταίου αρχιερέα.

»Έσπασα τη σφραγισμένη πόρτα δίχως ιδιαίτερη δυσκολία, και βρήκα τη μούμια όπως ακριβώς την περιέγραψε το Μαύρο Βιβλίο. Ήταν σ' εντυπωσιακά καλοδιατηρημένη κατάσταση. Τα σουφρωμένα χαρακτηριστικά και η γενική κοψιά του κρανίου θύμιζαν ορισμένες ξεπεσμένες και μπασταρδεμένες φυλές της κάτω Αιγύπτου. Είμαι σίγουρος ότι ο ιερέας ανήκε σε φυλή πιο κοντά στη λευκή παρά στην ινδιάνικη ράτσα. Πάντως δε θα μπορούσα να πω τίποτα πιο συγκεκριμένο.

»Αλλά το πετράδι ήταν εκεί, με την αλυσίδα κρεμασμένη στον αποξεραμένο λαιμό».

Από το σημείο αυτό και μετά η αφήγηση του Τούσμαν έγινε τόσο αόριστη που δυσκολευόμουν να την παρακολουθήσω, κι αναρωτήθηκα μήπως τελικά ο τροπικός ήλιος του είχε πειράξει το μυαλό.

Είχε, λέει, ανοίξει μια μυστική πόρτα στο βωμό με τη βοήθεια του πετραδιού, αλλά δε μου ξεκαθάρισε πώς ακριβώς έγινε αυτό. Πάντως μου έδωσε την εντύπωση ότι και ο ίδιος δεν πολυκαταλάβαινε πώς λειτουργούσε το πετράδι-κλειδί. Όπως και να 'χει, το άνοιγμα αυτής της μυστικής πόρτας φάνηκε να επηρεάζει πολύ άσχημα τα σκληροτράχηλα παλικάρια που

είχε στη δούλεψή του. Αρνήθηκαν ασυζητητί και στα ίσια να τον ακολουθήσουν στο μαύρο άνοιγμα που εμφανίστηκε τόσο μυστηριωδώς όταν το πετράδι άγγιξε το βωμό.

Ο Τούσμαν πέρασε το άνοιγμα μονάχος, με το πιστόλι του κι ένα ηλεκτρικό φακό. Το πρώτο που αντίκρισε ήταν μια στενή πέτρινη σκάλα που φαινόταν να κατεβαίνει ελικοειδώς προς τα έγκατα της γης. Την ακολούθησε και κάποτε έφτασε σ' έναν πλατύ διάδρομο, στο σκοτάδι του οποίου σχεδόν χανόταν το αδύναμο φως του φακού του.

Στο σημείο αυτό της αφήγησης, ο Τούσμαν έκανε λόγο με παράξενα εκνευρισμένη φωνή για ένα φρύνο που πήγαινε πηδώντας μπροστά του όση ώρα βρισκόταν κάτω από το έδαφος, πάντα μια ιδέα πιο πέρα από κει που έφτανε το φως του.

Διασχίζοντας νοτερές κατακόμβες και κατεβαίνοντας σκάλες που έχασκαν σαν πηγάδια γεμάτα σχεδόν χειροπιαστό σκοτάδι, έφτασε τελικά σε μια βαριά πόρτα σκεπασμένη με φανταστικά ανάγλυφα. Κατάλαβε ότι αυτή έπρεπε να είναι η είσοδος της κρύπτης όπου υπήρχε φυλαγμένο το χρυσάφι των αρχαίων πιστών. Με το φρυνόμορφο πετράδι πίεσε δοκιμαστικά σε διάφορα σημεία της πόρτας, και τελικά κάποια στιγμή την είδε ν' ανοίγει μπροστά του.

«Και ο θησαυρός;» τον διέκοψα, μην μπορώντας να κρατηθώ. Ο Τούσμαν γέλασε με άγριο αυτοσαρκασμό.

«Δεν υπήρχε χρυσάφι εκεί, ούτε πολύτιμα πετράδια. Τίποτα...» — εδώ η φωνή του κόμπιασε λίγο — «Τίποτα που να μπορώ να πάρω».

Η αφήγηση άρχισε και πάλι να γίνεται πολύ αόριστη. Απ' ό,τι κατάλαβα, εγκατέλειψε το ναό μάλλον βιαστικά, δίχως να ψάξει άλλο για τον υποτιθέμενο

θησαυρό. Σκόπευε φεύγοντας να πάρει και τη μούμια μαζί του για να τη χαρίσει σε κανένα μουσείο, είπε, αλλά όταν ανέβηκε από τις κατακόμβες στάθηκε αδύνατο να τη βρει. Κατά τη γνώμη του, οι άντρες του, με το φόβο των προληπτικών που δεν ήθελαν τέτοια παρέα στο δρόμο τους έως την ακτή, την είχαν πετάξει σε κάποιο πηγάδι ή σε καμιά σπηλιά.

«Και έτσι», τέλειωσε, «να 'μαι πάλι πίσω στην Αγγλία, ούτε δεκάρα πλουσιότερος απ' όσο ήμουν φεύγοντας».

«Έχεις εκείνο το κόσμημα», του θύμισα. «Σίγουρα είναι πολύτιμο».

Με κοίταξε δίχως χαρά, αλλά με κάτι σαν άγρια απληστία που ήταν σχεδόν παθολογική.

«Θα 'λεγες ότι πρόκειται για ρουμπίνι;» με ρώτησε.

Κούνησα αρνητικά το κεφάλι.

«Μου είναι αδύνατο να πω τι σόι πέτρα είναι».

«Το ίδιο κι εγώ. Αλλά τώρα για δώσε μου να δω κάτι στο βιβλίο».

Το πήρε στα χέρια του κι άρχισε να γυρίζει αργά τις βαριές σελίδες, με τα χείλη του να σαλεύουν καθώς διάβαζε. Πότε πότε κουνούσε το κεφάλι του σαν απορημένος, και πρόσεξα ότι του είχε τραβήξει την προσοχή μια συγκεκριμένη αράδα.

«Αυτός ο άνθρωπος είχε προχωρήσει τόσο βαθιά σε απαγορευμένα πράγματα», τον άκουσα να μουρμουρίζει. «Δεν απορώ που ο θάνατός του υπήρξε τόσο παράξενος και μυστηριώδης. Θα πρέπει να είχε κάποιο προαίσθημα του τέλους του — να, εδώ προειδοποιεί τον αναγνώστη να μην ενοχλεί πράγματα που κοιμούνται».

Για λίγες στιγμές ο Τούσμαν φάνηκε να ξεχνιέται βυθισμένος στις σκέψεις του.

«Ναι, κοιμισμένα πράγματα», ψιθύρισε, «που μοιάζουν για νεκρά αλλ' απλά καραδοκούν και περιμένουν τον στραβό και ηλίθιο που θα τα ξυπνήσει... Και θα 'πρεπε να έχω κλείσει εκείνη την πόρτα φεύγοντας από την κρύπτη... Αλλά έχω το κλειδί και θα το κρατήσω ενάντια και στον ίδιο το διάβολο».

Ο Τούσμαν φάνηκε να ξυπνά από τους σκοτεινούς ρεμβασμούς του και ήταν έτοιμος κάτι να πει, όταν σταμάτησε απότομα. Από κάπου στο πάνω πάτωμα είχε ακουστεί ένας περίεργος θόρυβος.

«Τι ήταν αυτό;» Με κοίταξε με αγριεμένα μάτια. Κούνησα το κεφάλι μου απορημένα και ο Τούσμαν έτρεξε στην πόρτα και φώναξε τον υπηρέτη του. Ο άνθρωπος μπήκε λίγες στιγμές αργότερα και φαινόταν μάλλον χλωμός.

«Εσύ ήσουν πάνω;» γρύλισε ο Τούσμαν.

«Όχι, κύριε».

«Άκουσες τίποτα;» ρώτησε πάλι τραχιά, και με ύφος σχεδόν απειλητικό σαν να τον κατηγορούσε.

«Μάλιστα, κύριε», αποκρίθηκε ο άλλος με σαστισμένη έκφραση στο πρόσωπό του.

«Τι άκουσες;» Η ερώτηση έγινε σχεδόν με σφιγμένα δόντια.

«Ξέρετε», ο υπηρέτης γέλασε αμήχανα, «φοβάμαι ότι ίσως θα το βρείτε λίγο τρελό, αλλά αν θέλετε να σας πω την αλήθεια, μου φάνηκε σαν ν' άκουσα ένα άλογο να περπατάει στη στέγη».

Μια λάμψη απόλυτης τρέλας άστραψε στα μάτια του Τούσμαν.

«Ηλίθιε!» ούρλιαξε. «Χάσου από μπροστά μου!»

Ο υπηρέτης ζάρωσε πίσω κατάπληκτος, και ο Τούσμαν άρπαξε το λαμπερό φρυνόμορφο πετράδι.

«Εγώ ήμουν ηλίθιος!» έσκουξε ξέφρενα. «Βιάστηκα και δεν περίμενα να διαβάσω τη συνέχεια — και θα 'πρεπε να έχω κλείσει εκείνη την πόρτα — αλλά,

μα το Θεό, το κλειδί είναι δικό μου και θα το κρατήσω κόντρα σε κάθε άνθρωπο ή διάβολο».

Και μ' αυτά τα παράξενα λόγια έκανε μεταβολή και ανέβηκε τρέχοντας τις σκάλες. Ένα λεπτό αργότερα η πόρτα του δωματίου του βρόντησε δυνατά, κι ένας υπηρέτης που χτύπησε δειλά έγινε δεκτός με μια βρισιά και τη διαταγή να πάρει δρόμο. Μαζί, και μια βλάσφημα διατυπωμένη απειλή ότι θα πυροβολούσε όποιον επιχειρούσε να μπει στο δωμάτιό του.

Αν δεν ήταν τόσο προχωρημένη η ώρα θα είχα φεύγει αμέσως από κείνο το σπίτι, γιατί ήμουν σίγουρος πια ότι ο Τούσμαν ήταν θεοπάλαβος. Όπως είχε το πράγμα, αποσύρθηκα στο δωμάτιο που με οδήγησε ένας τρομοκρατημένος υπηρέτης, αλλά δεν έπεσα για ύπνο. Αντίθετα, κάθισα και άνοιξα το Μαύρο Βιβλίο στο σημείο όπου διάβαζε ο Τούσμαν.

Εκτός κι αν ο άνθρωπος ήταν πέρα για πέρα τρελός, ήταν φανερό ότι είχε σκοντάψει σε κάτι απρόσμενο στο Ναό του Φρύνου. Φαίνεται ότι κάτι αφύσικο σχετικά με το άνοιγμα της πόρτας του βωμού είχε τρομοκρατήσει τους άντρες του, και στην υπόγεια κρύπτη ο Τούσμαν είχε βρει *κάτι* που δεν περίμενε να βρει. Και πιστεύω ότι τον είχαν ακολουθήσει από την Κεντρική Αμερική, και πως ο λόγος γι' αυτό ήταν το πετράδι που ο Τούσμαν αποκαλούσε Κλειδί.

Ψάχνοντας για κάποιο ενδεικτικό στοιχείο στον τόμο του Φον Γιουντστ, διάβασα πάλι για το Ναό του Φρύνου, για τον παράξενο προ-ινδιάνικο λαό που λάτρευε εκεί, και για την πελώρια τερατώδη θεότητα που προσκυνούσαν, μια οντότητα με πλοκάμια και οπλές, που η φωνή της ήταν ένα πνιχτό, τρελό γελάκι.

Ο Τούσμαν είχε πει ότι είχε βιαστεί και δεν μπήκε στον κόπο να διαβάσει όλη τη συνέχεια την πρώτη φορά που είδε το βιβλίο. Φέροντας στο νου μου αυτή την

αινιγματική δήλωση, έφτασα στην αράδα που του είχε απορροφήσει την προσοχή — μαρκαρισμένη με το νύχι του. Στην αρχή μου φάνηκε σαν μια ακόμη από τις αοριστολογίες του Φον Γιουντστ, γιατί έγραφε απλά ότι ο θεός του ναού ήταν και ο θησαυρός του ναού. Και ύστερα το σκοτεινό υπονοούμενο έγινε απότομα σαφές, κι ένας κρύος ιδρώτας έλουσε το μέτωπό μου.

Το Κλειδί του Θησαυρού! Και ο θησαυρός του ναού ήταν ο θεός του ναού! Και κοιμισμένα Πράγματα μπορεί να ξυπνούσαν με το άνοιγμα της πόρτας της φυλακής τους!

Τινάχτηκα όρθιος, παγωμένος από τον τρόμο του αφόρητα φοβερού υπαινιγμού, και την άλλη στιγμή κάτι έσπασε τη νεκρική σιγή. Μια ανθρώπινη κραυγή θανάσιμης αγωνίας μου τρύπησε τ' αφτιά.

Αμέσως όρμησα έξω από το δωμάτιο, και καθώς ανέβαινα τρέχοντας τις σκάλες, στ' αφτιά μου έφτασαν ήχοι που κάθε φορά που τους συλλογίζομαι αμφιβάλλω για τα λογικά μου. Στην πόρτα του Τούσμαν κοντοστάθηκα, δοκιμάζοντας το πόμολο με δάχτυλα που τρέμαν. Η πόρτα ήταν κλειδωμένη. Δίστασα για μια στιγμή, και τότε ακούστηκε από μέσα ένα απαίσιο, στριγκό και τρελό γελάκι κι αμέσως μετά ένας αηδιαστικός πλαδαρός ήχος, σαν μια πελώρια μάζα από ζελέ να περνούσε στριμωχτά από το παράθυρο. Ύστερα ο ήχος σταμάτησε και θα έπαιρνα όρκο πώς άκουσα ένα αχνό θρόισμα σαν από γιγάντιες φτερούγες. Μετά σιωπή.

Συγκεντρώνοντας ό,τι κουράγιο απέμενε στα τσακισμένα νεύρα μου, πήρα φόρα κι έσπασα την πόρτα. Μια αποκρουστική και αβάσταχτα δυνατή μπόχα ξεχύθηκε από μέσα σαν κίτρινη καταχνιά. Σχεδόν πνιγμένος από την αναγούλα, προχώρησα στα εσωτερικό. Το δωμάτιο ήταν σαν να το 'χε χτυπήσει τυφώνας. Αλ-

λά δεν έλειπε τίποτα εκτός από κείνο το κόκκινο πετράδι με τη μορφή φρύνου· αυτό δε βρέθηκε ποτέ. Ένα σιχαμερό, απερίγραπτο, βλεννώδες υγρό ήταν πασαλειμμένο στο περβάζι του παραθύρου, ενώ στο κέντρο του δωματίου βρισκόταν σωριασμένος ο Τούσμαν. Το κεφάλι του ήταν τσακισμένο και λιωμένο, ενώ πάνω στα κόκκινα συντρίμμια του κρανίου και του προσώπου του φαινόταν καθαρά το χνάρι μιας πελώριας οπλής.

Η ΦΡΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΦΥΡΑ

του Τζων Ράμσυ Κάμπελ

Ο Τζων Ράμσυ Κάμπελ είναι από τη νεότερη γενιά των συγγραφέων που συνέχισαν την παράδοση του Λάβκραφτ. Γεννήθηκε το 1946 στο Λίβερπουλ της Αγγλίας και δημοσίευσε την πρώτη «κθουλιανή» ανθολογία διηγημάτων σε ηλικία 18 χρόνων. Για τον Κάμπελ, η κοιλάδα του Σέβερν, με το Μπρίτσεστερ και τα γύρω χωριά είναι ό,τι για τον Λάβκραφτ η περιοχή του Άρκαμ.

Πρόκειται για έναν από κείνους τους τόπους όπου πιο εύκολα βρίσκει κανείς το **Νεκρονομικόν** *παρά έναν τηλεφωνικό κατάλογο. Τι το περίεργο; Μήπως και στην Ελλάδα πιο εύκολα δεν κάνεις μαγική επίκληση σ' ένα δαίμονα παρά τηλεφωνική κλήση σ' ένα φίλο; Το θέμα είναι ότι στην τηλεφωνική κλήση, άντε να μπλέξουν οι γραμμές και να βγει ένα γραφείο κηδειών. Σε κάτι μέρη σαν το Άρκαμ ή την κοιλάδα του Σέβερν, αν μπλέξουν οι γραμμές μπορεί να βγουν οι ίδιοι οι πελάτες του γραφείου κηδειών. Και άντε μετά να τους πείσεις να ξαναμπούν εκεί απ' όπου βγήκαν. Και, μάλιστα, δίχως να σε πάρουν μαζί τους.*

Γ.Μ.

1

Το Κλόττον του Γκλώστερσερ δεν είναι όνομα που μπορεί κανείς να το βρει σε οποιοδήποτε χάρτη. Από τους κατοίκους των λίγων ετοιμόρροπων κοκκινότουβλων σπιτιών που στέκουν ακόμη στην πάνω περιοχή της κάποτε ακμάζουσας πόλης, δεν υπάρχει ούτ' ένας που να θυμάται κάτι από κείνη την περίοδο της φρίκης που γνώρισε η πόλη το 1931. Εκείνοι από το Μπρίτσεστερ που άκουσαν τις φήμες που διέρρευσαν από την έντρομη πόλη, σκόπιμα αποφεύγουν να επαναλάβουν τα όσα άκουσαν, κι ελπίζουν μονάχα ότι ποτέ δε θα γίνουν ευρύτερα γνωστά εκείνα τα αλλεπάλληλα τρομερά γεγονότα.

Είναι γεγονός ότι κανένας δεν ξέρει γιατί ακριβώς στήθηκε εκείνος ο τσιμεντένιος όγκος των έξι μέτρων στην όχθη του Τον, του παραπόταμου του Σέβερν, ο οποίος ρέει κοντά εκεί που κάποτε βρισκόταν η παρόχθια συνοικία του Κλόττον. Ούτε και κανένας μπορεί να πει γιατί ένα συνεργείο εργατών γκρέμισε όλα τα κτίρια που υπήρχαν οπουδήποτε κοντά στο ποτάμι, αφήνοντας άθικτες μονάχα τις υψηλότερες συνοικίες του Κλόττον. Και όσον αφορά στο μυστηριακό σημάδι που χαράχτηκε πρόχειρα στον κάθε τοίχο του τσιμεντένιου κτίσματος δίπλα στο ποτάμι, αυτό είναι κάτι

1

Το Κλόττον του Γκλώστερσερ δεν είναι όνομα που μπορεί κανείς να το βρει σε οποιοδήποτε χάρτη. Από τους κατοίκους των λίγων ετοιμόρροπων κοκκινότουβλων σπιτιών που στέκουν ακόμη στην πάνω περιοχή της κάποτε ακμάζουσας πόλης, δεν υπάρχει ούτ' ένας που να θυμάται κάτι από κείνη την περίοδο της φρίκης που γνώρισε η πόλη το 1931. Εκείνοι από το Μπρίτσεστερ που άκουσαν τις φήμες που διέρρευσαν από την έντρομη πόλη, σκόπιμα αποφεύγουν να επαναλάβουν τα όσα άκουσαν, κι ελπίζουν μονάχα ότι ποτέ δε θα γίνουν ευρύτερα γνωστά εκείνα τα αλλεπάλληλα τρομερά γεγονότα.

Είναι γεγονός ότι κανένας δεν ξέρει γιατί ακριβώς στήθηκε εκείνος ο τσιμεντένιος όγκος των έξι μέτρων στην όχθη του Τον, του παραπόταμου του Σέβερν, ο οποίος ρέει κοντά εκεί που κάποτε βρισκόταν η παρόχθια συνοικία του Κλόττον. Ούτε και κανένας μπορεί να πει γιατί ένα συνεργείο εργατών γκρέμισε όλα τα κτίρια που υπήρχαν οπουδήποτε κοντά στο ποτάμι, αφήνοντας άθικτες μονάχα τις υψηλότερες συνοικίες του Κλόττον. Και όσον αφορά στο μυστηριακό σημάδι που χαράχτηκε πρόχειρα στον κάθε τοίχο του τσιμεντένιου κτίσματος δίπλα στο ποτάμι, αυτό είναι κάτι

που οι κάτοικοι του Μπρίτσεστερ δε θέλουν ούτε να το σκέφτονται.

Αν ρωτήσει κανείς τους καθηγητές του εκεί πανεπιστημίου θα πάρει την αόριστη απάντηση ότι το σημάδι αυτό είναι ένα πανάρχαιο αποκρυφιστικό σύμβολο. Αλλά ποτέ δε θα του πουν ποιων ακριβώς δυνάμεων τη βοήθεια υποτίθεται ότι επικαλείται, ούτε από τι υποτίθεται ότι προστατεύει.

Γεγονός είναι ότι η όλη αυτή υπόθεση είναι ένα περίεργο συνονθύλευμα από υπονοούμενα, μισόλογα και αλλαγές κουβέντας κάθε φορά που θίγεται το θέμα. Ίσως ποτέ να μη γινόταν γνωστό τι ακριβώς είχε συμβεί στο Κλόττον του 1931, αν δεν τύχαινε να έρθει στο φως ένα δακτυλογραφημένο κείμενο που βρέθηκε στο σπίτι ενός μοναχικού κατοίκου του Μπρίτσεστερ μετά το θάνατό του.

Φαίνεται ότι το συγκεκριμένο άτομο ετοίμαζε αυτό το κείμενο για έκδοση, και ίσως τελικά είναι καλύτερα να μην τυπωθεί ποτέ. Γιατί το κείμενο αυτό ήταν πράγματι μια περιγραφή της φρίκης από έναν άνθρωπο που συμμετείχε στην ομάδα εκείνων που κατεδάφισαν τα παρόχθια κτίρια του Κλόττον. Αν λάβουμε υπόψη το τι περιγράφει εκεί, τότε δικαιολογημένα έγινε ερημίτης.

Ο συγγραφέας, κάποιος Φίλιπ Τσέστερτον, προφανώς επεδίωκε το έργο του να είναι όσο πιο λόγιο γινόταν. Χάρη στην απομόνωσή του από τον υπόλοιπο κόσμο μετά το 1931, για λόγους που θα καταλάβετε σύντομα, είχε τον απαιτούμενο ελεύθερο χρόνο για να διερευνήσει ακόμη και τις ιστορικές πλευρές της υπόθεσης. Σ' αυτό τον βοήθησε η μεγάλη συλλογή βιβλίων του που αναφέρονταν στην περίοδο από την εποχή της ρωμαϊκής κατάκτησης της Βρετανίας και μετά.

Από τις άλλες πηγές κατάφερε να συγκεντρώσει και να συμπεριλάβει στο έργο του αρκετά ιστορικά και γενεαλογικά στοιχεία για τους κατοίκους του Κλόττον. Βέβαια, αυτό δε μας προσφέρει τίποτα παραπάνω από μια σύνθετη εικόνα του μικρού πληθυσμού μιας πόλης, και δεν προσθέτει καμία πληροφορία για κείνους που θα θελήσουν ν' αναζητήσουν όλους τους παράγοντες σχετικά με τα φοβερά που ξέσπασαν στις αρχές εκείνης της κατακλυσμικής περιόδου.

Πάντως, οφείλουμε να παραδεχτούμε εδώ, ότι ορισμένοι θρύλοι και ημι-ιστορικές παραδόσεις για μερικούς από τους κατοίκους του Κλόττον μπορεί να θεωρηθούν σαν υπαινιγμός για την τελική εξήγηση εκείνης της αινιγματικής πλημμύρας του 1931. Από την άλλη μεριά, είναι αναμφισβήτητα δύσκολο να εκτιμήσει κανείς την αληθινή αξία των διαφόρων περίεργων διαδόσεων που ο Τσέστερτον φαινόταν να πιστεύει.

Κοντολογίς, ο αναγνώστης πρέπει να ζυγιάζει προσεκτικά την αντικειμενική αξία και γνησιότητα ορισμένων από τις βασικές περιγραφές στο κείμενο που ακολουθεί. Πρόκειται για μια διασκευή, με σημαντικές περικοπές σε μερικά σημεία, του δακτυλόγραφου που βρέθηκε στο Μπρίτσεστερ.

Το 1800, σύμφωνα με το δακτυλόγραφο, ένας παράξενος ξένος ήρθε να μείνει σ' ένα άδειο σπίτι της οδού Ριβερσάιντ, ενός αραιοκατοικημένου δρόμου κοντά σε μια γέγυρα που ενώνει τις δυο όχθες του Τον. Οι ντόπιοι δεν μπόρεσαν να μάθουν και πολλά γι' αυτόν, πέρα από το ότι λεγόταν Τζέμης Φιπς και ότι είχε έρθει από το Καμσάιντ επειδή οι ανορθόδοξες επιστημονικές του έρευνες είχαν προκαλέσει την αντίδραση των κατοίκων.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι όλα αυτά γίνονταν σε μια εποχή που το κυνήγι των μάγων και μαγισσών

από τον αιδεσιμότατο Τζέννερ ήταν στο απόγειό του, και έτσι μπορεί εύκολα αυτές οι «έρευνες» να είχαν θεωρηθεί σαν «μαγεία».

Οι περίοικοι του παρόχθιου αυτού δρόμου είχαν προσέξει τα παράξενα όργανα και τα κιβώτια που μετέφεραν στο σπίτι δυο λιγόλογοι και χαμηλοθώρηδες χωριάτες. Ο Φιπς φαινόταν να επιβλέπει τη μεταφορά με ασυνήθιστη φροντίδα, και η οργή του ήταν άλλο πράγμα όταν ένας από τους μεταφορείς γλίστρησε και κόντεψε να πέσει ενώ κουβαλούσε κάτι που έμοιαζε με άγαλμα τυλιγμένο σε χοντρό καναβάτσο. Εκείνος ο λιπόσαρκος, χλωμοπρόσωπος άντρας, με τα κοκάτα μαλλιά και τα μακριά κοκαλιάρικα χέρια, πρέπει να είχε προκαλέσει παράξενα συναισθήματα στους θεατές.

Μερικές μέρες μετά τον ερχομό του, ο Φιπς άρχισε να συχνάζει στις ταβέρνες κοντά στο ποτάμι. Ο κόσμος πρόσεξε ότι ποτέ δεν έπινε τίποτα, και κάποτε τον άκουσαν να λέει ότι απεχθανόταν τα οινοπνευματώδη. Κατά τα φαινόμενα, πήγαινε εκεί αποκλειστικά και μόνο για να κουβεντιάσει με μερικούς από τους λιγότερο ευυπόληπτους κατοίκους του Κλόττον — ιδίως ψαρεύοντας πληροφορίες σχετικά με τους πιο διαδεδομένους θρύλους της γύρω περιοχής.

Όπως ήταν φυσικό, έμαθε κάποτε και για το θρύλο ενός δαίμονα που λέγανε ότι είχε παλιά το λημέρι του κάπου εκεί κοντά, και ο Φιπς έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον γι' αυτή την ιστορία. Στ' αφτιά του έφτασαν και οι σχετικές αναπόφευκτες σάλτσες. Κάνα δυο ντόπιοι πίστευαν ότι μια ολόκληρη ράτσα αποτρόπαιων όντων ήταν ενταφιασμένη κάπου στην περιοχή, και κυκλοφορούσε η φήμη για μια τερατώδη υπόγεια πόλη που θα μπορούσε κανείς να την επισκεφθεί αν ανακάλυπτε την είσοδο που λεγόταν ότι ήταν κρυμμένη κά-

τω από τα ορμητικά νερά του ποταμού.

Ο Φιπς έδειξε ανεξήγητο ενδιαφέρον και για μια επιμέρους λεπτομέρεια της ίδιας φήμης. Σύμφωνα με αυτή, το εξωγήινο τέρας ή τα τέρατα ήταν με κάποιο τρόπο φυλακισμένα, αλλά θα μπορούσε κανείς να τ' απελευθερώσει αν αφαιρούσε τη δεσμευτική σφραγίδα.

Ήταν φανερό ότι ο Φιπς έδινε μεγάλη βάση σ' αυτούς τους περίεργους θρύλους γιατί αντάμειψε τους πληροφοριοδότες του πολύ γενναιόδωρα. Σ' έναν δύο, μάλιστα, πρότεινε να του στείλουν τους γιους τους να τους εκπαιδεύσει στις επιστήμες, αλλά εκείνοι στους οποίους έγινε αυτή η πρόταση δεν έδειξαν κανένα σχετικό ενδιαφέρον.

Μια νύχτα της άνοιξης του 1805 ο Φιπς χάθηκε από το σπίτι του. Σίγουρα πρέπει να είχε φύγει νύχτα, γιατί κανένας δεν πήρε είδηση αυτή την ξαφνική του αναχώρηση και το κατάλαβαν μονάχα όταν πρόσεξαν ότι το σπίτι της οδού Ριβερσάιντ παρέμεινε σιωπηλό και αφώτιστο. Προφανώς ο παράξενος ένοικός του είχε κρίνει περιττό ν' αφήσει κανένα φύλακα, και απλά είχε περιοριστεί να κλειδώσει τις πόρτες και να σφαλίσει τα παντζούρια. Γεγονός είναι ότι κανένας δε φάνηκε αρκετά περίεργος για ν' αποτολμήσει να μπει μέσα, και το κλειστό σπίτι παρέμεινε έτσι σιωπηλό κι ανέγγιχτο.

Μερικούς μήνες αργότερα, στις αρχές του Νοέμβρη, ο Φιπς επέστρεψε για να το ξανανοίξει. Τούτη τη φορά όμως δεν ήταν μόνος, γιατί στο διάστημα της απουσίας του είχε αποκτήσει σύζυγο. Ήταν μια γυναίκα που τη χαρακτήριζε μια νεκρική χλωμάδα, παρόμοια με τη δική του. Σπάνια την άκουγαν να μιλά, και περπατούσε μ' έναν περίεργα αλύγιστο τρόπο.

Τα όσα μπόρεσαν να μάθουν γι' αυτή ήταν ελάχι-

στα. Το μόνο που έγινε γνωστό ήταν ότι ο άντρας της την είχε γνωρίσει σε μια γειτονική κωμόπολη του Κότσουολντς, το Τέμπχιλ, όπου ο Φιπς είχε πάει ν' αγοράσει κάτι πολύ σπάνια χημικά. Οι δυο τους είχαν συναντηθεί σε κάποια ακαθόριστη συνάθροιση, και ο Φιπς ήταν παράξενα λακωνικός σε ό,τι αφορούσε στη συνάθροιση αυτή.

Από τότε και για κάμποσο καιρό μετά δεν υπάρχει κανένα αξιόλογο στοιχείο για το περίεργο ζευγάρι και το σπίτι τους δίπλα στο ποτάμι. Στα τέλη του 1806 απόκτησαν ένα γιο, που γεννήθηκε σ' εκείνο το καταθλιπτικό σκυθρωπό σπίτι, και μερικοί θεωρούν ότι αυτή ήταν η πραγματική αρχή μιας σειράς γεγονότων που κατέληξαν στο καταστροφικό αποκορύφωμα του 1931.

Το παιδί, που ονομάστηκε Λάιονελ από τον ερευνητή πατέρα του, γεννήθηκε μια μέρα του Νοέμβρη ενώ η βροχή μαστίγωνε τη γη και οι αστραπές έσκιζαν τον ουρανό. Οι άνθρωποι που έμεναν κοντά στην οδό Ριβερσάιντ συνήθιζαν να λένε ότι τη μέρα εκείνη ένα βαθύ και πνιχτό μπουμπουνητό είχε ακουστεί *κάτω από τη γη* μάλλον, παρά από τον ανταριασμένο ουρανό. Ορισμένοι μάλιστα επέμεναν πεισματικά ότι από τ' αστροπελάκια που συχνά έπεφταν στο ποτάμι, ένα είχε χτυπήσει με τη μορφή αστραφτερής στήλης φωτιάς ίσια στη στέγη των Φιπς. Πάντως αργότερα δεν υπήρχαν σημάδια που να δείχνουν ότι, πράγματι, είχε συμβεί ένα τέτοιο φαινόμενο.

Όπως και να 'χει, ήταν ένα παιδί που γεννήθηκε από παράξενους γονείς, και δεν είναι απαραίτητο να πιστέψει κανείς αυτές τις δεισιδαιμονίες για να εξηγήσει τις παράξενες τάσεις που έδειξε στη μετέπειτα ζωή του.

Οι φήμες λένε ότι ήταν το 1822, όταν ο Λάιονελ

Φιπς ήταν δεκαεφτά ή δεκαοχτώ χρονών, που άρχισε να τον εκπαιδεύει ο πατέρας του. Το σίγουρο είναι ότι οι περαστικοί έβλεπαν αμυδρά φώτα πίσω από τα παντζούρια, που τώρα σκέπαζαν μόνιμα τα παράθυρα, ενώ συχνά ακούγονταν μουρμουρητά από λογομαχίες μεταξύ πατέρα και γιου. Σε μια ή δυο περιπτώσεις αυτές οι σιγανές κουβέντες έπαιρναν ένα τόνο ψαλμωδίας, και εκείνοι που τις άκουγαν ένιωθαν ένα ακαθόριστο συναίσθημα τρόμου.

Λίγοι από τους περαστικούς ήταν αρκετά περίεργοι για να πλησιάσουν και να κρυφοκοιτάξουν από κάποια χαραματιά στα παντζούρια. Έτσι είχαν δει το νεαρό Φιπς σκυμμένο πάνω από κάποιο μεγάλο και αρχαίο τόμο ή απασχολημένο με κάποιο άγνωστο και ακαθόριστα τρομακτικό όργανο. Αν κρίνουμε από τις σχετικές μαρτυρίες, προφανώς ο νεαρός περνούσε από περίοδο μύησης ή εκπαίδευσης σε κάποιο σαφώς ασυνήθιστο επιστημονικό κλάδο.

Κατά τα φαινόμενα, αυτή η περίοδος κράτησε έως τους τελευταίους μήνες του 1823, και τότε οι γείτονες πρόσεξαν μια αλλαγή στο παμπάλαιο κτίριο της οδού Ριβερσάιντ. Μεταξύ άλλων, ενώ αρχικά μονάχα η γυναίκα έβγαινε από το σπίτι, τώρα και οι άλλοι άρχισαν μια σειρά από νυχτερινές εξόδους. Αυτές γίνονταν με μεγάλη μυστικότητα από τον πατέρα και το γιο, και ο συνήθης προορισμός τους φαινόταν να είναι κάποιο σημείο κοντά στο ποτάμι.

Σε μια περίπτωση τους πήρε διακριτικά από πίσω ένας περίεργος συγχωριανός για να δει πού θα πάνε. Όταν γύρισε ανέφερε ότι τους είχε δει ν' ασχολούνται με κάποια μελέτη της καταπράσινης από τα βρύα και τα μούσκλα αρχαίας γέφυρας.

Οι δυο Φιπς είχαν κατέβει έως την όχθη, ισορροπώντας ριψοκίνδυνα στις γλιστερές πέτρες πάνω από

τα μαύρα ορμητικά νερά. Κάποια στιγμή, μάλιστα, ο πατέρα που εξέταζε στο φως του φαναριού του ένα από τα υποστηλώματα, άφησε μια κραυγή σαν να είχε ανακαλύψει κάτι ενδιαφέρον. Ο γιος του είχε δείξει την ίδια έκπληξη όταν ζύγωσε εκεί, και στη συνέχεια εξαφανίστηκαν και οι δύο κάτω από τη γέφυρα. Ο μάρτυρας δεν μπορούσε πια να δει τι έκαναν δίχως να φανερωθεί, κι έτσι πήρε πάλι το δρόμο για το σπίτι του με το μυαλό του ανάστατο από σκέψεις.

Ύστερα συνέβη εκείνο το ιδιαίτερα αφύσικο συμβάν που ίσως εξηγεί τη φαινομενικά ανεξήγητη εμπειρία που είχε ένας επισκέπτης τους αργότερα.

Ήταν την άλλη μέρα, μετά από την παράξενη επίσκεψη στη γέφυρα, όταν κάποιοι είδαν το νεαρό Φιπς να βγαίνει από το σπίτι του και να πηγαίνει προς την πόλη. Εκείνοι που ενδιαφέρονταν για τις δραστηριότητες της φαμίλιας γρήγορα ανακάλυψαν ότι είχε πάει στο τοπικό κατάστημα γενικού εμπορίου για ν' αγοράσει αξίνες και φτυάρια — δίχως να εξηγήσει το σκοπό τους. Εκείνοι που περίμεναν να δουν τους δυο μυστικοπαθείς συντοπίτες τους να καταπιάνονται με κάποιες ανασκαφές απόρησαν όταν δεν είδαν να συμβαίνει τίποτα τέτοιο.

Ωστόσο, μόλο που κανένα σκάψιμο δεν έγινε στην επιφάνεια, σύντομα κάποια περίεργη δραστηριότητα άρχισε να γίνεται αντιληπτή από τη μεριά του σπιτιού των Φιπς. Οι κοντινότεροι γείτονες άρχισαν ν' ακούν κάπου προς την κατεύθυνση του κελαριού πνιχτούς ήχους σκαψίματος και κρότους μετάλλου που χτυπούσε πάνω σε πέτρα.

Οι ήχοι δεν ήταν στατικοί αλλά φαίνονταν να μετακινούνται αργά, δείχνοντας ότι το υπόγειο σκάψιμο συνεχιζόταν προς τη μεριά του ποταμού. Οι θόρυβοι αυτοί συνεχίστηκαν για βδομάδες, και στο διάστημα

αυτό και οι δυο άντρες δεν ξεμύτισαν από το σπίτι, ενώ η γυναίκα πολύ σπάνια έβγαινε.

Τελικά, μια νύχτα κάπου δυο μήνες αργότερα, τρεις ξένοι εργάτες έφτασαν στο σπίτι της οδού Ριβερσάιντ. Ήταν φορτωμένοι με πόρτες, πλαίσια και μια ανεξήγητα μεγάλη ποσότητα υλικών που προφανώς ήταν για να ενισχυθούν οι πόρτες. Στη συνέχεια άρχισαν ν' ακούγονται δυνατοί θόρυβοι από υπόγειες εργασίες, αρχικά προς τη μεριά του σπιτιού και αργότερα από κάπου κοντά στην αρχαϊκή γέφυρα.

Όταν σταμάτησαν οι θόρυβοι, φώτα φάνηκαν στο δωμάτιο που οι γείτονες θεωρούσαν σαν εργαστήριο ή σαν χώρο των μυστικών πειραμάτων. Στη συνέχεια ακούστηκε ένας πάταγος σαν οι εργάτες να είχαν ξαναγυρίσει στο υπόγειο λαγούμι. Η σιωπή που επακολούθησε δεν κράτησε παρά λίγες στιγμές, και μετά ένα μπουμπουνητό σαν από χείμαρρο νερών κάτω από τη γη.

Κραυγές έκπληξης ή τρόμου έφτασαν στ' αφτιά εκείνων που κρυφάκουγαν από πάνω, και λίγα λεπτά αργότερα ένας βρόντος σαν από βαριά ξύλινη πόρτα που χτυπούσε με δύναμη πάνω σε πέτρα. Παράλληλα, μια αποκρουστική φιδίσια μπόχα απλώθηκε στον αέρα κάτω από τα τρεμάμενα άστρα.

Ύστερα από καμιά ώρα οι ξένοι εργάτες αναχώρησαν ένας ένας, σιωπηλά και διακριτικά όπως είχαν έρθει.

Στις αρχές του 1825, η δραπέτευση ενός εγκληματία από τη γειτονική φυλακή του Μέρσυ Χιλ έγινε αιτία να έρθουν από το Μπρίτσεστερ στο Κλόττον μερικοί άντρες του καταδιωκτικού αποσπάσματος. Με την πράξη τους αυτή προηγήθηκαν, άθελά τους, κατά έναν αιώνα και βάλε από τους ερευνητές που αναζητούσαν κάτι πολύ πιο φοβερό από ένα δραπέτη.

Παρά τις επίμονες διαβεβαιώσεις του Τζέημς Φιπς ότι ο φυγάδας δεν κρυβόταν σπίτι του, ένας από το απόσπασμα αρνήθηκε να πειστεί από τα λόγια του. Έτσι μπήκε στο αφιλόξενο σπίτι, ενώ οι άλλοι συνέχισαν να ψάχνουν στη γύρω περιοχή. Ύστερα από καμιά ώρα, όταν το συγκεκριμένο άτομο δεν έκανε την εμφάνισή του, όλοι έτρεξαν πίσω στην οδό Ριβερσάιντ. Εκεί ανακάλυψαν το συνάδελφό τους πεσμένο στην άκρη του δρόμου έξω από το σπίτι· ήταν αναίσθητος και βουτηγμένος στο νερό και τη λάσπη.

Όταν ξαναβρήκε τις αισθήσεις του, τους διηγήθηκε μια πολύ παράξενη ιστορία. Σύμφωνα με το δακτυλόγραφο του Τσέστερτον, η μαρτυρία του ήταν η εξής:

«Όταν φύγατε όλοι, αυτός ο Φιπς περίμενε μέχρι ν' απομακρυνθείτε αρκετά και μετά με οδήγησε μέσα στο σπίτι. Στο πάνω πάτωμα υπήρχαν μονάχα υπνοδωμάτια, και τόσο γυμνά που δε χρειάστηκε καν να περάσω το κατώφλι τους για να σιγουρευτώ ότι κανένας δεν κρυβόταν εκεί μέσα. Υπερβολικά γυμνά θα 'λεγα — οι Φιπς φαίνονται αρκετά εύποροι· τότε πού πάνε τα λεφτά τους; Στο ισόγειο υπήρχαν οι συνηθισμένοι χώροι, εκτός κάτι σαν εργαστήριο προς τη μεριά του δρόμου. Στην αρχή ο Φιπς δεν ήθελε να με αφήσει να μπω εκεί, αλλά επέμεινα και υποχώρησε. Το δωμάτιο ήταν γεμάτο μηχανήματα και βιβλιοθήκες, και σε μια γωνιά υπήρχε κάτι σαν γυάλινο δοχείο γεμάτο μ' ένα υγρό. Μέσα επέπλεε κάτι σαν... να, σαν πράσινο σφουγγάρι σκεπασμένο με αφρούς. Δεν ξέρω τι πράγμα ήταν, αλλά η θέα του και μόνο που ανακάτευε το στομάχι.

»Νόμιζα ότι είχα επιθεωρήσει όλο το σπίτι, όταν άκουσα βήματα ν' ανεβαίνουν από κάτω. Μια γυναίκα

εμφανίστηκε στην κουζίνα — η κυρία Φιπς — και την πλησίασα να τη ρωτήσω από πού είχε ξεφυτρώσει έτσι. Ο άντρας της της έριξε μια προειδοποιητική ματιά, αλλά ήδη της είχε ξεφύγει ότι είχε ανέβει από το κελάρι. Ο Φιπς δεν ήταν πρόθυμος να με αφήσει να κατέβω εκεί, αλλά τελικά άνοιξε μια πόρτα καταπακτής στην κουζίνα και κατεβήκαμε μαζί μερικά σκαλοπάτια. Το κελάρι ήταν αρκετά μεγάλο και γυμνό. Υπήρχαν ακουμπισμένα εκεί διάφορα εργαλεία, χοντρά τζάμια και κάτι αντικείμενα σαν σκεπασμένα αγάλματα. Σίγουρα δεν υπήρχε πουθενά μέρος να κρυφτεί άνθρωπος.

»Είχα αρχίσει να γυρίζω προς τις σκάλες, όταν πρόσεξα μια πόρτα στον τοίχο αριστερά. Υπήρχαν πολλά ανάγλυφα στο ξύλο της, και ένα παράθυρο με χοντρό κρύσταλλο στο πάνω μέρος. Ήταν πολύ σκοτεινά για να διακρίνω πίσω από το τζάμι, αλλά σίγουρα έδειχνε σαν καλή κρυψώνα. Όταν ο Φιπς είδε προς τα πού πήγαινα, μου φώναξε ότι ήταν επικίνδυνο και κατέβηκε γοργά μερικά σκαλοπάτια. Στην αρχή δεν κατάλαβα πώς άνοιγε η πόρτα, γιατί δεν είχε χερούλι, αλλά μετά πρόσεξα στον τοίχο δεξιά ένα τούβλο που φαινόταν χαλαρό και το πάτησα. Ακούστηκε ένα τρίξιμο, και μετά ένας άλλος θόρυβος· τότε μου φάνηκε ακαθόριστος, αλλά τώρα σκέφτομαι ότι μάλλον θα ήταν οι πατημασιές του Φιπς, που γύριζε τρέχοντας πάνω.

»Τι έγινε μετά, κι εγώ δεν ξέρω. Με το πάτημα του τούβλου η πόρτα άνοιξε όπως το περίμενα — και τότε ένας χείμαρρος νερού χύθηκε μέσα στο κελάρι! Δεν ξέρω τι υπήρχε από την άλλη μεριά της πόρτας, γιατί το νερό με πέταξε πολύ απότομα πίσω και δεν πρόλαβα να δω. Πάντως, για μια στιγμή, μου φάνηκε ότι είδα μια μορφή να στέκεται στο άνοιγμα πριν την παρασύ-

ρει κι αυτή στο κελάρι η ορμή του νερού.

»Την είδα μονάχα σαν σκιά, αλλά ήταν σαν κάτι που είχε βγει από εφιάλτη — πανύψηλο — δίχως λαιμό — παραμορφωμένο — *γιαχ!* Βέβαια, δεν μπορεί να ήταν τίποτα τέτοιο. Μάλλον θα ήταν κανένα από κείνα τ' αγάλματα που σας έλεγα. Δεν το ξανάδα, και δε θυμάμαι τίποτα άλλο μέχρι που με συνεφέρατε έξω από το σπίτι. Αλλά τι σόι άνθρωπος είναι αυτός, με πόρτες στο κελάρι του που βγάζουν σε υπόγεια ποτάμια;»

Όσο κι αν χτύπησαν την πόρτα του σπιτιού των Φιπς, κανένας δεν ήρθε να τους ανοίξει, και γεγονός είναι ότι οι άντρες του αποσπάσματος δεν ήταν ιδιαίτερα πρόθυμοι να μπουν σ' εκείνο το κτίριο με τα σκοτεινά μυστικά. Έτσι έφυγαν σκοπεύοντας να ξαναγυρίσουν με ένταλμα έρευνας, αλλά για τον ένα ή τον άλλο λόγο αυτό ξεχάστηκε όταν επέστρεψαν στο Μπρίτσεστερ. Όταν αργότερα συνέλαβαν το δραπέτη, τα πράγματα ηρέμησαν αρκετά, και οι παράξενες φήμες για στοιχειωμένες από δαίμονες κατακόμβες σχεδόν ξεχάστηκαν.

2

Ο θάνατος βρήκε τον Τζέημς Φιπς το 1898, μια μέρα που ούρλιαζε ο άνεμος, και οι μακρινοί λόφοι μουρμούριζαν υπόκωφα με παράξενους ρυθμούς. Οι ντόπιοι ψιθύριζαν μεταξύ τους για αόρατες αρχέγονες οντότητες των βουνών που έψελναν σε ανήλιαγα υπόγεια σπήλαια, αλλά οι καθηγητές του πανεπιστημίου του Μπρίτσεστερ τους καθησύχαζαν λέγοντας ότι μάλλον επρόκειτο για υπόγεια ποτάμια. Οι νυκτοπάτες, που πότε πότε φτερούγιζαν πάνω από τους λό-

φους, έκρωζαν με μια περίεργη προσμονή. Θα 'λεγε κανείς ότι περίμεναν να πάρουν την ψυχή του ετοιμοθάνατου, όπως λέγαν γι' αυτά τα πουλιά οι θρύλοι της υπαίθρου.

Για πολλή ώρα εκείνο το μαγιάτικο απομεσήμερο, η φωνή του Φιπς αντηχούσε, παράξενα αλλαγμένη, πίσω από ένα σφαλιστό παράθυρο του πάνω πατώματος. Μερικές στιγμές ήταν σαν ν' απευθυνόταν σε κάποιον, ενώ άλλες έσκουζε ακατανόητα λόγια σε κάποια άγνωστη γλώσσα. Μονάχα όταν ανέτειλε στον ουρανό το φεγγάρι, παραμορφωμένο από μιασματικές καταχνιές, ακούστηκε ο επιθανάτιος ρόγχος αγωνίας ενός ανθρώπου που ξεψυχούσε.

Σχεδόν την ίδια στιγμή, οι νυχτοπάτες που έως τότε στέκονταν μαζεμένοι στα κλαριά και με τα λαμπερά μάτια τους παρακολουθούσαν το σπίτι από την αντικρινή όχθη, σηκώθηκαν ψηλά μ' ένα τρομαγμένο φτεροκόπημα. Πετούσαν σαν να προσπαθούσαν να ξεφύγουν από κάτι τρομακτικό, που μερικοί πιστεύουν ότι ήταν το ίδιο που αυτοί οι φτερωτοί ψυχοπομποί περίμεναν να πιάσουν.

Έπειτα λέγεται ότι αχνά βήματα ακούστηκαν στις σκάλες από το εσωτερικό του σπιτιού, κι αμέσως μετά το τρίξιμο μεντεσέδων και ο πνιχτός ήχος νερών από το υπόγειο του σπιτιού.

Κανένας δεν έμαθε ποτέ τίποτα σχετικά με την κηδεία του Τζέημς Φιπς, αν και ο γιος είπε ότι είχε προτιμήσει ν' αναλάβει ο ίδιος το θέμα της ταφής. Οι κάτοικοι του Κλόττον το θεώρησαν αρκετά φυσικό αυτό, γιατί το πτώμα ενός ανθρώπου που είχε ζήσει για πολύ παραπάνω από έναν αιώνα και που καταπιανόταν με άγνωστες επιστήμες και πειράματα μπορεί, πράγματι, να μην ήταν για τα μάτια των περίεργων.

Είναι πολύ πιθανό να οφείλονται σε φαντασιοπλη-

ξίες προληπτικών ανθρώπων οι σκόρπιες ιστορίες που κυκλοφορούσαν τότε. Διάφοροι αργοπορημένοι περαστικοί ανέφεραν ότι πολύ μετά το θάνατο του Φιπς είχαν δει κάποιον με το παρουσιαστικό του κοντά σε διάφορους λόφους που έφεραν στις κορφές τους κύκλους από όρθιους μονόλιθους. Όπως και να 'χει, σ' αυτούς τους ίδιους λόφους με τους μονόλιθους συχνά πλανιόταν μια αποκρουστική φιδίσια μυρωδιά που δεν εξηγείται τόσο εύκολα, ακόμη και αν συνδυαστεί με τα γεγονότα που επακολούθησαν.

Ο Λάιονελ Φιπς και η ανώνυμη γυναίκα από το Τέμπχιλ ήταν τώρα οι μοναδικοί ένοικοι του σπιτιού, και προφανώς γρήγορα άρχισαν να μην τα πηγαίνουν καλά οι δυο τους. Γιά κάμποσες μέρες ένα φως έκαιγε σχεδόν συνέχεια πίσω από τα παραθυρόφυλλα του εργαστηρίου, και όλοι υπέθεσαν ότι ο γιος μελετούσε εκεί τα όποια βιβλία είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του.

Το γεγονός αυτό τράβηξε την προσοχή μιας γειτόνισσας, της κυρίας Μαίρυ Άλλεν. Χάρη στη λεπτή μεσοτοιχία, η κυρία Άλλεν μπορούσε όταν ήθελε ν' ακούσει καθαρά τα όσα λέγονταν από δίπλα, και έτσι η μαρτυρία της αποτέλεσε βασική πηγή χρήσιμων πληροφοριών για τον Φίλιπ Τσέστερτον. Για παράδειγμα, μερικές μέρες μετά το θάνατο του Τζέημς Φιπς, η κυρία Άλλεν άκουσε εναν πολύ ενδιαφέροντα καβγά. Δεν έπιασε παρά μονάχα ένα μέρος του, γιατί έτυχε να γυρίσει σπίτι της ακριβώς τη στιγμή που ο Λάιονελ Φιπς είχε αρχίσει να φωνάζει οργισμένα.

«Χρειάζομαι τους πίνακες για τις θέσεις των τροχιών, σου λέω!» βρυχήθηκε. «Κάπου πρέπει να τους είχε γράψει, αλλά δεν τους βρίσκω πουθενά. Αν τους άφησε στο εργαστήριο, το σίγουρο είναι ότι δε βρί-

σκονται πια εκεί. Είσαι σίγουρη ότι δεν τους πήρες εσύ;»

«Δεν τους είδα πουθενά», ήταν η τρομοκρατημένη απάντηση της γυναίκας. «Ξέρεις ότι ούτε που θα τους ζύγωνα ποτέ. Μπορεί να ήμουν στη σύναξη του Τέμπχιλ, αλλ' αυτά τα πράγματα με τρομάζουν περισσότερο κι από τα όσα έμαθα... εκεί κάτω. Τι θες και συνεχίζεις ν' ανακατεύεσαι με δαύτα; Όποιοι κι αν φυλάκισαν εκείνα απέξω, πρέπει να ήξεραν τους σκοπούς τους· εσύ γιατί βάλθηκες σώνει και καλά να τα λευτερώσεις;»

«Εσύ πήρες τους πίνακες, έτσι;» γρύλισε απειλητικά ο Λάιονελ Φιπς. «Τους πήρες για να μην μπορέσω να τ' αφήσω να ξαναγυρίσουν!»

«Όχι, όχι, δεν πήρα τίποτα!» διαμαρτυρήθηκε η μητέρα του. «Μη βιάζεσαι να με κατηγορήσεις πριν ψάξεις τουλάχιστον και στο υπόλοιπο σπίτι».

Αυτό ηρέμησε για λίγο τον Φιπς, που προφανώς επέστρεψε στο εργαστήριο, γιατί μια λάμπα άναψε εκεί λίγα λεπτά αργότερα. Ωστόσο το ψάξιμο στο σπίτι αποδείχτηκε άκαρπο, γιατί άλλος ένας άγριος καβγάς ακολούθησε. Η μητέρα συνέχισε να επιμένει ότι ούτε ήξερε πού βρίσκονταν οι σημειώσεις, ούτε καν ποιες ήταν οι πληροφορίες που γύρευε ο γιος της.

«Τέλος πάντων», υποχώρησε ο Φιπς. «Μπορεί να 'ναι κι έτσι, αλλά δεν έχει πια σημασία. Πριν έρθει εκείνη η στιγμή θα κατέβω στο Λονδίνο και θα κοιτάξω στο *Νεκρονομικόν* του Βρετανικού Μουσείου· εκεί πρέπει να υπάρχει ο πίνακας. Και μην επιχειρήσεις να με μεταπείσεις από το να συνεχίσω το έργο του πατέρα μου! Εσύ, βέβαια, δε χρειάζεται να μείνεις — ίσως θα 'ταν καλύτερα να ξαναγύριζες πίσω στη σύναξη του Τέμπχιλ. Ο Σατανισμός είναι πολύ πιο ακίνδυνη απασχόληση, έτσι;»

«Μα ξέρεις ότι χρειάζομαι...» άρχισε να λέει εκείνη.
«Α, ναι, το ξέχασα!» την έκοψε ο Λάιονελ σαρκαστικά. «Λοιπόν, γι' αυτό φρόντισε να μη χώνεις τη μύτη σου στις δουλειές μου εδώ. Δε θα το ανεχτώ, ξέρεις».

Το σχεδιαζόμενο ταξίδι στο Λονδίνο και η επίσκεψη στο Βρετανικό Μουσείο έγιναν στις αρχές του 1899, και ο Λάιονελ Φιπς δε δυσκολεύτηκε πολύ να του επιτραπεί η πρόσβαση στο τμήμα σπάνιων βιβλίων. Στο βιβλιοθηκάριο δεν άρεσε το χλωμό πρόσωπο και η κοκαλιάρικη σιλουέτα του επισκέπτη, αλλά δέχτηκε αρκετά πρόθυμα να ξεκλειδώσει τις βιβλιοθήκες με τους απαγορευμένους τόμους.

Από τις πρώτες κιόλας ματιές, ο ερευνητής διαπίστωσε ότι ακόμη και το τερατώδες έργο του Αμντούλ Αλχαζρέντ δεν μπορούσε να τον βοηθήσει στην έρευνά του. Αυτό γιατί, μόλο που περιείχε έναν αστρολογικό πίνακα, τα στοιχεία του ήταν πολύ ημιτελή και ξεπερασμένα. Ύστερα σκέφτηκε ότι ίσως ένας ακόμη παλιότερος τόμος, το *Βιβλίο του Έιμπον*, με τα στοιχεία που περιείχε από τις γνώσεις ενός προϊστορικού πολιτισμού, μπορεί να έκρυβε τις πληροφορίες που γύρευε.

Ο βιβλιοθηκάριος παρατήρησε ότι ο Φιπς προσπαθούσε να βρει τη θέση κάποιου άστρου Γκλυου'ούχο σ' ένα ακαθόριστο σύστημα αστρικών τροχιών μιας συγκεκριμένης φθινοπωρινής νύχτας. Γκλυου'ούχο, αν το μετέφραζε κανείς από κείνη την τρομερή αρχαϊκή γλώσσα, ήταν το όνομα του Μπετελγέζη. Ο Φιπς γρήγορα βρήκε εκείνο τον όχι και τόσο γνωστό πίνακα με τις θέσεις ακαθόριστων μακρινών κόσμων που υπάρχει στο πλήρες *Βιβλίο του Έιμπον*. Έτσι μπόρεσε ν' αντιγράψει τ' αποσπάσματα που τον ενδιέφεραν.

Ο βιβλιοθηκάριος ανατρίχιασε όταν, κοιτάζοντας πάνω από τον ώμο του επισκέπτη, διέκρινε τα ονόμα-

τα του Αλντεμπαράν και των Υάδων στις σημειώσεις του Φιπς. Πολύ απωθητικό, εξάλλου, βρήκε και τον τρόπο που περπατούσε ο επισκέπτης όταν εγκατέλειπε την αίθουσα· ήταν σαν να είχε κάποιο περίεργο πρόβλημα στον έλεγχο των μελών του. Ο βιβλιοθηκάριος μπορεί ν' ανατρίχιαζε ακόμη περισσότερο αν μπορούσε να μαντέψει τ' αποτελέσματα αυτής της επίσκεψης.

Η επιστροφή του Φιπς αργά εκείνο το βράδυ στο σπίτι της οδού Ριβερσάιντ κατέληξε στον πιο σοβαρό, και τελευταίο, καβγά ανάμεσα στους δύο ενοίκους του σπιτιού. Προς το τέλος αυτοί άρχισαν να γκαρίζουν ο ένας στον άλλο, και η κυρία Άλλεν, που είχε στήσει αφτί, ένιωσε έναν ακαθόριστο τρόμο στο άκουσμα των όσων έλεγαν.

Ο Φιπς φώναζε κάτι, και οι φωνές του ήταν το πρώτο που τράβηξε την προσοχή της κυρίας Άλλεν και την έκανε ν' αφουγκραστεί πιο προσεκτικά.

«Εντάξει, για δοκίμασε αν τολμάς να με σταματήσεις», έλεγε στη μητέρα του. «Και θα ξεχάσω να το φροντίσω την άλλη φορά που θα το χρειαστείς. Θα πρέπει να μείνεις γραμμένη στα καλά μου κιτάπια, αλλιώς *δε θα κρατήσεις* για πολύ. Δε θα βρισκόσουν καν σε τούτη τη γη αν δεν ήταν εκείνη η συνάντηση στο Τέμπχιλ. Ώστε θες να τους πεις για τα σχέδιά μου, ε; Αν οι κάτοικοι τούτης της πόλης ήξεραν τι βρέθηκε στο Τέμπχιλ το 1805 την άλλη μέρα μετά τη συνάντηση *εκείνων*, θα σε κανόνιζαν στο πι και φι...»

«Οι κάτοικοι τούτης της πόλης», του φώναξε εκείνη έξαλλη, «δε θα μπορέσουν να κάνουν τίποτα, έτσι και συνεχίσεις το έργο του πατέρα σου — γιατί τότε άλλοι θα κατοικούν στο Κλόττον. Καλά, δε σου έφτανε το τούνελ από την πύλη έως το κελάρι;»

«Ξέρεις ότι δε θα μπορούσα να προστατέψω τον

εαυτό μου αν τους άφηνα να περάσουν από την πόρτα του κελαριού», παρατήρησε ο Φιπς, κάπως σαν να προσπαθούσε να δικαιολογηθεί.

«Ώστε επειδή εσύ είσαι δειλός θέλεις να τους αφήσεις να περάσουν από *τον άλλον δρόμο!*» έκανε περιφρονητικά εκείνη. «Έτσι και αφαιρεθεί η σφραγίδα, τίποτα μετά δε θα μπορεί να τους ελέγξει. Θα συνεχίζουν να πολλαπλασιάζονται μέχρι ν' αποκτήσουν τη δύναμη για να επιτρέψουν στους Παλιούς να ξαναγυρίσουν στη γη. Αυτό είναι που θες;»

«Και γιατί όχι;» αντιρώτησε ο γιος της. «Και οι δυο λατρεύουμε τους Παλιούς· τα πλάσματα του ποταμού δε θα με πειράξουν. Θα συνυπάρχουμε σαν ιερείς Τους, μέχρι να επιστρέψουν Εκείνοι και να ξανακυβερνήσουν τον κόσμο».

«Να συνυπάρχετε! Είσαι αφελής!» έκανε σαρκαστικά η μητέρα του Φιπς. «Αλλά ίσως, τελικά, η αντιπάθεση Φόμλωτ και Υάδων να μην είναι αρκετή· ίσως ακόμη κι εσύ να μην έχεις την αντοχή να περιμένεις για πάνω από τριάντα χρόνια... Πάντως εγώ δε σκοπεύω να μείνω για να το δω να πραγματοποιείται. Θα γυρίσω στο Τέμπχιλ κι ας με περιμένει εκείνο που θα 'πρεπε να 'χει συμβεί εδώ κι έναν αιώνα. Ίσως είναι καλύτερα έτσι».

Γύρω στις έντεκα εκείνο το βράδυ η πόρτα άνοιξε, και η παράξενη γυναίκα άρχισε να κατηφορίζει το δρόμο. Ήταν μια ακαθόριστα τρομακτική εικόνα για την κυρία Μαίρυ Άλλεν, να βλέπει την κυρία Φιπς ν' απομακρύνεται ανάμεσα στα σκοτεινά σπίτια κάτω από το χλωμό, νεκρικό φεγγαρόφωτο, μ' εκείνο το βήμα ημι-παραλυτικού που φαινόταν να χαρακτηρίζει όλους της φαμίλιας τους.

Κανένας δεν την ξανάδε ποτέ, αν και κάποιοι ανέφεραν πως είδαν μια γυναίκα να περπατά πολύ αργά

και με δυσκολία σ' ένα δρόμο κάμποσα χιλιόμετρα μακριά, προς την κατεύθυνση του Τέμπχιλ. Το φως της άλλης μέρας αποκάλυψε ένα παράξενο, φρικαλέο θέαμα, γιατί λίγο πιο πέρα βρέθηκε ο σκελετός μιας γυναίκας, σαν να είχε πέσει στο πλάι του δρόμου. Η πιο εύλογη εξήγηση ήταν ότι επρόκειτο για δουλειά τυμβωρύχων, και το θέμα ελάχιστα απασχόλησε τους ντόπιους. Άλλοι, ωστόσο, όταν άκουσαν την είδηση, θυμήθηκαν αμέσως μια κουβέντα για κάτι «που θα 'πρεπε να 'χει συμβεί εδώ κι έναν αιώνα».

Μετά από αυτή τη διακοπή σχέσεων ο Λάιονελ Φιπς άρχισε να επισκέπτεται ολοένα και συχνότερα την πανάρχαιη γέφυρα του ποταμού, και πολλές φορές τον είχαν δει να κατεβαίνει από κάτω και να κοιτάζει προσεκτικά στο νερό. Διάφορες ώρες της νύχτας, εξάλλου, έβγαινε στο δρόμο και περιεργαζόταν τον ουρανό με αφύσικη ανυπομονησία. Σύμφωνα με τις περιγραφές των μαρτύρων, τις φορές αυτές κοιτούσε προς τη μεριά του ουρανού απ' όπου ανέτελλε ο Φόμλωτ.

Προς τα τέλη του Μάρτη του 1899 η ανυπομονησία του Φιπς έδειξε να κοπάζει κάπως, και το φως εμφανιζόταν πιο συχνά στο εργαστήριο. Φαινόταν να προετοιμάζει κάτι εξαιρετικά σημαντικό, κι εκείνοι που άκουγαν τους ήχους που έβγαιναν πίσω από τα σφαλιστά παράθυρα προτιμούσαν να μη σκέφτονται τι μπορεί να μαγείρευε ο ένοικος του σπιτιού.

Τα υπόκωφα μπουμπουνητά στους λόφους είχαν γίνει πιο δυνατά και ξεκάθαρα, και για μια ακόμη φορά άνθρωποι που ήταν υποχρεωμένοι να περάσουν από τους δασικούς δρόμους ένιωθαν τεράστιες κι αόρατες παρουσίες να κινούνται στην ατμόσφαιρα. Άλλοι ανέφεραν φευγαλέες εμφανίσεις από τερατώδεις μορφές μέσα στα δέντρα ή που τις είχαν δει να φτερο-

κοπούν πάνω από τους κύκλους των μονόλιθων στις κορφές των λόφων. Σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, μια γυναίκα είχε φτάσει πανικόβλητη στο Μπρίτσεστερ, σκούζοντας υστερικά για κάτι που έμοιαζε με δέντρο και που ξαφνικά είχε αλλάξει μορφή.

Μια νύχτα, στο αποκορύφωμα αυτών των αλλόκοτων συμβάντων, ο Φιπς έκανε το πρώτο του πείραμα. Ένα βράδυ στα τέλη του Οκτώβρη του 1899 τον είδαν να βγαίνει από το σπίτι του, κρατώντας ένα μακρύ μετάλλινο ραβδί. Γύρω στα μεσάνυχτα έφτασε στην όχθη του ποταμού κοντά στη γέφυρα, και αμέσως άρχισε κάτι τελετουργικές ψαλμωδίες. Λίγα λεπτά αργότερα τα υπόκωφα μπουμπουνητά των λόφων διπλασιάστηκαν σε ένταση, και ένας περίεργος ήχος άρχισε ν' ακούγεται κοντά στη γέφυρα — ένα τερατώδες βαθύ κρώξιμο που αντιλάλησε σε όλη τη γύρω ύπαιθρο. Αμέσως μετά το κρώξιμο σημειώθηκε ένα είδος μικρής σεισμικής δόνησης, που τράνταξε την όχθη του ποταμού και προκάλεσε αναταραχή στο νερό, αλλά δεν είχε άλλες συνέπειες.

Ο Φιπς εξαφανίστηκε κάτω από τη γέφυρα και, πάνω από τις συνεχείς ψαλμωδίες του, ακούστηκε ένας ήχος μετάλλου που τρίβεται πάνω σε πέτρα. Το θόρυβο αυτό ακολούθησε μια υπόγεια οχλοβοή, σαν χορωδία από άναρθρα κρωξίματα που δυνάμωναν, και ένα σούρσιμο σαν κυκλώπεια σώματα να τρίβονταν το ένα στο άλλο. Παράλληλα, μια αποκρουστική και παράξενη φιδίσια δυσοσμία άρχισε να πλανιέται στην ατμόσφαιρα. Αλλά τίποτα δεν έγινε ορατό, αν και το ξύσιμο του μετάλλου σε πέτρα συνεχίστηκε με ακόμη πιο μεγάλη φρενίτιδα.

Τελικά ο Φιπς ξεπρόβαλε πάλι από τη σκιά της γέφυρας με μια έκφραση απογοήτευσης στο πρόσωπό του. Πήρε πάλι το δρόμο της επιστροφής, ενώ εκείνη

η φρικαλέα οχλοβοή έσβηνε πίσω του, και μπήκε σπίτι του κλείνοντας αθόρυβα την πόρτα πίσω του. Σχεδόν αμέσως ένα φως έλαμψε πίσω από τα σφαλιστά παντζούρια του εργαστηρίου, όπου προφανώς είχε μπει για να ξαναπέσει με τα μούτρα στη μελέτη των βιβλίων του πατέρα του.

Κατά τα φαινόμενα ο Φιπς δεν ήταν σίγουρος αν είχε χρησιμοποιήσει τη σωστή επίκληση· έτσι τουλάχιστον είπε ο ίδιος στον Φίλιπ Τσέστερτον, το βιβλιοθηκάριο του Βρετανικού Μουσείου. Αυτό συνέβη το 1900. Ο Φιπς δε θέλησε ν' αποκαλύψει ποια επίκληση χρειαζόταν, ούτε τι έλπιζε να καλέσει μ' αυτή. Τούτη τη φορά χρησιμοποίησε το *Νεκρονομικόν* για ν' αντλήσει στοιχεία, και ο Τσέστερτον πρόσεξε ότι ο ερευνητής έδειξε ενδιαφέρον για τις σελίδες που αφορούσαν στον έλεγχο οντοτήτων με τη χρήση στοιχείων της φύσης.

Ο Φιπς αντέγραψε ένα απόσπασμα και μετά συνέχισε σ' ένα άλλο σημείο του τόμου. Ο Τσέστερτον, διαβάζοντας πάνω από τον ώμο του, πρόσεξε ότι είχε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο ακόλουθο απόσπασμα, και αναρρίγησε όταν αναλογίστηκε τους πιθανούς λόγους αυτού του ενδιαφέροντος.

«Όπως στις μέρες που οι θάλασσες σκέπαζαν όλη τη γη, τότε που ο Κθούλου εξουσίαζε τον κόσμο και άλλοι πετούσαν στις αβύσσους του διαστήματος, έτσι και σε ορισμένους τόπους της γης μπορεί να βρει κανείς μια μεγάλη φυλή που ήρθε από έξω και ζούσε σε πόλεις λατρεύοντας τους θεούς της σε σκοτεινούς ναούς στα βάθη της γης. Οι πόλεις Τους υπάρχουν ακόμη κάτω από τη γη, αλλά σπάνια ανέρχονται στο φως από τους χθόνιους τόπους Τους. Σε ορισμένες τοποθεσίες έχουν σφαγιστεί εκεί με τη σφραγίδα των

Πρεσβύτερων Θεών, αλλά μπορεί ν' απελευθερωθούν με λόγια που ελάχιστοι γνωρίζουν. Ό,τι είχε για κατοικία του το νερό, πάλι με το νερό θα λυτρωθεί, και όταν ο Γκλυου'ούχο είναι στη σωστή θέση στο στέρεωμα, τα λόγια αυτά θα φουσκώσουν τα νερά και θα παρασύρουν τελικά τη σφραγίδα εκείνων από τον Γκλυου'ούχο».

Ο Φιπς ομολόγησε στο βιβλιοθηκάριο ότι θα χρειαζόταν να περιμένει για κάμποσα χρόνια πριν μπορέσει να κάνει οτιδήποτε για την απελευθέρωση εκείνων που ήξερε ότι υπήρχαν.

«Αλλά μετά», συνέχισε, «πολύ σύντομα οι άνθρωποι στο Κλόττον θα δουν στους δρόμους τους, στο φως της μέρας, μορφές που θα προκαλούσαν την τρέλα ακόμη κι αν τις έβλεπαν συγκαλυμμένες απ' το σκοτάδι της νύχτας! Στα παλιά χρόνια ακόμη και τα σογκόθ προτιμούσαν ν' αποφεύγουν τους τόπους από όπου Εκείνοι κοιτούσαν από τα βάθη Τους τους απρόσεχτους περαστικούς... Φαντάζεσαι ποιο θα 'ναι το αποτέλεσμα στον άνθρωπο που θ' αντικρίσει τα μεγάλα κεφάλια Τους να ξεπροβάλλουν στην επιφάνεια... και, μάλιστα, όταν δει με τι τον κοιτάζουν αντί για μάτια;»

Ύστερα ο Φιπς αναχώρησε, κρίνοντας μάλλον ότι ήδη είχε πει πολλά· και ο Τσέστερτον έμεινε μόνος με τις ανησυχητικές σκέψεις του.

Με το πέρασμα του χρόνου ο Τσέστερτον άρχισε να ερευνά τις δραστηριότητες εκείνου του δαιμονικού ενοίκου της οδού Ριβερσάιντ. Και κάποια στιγμή, μια φρικαλέα υποψία άρχισε να γεννιέται στο μυαλό του σχετικά με τη γυναίκα από το Τέμπχιλ. Έτσι φρόντισε να έρθει σ' επαφή μ' ένα γνωστό του που ζούσε εκεί. Από αυτόν πληροφορήθηκε τους θρύλους που

κυκλοφορούσαν για μια φοβερή μαγική σύναξη που δρούσε εκεί γύρω στα 1800 και που είχε σαν τόπο συνάντησης τεχνητές κατακόμβες κάτω από νεκροταφεία.

Συχνά, λέγαν οι θρύλοι, τα μέλη της σύναξης άνοιγαν τις νεκρικές κρύπτες για να κλέψουν πτώματα που τα ζωντάνευαν μετά με ορισμένες αποτρόπαιες τελετουργίες. Υπαινίσσονταν ακόμη ότι αυτοί οι ζωντανοί-νεκροί χρησίμευαν σαν σύζυγοι από ανώτερα μέλη της αδελφότητας, γιατί τα παιδιά που προέκυπταν από τέτοιους μιαρούς γάμους κατείχαν αρχέγονες δυνάμεις που φυσιολογικά ανήκαν μονάχα σε εξωγήινες θεότητες.

Ο Τσέστερτον τρόμαξε τόσο από τα όσα έμαθε ή υποψιάστηκε, που προφανώς αποφάσισε να κάνει κάτι. Το 1901 παραιτήθηκε από τη θέση του στο Βρετανικό Μουσείο και μετακόμισε σ' ένα σπίτι της οδού Μπολντ στο Μπρίτσεστερ, όπου και άρχισε να εργάζεται ως βιβλιοθηκάριος του εκεί πανεπιστημίου. Ήταν αποφασισμένος να εξουδετερώσει τα σχέδια του Λάιονελ Φιπς. Εκείνοι που επισκέπτονταν τον Τσέστερτον στο σπίτι του στο Μπρίτσεστερ, όπου ζούσε ανάμεσα στ' αναρίθμητα βιβλία του, έφευγαν περίεργα ταραγμένοι από τις αλλόκοτες, σχεδόν ασυνάρτητες κουβέντες του.

Στις ώρες της δουλειάς του στην πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη, πέρα από κάποια νευρικότητα και αφηρημάδα, ο Τσέστερτον δεν εκδήλωνε καμία από τις αφύσικες έμμονες ιδέες που έδειχνε στις ιδιωτικές του συναντήσεις. Αλλά στον ελεύθερο χρόνο του έτεινε να μιλά αδιάκοπα γι' αποτρόπαια πλάσματα, αφήνοντας να εννοηθεί ότι θ' ακολουθούσαν κοσμικές αποκαλύψεις αρκεί ο ακροατής του να έκανε λίγο υπομονή.

«Ο Θεός να μας βοηθήσει — ποιος ξέρει τις εξαν-

θρώπινες δυνάμεις διαθέτει ο Λάιονελ Φιπς κρυμμένες στα βάθη του τρελού μυαλού του! Εκείνη η γυναίκα που έφερε ο πατέρας του από τη συνάθροιση του Τέμπχιλ για την οποία δε μιλούσε ποτέ — ήταν απλά ένα μέλος της σύναξης ή κάποια που την είχαν σηκώσει από τον τάφο με τις φοβερές τελετουργίες τους; Ο Λάιονελ ακούστηκε να της λέει ότι αν δεν έκανε ορισμένα πράγματα, *δε θα κρατούσε για πολύ* — ίσως να εννοούσε ότι το κορμί της θα διαλυόταν αν ο ίδιος δε βοηθούσε να διατηρήσει τη φρικαλέα ψευτο-ζωή της... Και τώρα που απόκτησε τις πληροφορίες που αναζητούσε, κανένας δεν ξέρει τι μπορεί να κάνει. Ποιο μυστικό τρόμο σχεδιάζει ν' απελευθερώσει απ' οπουδήποτε είναι φυλακισμένος τώρα; Είπε ότι θα χρειαζόταν να περιμένει κάμποσα χρόνια — μόλο που, αν ήξερε κανείς τα σωστά λόγια, θα μπορούσε να σφραγίσει ό,τι παραμονεύει κρυμμένο εκεί κάτω... Ή ίσως και ο ίδιος ο Φιπς θα μπορούσε να εξοντωθεί — στο κάτω κάτω, ένα πλάσμα που γεννήθηκε από ένα τέτοιο ανώμαλο ζευγάρωμα πρέπει να είναι τρωτό στις απόκρυφες επιρροές...»

Όπως ήταν επόμενο, κανένας από εκείνους που άκουγαν αυτά τα παράξενα παραληρήματα δεν τα έπαιρνε στα σοβαρά. Τέτοια πράγματα μπορεί να συνέβαιναν στο Τέμπχιλ ή στο Γκόουτσγουντ, αλλά δεν αφορούσαν τους λογικούς ανθρώπους του Μπρίτσεστερ όπου κανένας δεν είχε πάρε δώσε, τουλάχιστον ανοιχτά, με τη μαγεία.

Πάνω από τριάντα χρόνια κύλησαν έτσι. Στο διάστημα αυτό δε συνέβη τίποτα που θα μπορούσε να κλονίσει τη μακαριότητα εκείνων που απέρριπταν με τόση σιγουριά τις θεωρίες του Τσέστερτον. Για να πούμε την αλήθεια, οι καθηγητές του πανεπιστημίου αρκετές φορές είχαν βρεθεί αντιμέτωποι με τρομακτι-

κά γεγονότα που ποτέ δε θα πίστευαν ως δυνατά, όταν έντρομοι κάτοικοι από διάφορες γειτονικές περιοχές τους καλούσαν για να θέσουν τέρμα σε φαινόμενα που είχαν αρχίσει να εκδηλώνονται.

Το 1928, μάλιστα, ήταν μια χρονιά ιδιαίτερης φρίκης, με ανεξήγητα συμβάντα σε πολλά σημεία κοντά στο Σέβερν αλλά και πολύ πιο πέρα. Έτσι οι καθηγητές στο Μπρίτσεστερ ήταν τώρα περισσότερο πρόθυμοι να δώσουν βάση στις απίστευτες ιστορίες για πλάσματα από άλλα επίπεδα ύπαρξης που είχαν επαφή με το δικό μας σύμπαν.

Αλλά ο Τσέστερτον ποτέ δεν άνοιγε το στόμα του μπροστά τους επιστήμονες, και είχε τη λαθεμένη εντύπωση ότι ήταν προκατειλημμένοι να εξηγούν οποιοδήποτε αφύσικο φαινόμενο με το γνωστό και υποτίθεται επιστημονικό τρόπο. Μελετούσε ολοένα και περισσότερους αστρολογικούς πίνακες και απόκρυφα βιβλία, και αναρριγούσε όταν πρόσεχε πόσο τ' άστρα πλησίαζαν σε ορισμένες θέσεις. Μπορεί ακόμη να σχεδίαζε κάποιο τρόπο για να εξουδετερώσει τη μυθική πια απειλή που ο Φιπς σκόπευε να εξαπολύσει στον κόσμο· το κείμενό του δεν είναι σαφές στο σημείο αυτό.

Στο μεταξύ ο τρόμος φούντωνε ανάμεσα στους πιο προληπτικούς από τους κατοίκους του Κλόττον. Οι ντόπιοι πρόσεξαν πόσο είχαν δυναμώσει οι θόρυβοι στους λόφους, και δεν άργησαν να σχολιάσουν τις συχνές επισκέψεις του Φιπς στη γέφυρα, καθώς και τα φώτα που έλαμπαν στο εργαστήριό του μέχρι αργά τη νύχτα. Το φαινομενικά ασήμαντο εύρημα ενός παιδιού στην οδό Ριβερσάιντ προκάλεσε αφύσικη αίσθηση, μόλο που αυτό δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ένα πρόχειρο σκίτσο σ' ένα κομμάτι χαρτιού.

Η ξέφρενη αναζήτηση του Τσέστερτον γι' αυτό το

χαρτί αμέσως μόλις πληροφορήθηκε το γεγονός, ξάφνιασε τους πιο σκεπτικιστές από τους γνωστούς του. Ωστόσο, οι καθηγητές του πανεπιστημίου του Μπρίτσεστερ μπορεί να μη βιάζονταν τόσο να τον ειρωνευτούν, γιατί αυτοί ήταν εξοικειωμένοι με πράγματα που η ύπαρξή τους δεν αναγνωρίζεται από την επιστήμη.

Όταν ο Τσέστερτον κατάφερε ν' αποκτήσει το χαρτί με το σκίτσο, φρόντισε αμέσως να το αντιπαραβάλει μ' ένα από τα σχέδια του *Νεκρονομικόν*. Έτσι διαπίστωσε ότι και τα δύο απεικόνιζαν το ίδιο πλάσμα ενσαρκωμένης φρίκης, αν και σε εντελώς διαφορετικές στάσεις. Η μόνη ευλογοφανής εξήγηση για το σκίτσο ήταν ότι είχε σχεδιαστεί με φρενιτική βιασύνη από κάποιον περίεργο που είχε ζυγώσει αθόρυβα να κρυφοκοιτάξει από το παράθυρο του Φιπς· τουλάχιστον, αυτή ήταν η γνώμη της κυρίας Άλλεν όταν του έδωσε το χαρτί.

Με βάση το σκίτσο και την εικόνα από το βιβλίο, ο Τσέστερτον έφτιαξε ένα πορτραίτο του πλάσματος, μόλο που και στα δύο σχέδια οι λεπτομέρειες ήταν ασαφείς. Οχτώ μακρόστενα μέλη φύτρωναν από το πάνω μέρος ενός ελλειψοειδούς κορμιού, έξι από τα οποία κατέληγαν σε πεπλατυσμένα άκρα ενώ τα άλλα δύο ήταν πλοκαμοειδή. Τέσσερα από τα πόδια, που έφεραν νηκτικές μεμβράνες, ήταν στο κάτω μέρος του σώματος και χρησίμευαν στο πλάσμα για να βαδίζει όρθιο. Τα άλλα δύο φύτρωναν πιο κοντά στο κεφάλι και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κίνηση χαμηλά στο έδαφος.

Το κεφάλι, οβάλ σε σχήμα, ήταν ενωμένο κατευθείαν με το σώμα και δεν είχε μάτια. Αντί για μάτια υπήρχε ένα αποκρουστικό σπογγοειδές όργανο, περίπου στο κέντρο του κεφαλιού, σκεπασμένο με κάτι

που θύμιζε ανατριχιαστικά ιστό αράχνης. Στη θέση του στόματος υπήρχε μια μεγάλη χαραματιά που έφτανε έως τα πλάγια του κεφαλιού, πλαισιωμένη στις άκρες με πλοκαμοειδή εξαρτήματα. Τα τελευταία κατέληγαν σε βεντούζες, προφανώς για να μεταφέρουν την τροφή στο στόμα.

Το σύνολο ήταν κάτι παραπάνω από ένα απόκοσμο και φρικαλέο τέρας· στο θεατή που το έβλεπε έδινε την εντύπωση μια απίστευτης και πανάρχαιης μοχθηρίας.

Τούτο το εύρημα έκανε τον τρόμο των κατοίκων του Κλόττον να κορυφωθεί σε επίπεδα υστερίας. Και, βέβαια, δε θα μπορούσαν να περάσουν απαρατήρητες οι αυξανόμενες προφυλάξεις του Φιπς κατά τις νυχτερινές του εξόδους — το πώς ακολουθούσε τα πιο λιγοσύχναστα μονοπάτια στις ολοένα και πιο συχνές επισκέψεις του στο ποτάμι.

Από την άλλη μεριά, αν και κανένας άλλος δεν το γνώριζε αυτό, ο Φίλιπ Τσέστερτον παρακολουθούσε με προσοχή το πλησίασμα της συζυγίας των άστρων που θεωρούνταν ότι προμήνυαν φοβερές επιρροές. Και δεν ήταν μονάχα αυτό — αγωνιζόταν να συγκρατήσει τη διάθεση να εξοντώσει αμέσως τον ένοικο της οδού Ριβερσάιντ πριν απελευθερώσει εκείνη την κρυφή, πανάρχαιη ράτσα. Γιατί ο Τσέστερτον είχε συγκεντρώσει κομμάτι κομμάτι, από διάφορες σελίδες του *Νεκρονομικόν*, μια πανίσχυρη φόρμουλα. Και πίστευε ότι μ' αυτή θα μπορούσε όχι μόνο να καταστρέψει τον τελευταίο Φιπς, αλλά και να σφραγίσει πάλι τις υποχθόνιες οντότητες στη φυλακή τους.

Αναρωτιόταν μονάχα αν θα είχε την τόλμη και το κουράγιο να καταφύγει σε τέτοιες στοιχειακές δυνάμεις, έστω και αν ήταν ο μόνος τρόπος για να παρεμποδίσει τον τρόμο που πίστευε ότι ερχόταν. Όμως,

φέρνοντας στο νου εκείνες τις αποτρόπαιες εικόνες, ένιωθε να χάνει λίγο λίγο το δέος που του προκαλούσαν οι δυνάμεις τις οποίες σκόπευε να εξαπολύσει.

Έτσι εκείνη τη νύχτα της 2ας του Σεπτέμβρη του 1931, δύο άνθρωποι, ο καθένας από τη μεριά του, προσπαθούσαν να παραμερίσουν τα πέπλα που κρατούν ακαθόριστες δυνάμεις έξω από το επίπεδο της δικής μας ύπαρξης. Ενώ οι νυχτοπάτες έκρωζαν κιόλας με προσμονή στους λόφους, και οι ταξιδιώτες ανέφεραν ολοένα και πιο συχνά γι' ακατονόμαστα πράγματα που έβλεπαν στους λόφους, σπέρνοντας έτσι τον τρόμο στους δεισιδαίμονες, τα φώτα έκαιγαν στο γραφείο του Φίλιπ Τσέστερτον, ως αργά, μέσα στη νύχτα. Τα χέρια του χτυπούσαν με ρυθμό ένα παράξενα σκαλισμένο μαύρο τύμπανο που είχε δανειστεί από το πανεπιστημιακό μουσείο, και είχε αρχίσει να επαναλαμβάνει την τρομερή φόρμουλα που είχε προετοιμάσει.

Την ίδια στιγμή, ο Λάιονελ Φιπς στεκόταν στη γέφυρα πάνω από τον παραπόταμο του Σέβερν, ατενίζοντας τον Φόμλωτ που έλαμπε αγριωπά πάνω από τον ορίζοντα, ενώ από τα χείλη του ξεχύνονταν λέξεις που είχαν ν' ακουστούν στη γη από αμέτρητα χρόνια.

Κατά απίθανη σύμπτωση, μια παρέα νεαρών που γύριζαν με τα ντουφέκια τους από ένα σκοπευτήριο της περιοχής έτυχε ν' ακολουθούν το δρόμο της όχθης. Ακόμη πιο απίθανη σύμπτωση ήταν το γεγονός ότι πλησίαζαν στη γέφυρα τη στιγμή ακριβώς που ο Φιπς τέλειωνε τη φοβερή του επίκληση. Όπως και να 'χει, οι νεαροί είδαν τι επακολούθησε μόλις σταμάτησαν εκείνες οι υστερικά διαπεραστικές επικλίσεις. Και περιέγραψαν τέτοιες σκηνές φρίκης που δεν μπορεί κανείς παρά να αισθανθεί ευγνωμοσύνη για την εξ αποστάσεως παρέμβαση του Τσέστερτον.

«Ό,τι είχε για κατοικία του το νερό, πάλι με το νερό

θα λυτρωθεί», είχε πει ο Αλχαζρέντ, και τα λόγια του παλιού μάγου επαληθεύτηκαν σ' εκείνη τη χαώδη στιγμή.

Κάτι σαν αστροπελέκι φάνηκε να χτυπά ξαφνικά τη γέφυρα, και ένα μέρος της λιθοδομής ενός υποστηλώματος κατέρρευσε. Ανάμεσα στα συντρίμμια, πρόλαβαν φευγαλέα να δουν μια μεγάλη κυκλική σφραγίδα μ' ένα πελώριο σκαλιστό άστρο πάνω της, πριν τα νερά χυθούν αφρίζοντας και τη σκεπάσουν. Ύστερα ξέσπασε άγρια η μανία του ποταμού. Οι θεατές μόλις που πρόλαβαν να πηδήσουν πίσω πριν ένας χείμαρρος νερού βροντήσει στις όχθες και χτυπήσει ξανά και ξανά, με φοβερό βουητό και δύναμη, στο σημείο όπου είχε εμφανιστεί η κυκλική σφραγίδα.

Ένα δυνατό τρίξιμο ακούστηκε κάτω από τ' ανταριασμένα νερά, και καθώς οι τρεις νεαροί της παρέας έκαναν πίσω, μια πελώρια στρογγυλή πέτρα παρασύρθηκε από το νερό για να χτυπήσει με ορμή στην πιο κάτω όχθη. Ήταν η σφραγίδα της μυθικής εισόδου προς την υπόγεια πόλη των εξώκοσμων πλασμάτων.

Αυτό που επακολούθησε υπερβαίνει σε τρόμο όλα όσα είχαν προηγηθεί. Ήταν τη στιγμή εκείνη που ο Τσέστερτον τελείωνε τη δική του επίκληση· διαφορετικά, το πλάσμα που βρέθηκε μετά νεκρό στην όχθη του ποταμού ποτέ δε θα μπορούσε να εξοντωθεί από τους ανθρώπους. Θα ήταν απίθανο, μάλιστα, ακόμη και το να διατηρήσουν αρκετά τα λογικά τους για να επιχειρήσουν κάτι τέτοιο.

Όταν τα νερά άρχισαν να ηρεμούν κάπως από το κατακλυσμικό ξέσπασμα, οι τρεις μάρτυρες είδαν ένα σκούρο αντικείμενο να ξεπροβάλλει στην επιφάνεια του ποταμού. Ύστερα ένα τιτάνιο, σκοτεινό πλάσμα βγήκε από το νερό και όρμησε προς την όχθη και τη

γειτονική πόλη, αφήνοντας στο διάβα του αηδιαστικούς ρουφηχτούς ήχους.

Οι τρεις νεαροί δεν είχαν, ωστόσο, και πολύ χρόνο στη διάθεσή τους για να δουν καθαρά την πελώρια μορφή, γιατί την ίδια στιγμή ο Λάιονελ Φιπς γύριζε προς το μέρος τους. Στο λιγοστό φεγγαρόφωτο τον είδαν να μορφάζει απαίσια, και μια λάμψη απύθμενης μοχθηρίας φάνηκε να παίζει στο βλέμμα του. Ύστερα άρχισε να κινείται προς το μέρος τους, με τα μάτια του να κοιτάζουν έναν έναν ξεχωριστά, και οι νεαροί τον είδαν να γνέφει πίσω του. Ένας άλλος ήχος ακούστηκε τότε, σαν κάτι πελώριο να έβγαινε από το ποτάμι, αλλά δεν μπορούσαν να διακρίνουν τι υπήρχε πίσω από τον Φιπς.

«Ωστε λοιπόν», έκανε σαρκαστικά το ημιανθρώπινο πλάσμα μπροστά τους, «αυτή είναι όλη κι όλη η δύναμη που μπορούν ν' αντιτάξουν οι μεγάλοι Πρεσβύτεροι Θεοί!»

Προφανώς είχε παρεξηγήσει την ταυτότητα και τους λόγους της παρουσίας των τριών τρομοκρατημένων αντρών. Έτσι συνέχισε στον ίδιο τόνο:

«Και τι ξέρετε εσείς για τους Μεγάλους Παλιούς — εκείνους που ήρθαν από τ' άστρα, και των οποίων αυτοί που απελευθέρωσα δεν είναι παρά υπηρέτες; Εσείς, και τα *Κελαιναϊκά Αποπάσματά* σας, και τα θλιβερά σας αστρο-σύμβολα — τι μπορείτε να μαντέψετε από τις πραγματικότητες που κρύβουν αυτά τα σχεδόν ακατανόητα κείμενα; Θα 'πρεπε να 'στε ευγνώμονες, ηλίθια όντα, που θα σας σκοτώσω τώρα, πριν η ράτσα από τα έγκατα της γης αναλάβει πάλι την εξουσία και ανοίξει τις πύλες για να επιστρέψουν Εκείνοι που περιμένουν απέξω!»

Και ο Φιπς κινήθηκε εναντίον τους με την ίδια φοβερή λάμψη στα μάτια.

Αλλά δεν ήταν ο Φιπς εκείνος πάνω στον οποίο οι μάρτυρες είχαν καρφώσει τώρα τα μάτια τους με τόσο τρόμο. Γιατί στο φεγγαρόφωτο, όσο αδύναμο κι αν ήταν, είχαν δει τι ορθωνόταν δίπλα του, πάνω από μισό μέτρο ψηλότερο, και ζύγωνε σιωπηλά προς το μέρος τους. Διέκριναν το γυαλιστερό αραχνοειδές δίχτυο πάνω από το μοναδικό οπτικό όργανο, τα κυματιστά μικρά πλοκάμια γύρω από τ' ορθάνοιχτο στόμα, το συγκλονιστικά εξώκοσμο κορμί με τα οχτώ μέλη — αλλά, την άλλη στιγμή, τα δυο πλάσματα ορμούσαν πάνω τους.

Τη στιγμή εκείνη, σ' ένα σπίτι του Μπρίτσεστερ, ο Φίλιπ Τσέστερτον έλεγε την τελευταία λέξη από τη φόρμουλα που με τόσο κόπο είχε συνθέσει. Και καθώς ο πρώτος από τους άντρες γύριζε τυφλά το ντουφέκι του προς τα δυο αποκρουστικά πλάσματα μπροστά του, κάποιες δυνάμεις πρέπει να μπήκαν σε κίνηση.

Αυτή πρέπει να είναι η μόνη εξήγηση για το γεγονός ότι οι σφαίρες διαπέρασαν πραγματικά το εξωγήινο αμφίβιο που είχε απελευθερώσει ο Φιπς· γιατί το πλάσμα τινάχτηκε πίσω, αφήνοντας για μερικές στιγμές φρικαλέα κρωξίματα πριν σπαρταρήσει για λίγο και μείνει ασάλευτο.

Η αλλαγή που σημειώθηκε τότε στον Λάιονελ Φιπς πρέπει να ήταν στ' αλήθεια ακαριαία, γιατί καθώς ο άντρας με το ντουφέκι σφιγγόταν για να δεχτεί το βάρος της μορφής που σάλταρε κατά πάνω του, εκείνο που τον χτύπησε ήταν απλά ένας σκελετός, ντυμένος με απομεινάρια σάρκας, που διαλύθηκε με την πρόσκρουση.

Σε υστερική σχεδόν κατάσταση οι τρεις άντρες γύρισαν προς το ποτάμι, όπου κάτι πιο θαυμαστό συνέβαινε τώρα. Ίσως κάτω από την επίδραση της επίκλησης του Τσέστερτον, τα κομμάτια της σπασμένης

σφραγίδας επανασυνδέονταν στην αρχική τους μορφή και θέση. Μπορεί να ήταν μονάχα της φαντασίας τους, αλλά οι τρεις τους νόμισαν ότι είδαν κάποια μορφή να σπρώχνεται πίσω στη μυστική είσοδο. Όπως και να 'χει, το σίγουρο είναι πως ό,τι ήταν φυλακισμένο στην πανάρχαιη φυλακή του, για μια ακόμη φορά ήταν πάλι σφραγισμένο στον υπόγειο κόσμο του.

Οι νυχτοπάτες είχαν αρχίσει να λιγοστεύουν τις διαπεραστικές τους κραυγές, ενώ η αναταραχή των νερών είχε σχεδόν κοπάσει. Αλλά οι τρεις άντρες δεν είχαν ακόμη βρει το κουράγιο να κοιτάξουν το τερατώδες πλάσμα που είχαν σκοτώσει για να σιγουρευτούν αν ήταν στ' αλήθεια νεκρό. Αντίθετα, είχαν μείνει ασάλευτοι κοιτάζοντας προς το γειτονικό Κλόττον, προς τη μεριά του οποίου μόλις πριν λίγο είχαν δει να κινείται μια σκοτεινή μορφή. Ένα τέρας από άλλο κόσμο ήταν τελικά λεύτερο στον κόσμο.

3

Ο Φίλιπ Τσέστερτον χρειάστηκε κάμποση ώρα μέχρι να φτάσει στις όχθες του ποταμού έξω από το Κλόττον, και στο διάστημα αυτό αρκετά πράγματα είχαν κιόλας συμβεί. Ανυπομονώντας να δει τι αποτέλεσμα είχε η επέμβασή του, ο Τσέστερτον είχε χάσει χρόνο για να εφοδιαστεί με βενζίνη, καθώς και εξαιτίας της αβεβαιότητας για το πού μπορεί να βρισκόταν ο Φιπς. Μόλο που ήξερε ότι έπρεπε να τον βρει κάπου κοντά σε νερό, πέρασε κάμποση ώρα πριν τα κινούμενα φανάρια και η οχλοβοή του πλήθους των φυγάδων που εγκατέλειπαν τη γειτονική πόλη τον κάνουν να στραφεί προς τη γέφυρα. Εκεί βρήκε περισσότερα πράγματα απ' όσα περίμενε.

Δίχως αμφιβολία, το πλήθος έτσι κι αλλιώς θα στρεφόταν προς τη γέφυρα, γιατί θα το τραβούσαν εκεί οι πυροβολισμοί και άλλα συμβάντα· στην πραγματικότητα, όμως, είχαν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν το Κλόττον. Αν και χτισμένη πάνω από το επίπεδο φυσιολογικής ανόδου των νερών του Τον, η πόλη είχε σχεδόν κατακλυστεί από το αφύσικο εκείνο υπερχείλισμα. Οι περιοχές κοντά στο ποτάμι είχαν μεταβληθεί σ' ένα βαλτοτόπι πλημμυρισμένων δρόμων και υπογείων.

Οι κάτοικοι που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους είχαν τραβήξει για τη γέφυρα, γιατί οι όχθες του ποταμού βρίσκονταν ψηλότερα από τα χαμηλά εδάφη των κάτω συνοικιών του Κλόττον. Όσο για τους λόφους από την άλλη μεριά της πόλης, η διάβασή τους ήταν επικίνδυνη τη νύχτα για κάποιον που βιαζόταν να ζητήσει καταφύγιο και βοήθεια στο Μπρίτσεστερ.

Αλλά, βέβαια, στη γέφυρα οι ήδη αλλόφρονες κάτοικοι βρέθηκαν αντιμέτωποι με μια σκηνή που εξώθησε σε ακόμη μεγαλύτερα ύψη τον υστερικό πανικό τους. Και τα πράγματα δε βελτιώθηκαν διόλου από τις ιστορίες που είχαν να διηγηθούν μερικοί. Ο Τσέστερτον άκουσε καθαρά τα σκουξίματα μιας γυναίκας καθώς πλησίαζε προς τα κει. Όπως έλεγε στους παριστάμενους:

«Ήταν πάνω που πήγαινα να πλαγιάσω, όταν άκουσα εκείνους τους πυροβολισμούς και τις φωνές από το ποτάμι. Κατέβηκα αμέσως και άνοιξα την πόρτα να κοιτάξω πάνω κάτω στο δρόμο, αλλά δεν είδα τίποτα. Πάντως, όλα εκείνα τα τρεχαλητά και η φασαρία μου είχαν διώξει τον ύπνο, και πήγα στην κουζίνα να πάρω ένα υπνωτικό χάπι. Στο γυρισμό, καθώς διέσχιζα το μπροστινό δωμάτιο προς το δρόμο άκουσα αυτό το —

πώς να το πω, δεν ξέρω... ήταν σαν να 'τρεχε κάποιος, αλλά με γυμνά πόδια, με *υγρό* ήχο. Κοίταξα από το παράθυρο, αλλά και πάλι δεν είδα τίποτα. Και μετά κάτι πέρασε από μπροστά — κάτι πελώριο, μαύρο και γυαλιστερό, σαν ψάρι. Αλλά ένας Θεός ξέρει πόσο ψηλό ήταν! Το κεφάλι του ήταν στο ίδιος ύψος με το δικό μου, και το παράθυρο είναι πάνω από δυο μέτρα από το έδαφος!»

Κι αυτά δεν ήταν τα μόνα μαντάτα που άκουσε ο Τσέστερτον φτάνοντας εκεί. Ακόμη δεν είχε δει τ' αποτρόπαια διαλυμένα λείψανα του Φιπς, ούτε εκείνο το άλλο σώμα που βρισκόταν σωριασμένο λίγο πιο πέρα στη σκια. Αυτό γιατί το πλήθος των φυγάδων το καθοδηγούσαν ςυνετά προς την αντίθετη κατεύθυνση τρεις απρόσμενα ψύχραιμοι άντρες — οι ίδιοι που ήταν εν μέρει υπεύθυνοι για την εξόντωση εκείνων των δύο.

Τώρα, ωστόσο, οι τρεις τους ένιωσαν στο παρουσιαστικό του νεοφερμένου τον ενστικτώδη αέρα ενός ανθρώπου που ήξερε. Έτσι πλησίασαν τον Τσέστερτον και άρχισαν να του αφηγούνται την τρομερή τους περιπέτεια, συμπληρώνοντας την περιγραφή με γνεψίματα προς τ' απομεινάρια του Φιπς και του φοβερού συντρόφου του.

Μόλο που ο Τσέστερτον είχε ήδη αρκετά σαφή αντίληψη για την εμφάνιση των ποταμίσιων όντων, δεν μπόρεσε να πνίξει μια κραυγή απέχθειας όταν αντίκρισε το πλάσμα. Το σκίτσο και η εικόνα από το *Νεκρονομικόν* δεν έδειχναν όλες τις λεπτομέρειες· δεν έδειχναν τη διαφάνεια της ημιζελατινώδους σάρκας, ούτε αποκάλυπταν τα *κινητά* όργανα κάτω από το δέρμα του. Δεν έδειχναν ούτε και το σφαιρικό εξάρτημα πάνω από τον εγκέφαλο, για το ρόλο του οποίου ο Τσέστερτον μπορούσε να κάνει μόνο ανατριχιαστικές ει-

κασίες. Και όταν το στόμα άνοιξε καθώς σκουντούσαν επιφυλακτικά το κουφάρι, είδε ότι μέσα δεν είχε δόντια, αλλά έξι σειρές από ισχυρά πλοκάμια που πλέκονταν μπροστά στο άνοιγμα του λαιμού.

Ο Τσέστερτον γύρισε αλλού το πρόσωπό του, αναγουλιασμένος από τούτο το χειροπιαστό σύμβολο της κοσμικής ξενικότητας, και στράφηκε να μιλήσει μ' έναν δυο ανθρώπους από το τρομαγμένο πλήθος. Ο κόσμος δεν είχε προσέξει ακόμη τι βρισκόταν στο χώμα λίγο πιο πέρα. Γύρισε όμως πάλι το κεφάλι ακούγοντας μια πνιχτή κραυγή φρίκης πίσω του. Τότε, κάτω από το φως του φεγγαριού που έδυε, γοργά είδε έναν από τους τρεις άντρες να παλεύει με τα πλοκάμια του ποταμίσιου τέρατος που είχε ξαναζωντανέψει.

Το πλάσμα στεκόταν σχεδόν ορθό στα τέσσερα πόδια του, και τραβούσε τον άνθρωπο προς τ' ανυπόμονα εξαρτήματα γύρω από το στόμα του. Το σφαιρικό όργανο μέσα στο κεφάλι του παλλόταν και παρουσίαζε μια σειρά από συγκλονιστικές μεταμορφώσεις. Ακόμη και από το σημείο που στεκόταν, ο Τσέστερτον παρατήρησε ότι το ποτάμι είχε πάλι φουσκώσει προς στιγμήν. Έφτανε σχεδόν έως τα πόδια του πλήθους, και το νερό σηκωνόταν στον αέρα για να ρουφηχτεί από ένα άνοιγμα στο κεφάλι του πλάσματος πάνω από το σφαιρικό εξόγκωμα.

Η απόσταση ανάμεσα στο ορθάνοιχτο στόμα και στον άνθρωπο λιγόστευε με την κάθε στιγμή που περνούσε, ενώ οι σύντροφοι του θύματος στέκονταν ασάλευτοι, προφανώς παράλυτοι από τρόμο.

Ο Τσέστερτον άρπαξε ένα ντουφέκι από τα χέρια ενός από τους δύο, σημάδεψε — αλλά δίστασε για μια στιγμή. Αναλογίστηκε ότι η πρώτη σφαίρα είχε βγάλει το πλάσμα εκτός μάχης μονάχα επειδή είχε συμπέσει με τη δική του επίκληση, και ήταν αμφίβολο τώρα κατά

πόσο μια δεύτερη θα μπορούσε να έχει αποτέλεσμα. Ύστερα, το μάτι του έπεσε σ' εκείνο το παλλόμενο όργανο του κεφαλιού, και μια ιδέα σχηματίστηκε στο μυαλό του. Γυρίζοντας το όπλο προς το όργανο αυτό, σημάδεψε και τράβηξε με κάποιο δισταγμό τη σκανδάλη.

Επακολούθησε κάτι σαν υδαρής έκρηξη, και μια βρομερή γλοιώδης ουσία πιτσίλισε όσους βρίσκονταν ολόγυρα. Ύστερα είδαν το πλάσμα να καταρρέει στο χώμα, με τα μέλη του να σφαδάζουν σπασμωδικά. Και μετά επακολούθησε κάτι που ο Τσέστερτον προτίμησε να μην περιγράψει, και περιορίστηκε απλά ν' αναφέρει ότι σε λίγο δεν είχε απομείνει τίποτα από το πλάσμα.

Το πλήθος, σαν να συνειδητοποιούσε καθυστερημένα την παρουσία και την εξόντωση του πλάσματος, άρχισε τώρα να ξεφωνίζει ομαδικά. Πριν καν ο Τσέστερτον γυρίσει το κεφάλι, είχε καταλάβει ότι το ανθρώπινο θύμα ήταν νεκρό, είτε από τον αβάσταχτο τρόμο είτε από το σφίξιμο των πλοκαμιών — όπου το είχαν αγγίξει, η σάρκα ήταν ανοιγμένη. Ύστερα γύρισε να εξακριβώσει τι καινούριο είχε τραβήξει την προσοχή του πλήθους και, ενώ κοίταζαν προς την ίδια κατεύθυνση, οι σύντροφοί του θυμήθηκαν τι είχαν δει να κινείται προς την πόλη, εκείνες τις πρώτες εφιαλτικές στιγμές.

Το φεγγάρι είχε χαμηλώσει σχεδόν έως τον ορίζοντα πίσω από το Κλόττον, και οι χλωμές αχτίδες του διέγραψαν με ασημένιες πινελιές τις σκοτεινές στέγες της πόλης. Οι καμινάδες φάνταζαν σαν μαύροι μονόλιθοι πάνω στα σπίτια, όπως και κάτι άλλο που ορθωνόταν σε μια από τις κοντινότερες στέγες — κάτι που σάλευε. Κινιόταν αδέξια στη γερτή επιφάνεια, και, σηκώνοντας το κεφάλι του στο φεγγάρι, φάνηκε

σαν να κοίταζε προκλητικά προς τη μεριά των ανθρώπων. Ύστερα σάλταρε κάτω από την πίσω πλευρά κι εξαφανίστηκε.

Θα 'λεγε κανείς ότι η κίνηση αυτή ήταν ένα σύνθημα για το παγωμένο πλήθος. Είχαν δει αρκετά φοβερά πράγματα εκείνη τη νύχτα, και δεν άντεχαν να δουν περισσότερα. Σαν ένας άνθρωπος, το έβαλαν στα πόδια ακολουθώντας το μονοπάτι της όχθης που, αν και επικίνδυνο, τους φαινόταν τώρα σαν ο ασφαλέστερος δρόμος φυγής. Ο Τσέστερτον κοίταξε τα φώτα τους να χάνονται πέρα στο σκοτεινό ποτάμι, όταν ένα χέρι τον άγγιξε στο μπράτσο.

Γύρισε, για ν' αντικρίσει τους δύο νεαρούς άντρες που είχαν απομείνει από την παρέα που είχε εξοντώσει τον Φιπς. Στέκονταν εκεί, και ο ένας είπε αδέξια:

«Κοίτα... είπες ότι θες να ξεπαστρέψεις εκείνα τα τέρατα που βγήκαν από το ποτάμι, και έχει μείνει ακόμη ένα. Αυτά σκότωσαν το δύστυχο τον Φρεντ, και νομίζουμε πως είναι... καθήκον μας... να εκδικηθούμε το θάνατό του. Δεν ξέρουμε τι σόι πλάσματα είναι, αλλά αφού σκότωσαν τον Φρανκ, θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για να τα σκοτώσουμε κι εμείς. Γι' αυτό σκεφτήκαμε ότι αν θες καθόλου βοήθεια για την εξόντωση του τελευταίου...»

«Λοιπόν, σας είπα ήδη μερικά από τα όσα ξέρω», αποκρίθηκε διστακτικά ο Τσέστερτον. «Αλλά — δίχως να θέλω να σας προσβάλω — πρέπει πρώτα να καταλάβετε πολύ καλά ορισμένα πράγματα πριν ενώσετε τη θέλησή σας με τη δική μου, και δεν ξέρω πόσο θα — Αλήθεια, για πέστε μου, με τι ασχολείστε;»

«Δουλεύουμε στο οικοδομικό εργοτάξιο του Πουλ, στο Μπρίστεστερ», αποκρίθηκε ο ένας.

Ο Τσέστερτον έμεινε σιωπηλός για τόσο πολλή ώρα που οι άλλοι άρχισαν ν' αναρωτιούνται τι είχε πά-

θει. Όταν τελικά τους κοίταξε πάλι, υπήρχε μια νέα έκφραση στα μάτια του.

«Λοιπόν, υποθέτω πως θα μπορούσα να σας διδάξω λίγα από τα βασικά του Υρ-Νχχνγκρ — θα χρειάζονταν βδομάδες για να σας μάθω ν' απεικονίζετε νοερά διαστασιακές προβολές, αλλά ίσως αυτό να μη χρειαστεί. Ίσως να γίνει η δουλειά αν σας δώσω απλά ένα αντίγραφο της επίκλησης, με τη σωστή προφορά, και ένα ζευγάρι γυαλιά με φακούς αντιστροφής της οπτικής γωνίας θέασης της ύλης, αν μπορέσω να τους φτιάξω έγκαιρα... Ναι, τα συνηθισμένα γυαλιά κάνουν αν τους τοποθετήσω ένα φίλτρο που μεταλλάζει το χρωματικό φάσμα σε μισή — Τέλος πάντων, όλα αυτά θα σας είναι κινέζικα. Ελάτε, θα πάμε με το αμάξι σπίτι μου».

Ενώ κατέβαιναν την εθνική οδό Α.38, ο Τσέστερτον έσπασε πάλι τη σιωπή.

«Θα σας μιλήσω ειλικρινά — η αλήθεια είναι πως το γεγονός ότι δουλεύετε για τον Πουλ ήταν κυρίως εκείνο που μ' έκανε να δεχτώ τη βοήθειά σας. Όχι ότι δε θα δεχόμουν ευχάριστα οποιαδήποτε βοήθεια — είναι πολύ εξαντλητικό να χρησιμοποιείς εκείνα τ' άλλα τμήματα του εγκεφάλου έχοντας ν' αντλείς μονάχα από τ' αποθέματα της δικής σου ζωτικότητας. Όμως είναι τόσα πολλά που πρέπει να σας διδάξω, και όλ' αυτά μέσα σε μια νύχτα· δε θα είχαμε ούτε αυτή τη νύχτα, αν δεν ήταν σκέτη τρέλα να επιτεθούμε όσο είναι σκοτάδι. Όχι, νομίζω ότι θα μου φανείτε περισσότερο χρήσιμοι κάπου αλλού, αν και ίσως μπορέσετε να βοηθήσετε κάπως και με την επωδή. Όσο θα έχω το αντίγραφο εκείνης της σφραγίδας στο ποτάμι... και με την προϋπόθεση ότι θα συνηθίσετε στην τεχνητή οπτική αντιστροφή της ύλης — προσωπικά ποτέ δε χρησιμοποιώ τεχνητά βοηθήματα, γιατί έτσι η προ-

σαρμογή είναι ευκολότερη».

Ενώ έστριβε το αμάξι για να παρκάρει στην οδό Μπολντ, γύρισε και πρόσθεσε:

«Να παρακαλάτε μόνο να παραμείνει το πλάσμα κοντά στο νερό ώσπου να συνηθίσει στις συνθήκες της επιφάνειας. Αν δεν το κάνει — είναι παρθενογενετικά όντα, ξέρετε — σύντομα θα έχουμε μια νέα ράτσα που θα κατακλύσει τη γη. Και τότε η ανθρωπότητα θα πάψει να υπάρχει».

4

Η επόμενη ήταν μέρα αρρωστημένης λιακάδας και δυνατών ανέμων. Ο Τσέστερτον είχε φτιάξει τρία αντίγραφα της φόρμουλας και είχε δώσει από ένα στους συντρόφους του, κρατώντας το τρίτο για τον εαυτό του. Τώρα, στο μέσο του πρωινού, ο βιβλιοθηκάριος και ο ένας από τους βοηθούς του διέσχιζαν κιόλας τους δρόμους του Κλόττον πλησιάζοντας προς το ποτάμι. Κοντά στην όχθη περίμενε ο τρίτος της ομάδας, φορώντας, όπως κι ο φίλος του, τα παράξενα γυαλιά που ο Τσέστερτον είχε προετοιμάσει την προηγούμενη νύχτα. Ο δικός του ήταν ο πλέον σημαντικός ρόλος στο σχέδιο. Κατά τ' άλλα, η όχθη του ποταμού ήταν έρημη — είχαν φροντίσει ν' απομακρύνουν το ανθρώπινο πτώμα και τ' άλλα απομεινάρια.

Ο Τσέστερτον συγκεντρώθηκε στη φόρμουλά του, περιμένοντας να γίνει ο εντοπισμός του πλάσματος, που ήξερε ότι καραδοκούσε ανάμεσα στα έρημα κοκκινότουβλα κτίρια. Ήταν παράξενο, αλλά δεν ένιωθε σχεδόν καθόλου φόβο στη σκέψη ότι εκείνος ο αμφίβιος τρόμος παραμόνευε εκεί κοντά, σαν να διαισθανόταν ότι είχε γίνει το όργανο μεγαλύτερων, πιο στοι-

χειακών δυνάμεων. Αργότερα, όταν συνέκρινε εντυπώσεις με τους δύο συντρόφους τους, διαπίστωσε ότι κι εκείνοι είχαν νιώσει κάτι παρόμοιο. Εξάλλου, ανακάλυψε ότι και οι τρεις τους είχαν ένα κοινό όραμα — μια παράξενη νοερή οπτασία ενός φωτεινού αντικειμένου σε σχήμα άστρου, να αναδύεται αιώνια από μια άβυσσο όπου στα βάθη της σέρνονταν ζωντανά σκοτάδια.

Ξαφνικά μια πελώρια μορφή ξεπρόβαλε από μια πάροδο, αφήνοντας ένα εκκωφαντικό, σχεδόν αρθρωμένο σε λέξεις κρώξιμο στη θέα των δύο αντρών. Όταν ο σύντροφος του Τσέστερτον άρχισε να διαβάζει μεγαλόφωνα την επωδή, το πλάσμα έκανε πίσω στο στενό, αλλά ήδη ο βιβλιοθηκάριος το περίμενε μερικά μέτρα πιο κάτω αρχίζοντας κι αυτός να επαναλαμβάνει τα λόγια. Έτσι οι δυο τους άρχισαν λίγο λίγο να σπρώχνουν το πλάσμα προς την όχθη του ποταμού — και σε ό,τι το περίμενε εκεί.

Η πορεία αυτή πρέπει να ήταν σαν σκηνή από εφιάλτη — με το γλιστερό καλντερίμι του λασπωμένου δρόμου να γυαλίζει κάτω από τα πόδια τους, με τα παμπάλαια κτίρια να γέρνουν και να καταρρέουν δεξιά κι αριστερά, κι εκείνος ο πλαδαρός κολοσσός να υποχωρεί συνέχεια μπροστά τους. Κάποτε πέρασαν και την κακόφημη οδό Ριβερσάιντ, και η εφιαλτική πομπή έφτασε στην όχθη του ποταμού.

Το τρίτο μέλος της ομάδας κοιτούσε ήδη προς το σημείο όπου φάνηκαν, κι έτσι τους είδε αμέσως. Έβαλε ταχύτητα στο φορτηγό στο οποίο καθόταν και περίμενε, κοιτάζοντας στον πίσω καθρέφτη ενώ οι άλλοι δυο κατεύθυναν το πλάσμα στη θέση που ήθελαν. Ίσως εκείνο να ένιωσε τις προθέσεις τους· όπως και να 'χε, επακολούθησαν μερικές φοβερές στιγμές καθώς το πλάσμα άρχισε να ρίχνεται πότε προς τη μια

και πότε προς την άλλη κατεύθυνση στην προσπάθεια να ξεφύγει.

Αλλά τελικά, ο άντρας στο φορτηγό είδε ότι το πλάσμα είχε έρθει στην κατάλληλη θέση. Δεν μπορούσαν να σημαδέψουν προς το κεντρικό όργανο του τέρατος, γιατί η σάρκα του κεφαλιού του είχε γίνει περίεργα αδιαφανής, σαν η αδιαφάνεια να ήταν κάτι που ελεγχόταν κατά βούληση. Ωστόσο μια καλοζυγιασμένη σφαίρα στο κορμί το παρέλυσε προσωρινά, όπως ο Τσέστερτον είχε προβλέψει ότι θα συνέβαινε. Ύστερα ο οδηγός στο φορτηγό τράβηξε ένα μοχλό, και η κρίσιμη δουλειά είχε γίνει.

Ένας χείμαρρος από τσιμέντο ταχείας πήξεως χύθηκε πάνω στο παράλυτο κορμί του ποταμίσιου πλάσματος. Ένα ελαφρό τρεμούλιασμα φάνηκε κάτω από την επιφάνεια, αλλά κι αυτό σταμάτησε όταν ο Τσέστερτον ξανάρχισε την επωδή. Ύστερα, αρπάζοντας ένα σιδερένιο λοστάρι που είχαν φέρει ειδικά για το σκοπό αυτό, χάραξε όσο πιο γρήγορα μπορούσε στη μαλακιά ακόμη επιφάνεια του τσιμέντου το σύμβολο εκείνης της δεσμευτικής σφραγίδας κάτω από τη γέφυρα.

Αργότερα ο Τσέστερον διέθεσε αρκετά λεφτά για ν' αναθέσει στην οικοδομική φίρμα του Πουλ να χτίσει έναν πύργο ύψους έξι μέτρων πάνω από κείνο το σημείο, με το σύμβολο της σφραγίδας χαραγμένο σε κάθε πλευρά. Ποτέ κανένας δεν μπορούσε να 'ναι σίγουρος αν δε θα βρίσκονταν και κάποιοι άλλοι στο μέλλον που θα επιχειρούσαν να ξαναλευτερώσουν εκείνο που αυτοί είχαν θάψει.

Όταν οι κάτοικοι του Κλόττον άρχισαν λίγοι λίγοι να ξαναγυρίζουν, ένας από τους εργάτες παρατήρησε τυχαία ότι μπορεί να είχε ξεφύγει παραπάνω από ένα πλάσμα. Αυτό ήταν αρκετό για να τους κάνει να

κατεδαφίσουν όλα τα κτίρια της παρόχθιας περιοχής, με την επιδοκιμασία και τη βοήθεια του Τσέστερτον. Δε βρήκαν τίποτα ζωντανό εκεί, αν και στο σπίτι του Φιπς ανακαλύφθηκαν αρκετά πράγματα που έγιναν αιτία να τρελαθεί ένας από τους ερευνητές και να καταντήσουν αλκοολικοί πολλοί από τους άλλους.

Δεν ήταν τόσο το εργαστήριο, γιατί τα περισσότερα από τ' αντικείμενα εκεί μέσα ήταν ακατανόητα στους ερευνητές — αν και στον τοίχο υπήρχε μια μεγάλη και λεπτομερής φωτογραφία, από την οποία είχε μάλλον προέλθει και το αρχικό σκίτσο που είχε πέσει στα χέρια του Τσέστερτον. Η φρίκη τους περίμενε στο κελάρι.

Οι θόρυβοι που ακούγονταν πίσω από την πόρτα στον τοίχο του κελαριού ήταν ήδη αρκετά φοβεροί το ίδιο φοβερά ήταν και τα όσα μπορούσε να δει κανείς πίσω από το παράθυρο του ενισχυμένου γυαλιού. Μερικοί από τους άντρες συγκλονίστηκαν φοβερά βλέποντας πίσω από το χοντρό γυαλί τα σκαλοπάτια που κατηφόριζαν στα κατάμαυρα νερά προς κάποια φοβερά βάθη. Αλλά εκείνος που τρελάθηκε μετά, δεν έπαψε ποτέ να επαναλαμβάνει ότι είχε δει ένα πελώριο μαύρο κεφάλι να ξεπροβάλλει από τα νερά ακριβώς στα όρια της ορατότητας, και αμέσως μετά ένα γυαλιστερό μαύρο πλοκάμι που του έγνεφε και τον καλούσε κάτω στ' ασύλληπτα βάθη.

Με το πέρασμα του χρόνου νέοι κάτοικοι ήρθαν να μείνουν στο ανέπαφο τμήμα του Κλόττον, κι εκείνοι που σήμερα ξέρουν κάτι για κείνη την περίοδο του τρόμου προτιμούν να τη βλέπουν απλά σαν ενα δυσάρεστο επεισόδιο του παρελθόντος που είναι καλύτερα να μην το συζητούν.

Ίσως κάνουν ένα μεγάλο λάθος που το αντιμετωπίζουν έτσι. Δεν είναι πολύς καιρός όταν δυο άντρες

που ψάρευαν σολωμούς στον Τον βρήκαν κάτι μισοβυθισμένο στο νερό. Το έσυραν έξω — και σχεδόν αμέσως το περιέλουσαν με πετρέλαιο και του έβαλαν φωτιά. Κάποια στιγμή αργότερα ο ένας από τους δυο μέθυσε αρκετά για να περιγράψει τι είχαν βρει· αλλά εκείνοι που τον άκουσαν προτίμησαν να μη βγάλουν άχνα για τα όσα είχε πει.

Υπάρχουν κι άλλα, περισσότερο χειροπιαστά στοιχεία που δείχνουν ότι μπορεί να είναι λάθος αυτός ο εφησυχασμός. Εγώ ο ίδιος είχα επισκεφθεί το Κλόττον πριν από λίγο καιρό, και ανακάλυψα ένα πηγάδι σ' ένα κομμάτι χέρσας γης που κάποτε αποτελούσε μέρος της οδού Κάννινγκ, κοντά στο ποτάμι. Πρέπει να το είχαν παραβλέψει οι ερευνητές, αλλιώς θα είχαν κάνει σίγουρα λόγο για τα πρωτόγονα σκαλοπάτια στο τοίχωμα, με ένα πεντάκτινο αστέρι σκαλισμένο στο καθένα, που κατηφόριζαν προς ένα αβυσσαλέο σκοτάδι.

Ένας Θεός ξέρει πόσο βαθιά φτάνουν. Τα κατέβηκα έως ένα σημείο, αλλά μετά με σταμάτησε ένας ήχος που αντιλαλούσε από τ' ανήλιαγα βάθη. Πρέπει να ήταν από κάποιο υπόγειο ρεύμα — και δεν ήθελα να παγιδευτώ από νερό. Αλλά τότε ακούστηκαν και κάτι φωνές που δεν είχαν τίποτα το ανθρώπινο. Ήταν σαν πολύ απόμακρα κρωξίματα βατράχων που εκδήλωναν τη λατρεία τους προς κάποιο τέρας θαμμένο στο βούρκο.

Γι' αυτό πιστεύω ότι οι κάτοικοι του Κλόττον θα 'πρεπε να είναι ακόμη πολύ προσεκτικοί σ' ό,τι αφορά στους τόπους κοντά στο ποτάμι και τον αινιγματικό πύργο, και να έχουν τα μάτια τους τέσσερα για οτιδήποτε συρθεί έξω από κείνο το άνοιγμα προς κάποια υπόγεια χώρα αστρογέννητων τεράτων.

Αλλιώς — ποιος ξέρει πότε θα ξαναγυρίσει ο τρο-

χός του χρόνου για τη Γη, πίσω σε ξεχασμένους κύκλους ύπαρξης; Όπως τότε, που πόλεις φτιάχνονταν στην επιφάνεια από όντα που δεν ήταν άνθρωποι, και όπου στον κόσμο βάδιζαν λεύτερες φρικαλεότητες πέρα από τ' άστρα;

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Χ.Φ. Λάβκραφτ	Η ΦΡΙΚΗ ΣΤΟ ΡΕΝΤ ΧΟΥΚ
Ρόμπερτ Χάυαρντ	ΤΟ ΠΛΑΣΜΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ
Κλαρκ Άστον Σμιθ	Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ
Ρόμπερτ Μπλακ	Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΑΠΟ Τ' ΑΣΤΡΑ
Τζων Ράμσυ Κάμπελ	Η ΦΡΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΦΥΡΑ
Άρθουρ Μάχεν	Η ΝΟΥΒΕΛΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ
Τομ. Τ. Ράιμερ	ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΝΕΡΑ
Μπράιαν Λάμλυ	Η ΑΔΕΛΦΗ ΠΟΛΗ

Όταν οι *Άλλοι*, εκείνοι που κάποτε κατείχαν τον κόσμο μας και που ποτέ δεν έπαψαν να πασχίζουν να τον ξανακάνουν δικό τους, ονειρεύονται...

Όταν εκείνοι που λατρεύουν αυτούς τους *Άλλους* προσπαθούν να τους παλινορθώσουν στους χαμένους θρόνους τους...

Όταν μερικοί από μας επιχειρούν να εισχωρήσουν στους μυστικούς τόπους αυτών των απαγορευμένων μυστικών...

Τότε οι βαριές μαύρες πύλες προς τους Εφιαλτικούς Κόσμους αρχίζουν ν' ανοίγουν. Και όταν ανοίξουν —

* * *

Ένα γοητευτικό παιχνίδι ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα από μερικούς από τους μεγάλους Μαιτρ της Φρίκης.

Δρχ. 300